

ÖZET KİTABI

9. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

17-18 TEMMUZ 2023, KAYSERİ

9. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

17-18 Temmuz 2023, Kayseri

IKSAD
INSTITUTE

ÖZET KİTABI

EDITÖR

Dr. Fatmagül SAKLAVCI

IKSAD YAYIN EVİ®

Bu kitabın tüm hakları İKSAD Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerinden sorumludurlar.

IKSAD Yayınevi - 2023©

Yayın tarihi: 03. 08. 2023

ISBN: 978-625-367-222-5

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI
9. ULUSLARARASI ERCİYES
BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

TARİH ve YER
17-18 Temmuz 2023, Kayseri

DÜZENLEYEN KURUM
İktisadi Kalkınma Ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü

DÜZENLEME KURULU
Dr. Alper TUTÇU
Dr. Serkan GÜN
SELAMİ DURAN
Ali SÖYLEMEZ
Bircan TAŞKESER
İbrahim KAYA
Hesen SURXAYLI
Mert GÜLÜM

KATILIMCI ÜLKELER
Türkiye, Azerbaycan, Romanya, Casablanca, Amerika, Belarus, Nijerya

TOPLAM KABUL OLAN BİLDİRİ SAYISI
155 bildiri

TOPLAM RET OLAN BİLDİRİ SAYISI
17 bildiri

*Tüm çalışmalar çift kör hakem değerlendirmesinden geçmiştir.

KONGRE BİLİM VE DANIŞMA KURULU

- Dr. Bayram POLAT - Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. Bilal ÇOBAN - Fırat Üniversitesi
Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA - Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi
Dr. Elvan YALÇINKAYA - Erciyes Üniversitesi
Dr. Damezhan SADYKOVA - Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Gulmira ABDİRASULOVA - Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Hacer HÜSEYNOVA - Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi
Dr. Hülya Bingöl - İnönü Üniversitesi
Dr. Kasım KARAMAN - Erciyes Üniversitesi
Dr. Malik YILMAZ - Atatürk Üniversitesi
Dr. Metin KOPAR - Adıyaman Üniversitesi
Dr. Mihriban EMEK - Adıyaman Üniversitesi
Dr. Mustafa METE - Gaziantep Üniversitesi
Dr. Mustafa ÜNAL - Erciyes Üniversitesi
Dr. Han Nadejda - E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi
Dr. Osman ERKMEN - Gaziantep Üniversitesi
Dr. Osman Kubilay GÜL - Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. Sarash KONYRBAEVA - Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Veyssel BOZKURT - İstanbul Üniversitesi
Dr. Zharkyn BALTABAEVA - Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi
Dr. Zongxian FEN - Xi'an Jiatong Üniversitesi
Dr. Prachi V. Motiyani - Gujarat Üniversitesi
Dr. Ahmet GÜMÜŞ - TKGM Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
Dr. Esra KIZILAY - Erciyes Üniversitesi
Dr. Nuriye KERTMEN - İskur Denim İşletmeleri Tic. ve San. A.Ş.
Dr. Mehmet KERTMEN - İskur Denim İşletmeleri Tic. ve San. A.Ş.
Dr. Ahmet FEYZİ - Atatürk Üniversitesi

9. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

17-18 Temmuz 2023, Kayseri

KONGRE PROGRAMI

Zoom Toplantı Kimliği: 897 0755 8402

Zoom Şifresi: 090807

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID
- or Personal Link Name” and solidify the session.
- The presentation will have **15 minutes** (including questions and answers).
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on at least %70 of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

**Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,
exp. Hall-1, Suat AYBEK**

IN-PERSON PRESENTATIONS

17.07.2023

ANKARA LOCAL TIME

14⁰⁰ : 16⁰⁰

eOfis – Ofisim, Gevhernesibe, Gür Sk.
No:10, 38010 Kocasinan/ KAYSERİ

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Muhammed ATAMANALP

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Assoc. Prof. Dr. Özlem ÜLGER DANACI	Batman University	EVALUATION OF ORTHODOX AND HETERODOX ECONOMIC POLICY PRACTICES IN TURKEY: 1980-2023
Lect. Dr. Recep HATİPOĞLU	Bursa Uludağ University	HOW MUCH IS MACHINE TRANSLATION RELIABLE? A COMPARATIVE STUDY ON TRANSLATIONS THROUGH DEEPL AND GOOGLE TRANSLATE IN TERMS OF SEMANTICS?
Lect. Emel Aycan Asma	Erciyes University	THE REFLECTION OF 'ETHICS' INCLUDING 'VALUES', 'NORMS', 'TRADITION' OF THE SOCIETY IN TERMS OF 'BIOLOGICAL NEEDS' IN JOSE SARAMAGO'S 'BLINDNESS'
Assoc. Prof. Dr. Arzu UÇAR Prof. Dr. Gonca ALAK Prof. Dr. Muhammed ATAMANALP Assoc. Prof. Dr. Veysel PARLAK	Atatürk University	DETERMINATION OF HEMATOLOGICAL REFERENCE VALUES OF THE KANLIÇORUH CREEK (BAYBURT, TURKEY) MULLET (<i>Mugil cephalus</i>) POPULATION
Nicoleta Anca Şuţan Valentina Diana Tîrlie Claudiu Şuţan Diana Ionela (Stegarus) Popescu Liliana Cristina Soare Georgiana Cîrstea Denisa Ştefania Vîlcoci Cătălin Ducu	University of Pitesti	THE POTENTIAL OF BIOSYNTHESIZED METAL NANOPARTICLES IN MODULATING THE CYTOGENOTOXIC EFFECTS OF HEAVY METALS
Prof. Dr. Burhanettin İNEM, Özlem BİÇAKÇI	Gazi University	HYDROGEN STORAGE CAPACITY OF GRAPHEN- BOROPHEN NANOCOMPOSITE MATERIAL
Dr. Fatmagül SAKLAVCI	Sivas Cumhuriyet University	SİVAS İLİNDE GELENEKSEL ÇUBUKÇULUK ZANAATI VE SON TEMSİLCİLERİNDEN EROL AÇIL'IN ÇALIŞMALARI
Kaan Mert ÖZTÜRK	Atatürk Üniversitesi	DİJİTAL YAYINCILIKLA DÖNÜŞEN İNTERAKTİF SPOR YAYINCILIĞI

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-1, SESSION-1
	10 ⁰⁰ : 12 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. Öğr. Üyesi Selman ALKAN

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Mustafa Karagülle İnci Vetem	Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi	TÜMÖR BELİRTEÇLERİNİN KLİNİK KULLANIMI: TEK MERKEZ DENEYİMİ
Erkan Sanmak Gül Şeker	Mardin Eğitim Ve Araştırma Hastanesi	YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDEN İZOLE EDİLEN ACİNETOBACTER SPP. SUŞLARININ DUYARLILIK
Uzm. Dr. Aslan Hasan KOCAMAZ Dr. Öğr. Üyesi Selman ALKAN	Aksaray Eğitim Araştırma Hastanesi	LAPAROSKOPİK SLEEVE GASTREKTOMİ DENEYİMLERİMİZ
Veysel TAHİROĞLU	Şırnak University	EVALUATION OF SOME ELECTROLYTES AND MINARETS OF PATIENTS WITH ROTAVIRUS POSITIVENESS IN CHILDREN IN ŞIRNAK PROVINCE
Ayfer ÇİFTÇİ	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	TOPLUMSAL AÇIDAN REKREASYON
Dr. Onur TÜRKÖN	Sorgun Devlet Hastanesi	NADİR BİR KARIN AĞRISI SEBEBİ: OBSTRÜKSİYONA SEKONDER GELİŞEN AMFİZEMATÖZ PYELONEFRİT
Tuğçe KAVUN Ayla ÜNSAL	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	INTRAMÜSKÜLER ENJEKSİYON KOMPLİKASYONLARINI ÖNLEMeye YÖNELİK HEMŞİRELİK BAKIMI
Dr. Nihal Koç Güdük	Sorgun Devlet Hastanesi	BÜTAN GAZI İNHALASYONU SONUCUNDA ANİ ÖLÜM
Uz. Dr. GAMZE GÖK Doç. Dr. SALİM NEŞELİOĞLU	Ankara Bilkent City Hospital Medical Biochemistry Laboratory, Ankara Yıldırım Beyazıt University	INVESTIGATING THE CAUSES OF LOW SERUM VITAMIN B12 LEVELS

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-2, SESSION-1
	10 ⁰⁰ : 12 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Doç. Dr. Nebile ÖZMEN

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Tansu KARAMAN Gizem KUBAT BAKIR	Maltepe Üniversitesi	TRAKEOSTOMİLİ HASTADA HEMŞİRELİK BAKIMI
Doç. Dr. Nebile ÖZMEN	Sağlık Bilimleri Üniversitesi	SOSYAL HİZMETTE KÜLTÜREL DUYARLILIĞIN ZORUNLULUĞU
Arzu YİĞİT Mine ALAOĞLU	Süleyman Demirel Üniversitesi	SİĞARA KULLANIMINA BAĞLI HASTALIK YÜKÜNÜN TESPİT EDİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA
Kübra Kişioğlu Kekeç Sema Çalapkorur	Erciyes Üniversitesi	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BEŞİN GÜVENCESİZLİĞİNİN MENTAL SAĞLIK VE UYKU KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Songül BAŞARAN Rahşan KOLUTEK	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	HEMŞİRELERİN DEPREMDE GÖREV, ROL VE SORUMLULUKLARI DUTIES, ROLES AND RESPONSIBILITIES OF NURSES IN EARTHQUAKE
Ayfer ÇİFTÇİ	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	TOPLUMSAL AÇIDAN REKREASYON
Ozan Hüseyin KIZILDOĞAN Prof. Dr. Ayla ÜNSAL	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	KONTRAST MADDE KULLANIMINDA HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI
Mine ALAOĞLU Arzu YİĞİT	Pamukkale Üniversitesi	EXAMINATION OF ORGANIZATIONAL TRUST AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT LEVELS OF INDIVIDUALS WORKING IN HEALTH INSTITUTIONS THROUGH SYSTEMATIC ANALYSIS
BURÇİN YOLDAŞ, Prof. Dr. GÜLÇİN GÜLER ŞİMŞEK, Prof. Dr. NESRİN TAN BAŞER, Dr. SEZEN YILMAZ SARIALTIN, PINAR KAYGIN, Dr. MUHARREM ATLI, Dr. MURAT KILIÇ, Dr. Öğrt. Üyesi ONUR DİRİCAN, ALEYNA ÇAVDAR, Prof. Dr. SERPİL OĞUZTÜZÜN	Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi	DERİ KANSERİNDE GST İZOZİMLERİNİN EKSPRESYONLARININ ROLÜ
Kübra Nur KARADAĞ Neslişah GÜN	Istanbul Arel University Kırklareli University	THE RELATIONSHIP OF BLOOD VALUES WITH SLEEP QUALITY AND MUSCULOSKELETAL PAIN IN HEMODIALYSIS PATIENTS

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-3, SESSION-1
	10 ⁰⁰ : 12 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. Mücella BURSAL

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Harun GÜLER	Erciyes Üniversitesi	2008 KRİZİNİN TÜKETİM KÜLTÜRÜ VE İTİBARI PARA KAVRAMLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ
Sinem ATICI USTALAR	Atatürk Üniversitesi	GELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN FİNANSAL PİYASA ENTEGRASYONLARININ DÜZEYİNE İLİŞKİN BİR İNCELEME
Dr. Ömer Faruk ASLAN	Atatürk Üniversitesi	ÜLKELERİN KALKINMIŞ GÖSTERGELERİ BAĞLAMINDA ÜLKEMİZ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
Dr. Mücella BURSAL Doç.Dr. İsmail Şentürk	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	MENKUL VE GAYRİMENKUL VARLIĞININ OTOMOBİL SAHİPLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
Muhammet Ali TEKŞAM Selen Işık MADEN	Süleyman Demirel Üniversitesi	BREXİT'İN İRLANDA EKONOMİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN ANALİZİ
Sinem ATICI USTALAR	Atatürk Üniversitesi	GELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN FİNANSAL PİYASA ENTEGRASYONLARININ DÜZEYİNE İLİŞKİN BİR İNCELEME
Dr. Ömer Faruk ASLAN	Atatürk Üniversitesi	AR-GE HARCAMALARININ ÜLKE EKONOMİSİNDEKİ ETKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
Doç. Dr. İsmail Şentürk Dr. Mücella BURSAL	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	ÇOK KONUTLU BİNALARDA KONUTUN PİYASA DEĞERİNİN BELİRLEYİCİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
Narin ÖKSÜZLER Dr. Öğr. Üyesi Onur DEMİREL	Süleyman Demirel Üniversitesi	2008 KÜRESEL KRİZİNİN TÜRKİYE'DEKİ EKONOMİK ETKİLERİNİN İNCELENMESİ
Seda Eker	Cumhuriyet Üniversitesi	DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-4, SESSION-1
	10 ⁰⁰ : 12 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Hatice Ferhan NİZAMLIOĞLU

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Ömer YÜKSEL Prof. Dr. Hatice Ferhan NİZAMLIOĞLU	Necmettin Erbakan Üniversitesi	YENİLEBİLİR YABANI OTLARIN KULLANIMI: ISIRGAN OTU ÇORBASI THE USE OF EDIBLE HERBS: STINGING NETTLE SOUP
Başak ÖNCEL	Toros Üniversitesi	FONKSİYONEL GIDALARDA MİKROENKAPSÜLASYON YÖNTEMİ KULLANARAK ÜRÜN GELİŞTİRME
Fidan ERDEN-KARAOĞLAN Mert KARAOĞLAN	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	EFFECT OF ULTRASOUND APPLICATION ON RECOMBINANT FOOD ENZYMES
Dyt. Zehra Eles Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Anıl Erbağcı	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	AIRFRAYER PİŞİRME TEKNİĞİ VE DİĞER PİŞİRME TEKNİKLERİNİN ET GRUBU BESİNLERDEKİ ÇEŞİTLİ VİTAMİN MİNERAL KAYIPLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
Melike KİRİŞÇİ Yasemin BEYHAN	Diyetisyen	GIDA ETİKETLERİ VE TÜKETİCİLERDE ETİKET OKUMA FARKINDALIĞININ ÖNEMİ
Ali TEKİN Işıl VAR Işıl VAR	Çukurova University	THE PRESENCE OF AFLATOXIN IN EDIBLE OILS AND ANALYSIS METHODS
Işıl VAR Nuray GÜZELER Ali TEKİN Osman ALBARRİ	Çukurova University	A GLANCE AT CAMEL MILK
Prof. Dr., Hulusi DOĞAN Meliha Yaren BERKTAŞ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Adnan Menderes Üniversitesi	TÜRK MUTFAĞINDA METAFOR KULLANIMI VE ÖRNEKLERİ
Meliha Yaren BERKTAŞ Prof. Dr., Hulusi DOĞAN	Adnan Menderes Üniversitesi Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	GASTRONOMİDE REKOR DENEMELİ PAZARLAMA STRATEJİLERİ

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-5, SESSION-1
	10 ⁰⁰ : 12 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Selim AYDAY

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Selim AYDAY	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	NÛR SÛRESİ BAĞLAMINDA ÂDÂB-I MUÂŞERET: İZİN İSTEME ÖRNEĞİ
Arş. Gör. Sara AKDAĞ OKUMUŞ	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	ALEVİLİĞİN ŞİÂ İLE İLİŞKİ BOYUTU RELATIONSHIP SIZE OF ALEVİSM AND SHİÂ
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YILDIZ	Karabük Üniversitesi	ŞEMSEDDİN EL-İSFAHÂNÎ VE KİTÂBÜ'L-KAVÂİDİ'L-KÜLLİYE PROJESİ
Rumeysa ERFİDAN TOSUN	Selçuk Üniversitesi	İSLAM DİNİNİN TEŞEKKÜLÜNDE HZ. ÂİŞE'NİN ROLÜ
Yasin Ergin	Yalova Üniversitesi	HİDAYETÜ'L-HİKME VE ŞERHLERİNDE NEFSİ NATİKA
Roghayeh AZİZPOUR Faruk ÇOLAK	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	KAHRAMÂN-NÂME'DE KAHRAMÂN'IN BİNEĞİ VE SAVAŞ ALETLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Nesibe KANTAR	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	YAPAY ZEKANIN YANSIMALARI VE TARTIŞMALI ETİK MESELELER
Umsunay ZHUMASHEVA	Akdeniz Üniversitesi	DEĞERLER EĞİTİMİ BAĞLAMINDA SOVYET DÖNEMİ RUS EDEBİYATI DERS KİTAPLARINDA İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE KAHRAMANLIK KAVRAMI

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-6, SESSION-1
	10 ⁰⁰ : 12 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. Ferdiye ÇOBANOĞULLARI

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Prof. Dr. Halil Ekşi Mahmut Güler	Marmara Üniversitesi	AİLE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK ÖLÇEĞİ KISA FORMUN TÜRKÇE'YE UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI
Fahri KIZILASLAN Semih ZEKA	Erciyes Üniversitesi	TÜRKÇE EĞİTİMİ AÇISINDAN SEVİNÇ ÇOKUM'UN HİKÂYELERİNDEKİ SÖZ VARLIĞININ İNCELENMESİ
Ebubekir USANMAZ Ahmet BAŞAL	YTÜ Eğitim Fakültesi	PROBLEME DAYALI ÖĞRENMENİN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN ROBOTİK KODLAMA BAŞARILARI ÜZERİNE ETKİSİ
Dr. Ferdiye ÇOBANOĞULLARI	Gazi Üniversitesi	YABANCI DİL EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİ MEMNUNİYETİ
Sinem ŞEN Dr. Öğr. Üyesi Yeliz BOLAT	Milli Eğitim Bakanlığı	KÜÇÜK KARABALIK KİTABININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ
Hasan BOZKAYA	Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü	SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE TERSYÜZ ÖĞRENME MODELİNİN KULLANIMI
Burcu BUÇUK Alaattin CANBAY	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	MÜZİK DERSİ 2018 YILI ÖĞRETİM PROGRAMI VE BASILI DERS MATERYALLERİNİN ÖĞRENCİLERİN MÜZİKAL ALGI VE ESTETİK BEĞENİ GELİŞİMİNE ETKİSİ
Dr. Hasan GÖKÇE, Dr. Hilal KARABULUT	Milli Eğitim Bakanlığı	8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN NANOTEKNOLOJİ HAKKINDA METAFORİK ALGILARI 8th GRADE STUDENTS&; METAPHORICAL PERCEPTIONS ABOUT NANOTECHNOLOGY
Ferhat YILDIZ Prof. Dr. Tuncay TUNÇ	Aksaray Üniversitesi	PISA 2006-2018 VERİLERİ BAĞLAMINDA TÜRKİYE VE BAZI SEÇİLİ ÜLKE ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSEL SÜREÇ BECERİLERİNİ KULLANMA DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-1, SESSION-2
	12 ³⁰ : 14 ³⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. Derviş GÖK

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Parya Aghamohammadi Dr.Öğr. Üyesi. Eda Akgül Doç. Dr. Muslum Demir	Korkut Ata Üniversitesi	CARBON CAPTURE
Dr. Derviş GÖK	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi,	YENİ 2-(4-KLORO-FENİL)-KİNAZOLİN-4-KARBOKSİLİK ASİT VE TÜREVLERİNİN SENTEZİ
Derya GÜRBÜZ	Ondokuz Mayıs University	SERBEST RADİKALLERE KARŞI HÜCRESEL SAVUNMA
Dr. Parya Aghamohammadi Prof. Dr. Okan Zafer Yeşilel Prof. Dr. Orhan Büyükgüngör Assoc. Prof. Dr. Mürsel Arıcı	Korkut Ata Üniversitesi	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF FOUR COORDINATION POLYMERS WITH (H ₂ cbpy)Br ¼ 4-carboxy-1-(4-carboxybenzyl pyridinium bromide) Zwitterionic Ligand
Rabia SALİK Mehmet TUZCU Mustafa ORTATATLI Özgür ÖZDEMİR	Selçuk Üniversitesi	BİR KEDİDE FEMURDAN KÖKEN ALAN PERİOSTEAL FİBROSARKOM OLGUSU
Muhammed Kaan YÖNEZ Nevzat Emre ASLAN	Erciyes Üniversitesi	VETERİNER HEKİMLİKTE LAPAROSKOPİK CERRAHİ
Dosent Elxan Rəcəf oğlu Allahverdiyev	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	BİOLOJİ REKULTİVASİYADA YONCA BİTKİSİNİN ƏHƏMİYYƏTİ
Duygu Kiliç Cansu Aydoğan Ceyda Hemen	Viking Temizlik ve Kozmetik Paz. San. Tic. A.Ş.,	FİRMA KÜLTÜR KOLEKİSYONUNDAKİ MİKROORGANİZMALARIN BİYOSURFAKTAN ETKİNLİKLERİNİN VE KULLANILMA POTANSİYELLERİNİN İNCELENMESİ
Mohammad MUHİEDDİNE Salsabil MAROUCH Doç. Dr. Erkan YILMAZ	Erciyes Üniversitesi	g-C 3 N 4 @Poly(HEMA-co-NVP)hidrojel nanokompozit sentezi ve fotokatalitik bozunmasında fotokatalizör olarak kullanılması

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-2, SESSION-2
	12 ³⁰ : 14 ³⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

H

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
İbrahim Semih METİN	Bartın Üniversitesi	LİBERAL VE KOMÜNİTERYAN ÖZGÜRLÜK ANLAYIŞLARI: MEDYA ETİĞİ ÜZERİNE BAZI DEĞERLENDİRMELER
Dr. Gamze ASLAN Prof. Dr. Şakir BERBER	Gazi Üniversitesi	EVALUATION OF PISA SUCCESS BY YEARS OF TURKEY, FINLAND, SOUTH KOREA, HONG KONG, JAPAN AND SINGAPORE
Erol AKYILDIRIM	Iğdır Üniversitesi	MARKSİST TOPLUM MODELİ BAĞLAMINDA TÜRKİYE'DE 6 ŞUBAT 2023 DEPREMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
Dr. Gizem Şebnem BEYDOĞAN	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	GELECEK NE GETİRECEK? TOPLUM 5.0 ÇERÇEVESİNDE DİJİTALLEŞME, İŞ VE YAPAY ZEKÂ
Dr. Fatmagül SAKLAVCI	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	SİVAS İLİNDE GELENEKSEL ÇUBUKÇULUK ZANAATI VE SON TEMSİLCİLERİNDEN EROL AÇIL'IN ÇALIŞMALARI
Fikret YAZICI Oğuzhan BAYRAK	Erciyes Üniversitesi	GÜNÜMÜZDE TÜKETİM KÜLTÜRÜNÜN SUNDUĞU METALARLA KENDİSİNİ TANIMLAYAN BİREYİN KİMLİK ARAYIŞI: "BİR PERİ MASALI" DİZİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
Abdullah PALABIYIK Kemal ERDOĞAN	Dr. Öğretim Üyesi, Konya Teknik Üniversitesi	DEPREM ANINDA BİNANIN YIKILDIĞININ TESPİTİNİ YAPAN VE RADYO FREKANSIYLA ADRES YAYINI YAPAN SİSTEM
Ferda TANSİ KAVOĞLU	Bağımsız Araştırmacı	YENİ MEDYA EKOSİSTEMİNDE GİRİŞİMCİLİK: FENOMENLERİN KOZMETİK MARKALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME
Dr. Öğr. Üyesi Sezin AÇIK TAŞAR	Beykoz Üniversitesi	İÇ DENETİM ÇALIŞMALARININ FİNANSAL RAPORLAMA KALİTESİNE ETKİSİ

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-3, SESSION-2
	12 ³⁰ : 14 ³⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. Gökhan Başar

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Mohammed Alaa Alwafaie Bela Kovacs	The University of Miskolc, Hungary	HARNESSING THE POWER OF ELECTROMAGNETIC INDUCTION: A NOVEL APPROACH TO ENERGY HARVESTING FROM AUTOMOTIVE WHEELS
Mehmet BEDİROĞLU Doç.Dr. Doğan Engin ALNAK Doç.Dr. Serdar MERCAN	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	ALÜMİNYUM 1050 VE SAF BAKIR MALZEME ÇİFTİNİN SÜRTÜNME KARIŞTIRMA KAYNAK YÖNTEMİYLE BİRLEŞTİRİLMESİNDE FARKLI İLERLEME HIZLARININ İNCELENMESİ
Oğuzhan Der Muhammed Ordu Gökhan Başar	Bandırma Onyedli Eylul University	POLİPROPİLENİN CO ₂ LAZER KESİM PARAMETRELERİNİ OPTİMİZE ETMEK İÇİN BİR SÜPER-ETKİNLİK VERİ ZARFLAMA ANALİZİ YAKLAŞIMI
Yasin TANGAL Sadık ÇOĞAL	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	İKİ-BOYUTLU MOLİBDEN DİSELENÜR BAZLI ELEKTROKİMYASAL SENSÖRLERİN GELİŞTİRİLMESİ
Cem SİNANOĞLU Esra AKGÜL Elif KILIÇARSLAN	Erciyes Üniversitesi	MOBİLYA TASARIMINDA X İÇİN TASARIM METODOLOJİSİ YAKLAŞIMI DESIGN METHODOLOGY APPROACH FOR X IN FURNITURE DESIGN
Ichraq El yaakoubi Youness Abouliatim Miloudi Hlaibi Nourredine Kamil	Hassan II University of Casablanca	PRODUCTION OF BIODIESEL FROM PALM FATTY ACID DISTILLATE USING A RENEWABLE HETEROGENEOUS CATALYST
Ali İhsan KOÇAKLI Gerçek BUDAK	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	L TİPİ MATRİS RİSK ANALİZİ YÖNTEMİNİN HASTANE İNŞAATINDA UYGULANMASI
Dr. Öğr. Üyesi Murat TAŞTAN	Erciyes Üniversitesi	FARKLI SWİRL DEĞERLERİNDE MODEL BİR YAKICIDA PROPAN YANMASININ SAYISAL ANALİZİ

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-4, SESSION-2
	12 ³⁰ : 14 ³⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Doç. Dr. Burak Malik KAYA

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Doç. Dr. Burak Malik KAYA	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	FİBER HALKA DÖNGÜ SÖNÜMLEME SPEKTROSKOPİ TEKNİĞİNİN KULLANILDIĞI FİBER OPTİK SENSÖRLERİN UYGULAMALARI
Rıdvan ÖZCAN Yunus Emre BALTACI Aref Yelgh	İstanbul Topkapı Üniversitesi	YAPAY ZEKA TABANLI TARİHİ YAPILARI TESPİT EDEN ANDROİD UYGULAMA
Özge ARIBAŞ Mustafa YILDIZ	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	BİKOMPLEKS k-TETTRANACCI SAYILARI ÜZERİNE
İbrahim Can AKMAN Fatih DUMAN	Erciyes Üniversitesi	FOSFOR NANOPARTİKÜLLERİN BİYOSENTEZİ VE KARAKTERİZASYONU
Nada A.A. Jaradat Mohammad Safayat Hossain Nurdan Gamze Turan	Ondokuz Mayıs University	CHALLENGES AND OPPORTUNITIES ASSOCIATED WITH USING TREATED WASTEWATER FOR INDUSTRIAL PURPOSES
Zelal ÖZBEK Ali SEYREK	Harran Üniversitesi	İCME SUYU ARITMA TESİSİ ATIK ÇAMURUN BİRTAKIM FİZİKSEL, KİMYASAL, MİNERALOJİK ÖZELLİKLERİ: ŞANLIURFA ÖRNEĞİ
Forat Jamal Abdulaali ISMAEL Prof. Dr. Emre Burcu OZKARAOVA	Ondokuz Mayıs University	TRENDS IN DENTRIFYING WOODCHIP BIOREACTOR
Dr. Banu ÇETİN ÜNAL	Araştırmacı	ORTA ÇAĞ AVRUPASI'NDA İŞKENCE VE İŞKENCE TEKNİKLERİ

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-5, SESSION-2
	12 ³⁰ : 14 ³⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. Öğr. Üyesi Sibel KULA ÖLMEZ

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Mehmet Ferhat ERDOĞAN Hilal DİNÇER	Sakarya Üniversitesi	GSM OPERATÖRÜ ŞİRKETLERİNİN KURUMSAL PERFORMANSLARININ İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA
Sevda DEMİR	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	ÖĞRENİLMİŞ ÇARESİZLİK VE GELECEK KAYGISI İLİŞKİSİNDE BENLİK SAYGISININ ARACI ROLÜ
Dr. Öğr. Üyesi Sibel KULA ÖLMEZ	Afyon Kocatepe Üniversitesi	YÖNETİM MODALARININ YAYILIMINDA YAZILI BASININ ROLÜ: HARVARD BUSINESS REVIEW TÜRKİYE DERGİSİ ÖRNEĞİ
PhD.(c) Engin KARAFAKIOĞLU Dilek BAŞTÜRK TÜRKSOY	İstanbul Beykent Üniversitesi	YAPAY ZEKANIN EĞİTİM KURUMLARI YÖNETİMİNE OLAN KATKILARINA YÖNELİK BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ
Büşra KILIÇ	Marmara Üniversitesi	AVRUPA KOMŞULUK POLİTİKASI BELGELERİNİN NİTEL ANALİZİ
Bahar ERENEL YAŞLICA	Maltepe Üniversitesi	FUTURE SUSTAINABLE SMART PORTS: AN EVALUATION OF TURKISH INITIATIVES
Atike YILMAZ Özlem Nilüfer KARATAŞ ARACI	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	COVID-19 SALGINININ TURİZM İŞLETMELERİ FİNANSAL PERFORMANSINA ETKİSİ: CAMELS YÖNTEMİYLE BİR DEĞERLENDİRME

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-6, SESSION-2
	12 ³⁰ : 14 ³⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Doç. Dr. Kutay Sağlam

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Banu BEYAZ	Dr. Psk. Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi	ÜÇ AYRI TARZ ANA-BABA TUTUMU
Banu BEYAZ	Dr. Psk. Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi	RUMİNASYON İLE BAŞAÇIKABİLME
İsmail YENİAVCI Ayla ÜNSAL	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	ÜRİNER KATETERİZASYON YÖNTEMLERİNDE HEMŞİRELİK BAKIMI
Mahsum AVCI Ayla ÜNSAL	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	HEMŞİRELİKTE İMAJ KAVRAMI
Prof. Dr. Nezihe BULUT UĞURLU Güllü YAZKAN Doç. Dr. Fatma Birgili	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	ACİL PSİKİYATRİ
Prof. Dr. Nezihe BULUT UĞURLU Güllü YAZKAN Doç. Dr. Fatma Birgili	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	SUİCİD (İNTİHAR GİRİŞİM) ve RİSK FAKTÖRLERİ
Damla ERDAĞ Aslı OKAN OFLAMAZ Züleyha DOĞANYİĞİT	Yozgat Bozok Üniversitesi	DENEYSEL EPİLEPSİ MODELİNDE BEYİN SAPI VE HİPOKAMPÜSTE İNTEGRİN İFADESİ
Doç. Dr. Kutay SAĞLAM	Uludağ Üniversitesi	SPONTAN INTRAPERİTONEAL RÜPTÜRE OLAN DEV KARACİĞER KİST HİDATİĞİ: OLGU SUNUMU

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-1, SESSION-3
	15 ⁰⁰ : 17 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Doç. Dr. Rukiye UZUN ARSLAN

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Doç. Dr. Rukiye UZUN ARSLAN Dr. Öğr. Üyesi İrem ŞENYER YAPICI Dr. Öğr. Üyesi Ceren KAYA	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	RÜZGAR TÜRBİNİ VE GÜNEŞ TAKİP SİSTEMİYLE DESTEKLENMİŞ ELEKTRİKLİ ARAÇ ŞARJ İSTASYONU TASARIMI
Zehra BİLGİN Harun ÇİÇEK Aydın İZGİ	Harran Üniversitesi	SİMETRİK ARALIK ÜZERİNDE BERNSTEİN POLİNOMLARININ BİR MODİFİKASYONU
Prof. Dr. Behçet GÜLENC Fatma ÇERÇİ	Gazi Üniversitesi	KARBON ÇELİĞİ KAYNAĞINDA ISI TESİRİ ALTINDAKİ BÖLGENİN NUFUZİYET PROFİLİ VE TANE BOYUTUNUN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI
Mustafa DİNÇ Eslem KAVAS Doç. Dr. Levent AYDIN Ar. Gör. Melih Savran Semih Gökhan Aydın	Ermetal Otomotiv ve Eşya Sanayi Ticaret A.Ş.	NÖRO REGRESYON YAKLAŞIMI İLE STOKASTİK METOT TABANLI PLASTİK GRANÜLLERİN KURUTMA PROSESİ OPTİMİZASYONU
Ahmet GÜLCEK Hanifi EROL Esra BALCIOĞLU Gülce YILDIZ	Erciyes Üniversitesi	DENEYSEL OLARAK OLUŞTURULAN EKLEM DEFEKTLERİNE N-BUTİL SİYANOAKRİLAT UYGULAMASININ EKLEM REJENERASYONU ÜZERİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI
Batuhan SAPANCI Sümeyye ÜSTÜNTAĞ Cem GÜNEŞOĞLU	Tekstil Müh., Küçükler Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	YÜKSEK TERMAL KONFORLU YATAK KUMAŞLARI İÇİN MİKROKAPSÜLLENMİŞ FAZ DEĞİŞTİREN MALZEMELERİN GELİŞTİRİLMESİ
Tuğçe İNAĞ Murat ARIKAN	Gazi Üniversitesi	FARKLI ŞERİT DEĞİŞTİRME MODELLERİNİN TRAFİKTE ORTALAMA BEKLEME SÜRESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ
Tuğçe İNAĞ Murat ARIKAN	Gazi Üniversitesi	FARKLI HAVA KOŞULLARININ VE ARAÇ TİPLERİNİN TRAFİKTE ORTALAMA BEKLEME SÜRESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-2, SESSION-3
	15 ⁰⁰ : 17 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. Esra Gül KOÇYİĞİT

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Turgut KOÇOĞLU Meryem KISAKOL	Erciyes Üniversitesi	FRANSA ULUSAL KÜTÜPHANESİ TURC 373 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASI
Burcu SİNER AKAN Alaattin CANBAY	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	ÖRGÜN EĞİTİM DIŞINDAKİ KEMAN EĞİTİMİ SÜRECİNİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME KAPSAMINDAKİ ETKİSİ: TÜRKİYE VE ALMANYA ÖRNEĞİ
Melike KARABABAOĞLU Mustafa AKINCI	Filibeli Ahmet Hilmi İmam Hatip Ortaokulu	ARİTMETİKTEN CEBİRE GEÇİŞTE ÖĞRENCİLERİN YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN İNCELENMESİ
Nesibe ÖZKAN Doç. Dr. Munise SEÇKİN KAPUCU	Eskisehir Osmangazi University	İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN FARKLI EĞİTİM KADEMELERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ
Safaa ALMARABEE	Erciyes Üniversitesi	İMAM- HATİP LİSELERİ 9. SINIF ARAPÇA DERS KİTABINDAKİ ETKİNLİKLERİN YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE İNCELENMESİ
Esra Gül KOÇYİĞİT	Altınbaş Üniversitesi	AFET SONRASI KURUMLARDA PSİKOSOSYAL DESTEK ÇALIŞMALARI: KAYGI ATÖLYESİ (PİLOT UYGULAMA)
Allahverdiyev Zamiq Namik	Baku State University	THE PLACE OF CHILDREN& RIGHTS IN THE HUMAN RIGHTS SYSTEM: A BRIEF THEORETICAL-HISTORICAL ANALYSIS OF THE CONCEPT OF THE CHILD
Doç. Dr. Çilem Tuğba KOÇ Elif Nur AYDEMİR	Erciyes Üniversitesi	SOSYAL MEDYADA GERÇEK ÖTESİLİK: 6 ŞUBAT KAHRAMANMARAŞ DEPREMİ ÖRNEĞİ

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-3, SESSION-3
	15 ⁰⁰ : 17 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. Buğrahan Alabaş

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Buğrahan Alabaş	Erciyes University	METHANE-AIR COMBUSTION IN A MODEL COMBUSTOR UNDER HITAC CONDITION
Doç. Dr. Nuket KARTAL TEMEL Mehtap ÇÖPÜR	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	DİSPERSİF SIVI-SIVI MİKROEKSTRAKSİYON YÖNTEMİ İLE BAHARAT ÖRNEKLERİNDE DÜŞÜK CO(II) SEVİYELERİNİN SPEKTROFOTOMETRİK TAYİNİ
Zafer Özdemir	Haliç University	EFFECT OF DEEP CRYOGENIC HEAT TREATMENT TO THE MECHANICAL PROPERTIES OF BIMETALS COMPOSITES
Ayşe Eda KILIÇOĞLU Büşra DÜZGÜN Hasan Serdar BALABAN Dr. Emine AVŞAR AYDIN	Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University	PRODUCTION AND PARAMETRIC ANALYSIS STUDY OF LOW-COST CIRCULAR MICROSTRIP ANTENNAS WORKING IN S AND C BANDS FOR SATELLITE AND SPACE APPLICATIONS USING 3D PRINTING
Şükran YEŞİL Rojda YILDIRIM Kevser ALIŞAN	Erciyes Üniversitesi	HİDROJENİN TAŞITLARDA YAKIT OLARAK KULLANILMASI VE KARŞILAŞILAN SORUNLAR
Murathan Kalender Yahya BOZKURT	Marmara Üniversitesi	FARKLI KAYNAK YÖNTEMLERİYLE BİRLEŞTİRİLMİŞ OKSİJENSİZ BAKIR ALAŞIMLARININ SIZDIRMAZLIK NİTELİĞİNİN İNCELENMESİ
Murathan Kalender Yahya BOZKURT	Marmara Üniversitesi	FARKLI KAYNAK YÖNTEMLERİYLE BİRLEŞTİRİLMİŞ OKSİJENSİZ BAKIR ALAŞIMLARININ MAKRO-YAPI VE MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-4, SESSION-3
	15 ⁰⁰ : 17 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. Selman ORHAN

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Selman ORHAN	Aksaray Üniversitesi	TEKNİK DİREKTÖRLERİN SPORCU LİDERLİĞİ (TAKIM KAPTANI) ALGILARI: PROFESYONEL FUTBOL ÖRNEĞİ
Dr. Suat AYBEK	-	FUTBOL ALTYAPI ORGANİZASYONLARINDA PROFESYONEL SPOR YÖNETİCİ GEREKLİLİĞİ: GELENEKSEL DERLEME
Dr. Aycen AYBEK	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	SPORDA İNOVASYON VE SANAL GERÇEKLİK: BİR DERLEME ÇALIŞMASI
Aysel BÜLEZ Ayşe KÜRKÜ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	KÜRESEL İKLİM KRİZİNE BAĞLI MEYDANA GELEN DOĞAL AFETLER VE SAĞLIK SORUNLARI
Meryem ALTUN EKİZ Sevim KIR Hakkı ULUCAN	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN DEPREM SONRASI TRAVMA DÜZEYİNİN İNCELENMESİ
Aylin Özge PEKEL	Gazi Üniversitesi	ERKEN ERGENLİKTE SPOR YAPAN BİREYLERİN RİSK HARİTASI DAĞILIM FARKLILIKLARI
Prof. Dr. Diğdem Müge SİYEZ Erol ESEN	Dokuz Eylül Üniversitesi	KARİYER DANIŞMANLIĞINDA YENİ YÖNELİMLER: TRAVMAYA DUYARLI KARİYER DANIŞMANLIĞI
Erol ESEN Diğdem Müge SİYEZ	Dokuz Eylül Üniversitesi	BELİREN YETİŞKİNLERDE DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETİ DAVRANIŞLARININ YAYGINLIĞI: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA
Yusuf Türkyılmaz Doç. Dr. Onur Önürmen	Erciyes Üniversitesi	FUTBOL KULÜPLERİNİN SOSYAL MEDYA KULLANIMINDA EĞLENCELİ BİR YAKLAŞIM: ÜMRANİYESPOR VE TIKTOK ÖRNEĞİ

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-5, SESSION-3
	15 ⁰⁰ : 17 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. Fatih YILMAZ

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Artiom V. Kopytich Maria V. Rakitskaya Vladimir P. Vdovichenko	Grodno State Medical University, Grodno, Belarus	STUDY OF THE ANTI-ARITHMIC ACTIVITY OF CORYDALIS CAVA L.
Merve Ece ERDEM Gökhan ÇOBAN	Erciyes Üniversitesi	TAM AKRİLİK KAPLI HIZLI ÜST ÇENE GENİŞLETME APAREYİNİN FRONTAL ETKİLERİNİN POSTERO-ANTERİOR SEFALOMETRİK RADYOGRAFLA DEĞERLENDİRİLMESİ
Abdurrahman YALÇIN Veysel ERATİLLA	Batman Üniversitesi	MULTİDİSİPLİNER YAKLAŞIMLA ANTERİOR ESTETİĞİN SAĞLANMASI: OLGU SUNUMU
Abdurrahman YALÇIN Veysel ERATİLLA	Batman Üniversitesi	MOLAR İNSİZAL HİPOPLAZİLİ DİŞLERDE KOMPOZİT REZİNLER İLE ANTERİOR ESTETİĞİN SAĞLANMASI: OLGU SUNUMU
Dr. Fatih YILMAZ	Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi	KUTANÖZ LEİŞHMANİAZİS OLGULARINDA KLİNİKOPATOLOJİK BULGULARIN NEOPLASTİK DERİ LEZYONLARI AÇISINDAN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ
Dr. Şükran Melda Eskitoros Toğay	Sağlık Bilimleri Üniversitesi"	YARA ÖRTÜSÜ İÇİN ÜÇ KATMANLI POLİMERİK ELEKTROSPİNLENMİŞ LİFLİ MALZEMELER
Ekin Ece GURER Demet KIVANC IZGI Meltem SAVRAN KARADENİZ Hayriye SENTURK CİFTCI	Istanbul University	OMICS APPROACH WITH HEAT SHOCK PROTEIN 90 IN DISEASE

ONLINE PRESENTATIONS / 17.07.2023

	ANKARA LOCAL TIME		HALL-6, SESSION-3
	15 ⁰⁰ : 17 ⁰⁰		Meeting ID: 897 0755 8402 Passcode: 090807

HEAD OF SESSION: Dr. H. Nejat Seyhun

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Deniz Anginer Sugata Ray H. Nejat Seyhun Luqi Xu	Simon Fraser University: University of Alabama, University of Michigan	EXPENSIVE ANOMALIES
Mohammad, B.S. Dr. Makinde K. Shuaibu, U.	Federal University of Technology Minna	THE INFLUENCE OF CONTRACTING FIRMS ON VARIATION ORDER IN PUBLIC INFRASTRUCTURAL PROJECTS IN NIGERIA
Abdiwali Abdikadir Farah	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.	AFRICAN UNION MISSION IN SOMALIA (2007-2022): A CRITICAL ASSESSMENT
Moses Adeolu AGOI Solomon Abraham UKPANA Oluwakemi Racheal OSHINOWO	Lagos State University of Education	EXPLORING THE EFFICACY OF SCHOOL ATTENDANCE MANAGEMENT SYSTEM (SAMS): A SURVEY FOR EFFECTIVE EDUCATIONAL MANAGEMENT
Ahmet AY Burcu GÜVENEK Zeynep KARAÇOR Abdul Qahar KHATIR	Selçuk Üniversitesi	HOLLANDA HASTALIĞI RİSKİ: AZERBAIJAN, KAZAKİSTAN VE RUSYA ÖRNEĞİ
Ahmet AY Burcu GÜVENEK Zeynep KARAÇOR Abdul Qahar KHATIR	Selçuk Üniversitesi	REVIEWING THE REMITTANCES, DOMESTIC INVESTMENT AND ECONOMIC GROWTH NEXUS: CONTEMPORARY POLICY IMPLICATIONS FOR THE SUB-SAHARAN AFRICAN REGION

FOTO GALERİ

Kaydediliyor... Giriş yapın 0:11:12 Görüntü

maltepe üniversitesi
istanbul www.maltepe.edu.tr

TRAKEOSTOMİLİ HASTADA HEMŞİRELİK BAKIMI

9.ULUSLAR ARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

HEMŞİRE TANSU KARAMAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ GİZEM KUBAT BAKIR

Tansu KARAMAN Hall 2

Observer Hall...

Observer Hall-2

H2-S1 Arz Yı...

H2-S1 Arz YİĞİT

Ozan Hüseyin

Salon 2, Son...

Salon 2, Songül Başa...

Burçin Yıldız

Hall 2 kübra kişiğlu...

Odadın Çık

Kaydediliyor... Giriş yapın Görüntü

sinem şen-Salon-6

Observer H-6

Hall-6 Ferhat YILDIZ

Mahmut Güler

Burcu Bucuk

Ebubekir Usanmaz

Hall 6- Ferdiye Çobanoğlu

Hall-6- Fahri Kızılaslan

4 atanmamış katılımcı

Hasan BOZKAYA

Hall 6. Seisson1...

Odadın Çık

Kaydediliyor... 11

İÇİNDEKİLER

- AFETİN TANIMI
- AFET TÜRLERİ
- DEPREMİN TANIMI
- DEPREMDE HEMŞİRELERİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI
- SONUÇ VE ÖNERİLER

11

Görüntü yapın 45:30 Görüntü

Tansu KARA...
Tansu KARAMAN Hall 2

Observer Hall...
Observer Hall-2

k
Hall 2 Kübra Kışoğlu...

Moderatör: HALL- 2...

Salon 2, Songül Başaran

H2-S1 Arz Yı...
H2-S1 Arz YİĞİT

HALL-2, Esra...
HALL-2, Esra Gül Koç...

Odadan Çık

Kaydediliyor... 11

Görüntü yapın 01:40:19 Görüntü

Ozan Hüseyin

Observer Hall...
Observer Hall-2

b
Burçin Yıldız

Moderatör: HALL- 2...

Salon 2, Son...
Salon 2, Songül Başa...

Kübra Nur Karadağ

Mine ALAOĞ...
Mine ALAOĞLU

Odadan Çık

Windows'u etkinleştir
Windows'u etkinleştirmek için Ayarlar'a gidin.

9. ULUSLARARASI ERÇİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ
17-18 Temmuz 2023, Kayseri

T.C.
İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON BİLİM DALI

HEMODİYALİZ HASTALARINDA KAN
DEĞERLERİNİN UYKU KALİTESİ VE
KAS-İSKELET SİSTEMİ AĞRILARI
İLE İLİŞKİSİ

Kübra Nur KARADAĞ, Neslişah GÜN

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

Kaydediliyor... 01:12:06

Bir Peri Masalı 1. Bölüm

Observer Hall...

Observer Hall-2

Hall- 2 Session-2 ER...

Gizem Şebne...

Gizem Şebnem Bayd...

Oğuzhan Bayrak

Hall-2 Session-2 Abd...

Hall 2 Sessio...

Hall 2 Session 2 Dok...

10

Odadan Çık

Kaydediliyor... 01:07:46

BULGULAR 4

• *Tablo 4: Örgün Eğitim Dışındaki Keman Eğitiminin Öğrencinin Kültürel Gelişimine Katkı Sağlama Durumu*

		HİÇ	AZ	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen	Toplam	t	p
TR	f	1	1	4	17	55	78	-.87	.38
	%	1.3	1.3	5.1	21.8	70.5	100.0		
	x				4.59				
	ss				.76				
D	f	2	1	1	5	53	62	-.87	.38
	%	3.2	1.6	1.6	8.1	85.5	100.0		
	x				4.71				
	ss				.86				

Observer Hall-2

HALL-2, Esra Gül Kocyiğit

Observer Hall-2

Hall-2, Nesibe Özkan

HALL-2 Elif Nur Aydemir

Hall-2, Melike KARABAB...

Burcu Siner Akan

Hall: 2 Burcu Bucuk

HALL-2 Zamiq Allahverdi...

M

H2-Munise Seckin Kapu...

9

Odadan Çık

Kaydediliyor...

Görüşme yapın

97:04

Görüşme

Öneriler

- ❖Okul yönetimlerinin, bünyesindeki öğretmenleri psikolojik ve mesleki olarak desteklemeye; hem öğretmenler hem de öğrenciler için olumlu bir okul iklimi oluşturmaya; okul içinde ve dışında etkileşimi artıracak sosyal, sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlemeye daha fazla zaman ve bütçe ayırarak önem vermeleri önerilmektedir.
- ❖Sınıf geçme ve disiplin yönetmeliğine öğrencileri istenmeyen davranış biçimlerinden caydıracak şekilde işlerlik kazandırılması, olası sonuç ve yaptırımların öğrencilere oryantasyon döneminde bildirilmesi önerilmektedir.
- ❖Veli, okul ve öğretmen arasında etkin iletişimin sağlanması için düzenli aralıklarla okullarda velilere yönelik sosyal, sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikler (geziler, futbol maçları, kermesler vb.) düzenlenmesi önerilmektedir.
- ❖İstenmeyen öğrenci davranışlarının giderilmesine yönelik eylem araştırmalarının yapılması ve yükseköğretim kademesine yönelik araştırmaların artırılması önerilmektedir.

HALL-2, Esra Gül Koçyıldırım

Observer Hall-2

Hall-2, Nesibe Özkan

HALL-2 Elif Nur Aydemir

Hall-2,Melike KARABAB...

Burcu Siner Akan

H2-Munise Seckin Kapu...

Hall-2 Safaa Almarabee

HALL-2 Zamiq Allahverd...

Safaa

Tansu KARAM...

Tansu KARAMAN Hall 2

11

Odadan Çık

Kaydediliyor...

Görüşme yapın

98:37

Görüşme

Dinlediğiniz için teşekkürler. Thanks for listening.

Nesibe ÖZKAN
nesibeozkan55555@gmail.com

Doç. Dr. Munise SEÇKİN KAPUCU
muniseeckin@hotmail.com

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
1972

HALL-2, Esra Gül Koçyıldırım

Observer Hall-2

Hall-2, Nesibe Özkan

HALL-2 Elif Nur Aydemir

Hall-2,Melike KARABAB...

Burcu Siner Akan

H2-Munise Seckin Kapucu

Hall-2 Safaa Almarabee

HALL-2 Zamiq Allahverd...

Safaa

Tansu KARAM...

Tansu KARAMAN Hall 2

11

Odadan Çık

INVESTIGATING THE CAUSES OF LOW SERUM VITAMIN B12 LEVELS

UZ. DR. GAMZE GÖK & DOÇ. DR. SALİM NEŞELİOĞLU

ANKARA BİLKENT CITY HOSPITAL MEDICAL BIOCHEMISTRY LABORATORY

9. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

17-18 Temmuz 2023, Kayseri

Zoom Meeting: Observer Hall-1

Participants: Gamze Gök, Nihal Koç, ayferc, Hall-1 Mustafa..., Hall-1, Ş.Melda ESKİTÖRS, Hall-1, Derviş G..., Hall-1, Derviş GÖK

CARBON CAPTURE 2

CO₂ yakalama, kullanma ve depolama (CCUS) kavramları, karbon yönetimi ve iklim değişikliği bağlamında yaygın olarak kullanılır. Karbon yakalama ve depolama (CCS), CO₂'nin gaz akımlarından seçici olarak uzaklaştırılması, süperkritik bir duruma sıkıştırılması ve son olarak jeolojik oluşumlara, tükenmiş petrol ve gaz rezervuarlarına veya okyanuslara tasınması ve depolanması üzerinde odaklanan teknolojileri ifade eder.

U.S. Energy Information Administration (EIA) | Special Report: Outlook 2011 (4800011), with projections to 2040. April 2011. DOE/EIA-0383(2011), pp. 3-14 <http://www.eia.doe.gov/pub/outlook/special/04/04132011.pdf>

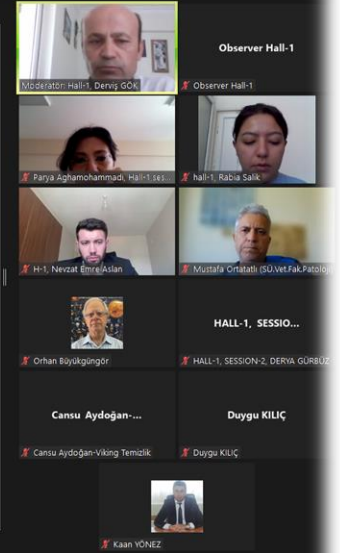
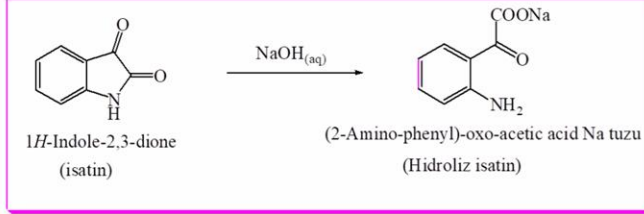
9th International Erciyes Conference on Scientific Research, July 17-18, 2023 Kayseri, Turkey

Zoom Meeting: Observer Hall-1

Participants: Moderator: Hall-1, Derviş..., Parya Aghamohammadi, H-1, Nevzat Emre Aslan, Cansu Aydoğan..., Duygu KILIÇ

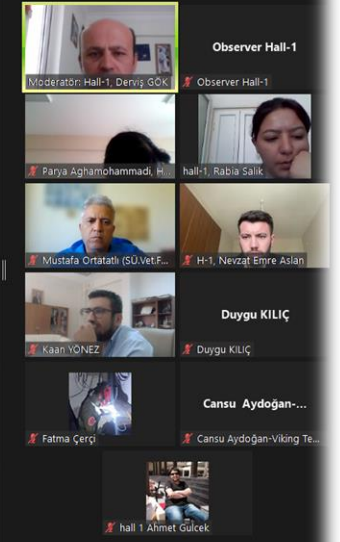
2-(4-kloro-fenil)-kinazolin-4-karboksilik asitin sentezi

İsatin bileşiği birçok reaksiyonda başlangıç bileşiği olarak kullanılmaktadır. Bizim reaksiyonlarımızda da başlangıç bileşiği olarak kullanılmıştır. İsatin bileşiği alkali ortamda (NaOH_{aq}) hidroliz edilerek (2-amino-fenil)-okso-asetik asit sodyum tuzu (hidroliz isatin) bileşiğine dönüştürüldü.

VETERİNER HEKİMLİKTE LAPAROSKOPIK CERRAHİ

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Kaan YÖNEZ
Arş. Gör. Nevzat Emre ASLAN

SONUÇ

- Ancak bu saatler dışında güneş ışığı panele doğru açıyla gelmediğinde panelden elde edilen enerjide azalma görülmektedir.
- Panel güneş takipli olarak kullanıldığında ise elde edilen enerjinin gün içerisinde güneş batana kadar hep maksimum (6V) değerinde olduğu gözlemlenmiştir.
- Yapılan bu çalışmada yenilenebilir enerji kaynaklarından olan rüzgar enerjisi ve güneş enerjisi elektrikli araç teknolojisiyle bütünleştirilmiştir.
- Güneş ışığından maksimum düzeyde verim alabilmek için güneş hareketlerine göre konumunu otomatik olarak değiştirebilen güneş panelleri kullanılmıştır.
- Güneşin yeterli gelmediği durumlar için de sistemde panellere alternatif olarak rüzgar türbini monte edilmiştir. Çalışmada yanı sıra güneş ve rüzgar enerjisinin yeterli gelmediği durumlar için sisteme paralel olarak şebeke gerilimi bağlanmıştır. Böylelikle şarj istasyonunun sürekli kullanımına olanak sağlanmıştır.

Observer Hall-1

HALL-1, MUSTAFA DİNÇ

Observer Hall-1

HALL-1, Ceren KAYA

Rukiye Uzun Arslan

Hall-1, Fatma Çerçi

BATUHAN SAPANCI HALL 1

HALL-1, SESSION-3 Zehra Bili

hall 1 Ahmet Gulcek

Hall-1, tuğçe inaç

Hall 1, Eslem KA...

Hall-1, tuğçe inaç

Hall 1, Eslem KAVAS

1. Ters Yüz Öğrenme Modelinin Uygulanmasından Önce Öğrencilerin Modele Yönelik İlk Görüşlerinin İncelenmesi

Araştırmamızın alt problemlerinden birincisi ters yüz öğrenme modelinin uygulanmasından önce öğrencilerin modele yönelik ilk görüşlerinin incelenmesidir. Öğrenciler ters yüz öğrenme modelini ilk defa bu uygulama ile öğrenmişlerdir. Uygulama süreci başlamadan önce ders öğretmeni tarafından ters yüz öğrenme modeli görsel ve sesli araçlar kullanılarak tanıtılmıştır. Uygulama sürecinde öğrencilerden neler beklendiği açıklanmıştır. Bununla birlikte sınıf içinde ve sınıf dışında yapılacak çalışmalarla ilgili öğrenciler bilgilendirilmişlerdir. Örnek ders anlatım videosu ile öğrencilerin sınıf dışında yapacağı çalışmalar için ön hazırlık yapılmıştır. Tüm bu çalışmalar öğrencilerin bu öğrenme modeline yönelik zihinlerinde birtakım fikirlerin gelişmesine katkı sağlamıştır. Öğrenciler uygulama sürecinden önce ters öğrenme modeline yönelik ilk görüşlerini farklı veri toplama araçlarında ifade etmişlerdir.

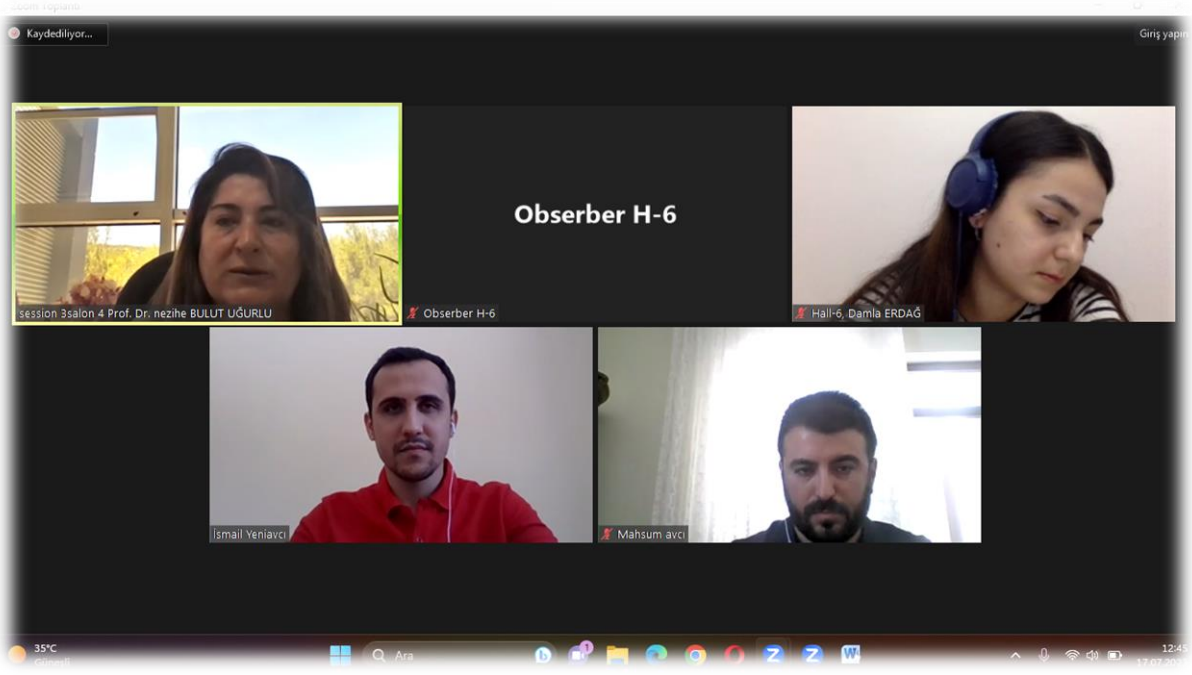
Observer H-6

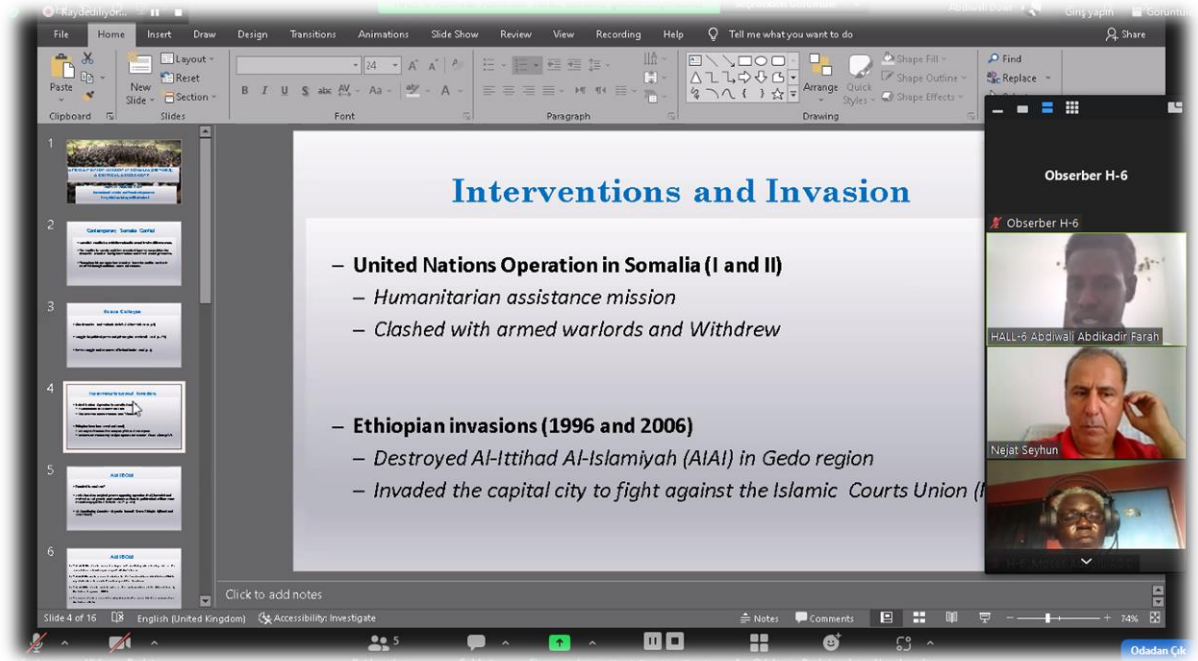
Observer H-6

sinem şen-Salon-6

Hall 6- Ferdiye Çobanoğlu

Hall 6, Session1 Hasan BOZKAYA

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	I
BİLİM KURULU	II
KONGRE PROGRAMI	III
FOTOĞRAF GALERİSİ	IV
İÇİNDEKİLER	V

Yazar	Başlık	Sayfa
Özlem ÜLGER DANACI	TÜRKİYE’DE ORTODOKS VE HETERODOKS EKONOMİ POLİTİKA UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: 1980-2023	1
Recep HATİPOĞLU	MAKİNE ÇEVİRİSİ NE KADAR GÜVENİLİR? DEEPL VE GOOGLE TRANSLATE ÇEVİRİLERİ ÜZERİNE SEMANTİK AÇIDAN KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME	3
Emel Aycan ASMA	THE REFLECTION OF ‘ETHICS’ INCLUDING ‘VALUES’, ‘NORMS’, ‘TRADITION’ OF THE SOCIETY IN TERMS OF ‘BIOLOGICAL NEEDS’ IN JOSE SARAMAGO’S ‘BLINDNESS’	4
Fatmagül SAKLAVCI	SİVAS İLİNDE GELENEKSEL ÇUBUKÇULUK ZANAATI VE SON TEMSİLCİLERİNDEN EROL AÇIL’IN ÇALIŞMALARI	6
Nicoleta Anca Şuţan Valentina Diana Tîrlie Claudiu Şuţan Diana Ionela (Stegarus) Popescu Liliana Cristina Soare Georgiana Cîrstea Denisa Ştefania Vîlcoci Cătălin Ducu	THE POTENTIAL OF BIOSYNTHESIZED METAL NANOPARTICLES IN MODULATING THE CYTOGENOTOXIC EFFECTS OF HEAVY METALS	8
Burhanettin İNEM Özlem BIÇAKÇI	GRAFEN- BOROFEN NANOKARMA MALZEMESİNİN HİDROJEN DEPOLAMA KAPASİTESİ	10
Kaan Mert ÖZTÜRK	DİJİTAL YAYINCILIKLA DÖNÜŞEN İNTERAKTİF SPOR YAYINCILIĞI	11
Mustafa KARAGÜLLE İnci VETEM	TÜMÖR BELİRTEÇLERİNİN KLİNİK KULLANIMI: TEK MERKEZ DENEYİMİ	12
Erkan SANMAK Gül ŞEKER	YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDEN İZOLE EDİLEN ACINETOBACTER SPP. SUŞLARININ DUYARLILIK ORANLARININ BELİRLENMESİ: BEŞ YILLIK ÇALIŞMA	14
Aslan Hasan KOCAMAZ Selman ALKAN	LAPAROSKOPİK SLEEVE GASTREKTOMİ DENEYİMLERİMİZ	15
Veysel TAHİROĞLU	EVALUATION OF SOME ELECTROLYTES AND MINARETS OF PATIENTS WITH ROTAVIRUS POSITIVENESS IN CHILDREN IN ŞIRNAK PROVINCE	16
Ayfer ÇİFTÇİ	TOPLUMSAL AÇIDAN REKREASYON	17
Onur TÜRKÖN	NADİR BİR KARIN AĞRISI SEBEBİ: OBSTRÜKSİYONA SEKONDER GELİŞEN AMFİZEMATÖZ PYELONEFRİT	18
Tuğçe KAVUN Ayla ÜNSAL	INTRAMÜSKÜLER ENJEKSİYON KOMPLİKASYONLARINI ÖNLEMeye YÖNELİK HEMŞİRELİK BAKIMI	20

Nihal KOÇ GÜDÜK	BÜTAN GAZİ İNHALASYONU SONUCUNDA ANİ ÖLÜM	22
Gamze GÖK Salim NEŞELİOĞLU	INVESTIGATING THE CAUSES OF LOW SERUM VITAMIN B12 LEVELS	24
Tansu KARAMAN Gizem KUBAT BAKİR	TRAKEOSTOMİLİ HASTADA HEMŞİRELİK BAKIMI	25
Nebile ÖZMEN	SOSYAL HİZMETTE KÜLTÜREL DUYARLILIĞIN ZORUNLULUĞU	26
Arzu YİĞİT Mine ALAOĞLU	SİĞARA KULLANIMINA BAĞLI HASTALIK YÜKÜNÜN TESPİT EDİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	27
Kübra KIŞIOĞLU KEKEÇ Sema ÇALAPKORUR	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BESİN GÜVENCESİZLİĞİNİN MENTAL SAĞLIK VE UYKU KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	29
Songül BAŞARAN Rahşan KOLUTEK	HEMŞİRELERİN DEPREMDE GÖREV, ROL VE SORUMLULUKLARI	31
Ozan Hüseyin KIZILDOĞAN Ayla ÜNSAL	KONTRAST MADDE KULLANIMINDA HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI	32
Mine ALAOĞLU Arzu YİĞİT	SAĞLIK KURUMLARINDA ÇALIŞAN BİREYLERİN ÖRGÜTSEL GÜVEN VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN SİSTEMATİK ANALİZ YOLU İLE İNCELENMESİ	34
Burçin YOLDAŞ Gülçin GÜLER ŞİMŞEK Nesrin TAN BAŞER Sezen YILMAZ SARIALTIN Muharrem ATLI Murat KILIÇ Onur DİRİCAN Aleyna ÇAVDAR Serpil OĞUZTÜZÜN	DERİ KANSERİNDE GST İZOZİMLERİNİN EKSPRESYONLARININ ROLÜ	36
Kübra Nur KARADAĞ Neslişah GÜN	HEMODİYALİZ HASTALARINDA KAN DEĞERLERİNİN UYKU KALİTESİ VE KAS-İSKELET SİSTEMİ AĞRILARI İLE İLİŞKİSİ	38
Harun GÜLER	2008 KRİZİNİN TÜKETİM KÜLTÜRÜ VE İTİBARI PARA KAVRAMLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ	40
Sinem ATICI USTALAR	GELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN FİNANSAL PİYASA ENTEGRASYONLARININ DÜZEYİNE İLİŞKİN BİR İNCELEME	41
Ömer Faruk ASLAN	ÜLKELERİN KALKINMIŞ GÖSTERGELERİ BAĞLAMINDA ÜLKEMİZ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	42
Ömer Faruk ASLAN	AR-GE HARCAMALARININ ÜLKE EKONOMİSİNDEKİ ETKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	44
Mücella BURSAL İsmail ŞENTÜRK	MENKUL VE GAYRİMENKUL VARLIĞININ OTOMOBİL SAHİPLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	46
İsmail ŞENTÜRK Mücella BURSAL	ÇOK KONUTLU BİNALARDA KONUTUN PİYASA DEĞERİNİN BELİRLEYİCİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	47
Muhammet Ali TEKŞAM Selen Işık MADEN	BREXİT'İN İRLANDA EKONOMİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN ANALİZİ	48

Sinem ATICI USTALAR	GELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN FİNANSAL PİYASA ENTEGRASYONLARININ DÜZEYİNE İLİŞKİN BİR İNCELEME	49
Narin ÖKSÜZLER Onur DEMİREL	2008 KÜRESEL KRİZİNİN TÜRKİYE'DEKİ EKONOMİK ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	50
Seda EKER	DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	51
Ömer YÜKSEL Hatice Ferhan NİZAMLIOĞLU	YENİLEBİLİR YABANI OTLARIN KULLANIMI: ISIRGAN OTU ÇORBASI	53
Başak ÖNCEL	FONKSİYONEL GIDALARDA MİKROENKAPSÜLASYON YÖNTEMİ KULLANARAK ÜRÜN GELİŞTİRME	54
Fidan ERDEN- KARAOĞLAN Mert KARAOĞLAN	EFFECT OF ULTRASOUND APPLICATION ON RECOMBINANT FOOD ENZYMES ULTRASON UYGULAMASININ REKOMBİNANT GIDA ENZİMLERİ ÜZERİNE ETKİSİ	55
Zehra ELES Mustafa Anıl ERBAĞCI	AIRFRAYER PIŞIRME TEKNİĞİ VE DİĞER PIŞIRME TEKNİKLERİNİN ET GRUBU BESİNLERDEKİ ÇEŞİTLİ VİTAMİN MİNERAL KAYIPLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	56
Melike KİRİŞÇİ Yasemin BEYHAN	GIDA ETİKETLERİ VE TÜKETİCİLERDE ETİKET OKUMA FARKINDALIĞININ ÖNEMİ	57
Ali TEKİN Işıl VAR Işıl VAR LAVKOR	THE PRESENCE OF AFLATOXIN IN EDIBLE OILS AND ANALYSIS METHODS YEMEKLİK SIVI YAĞLARDA AFLATOKSİN VARLIĞI VE ANALİZ METOTLARI	58
Işıl VAR Nuray GÜZELER Ali TEKİN Osman ALBARRİ	A GLANCE AT CAMEL MILK DEVE SÜTÜNE BİR BAKIŞ	59
Meliha Yaren BERKTAŞ Hulusi DOĞAN	GASTRONOMİDE REKOR DENEMELİ PAZARLAMA STRATEJİLERİ MARKETING STRATEGIES WITH RECORD ATTEMPT IN GASTRONOMY	61
Hulusi DOĞAN Meliha Yaren BERKTAŞ	TÜRK MUTFAĞINDA METAFOR KULLANIMI VE ÖRNEKLERİ METAPHOR USE AND EXAMPLES IN TURKISH CUISINE	62
Sara AKDAĞ OKUMUŞ	ALEVİLİĞİN ŞİA İLE İLİŞKİ BOYUTU RELATIONSHIP SIZE OF ALEVİSM AND SHİA	63
Mustafa YILDIZ	ŞEMSEDDİN EL-İSFAHÂNÎ ve KİTÂBÜ'L-KAVÂİDİ'L- KÜLLİYE PROJESİ	65
Rumeysa ERFİDAN TOSUN	İSLAM DİNİNİN TEŞEKKÜLÜNDE HZ. ÂİŞE'NİN ROLÜ	66
Yasin ERGİN	HİDAYETÜ'L-HİKME VE ŞERHLERİNDE NEFSİ NATİKA	68
Roghayeh AZİZPOUR Faruk ÇOLAK	KAHRAMÂN-NÂME'DE KAHRAMÂN'IN BİNEĞİ VE SAVAŞ ALETLERİ HERO'S MOUNT AND WAR TOOLS IN KAHRAMÂN-NÂME	69
Nesibe KANTAR	YAPAY ZEKANIN YANSIMALARI VE TARTIŞMALI ETİK MESELELER	70
Umsunay ZHUMASHEVA	DEĞERLER EĞİTİMİ BAĞLAMINDA SOVYET DÖNEMİ RUS EDEBİYATI DERS KİTAPLARINDA İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE KAHRAMANLIK KAVRAMI	72

Halil EKŞİ Mahmut GÜLER	AİLE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK ÖLÇEĞİ KISA FORMUN TÜRKÇE'YE UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	73
Fahri KIZILASLAN Semih ZEKA	TÜRKÇE EĞİTİMİ AÇISINDAN SEVİNÇ ÇOKUM'UN HİKÂYELERİNDEKİ SÖZ VARLIĞININ İNCELENMESİ	74
Ebubekir USANMAZ Ahmet BAŞAL	PROBLEME DAYALI ÖĞRENMENİN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN ROBOTİK KODLAMA BAŞARILARI ÜZERİNE ETKİSİ	75
Ferdiye ÇOBANOĞULLARI	YABANCI DİL EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİ MEMNUNİYETİ	76
Sinem ŞEN Yeliz BOLAT	KÜÇÜK KARABALIK KİTABININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	77
Hasan BOZKAYA	SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE TERSYÜZ ÖĞRENME MODELİNİN KULLANIMI	78
Burcu BUÇUK Alaattin CANBAY	MÜZİK DERSİ 2018 YILI ÖĞRETİM PROGRAMI VE BASILI DERS MATERYALLERİNİN ÖĞRENCİLERİN MÜZİKAL ALGI VE ESTETİK BEĞENİ GELİŞİMİNE ETKİSİ	79
Hasan GÖKÇE Hilal KARABULUT	8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN NANOTEKNOLOJİ HAKKINDA METAFORİK ALGILARI	80
Ferhat YILDIZ Tuncay TUNÇ	PISA 2006-2018 VERİLERİ BAĞLAMINDA TÜRKİYE VE BAZI SEÇİLİ ÜLKE ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSSEL SÜREÇ BECERİLERİNİ KULLANMA DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ	82
Parya AGHAMOHAMMADI Eda AKGÜL Muslum DEMİR	CARBON CAPTURE	84
Parya AGHAMOHAMMADI Okan Zafer YEŞİLEL Orhan BÜYÜKGÜNGÖR Mürsel ARICI	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF FOUR COORDINATION POLYMERS WITH (H ₂ CBPY)BR ¼ 4- CARBOXY-1-(4-CARBOXYBENZYL PYRIDINIUM BROMIDE) ZWITTERIONIC LIGAND	85
Derviş GÖK	YENİ 2-(4-KLORO-FENİL)-KİNAZOLİN-4-KARBOKSİLİK ASİT VE TÜREVLERİNİN SENTEZİ	86
Derya GÜRBÜZ	SERBEST RADİKALLERE KARŞI HÜCRESEL SAVUNMA	88
Rabia SALİK Mehmet TUZCU Mustafa ORTATATLI Özgür ÖZDEMİR	BİR KEDİDE FEMURDAN KÖKEN ALAN PERİOSTEAL FİBROSARKOM OLGUSU	90
Muhammed Kaan YÖNEZ Nevzat Emre ASLAN	VETERİNER HEKİMLİKTE LAPAROSKOPİK CERRAHİ	91
Duygu KILIÇ Cansu AYDOĞAN Ceyda HEMEN	FİRMA KÜLTÜR KOLEKSİYONUNDAKİ MİKROORGANİZMALARIN BİYOSURFAKTAN ETKİNLİKLERİNİN VE KULLANILMA POTANSİYELLERİNİN İNCELENMESİ	92
Mohammad MUHİEDDİNE	G-C ₃ N ₄ @POLY(HEMA-CO-NVP)HİDROJEL NANOKOMPOZİT SENTEZİ VE FOTOKATALİTİK	93

Salsabil MAROUCH Erkan YILMAZ	BOZUNMASINDA FOTOKATALİZÖR OLARAK KULLANILMASI	
İbrahim Semih METİN	LİBERAL VE KOMÜNİTERYAN ÖZGÜRLÜK ANLAYIŞLARI: MEDYA ETİĞİ ÜZERİNE BAZI DEĞERLENDİRMELER	94
Gamze ASLAN Şakir BERBER	TÜRKİYE İLE FİNLANDİYA, GÜNEY KORE, HONG KONG, JAPONYA VE SİNGAPUR'UN YILLARA GÖRE PISA BAŞARISININ DEĞERLENDİRİLMESİ	96
Erol AKYILDIRIM	MARKSİST TOPLUM MODELİ BAĞLAMINDA TÜRKİYE'DE 6 ŞUBAT 2023 DEPREMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	98
Gizem Şebnem BEYDOĞAN	GELECEK NE GETİRECEK? TOPLUM 5.0 ÇERÇEVESİNDE DİJİTALLEŞME, İŞ VE YAPAY ZEKÂ	100
Fatmagül SAKLAVCI	SİVAS İLİNDE GELENEKSEL ÇUBUKÇULUK ZANAATI VE SON TEMSİLCİLERİNDEN EROL AÇIL'IN ÇALIŞMALARI	101
Fikret YAZICI Oğuzhan BAYRAK	GÜNÜMÜZDE TÜKETİM KÜLTÜRÜNÜN SUNDUĞU METALARLA KENDİSİNİ TANIMLAYAN BİREYİN KİMLİK ARAYIŞI: “BİR PERİ MASALI” DİZİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	103
Abdullah PALABIYIK Kemal ERDOĞAN	DEPREM ANINDA BİNANIN YIKILDIĞININ TESPİTİNİ YAPAN VE RADYO FREKANSIYLA ADRES YAYINI YAPAN SİSTEM	104
Ferda TANSİ KAVOĞLU	YENİ MEDYA EKOSİSTEMİNDE GİRİŞİMCİLİK: FENOMENLERİN KOZMETİK MARKALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME	105
Sezin AÇIK TAŞAR	İÇ DENETİM ÇALIŞMALARININ FİNANSAL RAPORLAMA KALİTESİNE ETKİSİ	106
Mohammed Alaa ALWAFİE Bela KOVACS	HARNESSING THE POWER OF ELECTROMAGNETIC INDUCTION: A NOVEL APPROACH TO ENERGY HARVESTING FROM AUTOMOTIVE WHEELS	107
Mehmet BEDİROĞLU Doğan Engin ALNAK Serdar MERCAN	ALÜMİNYUM 1050 VE SAF BAKIR MALZEME ÇİFTİNİN SÜRTÜNME KARIŞTIRMA KAYNAK YÖNTEMİYLE BİRLEŞTİRİLMESİNDE FARKLI İLERLEME HIZLARININ İNCELENMESİ	108
Oğuzhan DER Muhammed ORDU Gökhan BAŞAR	POLİPROPİLENİN CO2 LAZER KESİM PARAMETRELERİNİ OPTİMİZE ETMEK İÇİN BİR SÜPER-ETKİNLİK VERİ ZARFLAMA ANALİZİ YAKLAŞIMI	109
Yasin TANGAL Sadık ÇOĞAL	İKİ-BOYUTLU MOLİBDEN DİSELENÜR BAZLI ELEKTROKİMYASAL SENSÖRLERİN GELİŞTİRİLMESİ	111
Cem SİNANOĞLU Esra AKGÜL Elif KILIÇARSLAN	MOBİL YA TASARIMINDA X İÇİN TASARIM METODOLOJİSİ YAKLAŞIMI	112
Ichraq El YAAKOUB Youness ABOULIATİM Miloudi HLAİBİ Nourredine KAMİL	PRODUCTION OF BIODIESEL FROM PALM FATTY ACID DISTILLATE USING A RENEWABLE HETEROGENEOUS CATALYST	114
Ali İhsan KOÇAKLI Gerçek BUDAK	L TİPİ MATRİS RİSK ANALİZİ YÖNTEMİNİN HASTANE İNŞAATINDA UYGULANMASI	115
Murat TAŞTAN	FARKLI SWİRL DEĞERLERİNDE MODEL BİR YAKICIDA PROPAN YANMASININ SAYISAL ANALİZİ	117
Burak Malik KAYA	FİBER HALKA DÖNGÜ SÖNÜMLEME SPEKTROSKOPİ TEKNİĞİNİN KULLANILDIĞI FİBER OPTİK SENSÖRLERİN	118

	UYGULAMALARI	
Rıdvan ÖZCAN Yunus Emre BALTACI Aref YELGHİ	YAPAY ZEKA TABANLI TARİHİ YAPILARI TESPİT EDEN ANDROİD UYGULAMA	120
Özge ARIBAŞ Mustafa YILDIZ	BİKOMPLEKS k-TETRAACCİ SAYILARI ÜZERİNE ON THE BICOMPLEX k-TETRAACCİ QUATERNIONS	121
İbrahim Can AKMAN Fatih DUMAN	FOSFOR NANOPARTİKÜLLERİN BİYOSENTEZİ VE KARAKTERİZASYONU	123
Nada A.A. JARADAT Mohammad Safayat HOSSAİN Nurdan Gamze TURAN	CHALLENGES AND OPPORTUNITIES ASSOCIATED WITH USING TREATED WASTEWATER FOR INDUSTRIAL PURPOSES	125
Zelal ÖZBEK Ali SEYREK	İCME SUYU ARITMA TESİSİ ATIK ÇAMURUN BİRTAKIM FİZİKSEL, KİMYASAL, MİNERALojİK ÖZELLİKLERİ: ŞANLIURFA ÖRNEĞİ	126
Forat Jamal Abdulaali ISMAEL Emre Burcu OZKARAOVA	TRENDS IN DENITRIFYING WOODCHIP BIOREACTOR	127
Banu ÇETİN ÜNAL	ORTA ÇAĞ AVRUPASI'NDA İŞKENCE VE İŞKENCE TEKNİKLERİ	128
Mehmet Ferhat ERDOĞAN Hilal DİNÇER	GSM OPERATÖRÜ ŞİRKETLERİNİN KURUMSAL PERFORMANSLARININ İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	130
Sevda DEMİR	ÖĞRENİLMİŞ ÇARESİZLİK VE GELECEK KAYGISI İLİŞKİSİNDE BENLİK SAYGISININ ARACI ROLÜ	132
Sibel KULA ÖLMEZ	YÖNETİM MODALARININ YAYILIMINDA YAZILI BASININ ROLÜ: HARVARD BUSINESS REVIEW TÜRKİYE DERGİSİ ÖRNEĞİ	133
Engin KARAFAKIOĞLU Dilek BAŞTÜRK TÜRKSOY	YAPAY ZEKANIN EĞİTİM KURUMLARI YÖNETİMİNE OLAN KATKILARINA YÖNELİK BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ	134
Büşra KILIÇ	AVRUPA KOMŞULUK POLİTİKASI BELGELERİNİN NİTEL ANALİZİ	135
Bahar ERENEL YAŞLICA	GELECEĞİN SÜRDÜRÜLEBİLİR AKILLI LİMANLARI: TÜRKİYE'DEKİ GİRİŞİMLERE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME	136
Atike YILMAZ Özlem Nilüfer KARATAŞ ARACI	COVID-19 SALGINININ BİST TURİZM SEKTÖRÜ İŞLETMELERİ FİNANSAL PERFORMANSINA ETKİSİ	138
İsmail YENİAVCI Ayla ÜNSAL	ÜRİNER KATETERİZASYON YÖNTEMLERİNDE HEMŞİRELİK BAKIMI	140
Mahsum AVCI Ayla ÜNSAL	HEMŞİRELİKTE İMAJ KAVRAMI	141
Nezihe BULUT UĞURLU Güllü YAZKAN Fatma BİRGİLİ	ACİL PSİKİYATRİ	142
Nezihe BULUT UĞURLU	SUİCİD (İNTİHAR GİRİŞİM) ve RİSK FAKTÖRLERİ	144

Güllü YAZKAN Fatma BİRGİLİ		
Damla ERDAĞ Aslı OKAN OFLAMAZ Züleyha DOĞANYİĞİT	DENEYSEL EPİLEPSİ MODELİNDE BEYİN SAPI VE HİPOKAMPÜSTE İNTEGRİN İFADESİ	146
Kutay SAĞLAM	SPONTAN INTRAPERİTONEAL RÜPTÜRE OLAN DEV KARACİĞER KİST HİDATİĞİ: OLGU SUNUMU	147
Rukiye UZUN ARSLAN İrem ŞENYER YAPICI Ceren KAYA	RÜZGAR TÜRBİNİ VE GÜNEŞ TAKİP SİSTEMİYLE DESTEKLENMİŞ ELEKTRİKLİ ARAÇ ŞARJ İSTASYONU TASARIMI	148
Zehra BİLGİN Harun ÇİÇEK Aydın İZGİ	SİMETRİK ARALIK ÜZERİNDE BERNSTEİN POLİNOMLARININ BİR MODİFİKASYONU	149
Behçet GÜLENC Fatma ÇERÇİ	KARBON ÇELİĞİ KAYNAĞINDA ISI TESİRİ ALTINDAKİ BÖLGENİN NUFUZİYET PROFİLİ VE TANE BOYUTUNUN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	150
Ahmet GÜLCEK Hanifi EROL Esra BALCIOĞLU Gülce YILDIZ	DENEYSEL OLARAK OLUŞTURULAN EKLEM DEFEKTLERİNE N-BUTİL SİYANOAKRİLAT UYGULAMASININ EKLEM REJENERASYONU ÜZERİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI	151
Batuhan SAPANCI Sümeyye ÜSTÜNTAĞ Cem GÜNEŞOĞLU	YÜKSEK TERMAL KONFORLU YATAK KUMAŞLARI İÇİN MİKROKAPSÜLLENMİŞ FAZ DEĞİŞTİREN MALZEMELERİN GELİŞTİRİLMESİ	153
Tuğçe İNAĞ Murat ARIKAN	FARKLI ŞERİT DEĞİŞTİRME MODELLERİNİN TRAFİKTE ORTALAMA BEKLEME SÜRESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	155
Turgut KOÇOĞLU Meryem KISAKOL	FRANSA ULUSAL KÜTÜPHANESİ TURC 373 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASI	156
Burcu SİNER AKAN Alaattin CANBAY	ÖRGÜN EĞİTİM DIŞINDAKİ KEMAN EĞİTİMİ SÜRECİNİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME KAPSAMINDAKİ ETKİSİ: TÜRKİYE VE ALMANYA ÖRNEĞİ	157
Melike KARABABAOĞLU Mustafa AKINCI	ARİTMETİKTEN CEBİRE GEÇİŞTE ÖĞRENCİLERİN YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN İNCELENMESİ	159
Nesibe ÖZKAN Munise SEÇKİN KAPUCU	İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN FARKLI EĞİTİM KADEMELERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	160
Safaa ALMARABEE Remzi KILIÇ	İMAM- HATİP LİSELERİ 9. SINIF ARAPÇA DERS KİTAPINDAKİ ETKİNLİKLERİN YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE İNCELENMESİ	162
Esra Gül KOÇYİĞİT	AFET SONRASI KURUMLARDA PSİKOSOSYAL DESTEK ÇALIŞMALARI: KAYGI ATÖLYESİ (PİLOT UYGULAMA)	163
Allahverdiyev Zamiq NAMİK	THE PLACE OF CHILDREN'S RIGHTS IN THE HUMAN RIGHTS SYSTEM: A BRIEF THEORETICAL-HISTORICAL ANALYSIS OF THE CONCEPT OF THE CHILD	164
Elif Nur AYDEMİR Çilem Tuğba KOÇ	SOSYAL MEDYADA GERÇEK ÖTESİLİK: 6 ŞUBAT KAHRAMANMARAŞ DEPREMİ ÖRNEĞİ	165

Buğrahan ALABAŞ	METHANE-AIR COMBUSTION IN A MODEL COMBUSTOR UNDER HITAC CONDITION	166
Nuket KARTAL TEMEL Mehtap ÇÖPÜR Zafer ÖZDEMİR	DİSPERSİF SIVI-SIVI MİKROEKSTRAKSİYON YÖNTEMİ İLE BAHAİRAT ÖRNEKLERİNDE DÜŞÜK CO(II) SEVİYELERİNİN SPEKTROFOTOMETRİK TAYİNİ	167
	EFFECT OF DEEP CRYOGENIC HEAT TREATMENT TO THE MECHANICAL PROPERTIES OF BİMETALS COMPOSİTES	168
Ayşe Eda KILIÇOĞLU Büşra DÜZGÜN Hasan Serdar BALABAN Emine AVŞAR AYDIN	PRODUCTION AND PARAMETRIC ANALYSIS STUDY OF LOW-COST CIRCULAR MICROSTRIP ANTENNAS WORKING IN S AND C BANDS FOR SATELLITE AND SPACE APPLICATIONS USING 3D PRINTING	169
Şükran YEŞİL Rojda YILDIRIM Kevser ALİŞAN	HİDROJENİN TAŞITLARDA YAKIT OLARAK KULLANILMASI VE KARŞILAŞILAN SORUNLAR	170
Murathan KALENDER Yahya BOZKURT	FARKLI KAYNAK YÖNTEMLERİYLE BİRLEŞTİRİLMİŞ OKSİJENSİZ BAKIR ALAŞIMLARININ SIZDIRMAZLIK NİTELİĞİNİN İNCELENMESİ	171
Murathan KALENDER Yahya BOZKURT	FARKLI KAYNAK YÖNTEMLERİYLE BİRLEŞTİRİLMİŞ OKSİJENSİZ BAKIR ALAŞIMLARININ MAKRO-YAPI VE MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ	172
Selman ORHAN	TEKNİK DİREKTÖRLERİN SPORCU LİDERLİĞİ (TAKIM KAPTANI) ALGILARI; PROFESYONEL FUTBOL ÖRNEĞİ	173
Suat AYBEK	FUTBOL ALTYAPI ORGANİZASYONLARINDA PROFESYONEL SPOR YÖNETİCİ GEREKLİLİĞİ: GELENEKSEL DERLEME	174
Suat AYBEK Aycen AYBEK	SPORDA İNOVASYON VE SANAL GERÇEKLİK: BİR DERLEME ÇALIŞMASI	175
Aysel BÜLEZ Ayşe KÜRKÜLÜ	KÜRESEL İKLİM KRİZİNE BAĞLI MEYDANA GELEN DOĞAL AFETLER VE SAĞLIK SORUNLARI	177
Meryem ALTUN EKİZ Sevim KIR Hakkı ULUCAN	HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN DEPREM SONRASI TRAVMA DÜZEYİNİN İNCELENMESİ	179
Aylin Özge PEKEL	ERKEN ERGENLİKTE SPOR YAPAN BİREYLERİN RİSK HARİTASI DAĞILIM FARKLILIKLARI	180
Diğdem Müge SİYEZ Erol ESEN	KARİYER DANIŞMANLIĞINDA YENİ YÖNELİMLER: TRAVMAYA DUYARLI KARİYER DANIŞMANLIĞI	181
Erol ESEN Diğdem Müge SİYEZ	BELİREN YETİŞKİNLERDE DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETİ DAVRANIŞLARININ YAYGINLIĞI: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA	183
Yusuf TÜRKİYILMAZ Onur ÖNÜR MEN	FUTBOL KULÜPLERİNİN SOSYAL MEDYA KULLANIMINDA EĞLENCİLİ BİR YAKLAŞIM: ÜMRANİYESPOR VE TİKTOK ÖRNEĞİ	185
Artiom V. KOPYTICH Maria V. RAKİTSKAYA Vladimir P. VDOVİCHENKO	STUDY OF THE ANTI-ARITHMIC ACTIVITY OF CORYDALIS CAVA L.	186
Merve Ece ERDEM	TAM AKRİLİK KAPLI HIZLI ÜST ÇENE GENİŞLETME	187

Gökhan ÇOBAN	APAREYİNİN FRONTAL ETKİLERİNİN POSTERO-ANTERİÖR SEFALOMETRİK RADYOGRAFLA DEĞERLENDİRİLMESİ	
Abdurrahman YALÇIN Veysel ERATİLLA	MOLAR İNSİZAL HIPOPLAZİLİ DİŞLERDE KOMPOZİT REZİNLER İLE ANTERİÖR ESTETİĞİN SAĞLANMASI: OLGU SUNUMU	189
Abdurrahman YALÇIN Veysel ERATİLLA	MULTİDİSİPLİNER YAKLAŞIMLA ANTERİÖR ESTETİĞİN SAĞLANMASI: OLGU SUNUMU	191
Fatih YILMAZ	KUTANÖZ LEİSHMANİAZİS OLGULARINDA KLİNİKOPATOLOJİK BULGULARIN NEOPLASTİK DERİ LEZYONLARI AÇISINDAN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ	193
Şükran Melda Eskitoros TOĞAY	THREE-LAYERED POLYMERIC ELECTROSPUN FIBROUS MATERIALS FOR WOUND DRESSING	194
Ekin Ece GURER Demet KIVANC IZGI Meltem SAVRAN KARADENİZ Hayriye SENTURK CİFTCI	OMICS APPROACH WITH HEAT SHOCK PROTEIN 90 IN DISEASE	195
Deniz ANGİNER Sugata RAY H. Nejat SEYHUN Luqi XU	EXPENSIVE ANOMALIES	196
Mohammad, B.S. Makinde, K. Shuaibu, U.	THE INFLUENCE OF CONTRACTING FIRMS ON VARIATION ORDER IN PUBLIC INFRASTRUCTURAL PROJECTS IN NIGERIA	197
Abdiwali Abdikadir FARAH	AFRICAN UNION MISSION IN SOMALIA (2007-2022): A CRITICAL ASSESSMENT	198
Moses Adeolu AGOI Solomon Abraham UKPANA Oluwakemi Racheal OSHINOWO	EXPLORING THE EFFICACY OF SCHOOL ATTENDANCE MANAGEMENT SYSTEM (SAMS): A SURVEY FOR EFFECTIVE EDUCATIONAL MANAGEMENT	199
Ahmet AY Burcu GÜVENEK Zeynep KARAÇOR Abdul Qahar KHATIR	HOLLANDA HASTALIĞI RİSKİ: AZERBAIJAN, KAZAKİSTAN VE RUSYA ÖRNEĞİ	200
Ahmet AY Burcu GÜVENEK Zeynep KARAÇOR Abdul Qahar KHATIR	REVIEWING THE REMITTANCES, DOMESTIC INVESTMENT AND ECONOMIC GROWTH NEXUS: CONTEMPORARY POLICY IMPLICATIONS FOR THE SUB-SAHARAN AFRICAN REGION	201
Mustafa DİNÇ Eslem KAVAS Levent AYDIN Melih SAVRAN Semih Gökhan AYDIN	NÖRO REGRESYON YAKLAŞIMI İLE STOKASTİK METOT TABANLI PLASTİK GRANÜLLERİN KURUTMA PROSESİ OPTİMİZASYONU	202

**TÜRKİYE’DE ORTODOKS VE HETERODOKS EKONOMİ POLİTİKA
UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: 1980-2023**

EVALUATION OF ORTHODOX AND HETERODOX ECONOMIC POLICY PRACTICES
IN TURKEY: 1980-2023

Özlem ÜLGER DANACI

Doç. Dr., Batman Üniversitesi, ORCID:0000-0002-3872-3330

Özet

Tarihsel süreçte ekonomi genel olarak değerlendirildiğinde, iktisadi ekollerin ve bu ekollerin ortaya attığı okulların çatışmaları ön plana çıkmaktadır. 20. yüzyılın başlarından itibaren Klasik, Neoklasik ve Keynesyen iktisadın ortaya attığı Heterodoks ve Ortodoks iktisat politikaları hakim olmuştur. Ortodoks kelimesi orthos (doğru) ile doxa (inanç) kelimelerinden oluşan ve “doğru inanç” olarak tanımlanan terimdir. Ortodoks yaklaşım ekonomide uluslararası kuruluşlar tarafından kabul görülmekte ve istikrarın sağlanmasında olmazsa olmaz koşullar arasında yer almaktadır. Reel dengenin sağlanmasında ve bütçe açığının kapatılmasında başarılı olmakla birlikte ücret, fiyat, kur ve faiz dengelerinin sağlanmasında söz konusu başarı tartışma konusu yaratmaktadır. Heterodoks yine Yunanca kökene sahip heteros (farklı) ile doxa (inanç) kelimelerin birleşiminden oluşan “farklı inanç” anlamına gelmektedir. Heterodoks politikalar ise Veblen, Marx, Robinson, Sraffa gibi düşünürlerle birlikte Post Keynesyen iktisat, Marksist İktisat, Neo-Ricardocu iktisat, yapısalcı iktisat, kurumcu iktisat, sosyal iktisat ve evrimci iktisat gibi düşünce okullarını tanımlamak amacıyla kullanılmaktadır. Heterodoks politikalar özellikle ücret ve fiyat kontrollerini içeren gelir politikalarından oluşmakta, enflasyonun hızlı bir şekilde ve kalıcı olarak düşürülmesini amaçlamaktadır. Ortodoks politikalardan farkı ise gelir politikalarının belirli bir süre içinde geçici olarak kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Ortodoks ekonomide daha serbest ve girişimciliği teşvik ederken heterodoks politikada böyle bir durum söz konusu olmamaktadır. Dolayısıyla Ortodoks sistemde daha liberal piyasa söz konusuyken diğer taraftan fiyatları baskılayan merkezi bir yapı söz konusudur. Genellikle olağanüstü durumlarda uygulanan heterodoks ekonomi merkeziyetçi bir piyasa baskılamasına dayanarak ekonomik büyümeyi hedeflemektedir. Temeli geleneksel olmayan politikalara dayanan heterodoks ekonomi politikası bir dönem Brezilya ve Arjantin gibi Güney Amerika ülkelerinde yoğun olarak kullanılmıştır. Türkiye’nin özellikle para politikasında Ortodoks ekonomi politikalarına başvurduğu gözlenmekte fakat son zamanlarda bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’nin de zaman zaman heterodoks politikalara başvurduğunu gözlemlemekteyiz. Dolayısıyla bu çalışmada Türkiye’de uygulanan Ortodoks ve Heterodoks politikaları değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Heterodoks politikalar, Ortodoks Politikalar, Para ve Maliye Politikaları

Abstract

When the economy is evaluated in general in the historical process, the conflicts of the economic schools and the schools that these schools put forward come to the fore. Since the beginning of the 20th century, Heterodox and Orthodox economic policies have been dominated by Classical, Neoclassical and Keynesian economics. The word orthodoxy is the term that is formed from the words orthos (truth) and doxa (belief) and is defined as "true faith". The orthodox approach is accepted by international organizations in the economy and is among the indispensable conditions for ensuring stability. Although it is successful in maintaining real

balance and closing the budget deficit, this success in maintaining wage, price, exchange rate and interest balances creates a debate. Heterodox means "different belief", which is a combination of the Greek words heteros (different) and doxa (belief). Heterodox policies, on the other hand, are used to describe schools of thought such as Post Keynesian economics, Marxist economics, Neo-Ricardian economics, structural economics, institutional economics, social economics and evolutionary economics, together with thinkers such as Veblen, Marx, Robinson, and Sraffa. Heterodox policies consist of income policies that include wage and price controls and aim to reduce inflation quickly and permanently. The difference from orthodox policies stems from the temporary use of income policies within a certain period of time. While the orthodox economy encourages more liberalism and entrepreneurship, this is not the case in heterodox politics. Therefore, while there is a more liberal market in the Orthodox system, on the other hand, there is a central structure that suppresses prices. The heterodox economy, which is usually applied in extraordinary situations, aims at economic growth based on a centralized market pressure. Heterodox economic policy, which is based on non-traditional policies, was used extensively in South American countries such as Brazil and Argentina for a while. It is observed that Turkey resorts to orthodox economic policies, especially in monetary policy, but lately, as in the whole world, we observe that Turkey sometimes resorts to heterodox policies. Therefore, in this study, the Orthodox and Heterodox policies implemented in Turkey will be evaluated.

Keywords: Heterodox policies, Orthodox Policies, Monetary and Fiscal Policies

**MAKİNE ÇEVİRİSİ NE KADAR GÜVENİLİR? DEEPL VE GOOGLE TRANSLATE
ÇEVİRİLERİ ÜZERİNE SEMANTİK AÇIDAN KARŞILAŞTIRMALI BİR
İNCELEME**

HOW MUCH IS MACHINE TRANSLATION RELIABLE? A COMPARATIVE STUDY
ON TRANSLATIONS THROUGH DEEPL AND GOOGLE TRANSLATE IN TERMS OF
SEMANTICS?

Recep HATİPOĞLU

Öğr. Gör. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu
ORCID: 0000-0002-7229-180X

Özet

Geçmişten günümüze çeviriye olan talep hiç bitmemiş, hatta son yıllarda bilgi hacmindeki artış nedeniyle bu talep daha da artmıştır. Hız çağında yaşıyor olmamız ve bilgiye olan talebin giderek artması, çevirilerin daha hızlı yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu çerçevede, çevirinin mekanik hale getirilmesi insanlığın en eski hayallerinden biri olmuştur. Yirminci yüzyılda bu hayal gerçeğe dönüşmüş, bilgisayar programları sayesinde çok çeşitli metin türleri bir dilden başka bir dile çevrilebilir hale gelmiştir. Ancak makine ile yapılan çevirilerin mükemmel olduğunu söylemek henüz mümkün görünmemektedir. Birkaç tuşa basarak, herhangi bir metni herhangi bir dile, insan yardımı veya müdahalesi olmadan mükemmel şekilde çevirebilen “çeviri makineleri”nden henüz tam olarak söz edilemese de makine çevirisine tüm dünyada yaygın olarak başvurulmaktadır. Ancak makineler sayesinde yapılan çeviriler ne kadar güvenilir? Bilgisayar aracılığıyla yapılan çevirilerin kalitesinde karşılaşılan en önemli engellerin bilgisayar kaynaklı değil dilbilimsel olduğu; sözcük belirsizliği, sözdizimsel karmaşıklık, diller arasındaki kelime farklılıkları, eksilteli ve dilbilgisi kurallarına aykırı yapılar gibi problemlerden kaynaklandığı, yani yazılı simgelerin analizinden metin ve cümlelerin anlamını çıkararak başka bir dilbilimsel sembol grubunda eşdeğer anlamlı cümleler ve metinler üretmek gibi zorluklar olduğu ifade edilebilir. Bu çalışmada, makine çevirisi hakkında bilgi verilecek, DeepL ve Google Translate ile yapılan tıp, felsefe ve teknik alandaki metin çevirileri (İngilizce-Türkçe) semantik açıdan karşılaştırmalı olarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Çeviri, Makine Çevirisi, Çeviri Kalitesi, Google Translate, DeepL

**THE REFLECTION OF ‘ETHICS’ INCLUDING
‘VALUES’, ‘NORMS’, ‘TRADITION’ OF THE SOCIETY IN TERMS OF
‘BIOLOGICAL NEEDS’ IN JOSE SARAMAGO’S ‘BLINDNESS’**

JOSE SARAMAGO’NUN KÖRLÜK ADLI ESERİNDE TOPLUMUN DEĞER, NORM
VE GELENEĞİNİ İÇEREN ‘ETİK’ DAHİLİNDE , BİYOLOJİK İHTİYAÇLAR
AÇISINDAN YANSIMALARI

Öğr.Gör.Emel Aycan Asma,
Erciyes Üniversitesi, ORCID ID :0000-0003-2398-4244

Özet

Körlük(1995)) 1998’de Nobel ödülü alan yazar Jose Saramago’nun en önemli eserlerinden birisidir. Romanda, insanlığın, insanlık tarihinde en zor durumlardan birsiyle karşı karşıya geldiklerini görürüz, insanlar,yemek, barınak, su vb biyolojik ihtiyaçlarını karşılayamaz duruma gelmişlerdir. Körlük’ün isimsiz şehri kendini toplumun kompleks sistemlerini yürütülme alıkoyan bir kaosun ortasında bulur, temel biyolojik ihtiyaçlarının karşılanmasından başka bir dilekleri yoktur.Etrafınıza baktığınız zaman farklı mesleklerden farklı insanların’körlük’e yakalandığını görürsünüz. Bu kompleks kaos ortamı ayrıca toplumun kırılma yapısını ortaya koyar.

Saramago, okuyucuyu, ‘insan tabiatı’nı sorgulama noktasına getirir.Romanda,bütün bu biyolojik ihtiyaçlardan bağımsız hissetmek imkansızdır, bir insan olarak şu soruyu sorarsınız:mantıklı ve sofistike olma iddiamıza rağmen, acaba vahşi özelliklerimiz de mi var?Önemli problemlerden birisi de ‘ilaç’ların yararlarını kaybetmesidir.Göz doktorlarının , romanın tam başında gözlerini tarafık ışıklarında beklerken kaybeden ,ilk kişinin körlüğüyle ilgili hiçbir fikirleri yoktur.İlginç olan şudur ki: insan biyolojisinin temel önemi değişmez.Körlüğün yayılmasından sonra, insanların toplumsal ilişkileri, temel, içgüdüsel, biyolojik insan ihtiyaçları ile belirlenmeye başlar.Toplumun temel, insan kalitesine ve değerlerine dayanan normları ihmal edilmeye ve unutulmaya başlar.

Bu bildiri ‘körlükten önce’ ve ‘körlükten sonra’ olmak üzere değişen toplumun özelliklerini analiz eder ve karşılaştırır.Sosyolojik ve psikolojik temellerin de ötesine giden değişen normlar,değerler,ahlak ölçüleri açıklanır.Bunun ardında yatan sosyolojik yapılar ve karakterlerin psikolojik ruh analizleri bu açıdan incelenecektir.

Abstract

Blindness (1995) is one of the important literary works of Jose Saramago who got Nobel prize in 1998.In the novel “Blindness”,we see that human beings come across a difficult situation in human history,they are distanced from their biological needs:food, shelter, water and many others.The unnamed city of “Blindness” finds itself in a chaos which prevents running society’s complex systems, they had no other wish except meeting their basic biological needs,When you look around all people from different jobs came blind, such as doctors, policemen, taxi drivers, children and so on.This complex chaos also displays the fragile structure of society.

Saramago, brings the reader to the point of questioning ‘human nature’.In the novel, it is impossible to feel free from all these biological needs,once more as a human being you question;despite our claim to be rational and sophisticated, do we stil have some ‘bestial’characteristics?One of the main problems is that ‘medicine’ loses its use.The ophytologist have no idea about the blindness of the first person at the traffic light.What is interesting is that the fundamental importance of human biology does not change. After the

spread of ‘blindness’, the human relations in the society is being determined by the instinctual basic biological human needs. The established norms of human qualities and values tend to be ignored or even forgotten.

The paper will analyze and compare and contrast these two changing societies before and after “blindness”. The changing norms, values and ethics, its reasons that goes further to sociological, psychological backgrounds. The sociological structures behind this, and psychological mood of characters will be analyzed from this perspective.

**SİVAS İLİNDE GELENEKSEL ÇUBUKÇULUK ZANAATI VE SON
TEMSİLCİLERİNDEN EROL AÇIL’IN ÇALIŞMALARI**

**TRADITIONAL STICK-CRAFTING IN SİVAS AND ITS LAST REPRESENTATIVE
EROL AÇIL'S WORKS**

Dr. Fatmagül SAKLAVCI,

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-9274-5111

Özet

Tarih boyunca sağlamlığı ve dokusuyla kullanışlı bir malzeme olan ağacın yontulup, işlenmesi ve süslenerek kullanım eşyası haline getirilmesine ahşap işçiliği adı verilmektedir. Sivas’ın geleneksel el sanatlarından birisi olan ve *ağızlıkçılık* olarak da adlandırılan *çubukçuluk* ahşap işlemeciliği çeşitlerinden birisidir. Geçmiş 18. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Çubukçuluk ahşap malzeme üzerine işlemler yapılarak ağızlık, kalem, isimlik, tığ sapı, şamdan, baston, tükenmez kalem gibi eşyalar hazırlanan bir zanaattır. Çubukçulukta geleneksel olarak kullanılan ana malzeme Sivas, Tokat, Erzincan, Kars ve Ağrı’da yetişen “germişek” ağacıdır. Bu ağacın dallarının oymaya uygun olması ve zehirli maddeleri içerisine emmesinden dolayı tercih edilmektedir. Tabiatla azalması ve ulaşım zorluğu sebebiyle günümüzde kavak ve gürgen ağacı kullanılmaktadır. Kabukları soyulan ağaç çubukları hazırlanacak ürüne göre uygun boyda kesilerek şekil verilmekte, ısıtma, doğrultma, yakma, boyama, cilalama ve ibrişim sarma gibi en az on beş işlem uygulanmaktadır. Günümüzde Sivas’ta çubukçuluk yapan birkaç usta ve atölye kalmıştır. Bu çalışmada üç kuşaktır ağızlık ve çubukçuluk işi ile uğraşan Erol Açıl atölyesinde ziyaret edilerek bu sanat ve bugün ki durumu hakkında araştırma yapılmıştır. Ustanın dedesi Ferit Örenli’nin sanatı öğrendiği kişi ise son yüzyıldaki en önemli temsilcisi, “Çubukçu Baba” olarak da bilinen şehrin manevi şahsiyetlerinden Aziz Baba’dır. Ferit Örenli, Bilecik’te yapılan boyalı ağızlıklara alternatif olarak Sivas ağızlıkları üzerine ibrişim ve buğday sapları kullanarak motif ve yazı örme işini geliştirmiş ve Sivas’a özgü bir tarz yaratmıştır. İbrişimle süsleme zahmetli ve zaman alan bir işlem olduğu için bugün bu işi yapan kişi neredeyse kalmamıştır. Dededen öğrendiği tekniklere yenilerini de ekleyen Erol Usta günümüzde masa üstü isimlik, ağızlık, kalem gibi eşyalarla birlikte baston yapımını da sürdürmektedir. Teknolojik yeniliklerle birlikte el emeği ahşap ürünlere olan talep azalmakta, bu işi yapan ustalar mesleklerini öğretecek ve yaşatacak çırak bulamamaktadır. Sanatın hayatta kalması ve gelecek nesillere aktarılabilmesi için bu işe gönül veren kişilerin desteklenmesi, mesleğin cazip hale getirilmesi ve uygun koşullar sağlanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sivas, Geleneksel Sanat, Çubukçuluk.

Abstract

Woodworking is the process of carving, processing and decorating the wood, which has been a useful material with its durability and texture throughout history, and making it a useful item. Stick making, which is one of the traditional handicrafts of Sivas is one of the types of woodworking. Its history dates back to the 18th century. Stick making is a craft where items such as mouthpieces, pens, nameplates, crochet handles, candlesticks, walking sticks, and ballpoint pens are prepared by embroidering on wooden materials. The main material

traditionally used in stick making is the "germişek" tree, which grows in Sivas, Tokat, Erzincan, Kars and Ağrı. It is preferred because the branches of this tree are suitable for carving and absorb toxic substances into it. Poplar and hornbeam trees are used today due to the decrease in nature and the difficulty of transportation. The peeled wood sticks are cut to a suitable size according to the product to be prepared and shaped, and at least fifteen processes such as heating, straightening, burning, painting, polishing and spinning are applied. Today, only a few masters and workshops are left in Sivas. In this study, the workshop of Erol Açıl, who has been dealing with cigarette holders and sticks for three generations, has been visited and research has been made about this art and its current status. The person from whom Ferit Örenli, the master's grandfather, learned art, is the most important representative of the last century, Aziz Baba, also known as "Çubukçu Baba", one of the spiritual figures of the city. Ferit Örenli, as an alternative to the painted mouthpieces made in Bilecik, has developed the work of knitting motifs and writing by using thread and wheat stalks on Sivas mouthpieces and has created a style unique to Sivas. Since embroidering with thread is a laborious and time-consuming process, there are almost no people who do this work today. Erol Usta, who added new techniques to the techniques he learned from his grandfather, continues to make canes together with items such as table-top name holders, mouthpieces and pens. With technological innovations, the demand for handcrafted wooden products is decreasing, and the masters who do this work cannot find apprentices who will teach and keep their profession alive. In order for art to survive and be passed on to future generations, it is necessary to support people who are passionate about this work, to make the profession attractive and to provide suitable conditions.

Keywords: Sivas, Traditional Art, Stick-Crafting.

**THE POTENTIAL OF BIOSYNTHESIZED METAL NANOPARTICLES IN
MODULATING THE CYTOGENOTOXIC EFFECTS OF HEAVY METALS**

Nicoleta Anca Şuţan

Department of Natural Sciences, University of Pitesti, Targul din Vale 1, 110040 Pitesti,
Romania; ORCID ID: 0000-0001-7459-628X,

Valentina Diana Tîrlie

Department of Natural Sciences, University of Pitesti, Targul din Vale 1, 110040 Pitesti,
Romania;

Claudiu Şuţan

Department of Environmental Engineering and Applied Sciences, University of Pitesti, Targul
din Vale 1, 110040 Pitesti, Romania; ORCID ID: 0000-0002-1719-1814

Diana Ionela (Stegarus) Popescu

National Research and Development Institute for Cryogenics and Isotopic Technologies –
ICSI Ramnicu Valcea, 4th Uzinei Street, 240050 Ramnicu Valcea, Romania; ORCID ID:
0000-0002-3442-3760

Liliana Cristina Soare

Department of Natural Sciences, University of Pitesti, Targul din Vale 1, 110040 Pitesti,
Romania; ORCID ID: 0000-0002-2874-3135

Georgiana Cîrstea

Regional Research and Development Center for Innovative Materials, Products and Processes
from Automotive Industry, University of Pitesti, 11 Doaga Street, 110440 Pitesti, Arges,
Romania; ORCID ID: 0000-0002-7442-7109,

Denisa Ştefania Vîlcoci

Regional Research and Development Center for Innovative Materials, Products and Processes
from Automotive Industry, University of Pitesti, 11 Doaga Street, 110440 Pitesti, Arges,
Romania; ORCID ID: 0000-0002-9777-6782

Cătălin Ducu

Regional Research and Development Center for Innovative Materials, Products and Processes
from Automotive Industry, University of Pitesti, 11 Doaga Street, 110440 Pitesti, Arges,
Romania; ORCID ID: 0000-0002-5235-9678

Abstract

Heavy metals are common environmental pollutants, their concentration being determined by both geogenic processes and anthropic impact (industrial and agricultural activities). Depending on the type of heavy metal, concentration, period and route of exposure, their effects on organisms are, most of the time, unfavorable, frequently mentioned being the carcinogenic effects.

In this work we evaluated the potential of nanoparticles biosynthesized using extracts of *Anemone nemorosa* L. and *Helleborus odoratus* Waldst. & Kit. ex Willd to modulate the cytogenotoxic effects of mercury, applied to onion roots as various concentrations of mercuric nitrate [Hg(NO₃)₂] solution. Dried leaves of *A. nemorosa* and *H. odoratus* were subjected to

ultrasound-assisted extraction, using as solvent a mixture of distilled water and ethanol, 40:60 v/v. Silver nanoparticles (AgNPs) were biosynthesized by mixing plant extracts with a solution of AgNO₃ (10⁻³ M) (1:1 v/v) and incubated for 3 hours at room temperature. The modulating potential of the tested extracts was evaluated by the *Allium* test. The mitotic index varied significantly, a strong mitoinhibitory effect being determined by the extracts of *A. nemorosa* with and without AgNPs, when compared to the extracts of *H. odorus*. In the presence of AgNPs, Hg(NO₃)₂ solutions had a significantly lower mitoinhibitory effect, suggesting their protective effect. The frequency and type of chromosomal aberrations in the meristematic root cells of *Allium cepa* L. varied depending on the type of extract and the concentration of the Hg(NO₃)₂ solution.

Keywords: extracts, ultrasounds, nanoparticles, heavy metals, cytogenotoxicity

Acknowledgments

This work was supported by a grant of the Romanian Ministry of Research, Innovation and Digitization, CNCS– UEFISCDI, project number PN-III-P4-ID-PCE-2020-0620.

GRAFEN- BOROFEN NANOKARMA MALZEMESİNİN HİDROJEN DEPOLAMA KAPASİTESİ
HYDROGEN STORAGE CAPACITY OF GRAPHEN- BOROPHEN NANOCOMPOSITE MATERIAL

Burhanettin İNEM
Prof. Dr., Gazi Üniversitesi

Özlem BIÇAKÇI
Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, Grafen- Borofen Nano-karma malzemesinin hidrojen depolama kapasitesi araştırılmıştır. Grafen ve Borofen başlı başına hidrojen depolama kaynağı olsa da Grafen-borofen Nano-karma malzemesinin hidrojen depolama kapasitesi, Grafen ve Borofen' in başlı başına hidrojen depolama kapasitesinin üzerinde olabileceği düşüncesinden hareketle araştırmaya değer görülmüştür. Grafen ve Borofen nano malzemeleri ile ilgili literatür taramasında Grafen ve Borofen' in tek tek hidrojen depolama kapasitesinin en fazla %15 civarında olduğu görülmüştür.

Grafen ve Borofen element katkılamayla birlikte hidrojen depolama oranı nispeten yükselmektedir. Basıncın artmasıyla birlikte hidrojen depolama kapasitesi belirli bir ölçüde artmaktadır. Kütlece depolama kapasitesi ve hacimce depolama kapasitesi arasında lineer ve doğru orantı olduğu tespit edilmiştir. Grafen, tek atom kalınlığında karbon tabakalarından oluşmaktadır. Üstün fiziksel ve kimyasal özelliklere sahiptir. Borofen de benzer yapıya sahip olup, bor tabakalarından oluşmaktadır. Grafen-borofen Nano-karma malzemesi bu iki nanomalzeme kullanılarak oluşacak numunenin ağırlıkça %50'si Grafen %50'si Borofen olacak şekilde sentezlenmiştir.

Sentez sonucunda oluşan numunenin ağırlığı 576 mg olarak ölçülmüştür. Numunenin SEM görüntüleri ve elementel analizi karakterize edilmiştir. Son aşamada elde edilen numune, hidrojen depolama kapasitesi belirlenmesi amacıyla yüksek basınçlı volümetrik analiz cihazıyla teste tabi tutulmuştur. Oda sıcaklığında ve 80 bar basınç altında deney gerçekleştirilmiş olup, hidrojen adsorpsiyon ve desorpsiyon işlemlerinden sonra veriler alınmıştır. Bu veriler, istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda, kütlece depolama kapasitesi oranı %41,63 bulunurken, hacimce bu oran %44,57 olarak hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Grafen, Borofen, Nano-karma malzemeler, Hidrojen depolama, SEM

DİJİTAL YAYINCILIKLA DÖNÜŞEN İNTERAKTİF SPOR YAYINCILIĞI

KAAN Mert Öztürk

Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İletişim Bilimleri Abd
ORCID ID: 0000-0002-1462-9016

Özet

Geleneksek yayıncılığın en önemli tematik yayın alanlarından birisi spor yayıncılığıdır. Özellikle futbolun bir popüler kültür ögesi olarak kitleler tarafından rağbet görmesi, her an, her saniye futbol takımı taraftarlarının gelişmelerden haberdar olmak istemesi spor yayıncılığının son derece önemli ve hızlı bir habercilik anlayışıyla kitlelere güncel bilgileri aktarması söz konusudur. Dijitalleşme, web 2.0 ve web 3.0 teknolojileriyle birlikte gündelik hayatımızın bir parçası olan sosyal medya ile birlikte spor yayıncılığı dönüşüme uğramış, futbol takımları ile ilgili gelişmeler, transfer haberleri ve kulüplere dair her şey dijital kanallar üzerinden yayınlanmaya başlamıştır. Spor muhabirleri haberleri ilk olarak Twitter hesapları üzerinden yayınlamakta, spor kulüpleriyle ilgili tüm gelişmeler dijital mecraada trend olmaktadır. Geleneksel yayıncılıkta pasif olan izleyici, dijitalleşme ile beraber aktif hale gelmiş ve bu durum spor yayıncılığının da seyrini değiştirerek interaktif bir yayıncılık alanı yaratmıştır. Twitter ve YouTube üzerinden yapılan yayınlar, taraftarların Twitter’da yapmış oldukları Trendy Topic çalışmaları kulüplerin transfer politikalarını etkilemekte, kulüp yönetimleri, futbol federasyonu, merkez hakem kurulu ve diğer kurumları etkileyebilme gücüne sahip olduğu hatta spor kamuoyunda sosyal medya baskısı kavramını ortaya çıkartmıştır. Sosyal medyanın spor yayıncılığında taraftarları aktif kılması, yayıncılık anlayışında da değişiklikleri beraberinde getirmektedir. Özellikle dijital mecralardaki canlı yayınlarda taraftarlar rozetli (paralı) üyelikler alarak YouTube kanallarına “katıl” butonu ile maddi destek olmakta ve kanalların Twitter hesaplarına bağış butonu ile para gönderebilmektedir. Bu durum; yayıncılık gelirlerinin sadece reklam üzerinden tek kalemle elde edilme ezberini bozmaktadır. İzlenme oranı ve takipçi sayısı ile popülerleşen hesaplar, dijital yayıncılıkta spor yayıncılığını dönüşüme uğratmaktadır. Bu çalışmanın araştırma yöntemi bir nitel araştırma türü olan içerik analizidir. Çalışmanın amacı; dijitalleşme ile birlikte dönüşen spor yayıncılığı ve spor muhabirliği kavramlarını incelemek, aynı zamanda spor yayıncılığının dönüşümü ile ortaya çıkan sonucu ortaya koymaktır.

Bu kapsamda araştırmanın evreni dijital mecralarda yayın yapan spor kanallarıdır, örnekleme ise spor yayını yapan kanal olarak Sports Digitale kanalı, muhabir hesabı olarak Yağız Sabuncuoğlu’nun Twitter hesabıdır. Bu hesaplar amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmaya bahse konu hesapların amaçlı örnekleme ile ele alınmasındaki amaç 2023-2024 yaz transfer döneminde en fazla etkileşim alan hesaplar olmasıdır. Bu doğrultuda yapılan araştırmanın güncelliği ve ortaya koyacağı verilerin daha net anlaşılmasını sağlamak amaçlanmıştır ve literatüre en güncel katkının sağlanması hedeflenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Dijitalleşme, Spor Yayıncılığı, Dijital Yayıncılık, Sosyal Medya,

TÜMÖR BELİRTEÇLERİNİN KLİNİK KULLANIMI: TEK MERKEZ DENEYİMİ

CLINICAL USE OF TUMOR MARKERS: A SINGLE CENTER EXPERIENCE

Mustafa KARAGÜLLE

Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi / Hematoloji Kliniği / Eskişehir /Türkiye
Eskişehir Yunus Emre State Hospital / Department of Hematology / Eskişehir /Türkiye
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4184-902X>

İnci VETEM

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi / İç Hastalıkları ABD / Eskişehir /Türkiye
Eskişehir Osmangazi University / Department of Internal Medicine / Eskişehir /Türkiye
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9250-0330>

Özet

Tümör belirteçleri, kanserli hastalarda kanda saptanan, çoğu protein yapısında olan kimyasal maddelerdir. İdrarda veya diğer vücut sıvılarında ve dokularda da bulunabilirler ama sıklıkla kandaki düzeyleri incelenir. Normal, sağlıklı kişilerde de kanda belli bir düzeye kadar bulunabilirler. Tümör belirteçleri hiçbir zaman kanser tanısı koymak amacıyla kullanılmaz. Tümör belirteçleri sadece tanıya yardımcı olan, ileri incelemeler için yol gösteren tetkiklerdir. Tanıya yardımcı olmalarının dışında **hastalığın izlenmesi, nükslerin saptanmasında, tedaviye cevabın değerlendirilmesinde ve tarama testi olarak kullanılır.** İdeal tümör belirteci belli bir kanser tipine özgü, erken evrede tümörü belirleyecek duyarlılıkta olmalı, sağlıklı bireylerde ya da benign durumlarda yükselmemelidir ve serum düzeyi tümör dokusunun büyüklüğü ile korele olmalıdır. Ancak klinik pratikte özellikle malignite taraması amacıyla yaygın olarak yanlış kullanımı mevcuttur Bu çalışmaya Yunus Emre Devlet Hastanesi İç Hastalıkları Kliniğinde Ocak 2022 ile Mart 2023 yılları arasında Dahiliye Kliniği'ne başvuran, tümör belirteçleri çalışılan 40000 hasta dahil edildi. Hastaların tetkiklerindeki tümör belirteçlerinin pozitiflik oranları incelendi. Bu çalışmada tarama amaçlı tümör belirteçlerinin kullanımının işlevselliğini incelemeyi amaçladık.Yapılan incelemelerde CEA (karsino embriyogenik antijen) düzeyinde pozitiflik oranının % 0.85, tPSA(prostat spesifik antijen) pozitiflik oranının % 9.41, sPSA pozitiflik oranının % 0.98, CA19.9(kanser antijen 19.9) pozitiflik oranının %1.44, CA15.3 pozitiflik oranının % 0.67, CA125 pozitiflik oranının % 2.5 olduğu saptanmıştır. Tümör belirteçleri %100 spesifik ve duyarlı testler değildir. Kanser dışında başka nedenlerle de yükselebildikleri gibi her kanser hastasında bir marker yükselmesi gerekmez. Tümör belirteçleri (PSA dışında) sağlıklı bireylerde kanser taraması amacıyla istenmemelidir. Tarama amaçlı kullanımı; gereksiz ileri tetkik ve hastalarda endişeye sebep olabileceği unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kanser, belirteç, tanı

Abstract

Tumor markers are chemical substances, most of which are protein in nature, that are detected in the blood of cancer patients. They can also be found in the urine or other body fluids and tissues, but their levels in the blood are often examined. They can also be found in the blood to a certain extent in normal, healthy people. Tumor markers are never used to diagnose cancer. Tumor markers are only tests that help diagnosis and guide further investigations. Apart from helping the diagnosis, they are used to monitor the disease, detect recurrences, evaluate the

response to treatment and as a screening test. The ideal tumor marker should be specific to a certain cancer type, sensitive to detect the tumor at an early stage, should not be elevated in healthy individuals or benign conditions, and the serum level should be correlated with the size of the tumor tissue. However, it is widely misused in clinical practice, especially for malignancy screening. In this study, 40000 patients who applied to Internal Medicine Clinic of Yunus Emre State Hospital Internal Medicine Clinic between January 2022 and March 2023 and whose tumor markers were studied were included. The positivity rates of tumor markers in the examinations of the patients were examined. In this study, we aimed to examine the functionality of the use of tumor markers for screening purposes. In the examinations, the positivity rate at the level of CEA (carcino embryogenic antigen) is 0.85%, the tPSA (prostate specific antigen) positivity rate is 9.41%, the sPSA positivity rate is 0.98%, the CA19.9 (cancer antigen 19.9) positivity rate is 1.44%, the CA15.3 positivity rate is 1.44%. 0.67, CA125 positivity rate was determined as 2.5%. Tumor markers are not 100% specific and sensitive tests. As they can be elevated for reasons other than cancer, a marker elevation is not required in every cancer patient. Tumor markers (other than PSA) should not be requested for cancer screening in healthy individuals. Use for scanning purposes; It should not be forgotten that it may cause unnecessary further examination and anxiety in patients.

Keywords: cancer, marker, diagnosis

YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDEN İZOLE EDİLEN ACINETOBACTER SPP. SUŞLARININ DUYARLILIK ORANLARININ BELİRLENMESİ: BEŞ YILLIK ÇALIŞMA

Erkan Sanmak

Uzman Doktor, Mardin Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Tıbbi Mikrobiyoloji
Mardin, Türkiye, Orcid id: 0000-0002-2341-3428

Gül Şeker

Uzman Doktor, Mardin Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Çocuk Gastroenteroloji
Metabolizma Ve Beslenme, Mardin, Türkiye, Orcid ID 0000-0002-3829-4978

Özet

Amaç: Hastanemiz yoğun bakımlarımızdaki hastalarımızın tüm numunelerinden üreyen *Acinetobacter spp.* 'nin yıllara göre, numune türüne göre ve duyarlılık durumlarının değerlendirilmesi ve uygun antibiyotikleri belirlemektir.

Gereç ve Yöntemler: Mardin Eğitim ve Araştırma hastanesinde 01.01.2018 ve 01.01.2022 tarihleri arasında Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi yoğun bakım servislerinde yatan hastalardan alınan kültür numuneleri değerlendirmeye alındı. Bu numunelerden *Acinetobacter spp.* üreme saptanan örnekler antibiyotik duyarlılık testleri yapıldı. Hastane otomasyon sistemi üzerinden geriye dönük olarak 5 yıllık analiz yapıldı.

Bulgular: Toplam 654 *Acinetobacter spp.* suşu çalışmaya dâhil edilmiştir. Suşların izole edildiği örnekler arasında trakeal aspirat örnekleri ilk sırada (%60) saptanmıştır. Diğer örnekler sıklık sırasına kan kültürü %13, göre balgam kültürü %9,3, yara kültürü %5,5, idrar kültürü %5, kateter kültürü %4,7, BOS kültürü %1,5 olarak bulunmuştur. *Acinetobacter spp.* Özellikle 2021 ve 2022 yılında tüm numunelerin %47'si üremiştir. İzole edilen *Acinetobacter spp.* Suşlarının değerlendirmeye alınan antibiyotikler arasında en duyarlı olduğu antibiyotik Amikasin (%16,1) en dirençli olduğu antibiyotik siprofloksasin %0,8 olarak bulunmuştur. Diğer antibiyotiklere duyarlılık oranı Gentamisin %8,5, imipenem %3,3, tmp-sxt %2,9, levofloksasin %2,5, meropenem %2,2 olarak tespit edilmiştir. Yıllara göre bakıldığında siprofloksasin direnci son iki yılda hiç duyarlı bakteri tespit edilmemiştir.

Sonuç: *Acinetobacter spp.* suşlarının antimikrobiyal ajanlara duyarlılık oranları bölgeden bölgeye hatta hastaneden hastaneye değişiklik gösterdiğinden her hastanenin kendi duyarlılık oranlarını belirlemelidir. Ve buna uygun antibiyotik kullanımının belirlenmesi gerekmektedir. Artan direnç oranları nedeniyle yoğun bakımlarda olduğu gibi tüm enfeksiyonlarda antibiyotiklerin endikasyon dâhilinde ve doğru antibiyotiği seçmesi gerekir. Bizim çalışmamızda duyarlılık oranları oldukça düşük olduğu, antibiyotik kullanım politikasının özellikle yoğun bakımlarda gözden geçirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Anahtar kelimeler: *Acinetobacter spp.*, mikrobiyoloji, yoğun bakım, duyarlılık, antibiyotik

LAPAROSKOPİK SLEEVE GASTREKTOMİ DENEYİMLERİMİZ
OUR LAPAROSCOPIC SLEEVE GASTRECTOMY EXPERIENCES

Uzm. Dr. Aslan Hasan KOCAMAZ

Aksaray Eğitim Araştırma Hastanesi, Orcid ID:0000-0002-5257-9611

Dr. Öğr Üyesi Selman ALKAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Hastanesi, Orcid ID: 0000-0003-2974-7610

Özet

Minimal invazif cerrahi ile ilgili gelişmeler 19. yüzyılın başlarına dayanmaktadır. Bu gelişmeler ışığında obezitenin cerrahi tedavisinde laparoskopik yöntemler önemli bir yer almaktadır. Günümüzde pek çok disiplinde birçok cerrahi prosedür laparoskopik yöntemle yapılabilir hale gelmiştir. Obezite cerrahisi yöntemleri arasında mide küçültücü yöntem olan sleeve gastrektomi ile mide hacmi küçültülür. Çalışmamızda Aksaray Eğitim Araştırma Hastanesi'nde Ekim 2021 ile Mayıs 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilen bariatrik cerrahi uygulanan 21 vakadan oluşan deneyimlerimizi paylaşmayı amaçladık. Laparoskopik sleeve gastrektomi altın standart olma yolunda ilerlemektedir. Sleeve gastrektominin laparoskopik uygulanabilirliği ve öğrenme eğrisinin kısa olması sık kullanılan bir teknik halini almıştır. Son yıllarda obezite cerrahisinde sleeve gastrektominin kabul görülmesinin nedeni; hızlı yapılabilmesi, laparoskopik yapılması, hastaların daha az ağrı çekmesi, erken kilo kaybı ve eşlik eden ek hastalıkların düzelmesidir. Laparoskopik sleeve gastrektomi geri dönüşümsüz bir cerrahi tekniktir. Postoperatif dönemde en önemli komplikasyonlar stapler hattından kaçak ve pulmoner embolidir. Operasyon esnasında dikkatli ve titiz bir şekilde stapler kullanılması gerekmektedir. Stapplerlerin yerleştirilirken özenli davranılmalıdır. Laparoskopik sleeve gastrektomi sonrası uzun dönemde kilo alımı görülebilir, bu durumda hastaların tekrar reoperasyon şansları mevcuttur. Operasyon kararı alınırken multidisipliner yaklaşılmalı, endokrinolog, diyetisyen, anestezi uzmanı ve cerrah ortak karar almalıdır. Öğrenme eğrisini tamamlamış cerrahlar tarafından teknik donanımı iyi merkezlerde yapılabilecek bir tedavi yöntemi olarak gün geçtikçe yerini almaktadır.

EVALUATION OF SOME ELECTROLYTES AND MINARETS OF PATIENTS WITH ROTAVIRUS POSITIVENESS İN CHILDREN İN ŞIRNAK PROVINCE

Veysel TAHİROĞLU

Şırnak University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Şırnak Turkey
veysel.tahiroglu@sirnak.edu.tr ORCID ID: 0000-0003-3516-5561

Abstract

In this study, it was aimed to retrospectively evaluate the Sodium, Chlorine, Potassium, Calcium and Magnesium parameters of pediatric patients who were admitted to Şırnak State Hospital with a preliminary diagnosis of acute gastroenteritis and who were positive for rotavirus. After the study was approved by a State University Ethics Committee (decision no: 2023/56246-1, date: 06.01.2023), patients' data were obtained from electronic health records in the hospital database. Children who applied to Şırnak State Hospital Child Health and Diseases Polyclinic between 2020-2022, whose stool samples were sent to the laboratory on suspicion of rotavirus diagnosis and whose microbiological examinations were performed, were included in the study. Age, gender, detection of rotavirus and biochemical parameters of the patients were evaluated retrospectively. Rotavirus-positive patients were statistically compared with rotavirus-negative patients. Statistical analysis of the data was performed using the SPSS 25.0 package program. $P < 0.05$ was considered significant. While 65.5% of the rotavirus negatives were boys according to gender distribution; It was determined that 34.5% of them were girls. On the other hand, when the distribution of those who were positive for rotavirus was examined, 56.4% were boys and 43.6% were girls. When the mean age of rotavirus-negative data is evaluated, it is 2.38 ± 3.15 years, and in rotavirus positives; It was found to be 1.00 ± 1.33 . While the median value was 136 mmol/L in sodium rotavirus negatives, it was 136 mmol/L in rotavirus positives, and it was not statistically significant ($p > 0.05$). While the median value was 107 mmol/L in chlorine rotavirus negatives, the median value was 109.5 mmol/L in rotavirus positives, which was statistically significant ($p < 0.05$). While the median value was 4.14 mmol/L in potassium rotavirus negatives and 4.08 mmol/L in rotavirus positives, it was not statistically significant ($p > 0.05$). The median value was 9.50 mg/dL in Calcium rotavirus negatives, and 9.38 mg/dL if rotavirus was positive, and it was not statistically significant ($p > 0.05$). The median value of the magnesium-negative group was 1.93 mg/dL, and the median value of the positive group was 1.94 mg/dL, which was not statistically significant ($p > 0.05$). As a result, electrolyte and mineral levels are of vital importance in the prognosis of patients with rotavirus-causing gastroenteritis. We think that the evaluation of electrolytes and minerals may be beneficial in all processes, especially in the treatment process. More comprehensive and multicenter studies are needed to elucidate this issue.

Keywords: Rotavirus, Child, Sodium, Chlorine, Potassium, Calcium, Magnesium

TOPLUMSAL AÇIDAN REKREASYON

Ayfer ÇİFTÇİ

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, 0009-0007-0541-9272

Toplum (society) sözlüklerde, “her yaştan insanı içine alan, ortak inanç ve kurumlara dayanan organlaşmış veya yaygın bütün zümreler arası birliklerin bütününe verilen ad” olarak geçmektedir. Toplumsal ihtiyaçlarını karşılamak için etkileşen, belli bir coğrafi mekan da yaşayan ve ortak bir kültürü paylaşan pek çok sayıdaki insanın oluşturduğu birlikteliğe “toplum” denir. (MSÜ, sosyoloji bölümü notları.2022). Toplum bireylerden oluşur. Toplumda söz sahibi olmaları için geçim, ekonomik kaygı, yaşamlarını daha rahat sürdürmeleri için zamanlarının çoğunu çalışarak geçirmektedirler. Bireyler için boş zamanlarını değerlendirebilmek, sürekli yaşadıkları ortamlardan uzaklaşmak, yenilenmek ve daha yüksek motivasyonla günlük yaşamlarına dönebilme amacıyla rekreasyonel etkinlikler her geçen gün daha büyük önem taşımaktadır.

Rekreasyon, kişileri yoğun, yorucu, rutin ve sıkıcı olan iş hayatının streslerinden uzaklaştırmak; genellikle dinlendirici, rahatlatıcı ve yeniden toparlayıcı özelliğe sahip olan reaktif nitelikli boş zaman faaliyetleriyle gerçekleştirebilmektedir (Tel ve Köksalan,2008,262). Rekreasyonun sadece bireyler açısından değil; toplumsal, sağlık, çevre ve ekonomik faydaları her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Rekreasyonel faaliyetler toplumun yaş, gelir gurubu, sosyal sınıf gibi farklı katmanlarına ait bireyleri bir araya getirerek sosyal iletişim ve dayanışmayı arttırmaktadır. Rekreasyonel faaliyetlerin insanların fiziksel ve mental sağlıkları üzerindeki olumlu etkileri hâlihazırda rekreasyonun başlıca faydasıdır (aktaran, Karagül, E. Uzuner, M. E. 2014).

Serbest zaman kullanımı gençlik ve yaşlılık döneminde yüksek düzeyde iken, yetişkinlik ya da aile döneminde daha düşüktür. Aile kurmuş ve sorumluluk altına girmiş bireylerin kendisi dışında kişilere de (eş, çocuk, iş) zaman ayırması gerektiğinden serbest zamanı ve kullanımı daha azdır. Toplumun refah düzeyinin artırılması kişilerin ekonomik ve sosyal açıdan fayda sağlayacağı, çalışma saatlerinin günlük fazla mesailerine düzenleme getirilerek insanların kendilerine ve rekreasyon faaliyetlerine zaman ayırmaları sağlanabilir. Ülkemiz de rekreasyon ve boş zaman kavramlarıyla ilgili daha fazla çalışma yapılarak, bu kavramların ülkemizdeki alt yapısı ilköğretim kurumlarından başlayarak yapılandırılabilir.

Anahtar Kelimeler : Toplum, rekreasyon, serbest zaman

NADİR BİR KARIN AĞRISI SEBEBİ: OBSTRÜKSİYONA SEKONDER GELİŞEN AMFİZEMATÖZ PYELONEFRİT

A RARE CAUSE OF ABDOMİNAL PAIN: EMPHYSEMATOUS PYELONEPHRİTİS
SECONDARY TO OBSTRUCTION

Uzm. Dr. Onur TÜRKÖN
Sorgun Devlet Hastanesi, Yozgat, Türkiye
ORCID: 0000-0001-5263-6682

Özet

Giriş

Karın ağrısı tüm dünyada ve Türkiye’de en sık acil servis başvuru nedenlerinden birisidir. Karın ağrılarında altta yatan çok fazla neden bulunmasına karşın hastaların yaklaşık %30’unda herhangi bir tanı konulamamaktadır. Acil servise karın ağrısı ile başvuran ve tanı alan hastalarda en sık görülen sebepler; Akut apandisit, peptik ülser, akut gastroenterit, akut kolesistit, akut pankreatit, ailevi akdeniz ateşi, intestinal iskemi, ektopik gebelik rüptürü, pelvik inflamatuvar hastalık, idrar yolu enfeksiyonu ve nefroürolitiazis’tir(Karakuş et al., 2018). Çok nadir görülen bir karın ağrısı sebebi olan Amfizematöz pyelonefrit ise, renal parankimi ve perirenal dokuları tutan, gaz oluşturabilen mikroorganizmalar tarafından meydana gelen, hayatı tehdit edici bir nekrotizan enfeksiyondur(Reşorlu & Yeşil, 2006). Hastaların semptomları ve laboratuvar verileri genellikle non-spesifik olup, altın standart tanısı radyolojik olarak konulmaktadır. Yüksek mortalite oranlarına sahip olan amfizematöz pyelonefritin geleneksel tedavi yöntemi iv antibiyoterapi, cerrahi drenaj ve ya nefrektomidir(Ubee et al., 2011). Biz bu vaka sunumunda ise acil servise non-spesifik tarzda yaygın karın ağrısı ile başvuran ve yapılan tetkiklerin sonrasında obstrüksiyona sekonder gelişen amfizematöz pyelonefrit tanısı alan hastayı incelemeyi amaçladık.

Vaka Sunumu

64 yaş erkek hasta, acil servisimize dünden beri olan ve giderek artan, non-lokalize, tüm karına yayılan bir karın ağrısı ile başvurdu. Hastanın yapılan muayenesinde kostovertebral açı başta olmak üzere tüm karında yaygın hassasiyet vardı, defans pozitif, rebound negatif, murphy bulgusu negatifti. Hastanın muayenesi yapıldıktan sonra hastadan hemogram, biyokimya, koagülasyon ve rutin idrar tetkiki istendi. Hastanın kan sonuçlarında CRP:51, Kreatin:1,54(Eski sonuçlarla benzer), WBC:8.100 olarak tespit edildi. İdrar tetkiki sonuçlarında ise, lökosit:290, eritrosit:48, lökosit esteraz ise +++ olarak tespit edildi.

Hastaya kontrastsız bilgisayarlı tomografi çekildi, BT raporunda; sol böbrekte grade 2-3 hidronefroz uyumlu dilatasyon, proksimal üreterde 7mm kalkül, böbrek etrafında sıvı, hem üreterde hem de kalisyel yapılarda hava mevcut olup, bulgular amfizematöz pyelonefrit olarak değerlendirilmiştir. Hasta üroloji konsültan hekimi ile görüşülerek üroloji adına yoğun bakıma yatırışı yapılmıştır.

Tartışma

Karın ağrısı gastrointestinal sistem hastalıkları içerisinde en sık görülen ve en sık acil servis başvurusu olan başlıca yakınmadır. Karın ağrısının yeri, tanının konulmasında yol gösterici olabilmektedir, özellikle KVAH varlığı üriner sistem patolojilerini akla getirmelidir(Glaskow et al., 2007). Ender görülen karın ağrısı etyolojilerinden biri olan Amfizematöz pyelonefrit her ne kadar nadir görülen bir hastalık olsa da hem renal hem de perirenal tutulum yapabilmesi ve nekrotizan özellik göstermesi nedeniyle hayatı tehdit edici bir enfeksiyon hastalığıdır(Pontin &

Barnes, 2009). Bizim vakamızda ise acil servise non-spesifik karın ağrısı ile başvuran hastamızın tanısı konulduktan sonraki takiplerinde iv antibiyoterapi ve 14 günlük yoğun medikal takip sonrası tam şifa ile taburcu edildiği görülmektedir

Sonuç

Acil servise en sık başvuru nedenlerinden birisi olan karın ağrısı durumunda, sık görülen hastalıklar elbetteki akla öncelikle getirilmelidir ancak özellikle kostovertebral açısı hassasiyeti olan hastalarda üriner sistem patolojileri de göz önünde bulundurulmalıdır. Nadir görülen bir tablo olsa da, amfizematöz pyelonefrit akla getirilmesi gereken ve oldukça mortal seyredebilen bir karın ağrısı nedeni olarak ayırıcı tanılar arasında yer almalıdır.

INTRAMÜSKÜLER ENJEKSİYON KOMPLİKASYONLARINI ÖNLEMeye YÖNELİK HEMŞİRELİK BAKIMI

Tuğçe KAVUN

Hemşire,Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, ORCID:0009-0002-5862-568X,

Ayla ÜNSAL

Prof. Dr. ,Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0003-3319-1600

Özet

Hemşirelerin temel sorumluluklarından biri de ilaç uygulamalarıdır. İlaçlar; oral, yerel veya parenteral yolla uygulanabilmektedir. Parenteral ilaç uygulama yollarından İntra Müsküler (IM) enjeksiyon, hemşirelerin sıklıkla uyguladığı işlemlerden biridir. IM enjeksiyon, farklı amaçlara yönelik olarak ilacın, sub kutan dokunun altında bulunan derin kas dokusu içine verilmesi olarak tanımlanmaktadır. IM enjeksiyon, diğer parenteral ilaç uygulama yollarına kıyasla emilimi ve biyoyararlılığı en hızlı olan yöntemlerden biridir. IM uygulamanın altı farklı uygulama bölgesi vardır. Bunlar; ventrogluteal bölge, dorsogluteal bölge, femoral bölge, laterofemoral bölge, deltoid bölge ve triceps bölgesidir. Bölge tercihinde hastanın yağ/kas oranı, yaşı, uygulanacak ilacın yapısı ve miktarı vb. durumlar etkili olmaktadır. Dünya çapında her yıl 16 milyarı aşkın IM enjeksiyon yapılmaktadır. IM enjeksiyon, sıklıkla uygulanan işlemlerden biri olduğu için hemşireler tarafından basit bir uygulama olarak görülmektedir. Ancak doğru teknik ve dikkatle uygulanmadığı takdirde ciddi komplikasyonların gelişimi kaçınılmazdır. Komplikasyonların nedenleri arasında bilgi eksikliği, el becerisinin yetersiz olması, gelenekçi tutum sergileyerek yeniliklere açık olmama, hastanın beden kitle indeksinden kaynaklı (obez-kaşektik) bölge tespitinde zorlanma, pozisyon vermede zorlanma ya da hastaya yanlış pozisyon verme vb. durumlar yer almaktadır. Gelişebilecek komplikasyonlar arasında; ağrı, apse-nekroz oluşumu, enfeksiyon, hematoma, kanama, sinir ve kemik yaralanması yer almaktadır. Bu komplikasyonların, doğru işlem basamaklarının gerçekleşmesi ile önüne geçilebilmektedir. Bu durum hemşirelerin uygulama becerilerinin geliştirilmesi ve IM enjeksiyona yönelik güncel bilgilerin benimsenmesi ile sağlanabilmektedir. Ayrıca hemşireler, diğer tüm uygulamalarda olduğu gibi IM enjeksiyon uygulamalarını da kanıta dayalı olarak gerçekleştirmelidir.

Anahtar Kelimeler: İntra Müsküler Enjeksiyon, Komplikasyon, Hemşirelik Bakımı

Abstract

One of the main responsibilities of nurses is drug administration. Medicines; It can be administered orally, locally or parenterally. Intra Muscular (IM) injection, one of the parenteral drug administration routes, is one of the procedures frequently performed by nurses. . IM injection is defined as the administration of the drug into the deep muscle tissue under the subcutaneous tissue for different purposes. IM injection is one of the methods with the fastest absorption and bioavailability compared to other parenteral drug administration routes. The IM app has six different app zones. These; ventrogluteal region, dorsogluteal region, femoral region, laterofemoral region, deltoid region and triceps region. In the region preference, the patient's fat / muscle ratio, age, structure and amount of the drug to be applied, etc. situations are effective. More than 16 billion IM injections are performed worldwide each year. Since IM

injection is one of the frequently applied procedures, it is seen as a simple application by nurses. However, if the correct technique is not applied carefully, the development of serious complications is inevitable. The causes of complications include lack of knowledge, insufficient manual dexterity, not being open to innovations by displaying a traditionalist attitude, difficulty in determining the (obese-cachectic) region due to the patient's body mass index, difficulty in positioning, or incorrect positioning of the patient, etc. situations are included. Complications that may develop include; pain, abscess-necrosis formation, infection, hematoma, bleeding, nerve and bone injury. These complications can be avoided by performing the correct procedure steps. This can be achieved by improving the practice skills of nurses and adopting up-to-date information on IM injection. In addition, nurses should perform IM injection practices based on evidence, as in all other practices.

Keywords: Intra Muscular Injection, Complication, Nursing Care

BÜTAN GAZI İNHALASYONU SONUCUNDA ANİ ÖLÜM

SUDDEN DEATH FROM BUTANE GAS İNHALATION

Uzm. Dr. Nihal KOÇ GÜDÜK

Sorgun Devlet Hastanesi, Yozgat, Türkiye

ORCID; 0000-0003-4067-706X

Özet

Giriş

Bütan gazı, yaygın olarak kötüye kullanılan bir uçucu maddedir ve zehirlenme nedenidir. Cep çakmaklarında, deodorantlarda veya portatif gaz sobalarında kullanılan gaz kartuşlarında bulunur (AlRabiah et al., 2019). Halk arasında çakmak gazı olarak bilinen bütan gazının inhalasyonu özellikle çocuklar ve gençler arasında yaygınlaşmaktadır. Bu durumun en önemli nedenleri; kolay ulaşılabilmesi, yasal olarak ve ucuza satın alınabilmesi, kısa sürede keyif verici etki göstermesidir. Uçucu madde alımı sonrasında kısa süre içinde öfori, eksitasyon ve neşeli davranışlar gelişmesi nedeniyle “zevk verici” olarak kabul edilmektedir (GÜRGEN & YAŞAN, 2004). Hastalarda ritim bozuklukları, hipertansiyon ve intihar teşebbüsü de görülebilir (Williams & Cole, 1998). Ağır vakalar da çakmak gazının doğrudan ağza sıkılması ile ciddi bronkospazm, hipoksi, ventriküler aritmi, kardiyopulmoner arrest ve ölüm gelişebilir (Williams & Cole, 1998). Biz vakamızda da arkadaş grubu ile eğlence sırasında doğrudan çekilen çakmak gazı sonrasında arrest olan bir hasta anlatmayı hedefledik.

Vaka sunumu

On sekiz yaşında erkek hasta arkadaşları tarafından acil servise arrest olarak getirildi. Hastanın alınan öyküsünde daha önceden hastalığı olmadığı ve ilaç kullanım öyküsü olmadığı öğrenildi. Bugün arkadaşları ile beraber alkol alan hastanın daha sonra çakmak gazını doğrudan solurken birdenbire arkaya doğru yere düştüğünü, cevap alamadıklarını ve bu yüzden acile getirdiklerini belirttiler. Kardiyak arrest olarak getirilen hastadan yaklaşık 40 dakika kardiyopulmoner resüsitasyon sonrasında nabız alındı ve stabilenen hastaya radyolojik görüntüleme yapıldı. Radyolojik görüntülerinde toraks bilgisayarlı tomografide her iki akciğer de diffüz alveolar hemoraji saptanmıştır. Hasta yoğun bakıma yatırılı verildi. Ancak yoğun bakım takiplerinde de hasta 1 gün sonra ex olmuştur.

Tartışma

Uçucu madde inhalasyonu önemli ölçüde morbidite ve mortaliteden sorumludur. Ani ölüm başta olmak üzere kardiyak etkilenmeler, akciğer problemleri, her tür metabolik bozukluk ve hatta birçok psikiyatrik sorunla karşılaşmaktadır (Lee et al., 2011). Bütan gazı inhalasyonunu takiben öfori gelişmekte ancak zamanla belirtiler şiddetlenerek taşikardi, santral sinir sistemi depresyonu, solunum depresyonu, vagal inhibisyon ve kardiyak aritmiler sonucu ani ölüm meydana gelebilmektedir (Williams & Cole, 1998). Bizim hastamızda da bütan gazı inhalasyonuna sekonder gelişen ventriküler fibrilasyon ve sonrasında kardiyak arrest olduğu görülmektedir.

Sonuç

Çoğunlukla özentisi ve merak ile deneme sonucunda başlayan masum gibi görülen bu süreç gençlerimizi alışkanlıklara yöneltmekte, toplumsal ve ailevi kötü sonuçlara neden olmaktadır. Bu nedenle çocuk ve gençlerde madde bağımlılıkları ile ilgili eğitim faaliyetlerinin

yaygınlaştırılmalı ve toplum bu madde bağımlılıkları ile mücadele konusunda bilinçlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler; Bütan gazı, Çakmak, Uçucu madde

Keywords; Butane gas, Lighter, Volatile matter

INVESTIGATING THE CAUSES OF LOW SERUM VITAMIN B12 LEVELS

Uz. Dr. GAMZE GÖK

Ankara Bilkent City Hospital Medical Biochemistry Laboratory, ORCID ID:0000-0002-2804-5548

Doç. Dr. SALİM NEŞELİOĞLU

Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Medicine Department of Medical Biochemistry, Ankara Bilkent City Hospital Medical Biochemistry Laboratory, ORCID ID:0000-0002-0974-5717

Abstract

Vitamin B12 also known as cobalamin is a water-soluble vitamin. Vitamin B12 is derived from animal products. Intrinsic factor is needed for vitamin B12 absorption. Vitamin B12 is a cofactor for DNA synthesis, myelin, and fatty acid metabolism. Vitamin B12 can present both with non-specific clinical features and severe cases with neurological or hematological abnormalities. Vitamin B12 deficiency may cause neurological and hematological symptoms. Some autoimmune diseases, malabsorption syndromes, and dietary insufficiency are Vitamin B12 deficiency's primary causes. Vitamin B12 deficiency has negative results on the developing brain during infancy and it may be a greater risk of depression during adulthood. Some autoimmune diseases, malabsorption, and dietary insufficiency are Vitamin B12 deficiency's primary causes. Our study aims to investigate low serum vitamin B12 levels and contribute to the literature. Our study was approved by the Ankara Bilkent City Hospital No. 2 Clinical Research Ethics Committee (12/04/2023, No: E2-23-3907). Disease diagnoses of patients with serum vitamin B12 levels equal to or less than 100 ng/L between 01/12/2020 and 31/12/2022 were included in our study. Our hospital's diagnoses are expressed with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems codes. The data were obtained from the laboratory information system of our hospital. In our retrospective study, a total of 24 pediatric (male n=12, female n=12, age mean 7.16 ± 6.10) and 170 adults (male n=88, female n=92, age mean 54.7 ± 20.5) patient results were included. The mean serum vitamin B12 in pediatric patients was 87.1 ± 10.2 . The mean of serum vitamin B12 in adult patients was 85.3 ± 15.9 . The most common diagnosis for both groups was Health Status and Factors Affecting the Utilization of Health Services. Vitamin B12 deficiency must be diagnosed rapidly and treatment for Vitamin B12 deficiency must be managed.

Key Words: Vitamin B12, Laboratory Information System, Vitamin B12 Deficiency

TRAKEOSTOMİLİ HASTADA HEMŞİRELİK BAKIMI

Tansu KARAMAN

Öğrenci Hemşire Maltepe Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-5872-4314

Gizem KUBAT BAKİR

Dr. Öğr. Üyesi Maltepe Üniversitesi, Hemşirelik Yüksekokulu, G.K.B. ORCID ID: 0000-0003-4294-0669.

Özet

Hava yolu açıklığının ve solunum fonksiyonun devamlılığının sağlanması amacıyla trakea ön duvarında cerrahi bir açıklık meydana getirme işlemine trakeotomi denilmektedir. Treokotomi, genellikle geçicidir ve hasta normal solunum fonksiyonunu yerine getirebildiğinde bu açıklık kapatılmaktadır. Fakat trakeostomide ise cerrahi girişimle oluşturulan açıklık kalıcıdır ve birey yaşamının geri kalanında hava gereksinimini bu açıklıktan sağlamaktadır. Trakeostomili hastalara solunumun sürdürülmesi, tüpe bağlı irritasyon ve sekresyonun artması, iletişim sorunları, tat ve koku alma sorunları, beslenme ve beden imajını konularında kapsamlı hemşirelik bakımı sunulmaktadır. Hasta ve ailesine ameliyat, ameliyat sonrası etkili nefes alma ve iletişim kurma, yara bakımı, oral ve nazogastrik tüp ile beslenme konularında hasta ve ailesine eğitim verilmelidir. Hastanın ameliyattan sonra sözel iletişim yeteneğini kaybedeceğinden dolayı hastanın okur-yazar olma durumu oldukça önemlidir. Ameliyat sonrası süreçte solunumun stomadan sağlanması, tükürük, balgam ve sekresyonların stomadan atılması için stoma açıklığının sağlanması gerekmektedir. Stoma açıklığının kalıcılığını sağlamak için kullanılan kanüllerin bakımını sağlamak gerekmektedir. Bu nedenle ameliyat sonrası trakeostomi bakımı üç aşamalı olarak ele alınmaktadır. Bunlar: trakeal aspirasyon, stoma ve stoma etrafındaki cildin bakımı ve nemlendirmedir Trakeal aspirasyon sırasında hemşire aseptik tekniklere uygun davranmalıdır. Trakeal aspirasyon öncesi hasta hiperoksijenize edilmelidir. İşlem sonrası hasta öksürmeye teşvik edilmelidir. Tüpün cilt irritasyonu yapmasını önlemek için stoma açıklığı ve çevresi aseptik tekniklerle temizlenmeli ve nemlendirilmelidir. Hastanın beslenmesi düzenlenmeli ve takip edilmeli, hastanın bakıma katılması ve cesaretlenmesi sağlanmalıdır. Enfeksiyon açısından hasta takip edilmeli taburculuk sonrası süreçte hastaneye gelmesi gereken durumlar ve acil durumlar hasta ve ailesine öğretilmelidir.

Anahtar Kelimeler: hemşire, hasta, bakım, trakesotomi,

SOSYAL HİZMETTE KÜLTÜREL DUYARLILIĞIN ZORUNLULUĞU
THE OBLIGATORY OF CULTURE SENSITIVITY IN SOCIAL WORK

Doç. Dr. Nebile ÖZMEN ¹

Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü- İstanbul

ORCID ID: [0000-0001-6141-0183](https://orcid.org/0000-0001-6141-0183)

Özet

Sosyal hizmet alanında kültüre duyarlılığın zorunluluğu, sosyal hizmet uygulamasının üç boyutunu da kapsayacak niteliktedir. Mikro, mezzo ve makro uygulamalar hizmet sunulan toplumun ve toplum üyesinin sosyo- kültürel yapısını, niteliklerini, diğer bir ifadeyle kültürü oluşturan her bir ögeyi, etnik ve dini niteliklerini, gelenek ve inanışlarını göz ardı ederek verimli ve sosyal hizmetin görev ilkelerine uygun bir hizmet sunamayacaktır. Bu bahsedilen kültürel nitelikler esasında birey ve toplumun tutum ve davranışlarının şekillenmesinde etkili unsurlardır. Sadece tutumların belirleyicisi değil, aynı zamanda insanların sorunlara çözüm üretme tarzları da büyük oranda kültürlerinden geleneklerinden esinlenmektedir. Bu bakış açısıyla örneğin güçlendirme yaklaşımı gereği sosyal hizmet alan bireyi güçlendirme mekanizmaları, yöntemi bir yönüyle bireyin içerisinde olduğu ve tesirinde kaldığı kültürün dinamiklerinden bağımsız gerçekleştirilemez.

Sosyal hizmet uygulamasında kültüre duyarlı olmanın manevi gerekliliği de söz konusudur. Kişi kültürüyle kendisini manevi bakımdan desteklenmiş hisseder cesaret bulur, yani bireyin ruhsal ve manevi iyi oluşunu, gerek aidiyet ile gerekse sosyal sermayesi ile destekleyen en önemli unsur sosyo-kültürel alandır. Yukarıda bahsedilen güçlendirme yaklaşımı gibi ekosistem yaklaşımı da bu yönüyle kültüre duyarlı olmayı gerektirmektedir. Kültür bağlamı bireyin, grupların ve toplulukların ekosistemi kapsamında yer almaktadır.

Bu çalışmada sosyal hizmet uygulamasında kültüre duyarlılığın zorunluluğu, sosyala hizmet uygulamasının boyutları ve alanları yönüyle örnekler üzerinden analiz edilecektir. Mikro, mezzo ve makro sosyal hizmette kültüre duyarlılığın yanı sıra, kadınlar, çocuklar, engelliler, yaşlılar, göçmenler başta olmak üzere sosyal hizmet alanlarından örneklerle sosyo-kültürel unsurların sosyal hizmet uygulamasındaki önemi ortaya konmaktadır.

Anahtar kelimeler: Kültüre duyarlı sosyal hizmet, Ekosistem yaklaşımı, Güçlendirme yaklaşımı.

SİGARA KULLANIMINA BAĞLI HASTALIK YÜKÜNÜN TESPİT EDİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

A RESEARCH ON THE DETERMINATION OF BURDEN OF DISEASE DUE TO
SMOKING

Arzu YİĞİT

Doç. Dr. Süleyman Demirel Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-5777-3405

Mine ALAOĞLU

Öğr. Gör. Pamukkale Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-3483-4535

Özet

Tütün, en büyük sağlık tehlikelerinden biridir ve dünya çapında önemli bir ölüm ve hastalık nedenidir. Sigara içmek, özellikle kronik hastalıklar için önemli bir risk faktörüdür. Sigara içmek, akciğer kanseri ve kronik solunum yolu hastalıkları gibi çeşitli bulaşıcı olmayan hastalıklara yol açan ayrıca erken ölüm ve engelliliğe neden olan başlıca risk faktörlerinden biridir. Bu çalışma Türkiye'de sigara içenin ölüm ve hastalık yükü üzerindeki etkisini tahmin etmeyi amaçlamaktadır. Bu tanımlayıcı çalışma, Washington Üniversitesi'ndeki Sağlık Ölçümleri ve Değerlendirme Enstitüsü (IHME) tarafından yürütülen Bu çalışmada GBD Çalışması 2019'dan elde edilen verilerden elde edilmiştir. Çalışmada, 1990'dan 2019'a kadar sigara içmeye atfedilebilen ölüm ve engelliliğe göre düzeltilmiş yaşam yılları (DALY'ler) verileri kullanılmıştır. Bu zaman diliminde DALY'ler ve sigara içmeye bağlı ölüm oranları Dünya'da ve Türkiye'de azaldı. Küresel olarak, sigara içmek 7.7 milyon ölüme neden olmuş ve 2019'da ölümler ve DALY'ler için ikinci önde gelen risk faktörü olarak tespit edilmiştir. Sigara içmek erkek ölümlerinin %20,2'sini ve kadın ölümlerinin %5.8'ini oluşturmaktadır. Türkiye'de 2019'da ölümler için ikinci ve DALY'ler için birinci önde gelen risk faktörü olarak tespit edilmiştir. Sigara kullanımına atfedilen ölüm oranı 2019'da 100.000'de 105.9 (CI: 85,3-129,3) ile olarak tespit edilmiştir. Sigara kullanımına atfedilen DALY oranı 2019'da 100.000'de 3.100,5 (CI: 2.579.2-3.714,2) ile olarak tespit edilmiştir. Sigara kullanımı, dünyada önlenabilir ölüm nedenlerinin başında gelmektedir. Bu nedenle sigara ile mücadele hızlı sonuç alınabilen bir süreç değildir. Bu nedenle yasal, ekonomik, sosyal alanlarda politika geliştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sigara, Hastalık Yüğü, Risk Faktörleri

Abstract

Tobacco is one of the greatest health hazards and a major cause of death and disease worldwide. Smoking is an important risk factor, especially for chronic diseases. Smoking is one of the major risk factors leading to various non-communicable diseases such as lung cancer and chronic respiratory diseases, as well as leading to premature death and disability. This study aims to estimate the effect of smoking on mortality and burden of disease in Turkey. This descriptive study was drawn from data from the GBD Study 2019 in This study conducted by the Institute for Health Metrics and Evaluation (IHME) at the University of Washington. The study used data on smoking-attributable death and disability-adjusted life years (DALYs) from 1990 to 2019. During this time period, DALYs and smoking-related mortality rates decreased in the world and in Turkey. Globally, smoking caused 7.7 million deaths and was identified as the second leading risk factor for deaths and DALYs in 2019. Smoking accounts for 20.2% of

male deaths and 5.8% of female deaths. It was identified as the second leading risk factor for deaths and the first for DALYs in Turkey in 2019. The death rate attributed to smoking was 105.9 per 100,000 (CI: 85.3-129.3) in 2019. The DALY rate attributed to smoking was determined as 3,100.5 per 100,000 (CI: 2,579.2-3,714.2) in 2019. Smoking is one of the leading preventable causes of death in the world. For this reason, the fight against smoking is not a process with quick results. Therefore, it is necessary to develop policies in legal, economic and social areas.

Keywords: Smoking, Burden of Disease, Risk Factors

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BESİN
GÜVENCESİZLİĞİNİN MENTAL SAĞLIK VE UYKU
KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

**EVALUATION OF THE EFFECT OF FOOD INSECURITY ON MENTAL HEALTH
AND SLEEP QUALITY IN UNIVERSITY STUDENTS**

Kübra KİŞİOĞLU KEKEÇ

Erciyes Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beslenme ve
Diyetetik Bölümü, Melikgazi/Kayseri, ORCID: 0000-0002-5394-6612

Sema ÇALAPKORUR

Erciyes Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve
Diyetetik Bölümü, Melikgazi/Kayseri
ORCID: 0000-0002-2540-1957

ÖZET

Besin güvencesizliği ilk olarak 1948’de İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nde tanımlanmıştır ve yoksul hanelerin uzun vadeli açlığına çözüm bulma stratejisi olarak düşünülmektedir. Günümüzde ise besin güvencesizliği, gelir kaynaklarının yetersizliği veya bilgi eksikliği gibi nedenlerden dolayı besin temini konusunda endişe duyulması olarak tanımlanmaktadır. Besin güvencesizliğinden en çok etkilenen gruplar arasında üniversite öğrencileri bulunmakta; üniversite öğrencilerinde besin güvencesizliği oranlarının genel nüfusun iki katından fazla olduğu bildirilmektedir. Bu çalışmada besin güvencesizliğinin öğrenciler üzerinde mental sağlık ve uyku kalitesi üzerinde etkisi incelenmiştir. Araştırma Nevşehir, ili Hacıbektaş ilçesinde bulunan Kredi Yurtlar Kurumuna bağlı Hünkar öğrenci yurt müdürlüğü binasında ikamet eden %68,9’u kız ve %31,1’i erkek olmak üzere toplam 370 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara ait sosyodemografik özellikler anket formu ile elde edilmiştir. Besin güvencesizliği ‘Hane Halkı Besine Ulaşılabilirlik Ölçeği Kısa Formu (HHBUÖKF)’; mental sağlık durumu ‘Warwick-Edinburg Mental İyi Oluş Ölçeği (WEMİÖÖ)’ ve uyku kalitesi ‘Pittsburg Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ)’ ile değerlendirilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen katılımcıların yaş ortalaması 20,49±2,01’dir. Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %37,3’ünde besin güvencesi, %20’sinde marjinal besin güvencesi, %33,5’inde orta düzeyde besin güvencesizliği, %8,9’unda şiddetli besin güvencesizliği bulunmuştur. Mental sağlık ve uyku kalitesi hane halkı besine ulaşılabilirlik kategorilerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$) Besin güvencesine sahip olan katılımcıların mental sağlık düzeyleri marjinal besin güvencesine sahip olanlara kıyasla daha yüksektir. Besin güvencesine sahip katılımcıların uyku kalitesi şiddetli besin güvencesizliğine sahip olanlara kıyasla daha iyidir. Sonuç olarak besin güvencesizliği öğrenciler için olumsuz etkiler oluşturmakla beraber konunun daha iyi anlaşılması için daha çok çalışmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar kelimeler: Besin güvencesizliği, mental sağlık, uyku kalitesi.

Abstract

Food insecurity was first defined in the Universal Declaration of Human Rights in 1948 and is considered as a strategy to find a solution to the long-term hunger of poor households. Today,

food insecurity is defined as being concerned about food supply due to reasons such as insufficient income sources or lack of information. Among the groups most affected by food insecurity are university students; It is reported that the rates of food insecurity among university students are more than twice the general population. In this study, the effect of nutritional insecurity on mental health and sleep quality on students was investigated. The research was carried out with the participation of a total of 370 students, 68.9% female and 31.1% male, residing in the Hünkar student dormitory directorate building affiliated to the Credit and Hostels Institution in the Hacibektas district of Nevşehir. Sociodemographic characteristics of the participants were obtained with a questionnaire. Food insecurity 'Household Food Availability Scale Short Form (HHBUÖKF)'; mental health status was evaluated with the 'Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale (WEMIOS)' and sleep quality with the 'Pittsburg Sleep Quality Index (PUKI)'. The mean age of the participants included in the study was 20.49 ± 2.01 . Food insecurity was found in 37.3% of the participants within the scope of the research, marginal food insecurity in 20%, moderate food insecurity in 33.5%, and severe food insecurity in 8.9%. Mental health and sleep quality show statistically significant differences according to household food availability categories ($p < 0.05$). The mental health levels of the participants with food security are higher than those with marginal food security. The sleep quality of food-insecure participants was better than those with severe food insecurity. As a result, although food insecurity creates negative effects for students, more studies are needed to better understand the subject.

Key Words: Food insecurity, mental health, sleep quality.

HEMŞİRELERİN DEPREMDE GÖREV, ROL VE SORUMLULUKLARI DUTIES, ROLES AND RESPONSIBILITIES OF NURSES IN EARTHQUAKE

Songül BAŞARAN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Rahşan KOLUTK

Dr. Öğretim Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, rahsan.kolutek@nevsehir.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-3376-2680

Özet

Ülkemiz, jeolojik yapısı, tektonik oluşumu, topografyası ve meteorolojik özellikleri nedeniyle, birçok doğal afet tehlikesiyle karşı karşıyadır. Deprem ülkemizde en çok yaralanmaya, ölüme ve maddi kayıplara yol açan ve sık görülen doğal afetlerin başında gelmektedir.

Sağlık çalışanları içerisinde hemşirelerin sayıca fazla olması depremde rollerini daha önemli kılmaktadır. Hemşireler geçmişten bugüne kadarki süreçte, savaşlar, büyük ölçekli felaketler, sağlık hizmetlerini zorlayan acil durumlarda ve çeşitli afet durumlarında sağlık hizmeti vermiştir. Deprem gibi afetlerin bireylerin üzerine etkilerinin en aza indirilebilmesi için tüm sağlık profesyonellerinin afet yönetimi konusunda etkin görev almaları için eğitim almaları şarttır. Hemşireler deprem öncesi, sırası ve sonrasındaki her aşamada depremle ilgili sağlık hizmetlerinin planlanması ve sunumunda aktif görev üstlenmektedir. Hemşirelerin depremde görev, rol ve sorumlulukları; afet öncesi hazırlık, zarar azaltma, müdahale, iyileşme dönemlerini kapsar. Deprem öncesi kurumsal ve kişisel risklerin değerlendirilmesi, afet planının hazırlanması, deprem sırası ve sonrasında oluşabilecek sağlık tehlikelerini en aza indirmek amacıyla yardım sağlama, bakım verme gibi görevleri yerine getirmesi gerekir.

Anahtar sözcükler: deprem, hemşire, görev

Abstract

Our country is faced with many natural disasters due to its geological structure, tectonic formation, topography and meteorological features. Earthquake is one of the most common natural disasters that cause the most injuries, deaths and financial losses in our country.

The high number of nurses among health workers makes their role in the earthquake more important. From past to present, nurses have provided health services in wars, large-scale disasters, emergencies that force health services, and in various disaster situations. In order to minimize the effects of disasters such as earthquakes on individuals, it is imperative that all health professionals receive training in order to take an active role in disaster management. Nurses take an active role in the planning and delivery of earthquake-related health services at every stage before, during and after the earthquake. The duties, roles and responsibilities of nurses in an earthquake; It covers pre-disaster preparedness, mitigation, response and recovery periods. Evaluation of institutional and personal risks before the earthquake, preparation of a disaster plan, providing assistance and care in order to minimize the health hazards that may occur during and after the earthquake.

Keywords: earthquake, nurse, duty

**KONTRAST MADDE KULLANIMINDA HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI
NURSING APPROACH TO THE USE OF CONTRAST MATERIALS**

Ozan Hüseyin KIZILDOĞAN

Hemşire, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, ORCID: 0000-0002-5470-6987

Prof. Dr. Ayla ÜNSAL

Prof. Dr. Ayla ÜNSAL, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0003-3319-1600

Özet

Sağlık sektörü sürekli gelişen ve ilerleyen bir sektördür. Hemşirelerde sağlık sektörünün her alanında çalışmaktadır. Bu yüzden birçok alanda istihdam edilmektedirler. Çalışma alanlarının birisi de radyoloji alanıdır. Radyoloji alanında radyoloji hemşireleri çalışır. Radyoloji alanındaki hemşireler, normal hemşirelik rollerinin yanında kontrast maddenin uygulanması ve işlem öncesi, işlem sırası ve işlem sonrasında gerekli hemşirelik süreci uygulamalarını yürütürler. Hemşire, hemşirelik süreci doğrultusunda hastaya kontrast madde uygularken kontrast maddeye ilişkin bazı bilgilere sahip olmalıdır. Hemşireler kontrast maddeyi doktor gözetiminde uygulayarak. Kontrast maddeler, radyoloji alanındaki tanı ve tedavi için yapılan tetkiklerde kullanılır. Kontrast maddeler, organ, yapı ve dokuların içerisine veya çevrelerine verilerek söz konusu yapı ve dokuların görüntüleme yöntemleri yardımı ile görünür hale gelmesini sağlayan maddelerdir. Hemşireler kontrast maddenin ne olduğu, tarihçesi, çeşitleri, kullanım alanları, uygulanma şekli ve bölgeleri, kontrast madde uygulaması sonrasında gelişebilecek komplikasyonlar ve bunları düzeltmek için uygulanacak hemşirelik girişimlerini bilmesi gerekir. Çünkü kontrast madde uygulaması, girişimsel uygulamalardır. Girişimsel uygulamaların sonucunda gelişen komplikasyon ve reaksiyonlarda fazladır. Reaksiyonların azaltılması ve önlenmesi için doğru bakım verilmelidir. Hemşire daha doğru bilgilere sahip olup daha doğru bakım verdiğinde ve hemşirelik uygulamalarını yürüttüğünde kaçınılmaz olarak hastada gelişen komplikasyonlar azalacak, hasta taburcu olduğunda hastaneye dönüşü daha az olacak ve sağlık bakım maliyeti azalmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Radyoloji, Radyoloji Hemşireliği, Kontrast Madde

Abstract

Healthcare is a sector that is constantly evolving and progressing. Nurses also work in all aspects of healthcare. That's why they are employed in many areas. One of the fields of study is the field of radiology. Nurses in the radiology field carry out the application of contrast substance and the required nursing process before, during and after the procedure in addition to their normal roles. Nurses should have some information regarding the contrast substance when applying contrast substance to the patient in accordance with the nursing process. Nurses apply contrast substance under doctor supervision. Contrast substances are used in injections for diagnosis and treatment in the field of radiology. Contrast materials are materials that are given inside of around organs, structures and tissues and make them visible through imaging methods. Nurses need to know what a contrast substance is, its history, types, uses, methods and regions, complications that may develop after contrast substance use and nursing initiatives that can be taken to remedy them. Because the application of contrast articles is interventional practices. The complications and reactions developing as a result of interventional practices are excess.

Proper care should be provided to reduce and prevent reactions. When a nurse has more accurate information, provides more accurate care and practices nursing, patient complications will inevitably reduce, hospital returns will be fewer when discharged and the cost of health care will decrease.

Keywords: Nursing, Radiology, Radiology Nursing, Contrast Media

**SAĞLIK KURUMLARINDA ÇALIŞAN BİREYLERİN ÖRGÜTSEL GÜVEN VE
ÖRGÜTSEL BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN SİSTEMATİK ANALİZ YOLU İLE
İNCELENMESİ**

EXAMINATION OF ORGANIZATIONAL TRUST AND ORGANIZATIONAL
COMMITMENT LEVELS OF INDIVIDUALS WORKING IN HEALTH INSTITUTIONS
THROUGH SYSTEMATIC ANALYSIS

Mine ALAOĞLU

Öğr. Gör., Pamukkale Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-3483-4535

Arzu YİĞİT²

Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-5777-3405

Özet

Örgütsel güven, çalışanların şirketin eylemlerine duyduğu güvendir. Bu güven; şirket misyonu, üst düzey liderliğin vizyonu, kuruluşun kültürü ve değerleri, kapsayıcılık, eşitlik, süreçlerin etiği ve adaleti konusunu kapsamaktadır. Örgütsel bağlılık, bir çalışanın örgütüne olan psikolojik bağını ifade eder. Bireyin güçlü bir kimlik duygusu ve belirli bir şeye kendini adanması olarak da tanımlanabilir. Örgütün amaçlarına, ilkelerine ve ideallerine zaman ve enerji harcamaya hazır ve örgüte ait olmak için güçlü arzuya sahip olmak şeklinde tanımlanır. Sağlık hizmeti sunumunda profesyoneller her zaman birbirleriyle etkileşim halindedirler. Güven seviyesi, sağlık çalışanlarının birbirine, yönetime ve örgüte olan bağlılıkları üzerinde önemli bir belirleyicidir. O halde sağlık sisteminde veya sağlık hizmeti sunan herhangi bir kurum veya kuruluşta çalışanların örgüte olan güveni ve dolayısıyla bağlılığı büyük bir öneme sahiptir. Bu faktörlerin hangi şartlarda oluştuğu, nasıl geliştiği ve nelerden olumlu veya olumsuz bir şekilde etkilendiği dikkatle incelenmeli ve gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmanın amacı, sağlık kurumlarında çalışanlarının örgütsel güven ve örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi sistematik analiz yöntemi ile incelemektir. Araştırmada kanıt düzeyi, araştırmaların dahil edileceği tarih aralığı, anahtar kelimeler, çalışmaların türü ile ilgili dahil etme ve dışlama kriterleri belirlenmiştir. Araştırma sonuçları PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) akış diyagramı kullanılarak elde edilmiş ve değerlendirilmiştir. Analize dahil edilen çalışmaların tamamı, sağlık kurumlarında örgütsel güven ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Derleme yapılırken örgütsel güven ve örgütsel bağlılık verileri alınıp tabloya aktarılmıştır. Tüm çalışmaların veri toplama ve analiz yöntemlerinin nicel olduğu görülmüştür. Çalışmaların ülkeler arasındaki dağılımına bakıldığında Türkiye ve İran olarak dağıldığı görülmekte olup 8 çalışmanın Türkiye’de 2 çalışmanın ise İran’da gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Çalışmalar derlendikten sonra ulaşılan örneklem sayısı 5051’dir. Tüm çalışmalar incelenip veriler derlendikten sonra, çalışanların örgütsel güven düzeylerinin örgütsel bağlılık düzeyleri üzerinde olumlu yönde bir etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel güven, Örgütsel bağlılık, Sağlık Kurumları, Sağlık çalışanı, Sistematik Tarama

Abstract

Organizational trust is the confidence that employees have in the actions of the company. This trust; It covers the company mission, the vision of the senior leadership, the culture and values of the organization, inclusivity, equality, ethics and fairness of processes. Organizational

commitment refers to an employee's psychological attachment to their organization. It can also be defined as an individual's strong sense of identity and dedication to a particular thing. It is defined as having a strong desire to belong to the organization and ready to spend time and energy on the goals, principles and ideals of the organization. Professionals are always interacting with each other in the provision of health services. The level of trust is an important determinant on the commitment of healthcare professionals to each other, to the management and to the organization. In that case, the trust of the employees in the health system or any institution or organization that provides health services to the organization and therefore their commitment to the organization is of great importance. The conditions under which these factors are formed, how they develop and what they are affected positively or negatively should be carefully examined and necessary studies should be carried out. The aim of this study is to examine the relationship between the organizational trust and organizational commitment levels of employees in health institutions by using systematic analysis method. Inclusion and exclusion criteria were determined for the level of evidence in the study, the date range in which the studies would be included, the keywords, and the type of studies. Research results were obtained and evaluated using the PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) flow chart. All of the studies included in the analysis examine the relationship between organizational trust and organizational commitment in health institutions. While compiling, organizational trust and organizational commitment data were taken and transferred to the table. It was seen that the data collection and analysis methods of all studies were quantitative. Looking at the distribution of the studies between countries, it is seen that they are distributed as Turkey and Iran, and it has been determined that 8 studies were carried out in Turkey and 2 studies were carried out in Iran. After the studies were compiled, the number of samples reached was 5051. After examining all the studies and compiling the data, it was seen that the organizational trust levels of the employees had a positive effect on the organizational commitment levels.

Keywords: Organizational trust, Organizational commitment, Health Institutions, Health worker, Systematic Screening

DERİ KANSERİNDE GST İZOZİMLERİNİN EKSPRESYONLARININ ROLÜ

ROLE OF GST ISOENZYMES EXPRESSIONS IN SKIN CANCER

Burçin YOLDAŞ,

Kırıkkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü,
ORCID NO: 0000-0002-1831-4679

Prof. Dr. Gülçin GÜLER ŞİMŞEK,

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Eğitim Araştırma Hastanesi, Patoloji Bölümü,
ORCID NO: 0000-0001-7710-4631

Prof. Dr. Nesrin TAN BAŞER

Sağlık Bilimler Üniversitesi, Gülhane Eğitim Araştırma Hastanesi, Plastik, Rekonstrüktif ve
Estetik Cerrahi, ORCID NO: 0000-0002-0589-5259

Dr. Sezen YILMAZ SARIALTIN,

Ankara Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Toksikoloji Anabilim Dalı,
ORCID NO: 0000-0002-8387-4146

Pınar KAYGIN,

Kırıkkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü,
ORCID NO: 0000-0003-0127-1753

Dr. Muharrem ATLI,

Kırıkkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü,
ORCID NO: 0000-0002-2453-1370

Öğrt. Gör. Dr. Murat KILIÇ,

Ankara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Eczane Hizmetleri Bölümü,
ORCID NO: 0000-0002-1377-2021

Dr. Öğrt. Üyesi Onur DİRİCAN,

İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu/Patoloji Laboratuvar
Teknikleri , ORCID NO: 0000-0003-0511-6611

Aleyna ÇAVDAR

Kırıkkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Biyomühendislik Anabilim Dalı,
ORCID: 0000-0002-1835-8911

Prof. Dr. Serpil OĞUZTÜZÜN (Sorumlu Yazar)

Kırıkkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü,
ORCID NO: 0000-0002-5892-3735

Özet

Deri Kanseri çeşitli genetik ve çevresel faktörlerin (ultraviyole (UV) ışınlarına maruz kalma, sigara içme, genetik yatkınlılık ve bağışıklık sistemi sorunları gibi) etkileşimiyle oluşan serbest radikallerin neden olduğu oksidatif stresle tetiklenir. Glutasyon S-transferazlar (GST'ler),

hücreyi kimyasal kanserojenlere, toksik kimyasallara ve reaktif oksijen türlerine karşı koruyan detoksifiye edici enzimlerin bir ailesidir. GST enzimleri, serbest radikallerin neden olduğu zararlı bileşikleri nötralize ederek DNA hasarını azaltmaya yardımcı olur. Böylece, GST enzimlerinin yeterli seviyede bulunması, deri kanserinin önlenmesinde ve hücrelerin hasardan korunmasında önemli bir rol oynar. GST pi (GSTP) bu enzim sisteminin önemli üyesidir. Bu çalışmada, 62 deri tümörü ve normal dokuda GSTP izozimi ekspresyonunu incelemeyi amaçladık. Tümör ve normal dokuların GSTP ekspresyon düzeyleri immünohistokimyasal yöntemle değerlendirilmiş ve Mann Whitney-U testi ile karşılaştırılmıştır. Klinik ve demografik veriler ile ifade düzeyleri arasındaki ilişkiler Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis testleri ile değerlendirildi. Korelasyon analizleri Spearman rank korelasyon testi kullanılarak yapıldı. Tümör dokularında GSTP ekspresyonu normal dokulardan yüksek olmakla birlikte, gruplar arasında GSTP ekspresyonu bakımından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Tümör ve normal dokuların GSTP ekspresyonları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü korelasyon bulunmuştur ($p<0,001$). Hastaların yaşı ile tümör boyutu arasında da pozitif yönlü ve anlamlı korelasyon gözlenmiştir ($p=0,040$; $p<0,05$). Erkek hastalardan alınan normal ve tümör dokularındaki ekspresyon düzeyinin kadın hastalara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Orta derece diferansiye tümörlerin GSTP ekspresyonunun iyi derece diferansiye tümörlerden yüksek olduğu görülmüştür. Skuamöz hücreli karsinom dokularının ortalama GSTP ekspresyonunun bazal hücrelilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Tümör evresi ve boyutuna göre değerlendirme yapıldığında en yüksek ekspresyon T2 evre ile 2-4 cm boyutundaki dokularda bulunmuştur. Sonuç olarak, Deri tümörü dokularında GSTP'nin yüksek ekspresyon göstermesi, hastalığın patogenezi ve progresyonunda bu parametrelerin önemli rolü olabileceğini göstermektedir. Hem kanserin önlenmesinde hem de tedavisinde GST enzimlerinin etkinliği, oksidatif stresle mücadele ederek hücrelerin korunmasına yardımcı olur.

Anahtar Kelimeler: Deri kanseri, glutatyon-S-transferaz pi, immünohistokimya

HEMODİYALİZ HASTALARINDA KAN DEĞERLERİNİN UYKU KALİTESİ VE KAS-İSKELET SİSTEMİ AĞRILARI İLE İLİŞKİSİ

THE RELATIONSHIP OF BLOOD VALUES WITH SLEEP QUALITY AND MUSCULOSKELETAL PAIN IN HEMODIALYSIS PATIENTS

Kübra Nur KARADAĞ, 0000-0002-1707-6672

İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Dr. Öğr. Üyesi, Neslişah GÜN, 0000-0003-3506-3733

Kırklareli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

Özet

Hemodiyaliz hastaları sıklıkla uyku bozuklukları ve kas-iskelet ağrısı yaşarlar, bu da sağlıkları ve yaşam kaliteleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Uyku kalitesi, kan değerleri ve kas-iskelet ağrısı arasındaki ilişkiler çeşitli popülasyonlarda araştırılırken, sınırlı araştırma özellikle hemodiyaliz hastalarına odaklanmıştır. Bu spesifik hasta popülasyonunda bu değişkenler arasındaki ilişkileri anlamak, hedefe yönelik müdahaleler geliştirmek ve hasta sonuçlarını iyileştirmek için çok önemlidir. Bu çalışmanın amacı Hemodiyaliz hastalarında kan değerlerinin uyku kalitesinin ve kas-iskelet sistemi ağrıları ile ilişkisini değerlendirmektir. Çalışma, Kayseri Duru Diyaliz Merkezi ve Umut Diyaliz Merkezlerinde Arel Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığının 12.05.2023 tarih ve 2023/10 no'lu E-52857131-050.06.04-278020 sayılı etik kurul kararı ile yapıldı. Çalışmaya 30-60 yaş arasında (49.75 ± 7.66), 1 yıl içinde ameliyat geçirmemiş, doktor tarafından tanısı konulmuş nörolojik ve/veya kas-iskelet sistemi hastalığı bulunmayan 68 gönüllü hasta dahil edildi. Hastaların hemoglobin (11.03 ± 1.89), hematokrit (38.53 ± 5.61), lökosit (6.95 ± 2.40) ve C-reaktif protein (15.83 ± 22.11) düzeyleri tüm değerlendirmelerin yapıldığı gün içinde diyaliz merkezi sağlık ekibi tarafından alındı. Uyku kalitesi Pittsburgh Uyku Kalite İndeksi (PUKİ) ve Epworth Uykululuk Ölçeği ile kas-iskelet sistemi ağrıları Cornell Anketi ile değerlendirildi. Analiz sonucu PUKİ (5.26 ± 1.63) Cornell kas-iskelet sistemi ağrıları sonuçları (80.09 ± 128.89) kan değerleri arasında ilişki bulunmazken ($p > 0.05$) Epworth Uykululuk Ölçeği'nin (5.44 ± 3.66) hemoglobin ($r = -0.291$, $p = 0.016$) ve hematokrit düzeyleri ($r = -0.286$, $p = 0.018$) ile zayıf ama anlamlı ilişki bulundu. Bu çalışma hemodiyaliz hastalarında kan değerleri, uyku kalitesi ve kas-iskelet ağrısı arasında güçlü ve anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Bulgular güçlü korelasyonlar göstermese de bu hasta popülasyonunda uyku bozukluklarına ve kas-iskelet ağrısına katkıda bulunabilecek ek faktörlerin araştırılması önemlidir. Hemodiyaliz hastalarında uyku kalitesini iyileştirmek ve kas-iskelet ağrısını hafifletmek için altta yatan mekanizmaları ve potansiyel müdahaleleri daha iyi anlamak için daha fazla araştırma yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Hemodiyaliz, Uyku Kalitesi, Kan Değeri, Kas-İskelet Sistemi

Abstract

Hemodialysis patients often experience sleep disturbances and musculoskeletal pain, which has a significant impact on their health and quality of life. While associations between sleep quality, blood values, and musculoskeletal pain have been investigated in various populations, limited research has focused specifically on hemodialysis patients. Understanding the relationships between these variables in this specific patient population is crucial for developing targeted interventions and improving patient outcomes. The aim of this study is to evaluate the relationship of blood values with sleep quality and musculoskeletal pain in hemodialysis

patients. The study was carried out in Kayseri Duru Dialysis Center and Umut Dialysis Centers, with the decision of the E-52857131-050.06.04-278020 dated 12.05.2023 and numbered 2023/10 of the Ethics Committee of Arel University Non-Interventional Clinical Researches. Sixty-eight volunteer patients aged 30-60 years (49.75 ± 7.66), who had not undergone surgery within 1 year, and who were diagnosed by a doctor without neurological and/or musculoskeletal disease were included in the study. Hemoglobin (11.03 ± 1.89), hematocrit (38.53 ± 5.61), leukocytes (6.95 ± 2.40) and C-reactive protein (15.83 ± 22.11) levels of the patients were taken by the dialysis center healthcare team on the day of all evaluations. Sleep quality was assessed with the Pittsburgh Sleep Quality Index (PUKI) and Epworth Sleepiness Scale, and musculoskeletal pain was assessed with the Cornell Questionnaire. As a result of the analysis, there was no correlation between the results of PUKI (5.26 ± 1.63) and Cornell musculoskeletal pain results (80.09 ± 128.89) blood values ($p > 0.05$), while the Epworth Sleepiness Scale (5.44 ± 3.66) hemoglobin ($r = -0.291$, $p = 0.016$) and hematocrit levels ($r = -0.286$, $p = 0.018$) were weak but significant. This study shows that there is no strong and significant relationship between blood values, sleep quality and musculoskeletal pain in hemodialysis patients. Although the findings do not show strong correlations, it is important to investigate additional factors that may contribute to sleep disturbances and musculoskeletal pain in this patient population. Further research is recommended to better understand the underlying mechanisms and potential interventions to improve sleep quality and alleviate musculoskeletal pain in hemodialysis patients.

Keywords: Hemodialysis, Sleep Quality, Blood Value, Musculoskeletal System

**2008 KRİZİNİN TÜKETİM KÜLTÜRÜ VE İTİBARİ PARA KAVRAMLARI
AÇISINDAN İNCELENMESİ**
EXAMINATION OF THE 2008 CRISIS IN TERMS OF COMSUMPTION CULTURE AND
FITTING CURRENCY CONSEPTS

Harun GÜLER

Yüksek Lisans Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi,
ORCID ID: 0000-0001-6736-4982

Özet

İtibari para ve kredi balonu kavramlarının bir çatı altında toplandığı, akla en başta gelen ve küresel ölçüde de en büyük etkilerden birine sahip olan ekonomik krizlerden birisi, hiç şüphesiz 2008 mortgage krizidir. Günümüz bankacılık sisteminin olmazsa olmazı kaydı (itibari) para kavramının yadsınamaz rolünün ön plana çıktığı bu kriz, aynı zamanda tüketim toplumu inşa etmek yoluyla karlarını arttırmak isteyen yatırım ve sermaye sahiplerinin de etkin rol oynadığı bir süreci içinde barındırmaktadır. 2000 yılında yaşanan teknoloji kaynaklı krizin ardından bankacılık sektörünün daha çok emlak alanına kayması ve bu alanda verilen kredileri arttırması ve buna bağlı olarak bireylerin emlak piyasasına yönelmesini sağlayıcı gerek kanun koyucuların yaptığı teşvikler ve gerekse de özellikle medya yoluyla yapılan tutundurma çalışmaları, bu konuda büyük bir talep artışına sebebiyet vermiştir. Toplumlara bu konuda bir tüketim kültürü aşılarmaya çalışılmış ve başarılı da olunmuştur. Kendi evinin sahibi olmak isteyen sayısız birey, yoğun bir kredi talebi meydana getirmiştir. Bankacılık sektörünün bu kredileri vermeye hazır olmaları, verilen kredilerin alacak haklarından üretilen CDO, CMS, CMO gibi türev ürünlerin dünyanın dört bir yanındaki yatırımcılara ulaştırılmasına paralel olarak son derece denetimsiz ve riskli bir yapıya kavuşan bu kredilendirme süreci, en sonunda sürdürülebilir olmaktan çıkarak yıkıcı bir ekonomik probleme yol açmıştır. Çalışmamızda yukarıda anlatılan süreç özellikle kaydı paranın ne boyutlara ulaşabileceği ve ekonomilere ne denli büyük zararlar verebileceği çerçevesinde krizde etkin rol oynayan tüketim kültürü kavramıyla da (konunun gerek psikolojik gerek sosyal boyutlarıyla) ilişkilendirilerek açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: 2008 Mortgage Krizi, Kaydi Para, Küresel Ekonomi, Tüketim Kültürü, Tüketim Toplumu

GELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN FİNANSAL PİYASA ENTEGRASYONLARININ DÜZEYİNE İLİŞKİN BİR İNCELEME

Sinem ATICI USTALAR

Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, İ.İ.B.F., İktisat Bölümü, ORCID ID: 0000-0001-8475-2581

Özet

Uluslararası finansal varlık yatırımlarında yatırımcıların hangi risk faktörlerine maruz kalacakları, yatırım yapılacak ülkenin finansal entegrasyon düzeyine bağlıdır. Dünya piyasası ile tam entegrasyona sahip olan ülkelere yapılan yatırımlarda, yatırımcılar yalnızca küresel riskler ile karşılaşmaktadır. Aksine ayrışik piyasalarda ise hem küresel hem de ülke spesifik riskler de finansal varlık yatırımlarında önemlidir. Bu bağlamda çalışmada, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin finansal entegrasyon düzeyi araştırılmaktadır.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin finansal entegrasyon düzeylerinin hesaplanması için korelasyon yaklaşımı ve Uluslararası CAPM temelli yaklaşım kullanılmıştır. Korelasyon yaklaşımı ile 1990-2021 yılları için onar yıllık üç dönem itibariyle ülkelerin finansal entegrasyon düzeyi hesaplanmıştır. Bu yaklaşıma göre, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin 1990-2000'dan 2001-2011 dönemine geçildiğinde finansal piyasa entegrasyonlarının yükseldiği, 2012-2021 yıllarında ise düştüğü görülmektedir. Korelasyon yaklaşımı entegrasyon düzeyinin belirlenmesinde temel bir yaklaşımdır fakat bu yaklaşım tek başına yeterli değildir.

Teorik bir yaklaşım olan Uluslararası CAPM temelli yaklaşım ise, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin yerel yatırım taraflılığını ölçmeye imkân vermektedir. Bu yaklaşıma göre, hesaplanan yerel yatırım düzeyi artıkça ülkenin finansal varlıklarının daha çok yerel yatırımcılar tarafından tercih edildiği ve ülkenin finansal piyasasının entegrasyonun düşük olduğu kabul edilmektedir. Bu bağlamda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin yerel yatırım taraflılıkları incelendiğinde, bu ülkelerin finansal piyasa entegrasyonlarının tam olmadığı görülmektedir.

Her iki yaklaşımdan elde edilen bulgular, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin dünya finans piyasaları ile tam entegrasyona sahip olmadıkları göstermektedir. Bu nedenle, uluslararası yatırımlarda, finans teorilerinin sonuçlarının aksine, getiri ile risk arasındaki ilişkinin analizinde yalnızca küresel risk faktörleri değil yerel risk faktörleri de önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Entegrasyon, Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkeler, Uluslararası Finansal Varlık Ticareti

ÜLKELERİN KALKINMIŞ GÖSTERGELERİ BAĞLAMINDA ÜLKEMİZ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

A RESEARCH ON OUR COUNTRY WITHIN THE CONTEXT OF COUNTRIES'
DEVELOPED INDICATORS

Ömer Faruk ASLAN

Öğr. Gör. Dr. , Atatürk Üniversitesi İspir Hamza Polat Meslek Yüksekokulu, Orcid ID: 0000-
0001-7415-6049

Özet

Ülkeler tarih boyunca refahlarını, büyümelerini ve kalkınmalarını sağlamak amacıyla birçok politikalar izlemiş bulunmaktadır. Ancak bir ülkede başarıyla uygulanan politika her ülkenin fiziki ve beşeri kaynaklarının aynı olmaması nedeniyle başka ülkede aynı sonuçlar vermemektedir. Bundan dolayı bu alandaki politikalar her geçen gün artan dinamik bir yapıya sahiptir. Ülkeler nominal olarak büyüme gerçekleştirebilir. Ancak bu büyüme aynı zamanda ülkelerin kalkındığı anlamına gelmeyecektir. Kalkınma ülke içindeki her bir vatandaşın tüm imkânlardan aynı ölçüde yararlanması anlamına gelmektedir. Her alanda aynı hizmetlerden tüm vatandaşların yararlanmasıdır. Ülke içindeki bölgeler arasında gelir uçurumunun olmamasıdır. Ülke insanının eğitim, sağlık, kültür vb. alanlarda yararlanması için gelir adaletinin sağlanmasıdır. Ayrıca bir sektörde yaşanan gelişme diğer sektörlerde de yaşanmayabilir. Bundan dolayı ülke yönetiminde eğer büyüme ve kalkınma her bir sektörde yaşanmasına yönelik politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Ülkelerin uzun vadede büyüme ve kalkınmasının sağlaması refah seviyesinin artmasına neden olacaktır. Kalkınma politikaları belirlenirken yapılması planlanan coğrafi alandaki aktörlerin de sürece dâhil edilmesi başarının gerçekleşmesinde önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmada ilk olarak ülkelerin kalkınmışlık göstergeleri açıklanacaktır. Sonrasında ise ülkemizin kalkınmışlık göstergeleri ilişkin veriler yıl bazlı ele alınacaktır. Yıllar içerisinde artış veya azalış olmasına ilişkin genel bir değerlendirme yapılacaktır. Elde edilen bulgular neticesinde politika önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Kalkınma Göstergeleri, Politika, Eğitim, Sağlık, Kültür.

Abstract

Throughout history, countries have followed many policies to ensure their prosperity, growth and development. However, a policy successfully implemented in one country does not yield the same results in another country, since the physical and human resources of each country are not the same. Therefore, policies in this area have a dynamic structure that is increasing day by day. Countries can achieve growth in nominal terms. However, this growth will not mean that countries are developing at the same time. Development means that every citizen in the country benefits from all opportunities to the same extent. All citizens benefit from the same services in every field. It is the absence of income gap between regions within the country. Education, health, culture, etc. of the people of the country. is to ensure income justice in order to benefit in the fields. In addition, a development in one sector may not be experienced in other sectors. Therefore, it is necessary to develop policies in the management of the country for growth and development in each sector. The long-term growth and development of countries will lead to an increase in the level of welfare. The inclusion of actors in the geographical area that is planned to be made while determining development policies is an important factor in the

realization of success. In the study, first, the development indicators of the countries will be explained. Afterwards, the data on the development indicators of our country will be discussed on a yearly basis. A general assessment will be made regarding the increase or decrease over the years. Policy recommendations will be made as a result of the findings.

Keywords: Turkey, Development Indicators, Policy, Education, Health, Culture.

**AR-GE HARCAMALARININ ÜLKE EKONOMİSİNDEKİ ETKİSİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA**
**A RESEARCH ON THE EFFECT OF R&D EXPENDITURES ON THE ECONOMY
OF THE COUNTRY**

Ömer Faruk ASLAN

Öğr. Gör. Dr. , Atatürk Üniversitesi İspir Hamza Polat Meslek Yüksekokulu, Orcid ID: 0000-0001-7415-6049

Özet

Bilgisayar ve iletişim çok hızlı etkili olduğu şu günlerde üretim alanında yaşanan gelişmelerin takip edilmesi daha fazla öneme sahip olmaktadır. Zira küreselleşme sonucunda ülkelerin ulusal sınırları veya uzaklıklarının hiçbir önemi kalmamış durumundadır. Ayrıca tüketicilerin mal ve hizmetleri satın alırken davranışlarında da değişiklik yaşanmaya başlamıştır. Tüketiciler nispeten daha kaliteli malı daha ucuza alma anlayışına sahip olmaktadır. Böyle bir ortamda ülkeler daha fazla Ar-Ge' ye bütçe ayırmaktadır. Özellikle ülkeler katma değeri yüksek olan Ar-Ge' ye ilişkin yeniliklerden yararlanırken çok büyük meblağlar harcamaktadır. Bu da bütçede büyük yer almaktadır. Firmalar bir malı üretirken hammadde ve ara mallarda ne kadar dışa bağımlıysa o oranda dış ödemeler bilançosu açık verecektir. Ülkelerin sürdürülebilir Ar-Ge harcamasında üretimde dışa bağımlılığı en aza indirmek zorundadır. Bunun en tipik örneğini Covid-19 Pandemi sonrasında araba imalatında yaşanan çip krizinde görmekteyiz. Araba imalatında dışa bağımlılığımız nispeten fazla olmasında dolayı araba tedarikinde sorunlar yaşanmakta buna bağlı piyasada yüksek fiyat artışları yaşanmaktadır. Bunun engellenmesinin en temel çözümü mal ve hizmet üretimde ülkelerin kendi fiziki ve beşeri kaynakları göz önünde bulundurarak uzmanlaşmaya gitmesi gerekmektedir. Çalışma kapsamında ülkemizde yıllara göre Ar-Ge' ye yönelik yapılan harcamaların GSYH' daki paylarına bakılarak ülke ekonomisindeki durumu değerlendirilecektir. Elde edilen bulgular neticesinde sürdürülebilir Ar-Ge harcaması yönetimine ilişkin politika önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ar-Ge, GSYH, Küreselleşme, Firma, Tüketici.

Abstract

Nowadays, when computers and communication are very effective, it is more important to follow the developments in the field of production. Because as a result of globalization, the national borders or distances of the countries have become irrelevant. In addition, the behavior of consumers while purchasing goods and services has begun to change. Consumers have the understanding of buying relatively higher quality goods at a cheaper price. In such an environment, countries allocate more budget to R&D. Especially, countries spend huge sums while benefiting from innovations related to R&D with high added value. This is also a big part of the budget. The more foreign-dependent firms are in raw materials and intermediate goods while producing a good, the more foreign payments balance will be in deficit. Countries have to minimize foreign dependency in production in sustainable R&D expenditures. We see the most typical example of this in the chip crisis in car manufacturing after the Covid-19 Pandemic. Due to our relatively high foreign dependency in car manufacturing, there are problems in the supply of cars and accordingly high price increases are experienced in the market. The most basic solution to prevent this is that countries should specialize in the

production of goods and services, taking into account their own physical and human resources. Within the scope of the study, the situation in the country's economy will be evaluated by looking at the share of the expenditures made for R&D in our country in GDP over the years. As a result of the findings obtained, policy recommendations will be made regarding sustainable R&D expenditure management.

Keywords: R&D, GDP, Globalization, Firm, Consumer.

MENKUL VE GAYRİMENKUL VARLIĞININ OTOMOBİL SAHİPLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Mücella BURSAL,

Dr. Öğretim Görevlisi , Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Ahmet Çuhadaroglu MYO,
ORCID ID: 0000-0003-2744-355X

İsmail Şentürk,

Doç. Dr. ,Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü,
ORCID ID: 0000-0001-7330-6690

Özet

Tüketim kültürünün öğelerinden birisi haline gelen otomobil, temasta olduğu diğer kültür öğelerini de etkileyerek toplumları şekillendiren bir durum haline gelmiştir. İçinde bulunduğumuz dönem otomobili sadece bir ulaşım aracı olmaktan çıkarak ona farklı anlamlar içeren bir obje haline getirmiştir. 20.yy ve sonrası, gerek özel amaçla, gerekse de ticari amaçla kullanılan otomobillerin kullanımlarının giderek artış gösterdiği bir dönem haline gelmiştir. Bu sebeple otomobilin lüks bir tüketim ürünü olmaktan çıktığı söylenebilir. Bu yüzden, bireylerin otomobil sahipliğini etkileyen faktörlerin belirlenmesi otomobil üreten firmalar için ve bu sektörden vergi geliri elde eden kamu otoritesi için de önem taşımaktadır.

Bu çalışmada, Türkiye’de otomobil sahipliğinin belirleyicileri, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) hane halkı bütçe anketi verileri ışığında logit model ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, menkul varlıklar içerisinde gösterilen işveren aracı sahipliği ve motosiklet sahipliği, gayrimenkul varlıklar içerisinde ise, yazlık sahipliği, tarla sahipliği, arsa sahipliği ve dükkân sahipliği ile otomobil sahipliği arasında %1 anlamlılık seviyesinde katsayıların istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Konutun durumu ile ilgili değişkenlerden, konutun mülkiyeti, konutun alanı, hanenin özelliklerinden ise, hane halkı büyüklüğü ve gelir ile otomobil sahipliği arasında %1 anlamlılık seviyesinde katsayıların istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. İşveren aracı sahipliği arttıkça özel otomobile sahip olmanın azaldığı görülmektedir. Motosiklet, yazlık, tarla, arsa ve dükkân sahipliği arttıkça otomobil sahipliğinin artmakta olduğu tespit edilmiştir. Gelir ve hane halkının büyüklüğü arttıkça otomobil sahipliğini artmakta olduğu görülmektedir. Ayrıca, ev sahibi olanlar arttıkça ve konutun alanı büyüdükçe otomobil sahipliğinin arttığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Otomobil Sahipliği, Logit, Türkiye.

ÇOK KONUTLU BİNALARDA KONUTUN PİYASA DEĞERİNİN BELİRLEYİCİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

İsmail Şentürk,

Doç. Dr. ,Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü,
ORCID ID: 0000-0001-7330-6690

Mücella BURSAL,

Dr. Öğretim Görevlisi , Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Ahmet Çuhadaroglu MYO,
ORCID ID: 0000-0003-2744-355X

Özet

Günümüz toplumunda konut, bireylerin, sosyal, kültürel ve ekonomik yaşam standartlarının önemli göstergelerinden birisidir. Konut öncelikle bireyin hayatta kalabilmek için barınma ihtiyacını karşılamaktadır. Konutlar bağımsız müstakil ev özelliğinde olabileceği gibi, pek çok konutun bir araya gelmesiyle oluşan apartman özelliğinde de olabilir. Konut piyasası, konut hizmetlerinin arz ve talep mekanizmasına göre düzenlendiği bir piyasa olarak tanımlanmaktadır. Konut arzı, farklı fiyatlardan piyasaya arz edilmek üzere toplam konut miktarını gösterirken, konut talebi ise demografik ve sosyo-ekonomik içeriği olan bir kavram olarak bireylerin satın alma gücünü de içermektedir. Bu yüzden, konut üretim sürecinde bireylerin taleplerini ve tercihlerini göz önünde bulunduran bir yaklaşım sergilenmesi hem konut arz eden firmalar için hem de konut talep eden bireyler için yol gösterici olacaktır.

Bu çalışmada, Türkiye’de çok konutlu binalarda konutun piyasa değerinin belirleyicileri, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) hane halkı bütçe anketi verileri ışığında basit doğrusal regresyon modeli (EKK) ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, bina yıl, konutun alanı, doğalgaz, garaj, havuz, sauna, asansör ve güvenlik sistemi sahipliği, eğitim kurumlarına ve alışveriş mekânlarına yakınlık ile konutun piyasa değeri arasında %1 anlamlılık seviyesinde katsayıların istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Buna rağmen, sağlık hizmetlerine ve ulaşım hatlarına yakınlık ile konutun piyasa değeri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Konutun alanı arttıkça, doğalgaz sahibi olundukça, evin garajı, havuzu, saunası, asansörü ve güvenlik sistemi oldukça çok konutlu binalarda konutun piyasa değerinin artmakta olduğu tespit edilmiştir. Buna rağmen binanın yaşı arttıkça konutun piyasa değerinde azalmalar görülmüştür. Eğitim kurumlarına yakınlığın konutun piyasa değerini artırdığı tespit edilirken, alışveriş merkezlerine yakınlığın konutun piyasa değerini azalttığı görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Konutun Piyasa Değeri, EKK, Türkiye.

BREXİT'İN İRLANDA EKONOMİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN ANALİZİ

Muhammet Ali TEKŞAM

Y.L. Öğrencisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-9713-0327

Selen Işık MADEN

Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-3998-855X

Özet

Brexit, Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden çıkışıdır. Ayrıca kavram soft ve hard olarak ikiye ayrılmıştır. Hard Brexit, Birleşik Krallık'ın Avrupa tek pazarının bir üyesi olmaktan vazgeçtiği, kendi kanun yapma ve göçmenlik işlemlerini tam olarak kontrol altına aldığı bir Brexit, soft Brexit Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği ile ilişkisinin Brexit'ten öncekine mümkün olduğunca yakın olduğu bir Brexit olarak tanımlanır. 17 Aralık 2015'te Avrupa Birliği 2015 Referandum Yasası milletvekillerinin ezici çoğunluğu tarafından desteklendi ve Kraliyet onayını aldı. Hükümet sonuca saygı göstermeyi taahhüt etti. Ardından 23 Haziran 2016'da referandum yapıldı. Sonuç %52 ile Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılmalrı yönünde sonuçlandı. İrlanda, coğrafi yakınlığı nedeniyle ekonomik ve diğer alanlarda Birleşik Krallık'ın en önemli ortağıdır. Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği üyeliğinin 31 Ocak 2019'da sona ermesiyle, Brexit'in İrlanda üzerinde önemli bir etkiye sahip olacağı; sosyal, ekonomik, politik ve kurumsal değişiklikler üzerindeki etkisine ilişkin çok az literatür bulunur. Bu çalışmada, Brexit'in İrlanda ekonomisi üzerindeki etkisinin değerlendirilmesine odaklanır. GSYİH büyümesi vektör otoregresyon modelini, müdahale değişkenli çok değişkenli zaman serisi modelini ve otoregresyon bütünleşmiş hareketli kullanılmaktadır. Brexit'in İrlanda ekonomisi üzerindeki potansiyel etkisi hakkında önemli kanıtlar elde edilir. Bu analiz, önümüzdeki üç yıl içinde İrlanda'nın toplam GSYİH'sini tahmin etmek için ekonometrik modeller kullanır. Sonuçlar, İrlanda ekonomisinin Brexit'e olumsuz tepki vereceğini ve ekonominin büyüme hızının önümüzdeki 3 yılda önemli ölçüde yavaşlayacağını gösterir. Özellikle literatür Avrupa Birliği-Birleşik Krallık bağlamında çalışmalar yapılmış, İrlanda üzerine etki araştırmaları Brexit etkisinin sosyal politikaların ekonomik etkileri üzerine gerçekleşir fakat bu çalışma iktisadi tahminlerle politika üretme açısından literatüre katkı sunar. Bu bağlamda iktisadi sonuçlar incelendiği zaman İrlanda ekonomisinin Brexit sonrası büyüme hızında düşme ve makroekonomik göstergelerin olumsuz sonuçlanacağı görülür.

Anahtar Kelimeler: İrlanda Ekonomisi, Post-Brexit, Büyüme, Avrupa Entegrasyonu

**GELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN FİNANSAL PİYASA
ENTEGRASYONLARININ DÜZEYİNE İLİŞKİN BİR İNCELEME**

Sinem ATICI USTALAR

Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, İ.İ.B.F., İktisat Bölümü, ORCID ID: 0000-0001-8475-2581

Özet

Uluslararası finansal varlık yatırımlarında yatırımcıların hangi risk faktörlerine maruz kalacakları, yatırım yapılacak ülkenin finansal entegrasyon düzeyine bağlıdır. Dünya piyasası ile tam entegrasyona sahip olan ülkelere yapılan yatırımlarda, yatırımcılar yalnızca küresel riskler ile karşılaşmaktadır. Aksine ayrışık piyasalarda ise hem küresel hem de ülke spesifik riskler de finansal varlık yatırımlarında önemlidir. Bu bağlamda çalışmada, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin finansal entegrasyon düzeyi araştırılmaktadır.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin finansal entegrasyon düzeylerinin hesaplanması için korelasyon yaklaşımı ve Uluslararası CAPM temelli yaklaşım kullanılmıştır. Korelasyon yaklaşımı ile 1990-2021 yılları için onar yıllık üç dönem itibarıyla ülkelerin finansal entegrasyon düzeyi hesaplanmıştır. Bu yaklaşıma göre, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin 1990-2000'dan 2001-2011 dönemine geçildiğinde finansal piyasa entegrasyonlarının yükseldiği, 2012-2021 yıllarında ise düştüğü görülmektedir. Korelasyon yaklaşımı entegrasyon düzeyinin belirlenmesinde temel bir yaklaşımdır fakat bu yaklaşım tek başına yeterli değildir.

Teorik bir yaklaşım olan Uluslararası CAPM temelli yaklaşım ise, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin yerel yatırım taraflılığını ölçmeye imkân vermektedir. Bu yaklaşıma göre, hesaplanan yerel yatırım düzeyi artıkcça ülkenin finansal varlıklarının daha çok yerel yatırımcılar tarafından tercih edildiği ve ülkenin finansal piyasasının entegrasyonun düşük olduğu kabul edilmektedir. Bu bağlamda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin yerel yatırım taraflılıkları incelendiğinde, bu ülkelerin finansal piyasa entegrasyonlarının tam olmadığı görülmektedir.

Her iki yaklaşımdan elde edilen bulgular, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin dünya finans piyasaları ile tam entegrasyona sahip olmadıkları göstermektedir. Bu nedenle, uluslararası yatırımlarda, finans teorilerinin sonuçlarının aksine, getiri ile risk arasındaki ilişkinin analizinde yalnızca küresel risk faktörleri değil yerel risk faktörleri de önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Entegrasyon, Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkeler, Uluslararası Finansal Varlık Ticareti

2008 KÜRESEL KRİZİNİN TÜRKİYE’DEKİ EKONOMİK ETKİLERİNİN İNCELENMESİ¹

A RESEARCH ON THE ECONOMIC EFFECTS OF 2008 GLOBAL CRISIS IN TURKEY

Narin ÖKSÜZLER

Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF, İktisat ABD öğrencisi, ORCID ID: 0000-0002-2529-3749

Dr. Öğr. Üyesi Onur DEMİREL

Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, ORCID ID 0000-0002-4476-0066.

Özet

2007 yılı ortasında ABD konut piyasasında ortaya çıkan ve 2008 yılında bütün dünyayı etkisi altında bırakan küresel ekonomik kriz, 1929 Büyük Buhrandan bu tarafa meydana gelmiş olan en büyük ve en ağır kriz olarak tanımlanmaktadır. Küresel ekonomik kriz gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri negatif yönde etkisi altına almıştır. 2008 küresel krizini diğer krizlerden ayıran özelliği bütün ülkeleri etkilemiş olması ve tam anlamıyla bir küresel kriz olmasıdır. Bu kriz Türkiye’de ekonomik kalkınmanın durmasına ve işsizliğin yükselmesine neden olmuştur, dış ticareti kötü bir şekilde etkilemiş ve ekonominin makro dengesini zayıflatmıştır. Kriz, cari işlemler dengesi, enflasyon ve mevcut dış borç stoku üstünde de önemli etkiler yapmıştır. Küresel krizin Türkiye üstündeki olumsuz izlerini engellemek maksadıyla 2008 yılı ortalarında birçok harcama ve gelir tedbirleri alınmıştır. Bu çalışmada büyük durgunluğa sebep olan 2008 küresel krizinin ve bu krizin Türkiye’deki ekonomik etkileri değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda, gelişmiş ülkelerde 2008 yılında %5,8 olan işsizlik oranının 2009 yılından itibaren artmaya başladığı, 2009 yılında %8, 2010 yılında %8,3 düzeyine yükseldiği tespit edilmiştir. OECD ülkelerindeki işsizlik oranları ise 2008 yılında %5,9 iken bu oran 2009 yılında %8,1’e yükselmiştir. Krizin Türkiye üzerine etkileri incelendiğinde ise GSYİH’nın 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla %0,7 ve %4,8 oranlarında daraldığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak 2008 krizinin etkileri tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de hissedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Küresel Kriz, Krizin Etkileri, İşsizlik, Büyüme, İstihdam

Jel Kodları: E24, G01

¹ Bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Ana Bilim Dalı’nda, “2008 Küresel Krizinin Türkiye’deki Ekonomik Etkilerinin İncelenmesi” başlığı altında Dr. Öğr. Üyesi Onur Demirel danışmanlığında yürütülmekte olan yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Seda Eker

Cumhuriyet Üniversitesi, SBE, Muhasebe, Finans ve Bankacılık Analim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, ORCID ID:0009-0003-6180-095X

Özet

Amaç: Küresel düzeyde dünyamız hızlı bir değişim yaşamaktadır. Bu değişimin en göze çarpan özelliklerinden birisi de dijital dönüşümdür. Bu çalışmanın amacı; dijital dönüşümün muhasebe bilgi sistemi ve bu sistemden faydalananlar üzerindeki etkisinin araştırılmasıdır.

Yöntem: Dijital dönüşüm ile birlikte endüstri, ekonomi ve sosyal hayat hatırı sayılır düzeyde dönüşüme uğramıştır. Bu dönüşümler etkisini muhasebe alanında da yoğun bir şekilde göstermiştir. Muhasebe alanında yeni bilgi teknolojilerine ve araçlarına etkili bir şekilde uyum sağlanması uzun yıllardır kullanılan geleneksel tekniklerin bilgiye ve önceki kayıtlara ulaşmadaki güçlüklerini ortadan kaldırmıştır. Çalışmada dijital dönüşüm ve dijitalleşme sürecine uyum, dijital sistemin sunduğu fırsatlar ve tehditler üzerine literatür taraması yapılarak muhasebe bilgi sistemi üzerindeki etkileri ortaya konmuştur.

Bulgular: Muhasebe, işletmeler için mali bilgi üretim merkezidir. Dijitalleşme ve muhasebe kavramlarına bakıldığında muhasebede dijital dönüşümün dünden bugüne gerçekleşmiş bir süreç olmadığı aksine yıllara yayılmış uzun bir süreci kapsadığı anlaşılmaktadır. Birçok işletme için haftalarca hatta aylarca süren muhasebe işlemleri, internet tabanlı araçların kullanılması sayesinde yeniden tasarlanmıştır. Bu durum muhasebe bilgi sisteminin bütün paydaşlar için ne denli önemli olduğunu da göstermiştir.

Sonuç: Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi sayesinde bilginin yapısında da değişimler olmuştur. Bu değişim muhasebe bilgi sistemini de etkilemiş ve muhasebenin işleyişini büyük ölçüde değiştirmiştir. Daha önceleri fiziki olarak gerçekleştirilen muhasebenin sınıflandırma, kaydetme ve raporlama faaliyetleri yerini yapay zekâ olgusuna bırakmıştır. Artık gerekli bilgilere ve kayıtlara çok kısa sürede ulaşılır olması, ayrıca oluşturulan ortak diller ile verilerin kontrol edilmesi ve denetlenmesi, başka veriler ve kayıtlar ile daha kolay karşılaştırılması, işletme ile ilgili tarafların haklarının korunması dijital dönüşümün önemini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Dijital Dönüşüm, Dijital Muhasebe, Muhasebe Bilgi Sistemi.

Abstract

Objective: At the global level, our world is experiencing rapid change. One of the most noticeable features of this change is digital transformation. The aim of this study is to investigate the impact of digital transformation on the accounting information system and those who benefit from this system.

Method: With the digital transformation, industry, economy and social life have undergone considerable transformation. These transformations have also shown their impact intensively in the field of accounting. Effective adaptation to new information technologies and tools in the field of accounting has eliminated the difficulties of traditional techniques used for many years in accessing information and previous records. In the study, the effects of digital transformation and digitalization on adaptation to the process, opportunities offered by the digital system and threats on the accounting information system were revealed by conducting a literature review.

Results: Accounting is the financial information production center for enterprises. When we look at the concepts of digitalization and accounting, it is understood that digital transformation in accounting is not a process that has been realized from yesterday to today, but rather covers a long process spread over many years. Accounting processes that take weeks or even months for many businesses have been redesigned thanks to the use of internet-based tools. This situation has also shown how important the accounting information system is for all stakeholders.

Conclusion: Thanks to the rapid development of technology today, there have also been changes in the structure of information. This change has also affected the accounting information system and has greatly changed the functioning of accounting. Classification, recording and reporting activities of accounting, which were previously performed physically, have been replaced by the phenomenon of artificial intelligence. The fact that the necessary information and records are now available in a very short time, as well as checking and auditing the data with the common languages created, comparing it more easily with other data and records, protecting the rights of the parties related to the business, has revealed the importance of digital transformation.

Keywords: Digital Transformation, Digital Accounting, Accounting Information System.

YENİLEBİLİR YABANİ OTLARIN KULLANIMI: ISIRGAN OTU ÇORBASI
THE USE OF EDIBLE HERBS: STINGING NETTLE SOUP

Ömer YÜKSEL

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalı, Meram, Konya
ORCID: 0000-0002-8124-8248

Prof. Dr. Hatice Ferhan NİZAMLIOĞLU

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi,
Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, Meram, Konya
ORCID: 0000-0002-5042-0172

Özet

Yenilebilir yabani otların öneminin vurgulandığı bu çalışmada Ordu ilinde yetişen yabani otların tespiti ile tüketim şekilleri belirtilmiş, ayrıca Ordu'nun en çok tüketilen yabani otlarından birisi olan ısırganın; faydaları, kullanım alanları ve tüketim şekilleri ortaya konulmuştur. Yapılan görüşmeler sonucunda yöre halkının yabani otları tanıma düzeyi, tüketim sıklığı ve temin etme yolları ortaya konulmuştur. Görüşmeler sonucunda katılımcılarımızın ısırgan otunun yararları hakkında bilgi düzeyleri ölçülmüş ve bu bilgileri nereden öğrendiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Katılımcılarımızdan elde edilen bilgiler doğrultusunda ısırgan otu çorbası malzemeleri ve yapım aşamaları reçetelendirilerek kayıt altına alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabani Otlar, Isırgan, Çorba, Sağlıklı Yaşam, Ordu

Abstract

In this study, in which the importance of edible weeds is emphasized, the determination of wild herbs grown in Ordu province and their consumption patterns are specified, in addition, nettle, one of the most consumed wild herbs in Ordu; benefits, usage areas and consumption patterns are revealed. As a result of the interviews, the level of recognition of the local people's weeds, the frequency of consumption and the ways of supply were revealed. As a result of the interviews, the knowledge level of our participants about the benefits of stinging nettle was measured and it was tried to determine from where they learned this information. In line with the information obtained from our participants, nettle soup materials and production stages were prescribed and recorded.

Keywords: Wild Herbs, Nettle, Soup, Healthy Lifestyle, Ordu

FONKSİYONEL GIDALARDA MİKROENKAPSÜLASYON YÖNTEMİ KULLANARAK ÜRÜN GELİŞTİRME

Başak ÖNCEL

Öğr. Gör. Toros Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu-Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri
Bölümü

ORCID NO: 0000-0001-7372-0138

Özet

Tüketicilerin sağlıklı beslenme bilincinin artmasına bağlı olarak gıda endüstrisinde fonksiyonel gıdalara olan ilgi hızlı bir artış göstermektedir. Son yıllarda beslenmenin önemli parçası haline gelen fonksiyonel gıdalar sağlığı iyileştirme, geliştirme ve mevcut durumu koruma noktasında önemli noktaya gelmiştir. Fonksiyonel gıdalar, sıklıkla hedef tüketici grubunun olağan günlük beslenme düzeni içerisinde tüketilen formlarda tüketicilere sunulmaktadır. Tüketiciler, fonksiyonel gıdaların üstün organoleptik özelliklere (aroma, tat, tekstür ve görsel nitelikler) sahip olmasını ve piyasa da yer alan geleneksel gıdalarla benzer özelliklere sahip olmasını beklemektedir. Günümüzde genel popülasyonun sağlığını iyileştirmek için fonksiyonel gıdaların geliştirilmesine katkıda bulunabilecek yeni teknolojilerin, proseslerin, bileşenlerin ve ürünlerin biyoaktif madde içeriği ve geliştirilmesi alanlarında önemli araştırma ve geliştirmeler yapılmaktadır. Küresel yiyecek ve içecek pazarında piyasaya sürülen yeni fonksiyonel gıda ürünleri, vitaminler, mineraller, antioksidanlar, omega-3 yağ asitleri, bitki ekstraktları, prebiyotikler, probiyotikler, simbiyotikler ve lif zenginleştirmeleri dahil olmak üzere arzu edilen gıdaların ve biyoaktif bileşen içeriklerinin formülasyonların bir parçası haline gelmesi yaygınlaşmıştır. Bu zenginleştirme özelliğine sahip bileşenlerin birçoğu kimyasal kompozisyonu nedeniyle kolaylıkla bozulabilmekte ve gıda matrisinde yer alan diğer bileşenler ile reaksiyona girerek fonksiyonel gıda ürünlerinin kalitesinde çeşitli kayıplara (fiziksel, kimyasal, duyuşal) neden olabilmektedir. Fonksiyonel özellik kazandırma noktasında ilgili kalite sorunlarının engellemek biyoaktif özelliklere sahip bileşen/ler in ortamdan izole edilmesi gerekmektedir. Teknolojik yöntemler içerisinde mikroenkapsülasyon, gıdalarda biyoaktif bileşenlerin korunmasında etkili bir yöntemdir. Bu çalışma kapsamında mikroenkapsülasyonun gıdalarda kullanımı ve etkilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fonksiyonel gıda, mikroenkapsülasyon, biyoaktif bileşen

**EFFECT OF ULTRASOUND APPLICATION ON RECOMBINANT FOOD ENZYMES
ULTRASON UYGULAMASININ REKOMBİNANT GIDA ENZİMLERİ ÜZERİNE
ETKİSİ**

Fidan ERDEN-KARAOĞLAN

ORCID ID: 0000-0002-7062-1844

Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,

Mert KARAOĞLAN

ORCID ID: 0000-0002-8280-3282

Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,

Abstract

In recent years, ultrasound applications have gained popularity as an alternative to traditional methods with its wide application in various processes in the food and biotechnology industries. The combination of this technology with enzymatic treatments has led studies to examine its effect on enzymes. In this study, two of the enzymes commonly used in the food industry, amylase and xylanase, were investigated. The effect of ultrasound application on these recombinantly produced enzymes has been analyzed. The enzymes were produced in *Pichia pastoris* expression system under the regulation of the *AOX1* promoter and purified by the His-tag purification method. The enzymes were sonicated before the enzyme reaction. Ultrasound application was analyzed at a constant frequency of 20 kHz, at six different powers (5, 10, 15, 20, 25 and 30 W) and at different time intervals (1-10 minutes). Then, the enzyme activities were measured to determine the effect of the parameters tested. Findings showed that the optimum conditions for ultrasound application to the recombinant amylase and xylanase were 5 min at 10 W power. Under the optimum conditions, the amylase and xylanase enzyme activities were obtained to be increased by 9% and 17%, respectively.

Keywords: Ultrasound, Food enzymes, Recombinant enzyme

Özet

Son yıllarda ultrason uygulamaları, gıda ve biyoteknoloji endüstrisinde çeşitli işlemlerde geniş uygulamasıyla geleneksel yöntemlere alternatif olarak öne çıkmıştır. Bu teknolojinin enzimatik uygulamalarla kombine edilmesi, çalışmaları enzimler üzerindeki etkisini incelemeye yönlendirmiştir. Bu çalışmada gıda endüstrisinde yaygın olarak kullanılan enzimlerden amilaz ve ksilanaz incelenmiştir. Ultrason uygulamasının rekombinant olarak üretilen bu enzimler üzerindeki etkisi analiz edilmiştir. Enzimler, *Pichia pastoris* ekspresyon sisteminde *AOX1* promotorunun regülasyonu altında üretilmiş ve His-tag saflaştırma yöntemi ile saflaştırılmıştır. Enzim reaksiyonundan önce enzimlere sonikasyon uygulanmıştır. Ultrason uygulaması 20 kHz sabit frekansta, 6 farklı güçte (5, 10, 15, 20, 25 ve 30 W) ve farklı zaman aralıklarında (1-10 dakika) analiz edilmiştir. Daha sonra, test edilen parametrelerin etkisini belirlemek için enzim aktiviteleri ölçülmüştür. Bulgular, test edilen enzimlere ultrason uygulaması için optimum koşulların 10 W güçte 5 dakika olduğunu göstermiştir. Optimum koşullar altında amilaz ve ksilanaz enzim aktivitelerinde sırasıyla %9 ve %17 artış elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ultrason, Gıda enzimleri, Rekombinant enzim

AIRFRAYER PİŞİRME TEKNİĞİ VE DİĞER PİŞİRME TEKNİKLERİNİN ET GRUBU BESİNLERDEKİ ÇEŞİTLİ VİTAMİN MİNERAL KAYIPLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Zehra ELES*

Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye
ORCID ID:0000-0003-1434-4675

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Anıl ERBAĞCI

Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye
ORCID ID: 0000-0002-7842-5741

Özet

Pişirme; bir ısı kaynağından besine enerji aktararak yiyeceğin belirli bazı değişikliklere uğraması işlemidir. Yiyeceklerin pişirilmesinin temel amacı gıda güvenliğinin sağlanması, lezzetin geliştirilmesi ve sindirilebilirliğin artırılması şeklinde sıralanmaktadır. Geçmişten günümüze kadar yiyeceklerin hazırlanmasında kullanılan pişirme teknikleri zamanla farklılıklar geçirerek günümüzdeki çeşitliliğine ulaşmıştır. Günümüzde kullanılanmakta olan yemek pişirme tekniklerinden bazıları; suda haşlama, kuru ısıda pişirme, ızgarada pişirme, fırında pişirme, sous-vide (vakum altında), airfryer (hava fritözü) ile pişirme olarak örneklendirilebilmektedir.

Pişirme teknikleri yiyeceğin cinsine ve özelliğine göre farklılık göstermektedir. Örneğin kızartma işlemi, gıda içerisindeki serbest suyun uzaklaşmasını sağlarken kabuk oluşumunu ve istenen bir özellik olan çıtırlik özelliğini sağlamaktadır.

Yiyeceklerin pişirilmesi sırasında en çok kayba uğrayan besin ögesi grubu olan vitaminler, ısı işlem etkisiyle vitamin kaybı hızı, ortamın Ph'sına, vitaminlerin yapısal deformasyon hızına, oksijen ve birtakım metal iyonları varlığı ile doğru orantılı olarak değişmektedir. Vitamin ve mineraller yiyeceğin besin değerini etkileyen en önemli unsurlardır. Vitaminler besinlerde doğal olarak bulunan, bir kısmı ise vücut tarafından sentez edilen, büyüme, çoğalma ve hayatın devamlılığını sağlamak metabolizma bozukluklarını önlemek için insanlar tarafından küçük miktarlarda ihtiyaç duyulan bir grup organik maddedir.

Mineraller ise, insan vücudu için gerekli olan ancak yalnızca izlenebilir miktarlarda bulunan mikro besinlerdir. Genel sağlığı korumak için kritik öneme sahiptir. Mineraller ve vitaminler ısı ve uzun süreli pişirme ile ya da diğer elementlerin varlığında pişirme sırasında yok olabilmektedir. Dolayısıyla besin maddelerine uygulanacak pişirme yöntemi ve süre-sıcaklık değişkenleri son ürün kalitesini önemli derecede etkilemektedir. Uygun yöntemlerle pişirilen yiyeceklerde yeterli ölçüde pişme sağlanmakta, renk ve doku en üst düzeyde korunabilmektedir. Bununla birlikte düşük sıcaklıkta yeterli derecede pişirilmemiş yiyeceklerde daha açık renk veya az miktarda yumuşamış ve nişastanın bir kısmının jelatinizasyona uğradığı bir yapı gözlenmektedir. Olması gereken süreden daha fazla pişirme işlemi ise, yiyeceğin besin değerlerinde önemli derecede kayıplara neden olabilmekte ve istenmeyen tat, koku ve görünüş gibi duyuşal özellikleri nedeniyle yiyeceğin tüketilebilirliğini negatif yönde etkilemektedir. Bu bağlamda ön hazırlık ve pişirme tekniklerinden kaynaklanan besin değeri kayıplarının önlenmesi ve besin kalitesinin geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda sağlık açısından en iyi pişirme tekniği değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Farklı pişirme teknikleri, airfryer, sous vide, C vitamini, tiamin, folat, mineraller

GIDA ETİKETLERİ VE TÜKETİCİLERDE ETİKET OKUMA FARKINDALIĞININ ÖNEMİ

**LABEL READING AWARENESS OF CONSUMERS AND PURCHASING
PREFERENCES**

Melike KİRİŞCİ

Diyetisyen, ORCID ID: 0000-0002-4123-6576

Yasemin BEYHAN

Prof.Dr., Hasan Kalyoncu Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-4001-1965

Özet

Sağlıklı nesiller için doğru beslenmenin önemi büyüktür. Besin etiketlemesinin amacı, tüketicilere sağlıklı beslenmeye katkıda bulunan yiyecekleri belirleme ve seçme konusunda yardımcı olmaktır. Seçilen gıdalarda uygun olanı, olmayandan ayırmak için gıda etiketi okumak, anlamak ve bu doğrultuda hareket etmek gereklidir. “Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği”, gıda hakkında bilgilendirme açısından tüketicilerin üst düzeyde korunmasına ilişkin kuralları belirlemektedir. Gıda etiketleme yöntemlerinden trafik ışığı sisteminin en etkili ve en anlaşılır yöntem olduğu bilinmektedir. Gıda etiketlerinin anlaşılması ile ilişkili olarak tanımlanan temel faktörler; cinsiyet, yıllık gelir ve eğitim olarak belirtilmiştir. Etiket bilgileri yorumlama bilgilerinin her iki cinsiyette de diğer kaynaklara kıyasla en çok televizyondan öğrenildiği belirtilmiştir. Gıda etiketlemesinin tüketici davranışları üzerindeki etkilerini araştıran çalışma sayısı giderek önemsenmekte ve artmaktadır. Ancak bireysel yapılan bazı çalışmaların sonuçları tutarsızdır ve gıda etiketlemesinin etkinliği ile ilgili konu belirsizliğini korumaktadır. Tüketiciler üzerinde konu ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında, yapılan çoğu çalışmada gıda etiketi okuryazarlık seviyelerinin düşük düzeyde olduğu ileri sürülmektedir. Yiyecek seçimince gıda etiketlerinin okunması ve bu açıdan mevcut seviyenin yükseltilmesi amacıyla, ilköğretimden başlayarak tüketicilerde farkındalık yaratmak ve eğitim sisteminin her kademesinde bu konuda eğitim verilmesi gerekmektedir. Gıda etiketlerinin okunması ve yorumlanması konusunda yapılacak eğitimlerin, gıda satın almada farkındalık oluşmasını ve bunun da vücut kütle indeksinde düşüş sağlanması ve kronik hastalıklara yakalanma olasılığının azaltılması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beslenme etiketleri; Etiket bilgisi; Gıda; Gıda okuryazarlığı; Satın alma

THE PRESENCE OF AFLATOXIN IN EDIBLE OILS AND ANALYSIS METHODS
YEMEKLİK SIVI YAĞLARDA AFLATOKSİN VARLIĞI VE ANALİZ METOTLARI

Ali TEKİN

Çukurova University, Adana, Türkiye
ORCID NO: : 0000-0002-8655-4199

Işıl VAR

Prof. Dr.Çukurova University, Adana, Türkiye
ORCID NO: 0000-0002-0421-6330

Işıl Lavkor

Dr, Biological Control Research Institute, Adana, Türkiye
ORCID NO: 0000-0002-2589-9994

Abstract

Aflatoxins are secondary metabolites produced by *Aspergillus flavus*, *Aspergillus parasiticus* and *Aspergillus nomius*. The presence of aflatoxins in foods can cause serious problems for human health. Long-term consumption of aflatoxin-containing foods shows toxic and carcinogenic effects on the liver. Aflatoxin can frequently be detected in many foods, especially in nuts, oilseeds, cereals and some dried fruits. Among oilseeds, sunflower, corn, soybean, canola and peanut are the products where aflatoxin formation is intense. Aflatoxin formed at any stage of production in oilseeds can be transferred to the oil depending on the conditions of the oil processing and refining process. Detection of aflatoxin presence in edible oils is considered to be an important public health problem, but studies on this subject are limited worldwide.

In this study, studies on aflatoxin detection in edible oils worldwide and in our country and comparison of the analysis methods used in these studies were made.

Keywords: Aflatoxin, Edible Oils, Oil Technology, Analysis Methods

Özet

Aflatoksinler; *Aspergillus flavus*, *Aspergillus parasiticus* ve *Aspergillus nomius* tarafından sekonder metabolit olarak sentezlenen mikotoksinlerdir. Gıdalarda aflatoksin varlığı, insan sağlığı açısından ciddi problemlere yol açabilmektedir. Aflatoksinli gıdaların uzun süre tüketilmesi, karaciğerde toksik ve karsinojenik etkiler göstermektedir. Başta sert kabuklu meyveler, yağlı tohumlar, hububat ürünleri ve bazı kuru meyveler olmak üzere birçok gıdada sıklıkla aflatoksin tespit edilebilmektedir. Yağlı tohumlardan ayçiçeği, mısır, soya, kanola ve yerfıstığı'nda aflatoksin oluşumunun yoğun görüldüğü ürünlerdir. Yağlı tohumlarda üretimin herhangi bir aşamasında oluşan aflatoksin, yağa işleme ve rafinasyon prosesinin şartlarına bağlı olarak yağa transfer olabilmektedir. Yemeklik sıvı yağlarda aflatoksin varlığının tespit edilmesi, önemli bir halk sağlığı problemi olarak görülmektedir, ancak bu konuda dünya genelinde yapılan çalışmalar sınırlıdır.

Bu çalışmada, dünya genelinde ve ülkemizde yemeklik sıvı yağlarda aflatoksin araması ile ilgili yapılan çalışmalar ve bu çalışmalarda kullanılan analiz metotlarının karşılaştırması yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Aflatoksin, Yemeklik Yağlar, Yağ Teknolojisi, Analiz Metotları

**A GLANCE AT CAMEL MILK
DEVE SÜTÜNE BİR BAKIŞ**

Işıl VAR

Prof. Dr., Çukurova University, Adana, Türkiye, ivar@cu.edu.tr
ORCID: ID/0000-0002-0421-6330

Nuray GÜZELER

Prof. Dr., Çukurova University, Adana, Türkiye, nsahan@cu.edu.tr
ORCID: ID/0000-0001-5246-2491

Ali TEKİN

Çukurova University, Adana, Türkiye, alitekin2006@gmail.com
ORCID NO: : 0000-0002-8655-4199

Osman ALBARRİ

Dr., Çukurova Üniversitesi Biyoteknoloji ABD., osman1albari@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1299-5207

Abstract

Of 19 million camels in the world, 15 million are found in Africa and 4 million in Asia. The camels produce more milk and for longer period of time than any other milk animal held under the same harsh conditions. It is a multi-purpose animal with huge productive potential and has been utilized by humans for transport, milk, meat and skin. Camel milk is one of the main components of the pastoral community's basic diet, which contributes up to 30% of the annual caloric intake. The camel milk is being consumed for centuries by nomadic peoples due to its nutritional and medicinal properties.

The main component of milk which has a major impact on its nutritional value and technological suitability is protein. Milk proteins are a heterogeneous group of compounds that differ in composition and properties. Since camel milk does not contain β -lactoglobulin, it is more advantageous and a good alternative to milk such as cow's milk, which contains allergic elements such as β -lactoglobulin and casein, and which has an important place in human nutrition. Many research findings proved that Camel milk is easily digested by lactose-intolerant individuals. It is rich in healthy vitamins and minerals, especially B vitamins, vitamin C, and iron. The lactoferrin in camel milk has also medicinal values as antibacterial, antiviral and anti-tumor properties. It also contains disease-fighting immunoglobulin's which are small in size, allowing penetration of antigens, and boosting the effectiveness of the immune system. It is a rich source of insulin and also it containing approximately 52 units of insulin in each liter of camel milk, making it a great treatment option for Type 1 or Type 2 diabetics as well as Gestational Diabetes. It was shown that camel milk plays an important role to a control of number of physical health disorders or even mental disorders. In this review, some perspectives of camel milk are being discussed.

Key words: Camels, Milk, Protein, Properties

Özet

Dünyadaki 19 milyon devenin 15 milyonu Afrika'da, 4 milyonu da Asya'da bulunuyor. Develer, aynı zorlu koşullarda tutulan diğer süt hayvanlarından daha fazla ve daha uzun süre süt

üretebilmektedir. Büyük üretken potansiyele sahip çok amaçlı bir hayvandır ve insanlar tarafından ulaşım, süt, et ve deri için kullanılmıştır. Deve sütü, yıllık kalori alımının %30'una kadar katkıda bulunan kırsal topluluğun temel diyetinin ana bileşenlerinden biridir. Deve sütü, besleyici ve tıbbi özellikleri nedeniyle yüzyıllardır göçebe halklar tarafından tüketilmektedir. Sütün besin değeri ve teknolojik uygunluğu üzerinde büyük etkisi olan ana bileşen proteindir. Süt proteinleri, bileşim ve özellikler bakımından farklılık gösteren heterojen bir bileşik grubudur. Deve sütü β -laktoglobulin içermediği için inek sütü gibi β -laktoglobulin ve kazein gibi alerjik elementler içeren ve insan beslenmesinde önemli yeri olan sütlere göre daha avantajlı ve iyi bir alternatiftir. Birçok araştırma bulgusu, deve sütünün laktoz intoleransı olmayan kişiler tarafından kolayca sindirildiğini kanıtlamıştır. Sağlıklı vitaminler ve mineraller, özellikle B vitaminleri, C vitamini ve demir açısından zengindir. Deve sütündeki laktoferrin ayrıca antibakteriyel, antiviral ve anti-tümör özellikleri gibi tıbbi değerlere sahiptir. Aynı zamanda, antijenlerin nüfuz etmesine izin veren ve bağışıklık sisteminin etkinliğini artıran, küçük boyutlu, hastalıklarla savaşan immünoglobulinler içerir. Zengin bir insülin kaynağı olması ve ayrıca her litre deve sütünde yaklaşık 52 ünite insülin içermesi onu Tip 1 veya Tip 2 diyabet ve Gestasyonel Diyabet için harika bir tedavi seçeneği haline getirmektedir. Deve sütünün bir dizi fiziksel sağlık bozukluğunun ve hatta ruhsal bozuklukların kontrolünde önemli bir rol oynadığı gösterilmiştir. Bu derlemede deve sütünün bazı özellikleri tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deve, Süt, Protein, Özellikler

GASTRONOMİDE REKOR DENEMELİ PAZARLAMA STRATEJİLERİ
MARKETING STRATEGIES WITH RECORD ATTEMPT IN GASTRONOMY

Meliha Yaren BERKTAŞ

Öğr. Gör., Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID ID:0000-0002-0050-2292

Hulusi DOĞAN

Prof. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ORCID ID:0000-0002-0286-0835

Özet

Merak duygusu insanlığın yüzyıllardır içinde taşıdığı bir parça olup insanları yeni deneyimler yaşamaya itmiştir. Öyle ki, Guinness rekorlar kitabının ilk ortaya çıkış hikayesi de bu serüvenin bir parçasıdır. Bir av partisinde “Avrupa’nın en hızlı kaz türü hangi ülkede olur?” sorusunun cevaplanamaması Guinness rekorlar kitabının başlangıcı olduğu söylenmektedir. Diğer yandan Guinness Rekorlar kitabı bu zamana kadar 109 milyon adet satıldığı söylenmekle birlikte, 30 binin üzerinde televizyon kanalında haber olarak da yayınlaması bizlere bu alandaki ilginin ne denli büyük olduğunu da göstermektedir.

Öte yandan, son yıllarda popüler olan gastronomi alanında da rekor denemeleri sıkça görülmektedir. Bu rekor denemelerin içerisinde örneğin dünyanın en uzun Adana kebabı, baklava ya da omleti karşımıza çıkmaktadır. Netice de bu rekor denemelerinin hepsi toplumun ilgisini çekmek bir yana, bir ürünü ya da bir işletmenin tanıtma aracı olma özelliği de taşımaktadır. Bir başka ifade ile bu tarz deneme ya da organizasyonlar işletme ya da ürünlerin ulusal ya da uluslararası pazarlarda tanıtılması amacına da hizmet etmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada da işletmelerin gastronomi alanında rekor denemeli pazarlama stratejilerine ne denli başvurdukları örnekleriyle irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, rekor denemesi, pazarlama.

TÜRK MUTFAĞINDA METAFOR KULLANIMI VE ÖRNEKLERİ
METAPHOR USE AND EXAMPLES IN TURKISH CUISINE

Hulusi DOĞAN

Prof. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ORCID ID:0000-0002-0286-0835

Meliha Yaren BERKTAŞ

Öğr. Gör., Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID ID:0000-0002-0050-2292

Özet

Metaforlar edebiyattan tarihe, ticaretten günlük yaşama kadar hemen hemen her alanda kullanılan anlatım araçları olarak öne çıkmaktadır. Öyleki bir unsur, bir olgu ya da olayı tek kelimelik bir metaforla ifade edebilmek başlı başına bir anlatım sanatı, bir ifade becerisidir. Metaforlar çoğu zaman bireylerde bir iş, olay, olgu ya da konu için bundan daha iyi anlatılamazdı şeklinde değerlendirilen araçlar olarak yorumlanmaktadır. Bu nedenle bir kelime ya da kavramı gerçek anlamı dışında ilgi ve benzetme amaçlı olarak kullanabilmek “metafor” olarak nitelendirilirken bunun bir sanat olduğu da genel kabul görmektedir. Gastronomide de metaforlardan sıkça yararlanıldığı bir gerçektir. Özellikle Türk mutfak kültüründe metaforların önemli bir yer tuttuğu bilinmektedir. Kimi zaman bir yemeğin muhteşem lezzetini vurgulamak için, kimi zaman çarpıcı şeklini ya da sunumunu ifade etmek için metaforlara sıkça başvurulduğu görülmektedir. Örneğin metaforlar bir tatlının lezzet ve şeklini ifade edebilmek amacıyla “dilberdudağı”, ya da incelik ve el becerisini resmedebilmek için “bülbul yuvası”, “imam sarığı”, “gelin bohçası”, “kadın çantası”, “sandal sefası” olarak; kimi zaman ise bir yemeğin duygusal ve işlevsel birlikteliğini ifade edebilmek için “analı kızlı” olarak olarak kendini gösterebilmektedir. Kimi zaman ise bir yiyecek ya da içeceğin verdiği enerji ya da farklılığı ifade edebilmek amacıyla “İzmir bombası” olarak öne çıkmaktadır. Benzer şekilde metaforların fast-food sektöründe de kullanıldığını görebilmekteyiz. Örneğin hem şekli, hem doyuruculuğu vurgulamak, hem de akıllarda kalıcılık oluşturması amacıyla döner sektöründe “zurna” metaforu kullanılmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın ana amacı da tarihimizden bugüne Türk mutfak kültüründe kullanılan metaforlara ışık tutabilmek, yöre ve ürün bazında öne çıkan metaforları irdelemektedir. Bu çerçevede alanyazın başta olmak üzere yiyecek-içecek sektörü mönüleri ile sosyal medya çalışmanın ana araştırma kaynağını oluşturacak, araştırma bulguları tüm paydaş ve katılımcılarla paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, metafor, yiyecek-içecek

ALEVİLİĞİN ŞİA İLE İLİŞKİ BOYUTU
RELATIONSHIP SIZE OF ALEVİSM AND SHİA

Sara AKDAĞ OKUMUŞ

Arş.Gör., Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, sara.akdag@erzincan.edu.tr

ORCID ID :0000-0001-5675-5144

Özet

Günümüze kadar Alevilik ile ilgili birçok araştırmacı ve grup, birbirinden farklı düşünce ve görüş ortaya atmıştır. Ancak bu görüşlerin birbirleri ile örtüşmemesi zaman içerisinde kafa karışıklığına sebep olmuştur. Konumuzla ilgili özellikle önemli iki görüş bulunmaktadır. Savunulan bu görüşlerden birine göre, Alevilik, Şia çatısı içerisinde doğmuş, Anadolu'ya mahsus olan bir itikadi İslam mezhebidir. Bununla birlikte farklı görüşü ifade eden bir diğer savunuya göre Alevilik, Anadolu'da doğmuş ve Anadolu'da gelişip büyüyen bir inanç yapısıdır. Dolayısıyla Alevilik ancak Anadolu halk Müslümanlığı olarak görülmelidir. İleri sürülen bu görüşlerden hangisinin gerçeği yansıttığı ancak ortaya çıkış serüvenlerine ve tarih içerisinde seyrettiği yola bakılarak ortaya çıkacaktır. Başlangıçta Alevi ve Alevilik kavramı, özellikle bir topluluğu ifade eden ve ıstılahi bir anlama sahip olan bir mefhum değil de sadece Hz. Ali'yi seven ve onun yanında bulunan kişilere verilen basit bir isimlendirme olmuştur. Hatta bu anlamıyla Alevilik ve Şia, aynı şeyi ifade etmektedir. Ancak zamanla bir şemsiye kavram olmaktan çıkan Alevilik, bir terim olarak tek bir grubu ifade eder hale gelmiştir. Bu topluluğun kökenini oluşturan kitle de Türkler olmuştur. Öyle ki Türkler, eski inanç ve gelenek unsurlarını, karşılaştıkları ve zamanla benimsedikleri İslam dini ile aynı potada eriterek kendilerine has bir dini anlayış oluşturmuşlardır.

Şia'ya bakılacak olursa onun tarih içerisinde ortaya çıkış serüveni ve bu grubu oluşturan kitle Alevilikten çok daha farklı olmuştur. Bu da her iki grubun birbirinden farklı bir geçmişe ve düşünce yapısına sahip olduğunu bizlere göstermektedir. Ancak bu farklı geçmiş birleştiren bir nokta bulunmaktadır. O da Safevi propagandalarıdır. Öyle ki Safevilerin faaliyetleri, Aleviliğin içerisindeki Şii motiflerini ona kalıcı bir şekilde işleyerek günümüz Aleviliğini meydana getirmiştir.

Bu çalışmada öncelikle Alevilik kavramı genel hatlarıyla açıklanacaktır. Ardından iki farklı grup olarak Alevilik ve Şia'nın ortaya çıkışı kısaca ele alınacaktır. Bunların ardından Alevilik ve Şia'nın etkileşimini oluşturan noktalara fazla detaya girmeden genel çerçevede yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Alevilik, Şia, Kızılbaş, Ehl-i beyt, On iki imam.

Abstract

Until today, many researchers and groups about Alevism have put forward different thoughts and opinions. However, the fact that these views did not coincide with each other caused confusion over time. There are two particularly important views on our subject. According to one of these advocated views, Alevism is a religious Islamic sect that was born under the umbrella of Shia and is unique to Anatolia. However, according to another defense that expresses a different view, Alevism is a belief structure that was born in Anatolia and developed and grew in Anatolia. Therefore, Alevism should only be seen as Anatolian folk Islam. Which of these suggested views reflects the truth will only be revealed by looking at the adventures of its emergence and the path it has followed in history. In the beginning, the concept of Alevi and Alevism was not a concept that specifically expressed a community and had a terminology. It

was a simple name given only to those who loved St. Ali and were with him. Even in this sense, Alevism and Shia mean the same thing. However, Alevism, which has ceased to be an umbrella concept in time, has come to mean a single group as a term. The mass that formed the origin of this community was the Turks. So much so that the Turks formed a unique religious understanding by melting the old belief and tradition elements in the same pot with the religion of Islam they encountered and adopted over time.

If we look at Shia, the adventure of its emergence in history and the mass that makes up this group have been much different from Alevism. This shows us that both groups have different backgrounds and mentalities. However, there is a point that unites these different backgrounds. It is also Safavid propaganda. So much so that the activities of the Safavids have created today's Alawism by infusing the Shiite motifs in Alevism permanently.

In this study, first of all, the concept of Alevism will be explained in general terms. Then, the emergence of Alevism and Shia as two different groups will be briefly discussed. After these, the points that make up the interaction of Alevism and Shia will be included in the general framework without going into too much detail.

Keywords: Alevism, Shia, Qızılbaş, Ahlul Bayt, Twelve imams.

ŞEMSEDDİN EL-İSFAHÂNÎ VE KİTÂBÜ'L-KAVÂİDİ'L-KÜLLİYE PROJESİ

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YILDIZ

mustafayildiz@karabuk.edu.tr | ORCID ID 0000-0001-7019-3088

Öz

Bu bildiri Şemseddin el-İsfahânî'yi ve *Kitâbü'l-Kavâidi'l-küllîye fî Cümletin mine'l-Fünûni'l-İlmîyye* adlı eserini tanıtmayı amaçlamaktadır. Başlıkta *Kitâbü'l-Kavâidi'l-küllîye* kitabı yerine Kitâbü'l-Kavâidi'l-küllîye Projesi şeklinde ifadelendirmenin sebebi kitabın mukaddimesinde yazarın bu eseri bir proje olarak tasarlamış olmasıdır. Yazar kitabının girişinde Fıkıh, Mantık, Hilaf, Fıkıh Usulü ve Usulü'd-Din (kelâm) olmak üzere beş tane ilmin tümel ilke ve yöntemlerini birbiri olan ilişkilerini dikkate alarak ele alacağını ifade etmektedir. Yazar girişte her ne kadar projesini beş ilmin ilke ve yöntemlerini yazacağını ifade etmiş ise de bu ilimlerden fıkıh hariç diğer dört tanesi için gerçekleştirmiştir. O bu sıralamanın önem sırası olmadığını ilimleri bu şekilde sıralamasının insanın anlama kabiliyetiyle ilgili olduğunu ifade eder. Bu sıralamaya göre mantık ilmi, usulü'd-din ilminin anlaşılmasına hilaf ilmi de fıkıh usulü ilminin anlaşılmasında bir hazırlık işlevi görür. Kitabın isminde Kavâid kavramının bulunması onun fıkıh alanındaki kavâid literatürüne dair bir eser olmasını çağırırsa da durum farklıdır. Çünkü eser fıkıh ilminin temel kaidelerini elen alan bir eser olmayıp daha çok islami ilimlerin nazari olanlarını aralarında araç-amaç ilişkisi kurarak ele almayı hedefleyen bir eserdir. İsfahânî'nin gerçekleştirmeyi düşündüğü bu projesinin bir benzerinin Fahreddin er-Râzî'nin *Me'alimü Usûli'd-din* adlı eserinin mukaddimesinde de dile getirildiği ancak Râzî'nin eserleri arasında bu projeyi gerçekleştiren bir eserin elimizde mevcut olmadığını ifade etmek gerekir.

İSLAM DİNİNİN TEŞEKKÜLÜNDE HZ. ÂİŞE’NİN ROLÜ
THE ROLE OF HAZRAT AISHA IN THE FORMATION OF ISLAM

Rumeysa ERFİDAN TOSUN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, 204267001032@lisansustu.selcuk.edu.tr,
ORCID ID 0009-0002-4307-7166

Özet

Hiz. Âişe(r.anhâ) , Medine’nin meşhur yedi fakihinden fukahâ-i seb’a dediğimiz sahabiler arasında tek fakîhe kişidir. Hiz. Ebû Bekir’in(r.a.) kızı olması, yaşının genç olması, çocuğunun olmaması, Hiz. Peygamber(s.a.v.) ile evli olması ve zekâsı ona ilim yolunda derinleşme imkânı sağlamıştır. Vahyin beşiğinde büyümüş, ilmî müktesebatıyla yaşadığı toplumda adeta bir istişâre danışmanı vazifesi görmüştür. Bu açıdan Hiz. Peygamberden naklettiği rivayetlerle, İslâm aile hukuku başta olmak üzere kadının toplumda konumunu ortaya koyduğu her alanda önemli bir kaynak teşkil etmiştir.

Hiz. Âişe’nin, İslam’ın doğuş ve gelişme aşamasında uzun bir döneme şahit olması, bazı fırka ve mezheplerin ortaya çıkışını görmesi sebebiyle özellikle fıkıh alanında yorumları ayrı bir önemi haizdir. Bu mevki dolayısıyla, ashaptan pek çok kişi hatta sahabenin ileri gelenleri bile ona fikhî meselelerde sorular sormuştur. Ona herhangi bir meselede fikhî bir hüküm sorulduğunda müçtehit tüm ashabin yaptığı gibi önce Kur’an ve Sünnette mevcut olan hükme göre yanıtlamıştır. Kur’an ve sünnette hüküm bulunmayan durumlarda bu meselelerin hükümlerini tespit ederken başvurulan, bugün usûl kaynaklarında temel şer’î delillerden saydığımız kıyas, istihsan, mesâlih-i mürsele, sedd-i zerîa, istishâb gibi aklî istidlâl yöntemlerinden faydalanarak yeni hükümler ortaya koymuştur. Bu yeni hükümlerini kimi zaman kendisine sorulan sorular karşısında kimi zaman ise başkalarından duyduğu rivayet ve fetvaların düzeltilmesi için vermiştir. Bunları verirken de mutlaka delillendirerek karşısındaki kimselerin zihninde oluşabilecek tereddütleri ortadan kaldırmıştır. Delillerini ortaya koyarken meseleyi evvela Kur’an’a daha sonra Sünnete ve hadise arz yöntemi ile gerçekleştirmiştir. Bazı meselelerde ise tarihe ve vakaya arz, akla ve kanaatine arz, mantığa ve dile arz yöntemlerini kullanarak verilen hükümleri süzgeçten geçirmiş, dini meselelerin anlaşılmasında olağanüstü bir titizlik ve itina ile çalışmıştır.

Hiz. Âişe’nin her alanda fetvasını bulabilmek mümkündür. Ashaptan yüz otuzdan fazla kimse Hiz. Âişe’den fetva nakletmiştir. Ümmetin kadınları içinde müçtehid olarak şer’î hükümlerin dörtte biri onun kanalıyla bize ulaşmıştır. Mezhepler teşekkül etmeden önceki süreçte mezheplere kaynaklık etmiş ve bir kadın gözüyle mezhep imamlarına farklı bir bakış açısı kazandırmıştır. Çalışmamızda Hiz. Âişe’nin rivayetleri ve görüşlerinin aile hukuku özelinde verilmesi, sonraki dönemde mezhep imamlarının bu hususlardaki görüşlerinin delilleriyle açıklanması ve günümüz âlimlerinin de değişen hayat şartları çerçevesinde bu meselelerdeki yorumları ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Hiz. Âişe, İçtihat, Fetva, Kadın

Abstract

Hiz. Âisha (r.anhâ) is one of the seven famous jurists of Medina, the only jurist among the Companions whom we call faqaha-i seb'a. Being the daughter of Prophet Abu Bakr (r.a.), being young in age, having no children, being married to the Prophet (s.a.w.) and her intelligence enabled her to deepen in the path of knowledge. She grew up in the cradle of revelation and served as an advisory counselor in the society she lived in with her scholarly acquisitions. In this respect, with the narrations she narrated from the Prophet, she constituted an important source in every field of Islamic family law and in every field where the position of women in society is revealed.

Hazrat 'A'isha's comments, especially in the field of jurisprudence, are of particular importance because she witnessed a long period during the birth and development of Islam and saw the emergence of some sects and sects. Because of this position, many of the Companions, even the elders of the Companions, asked her questions on fiqh issues. When he was asked about a jurisprudential ruling on any issue, the mujtahid would first answer according to the ruling available in the Qur'an and Sunnah, as all the companions did. In cases where the Qur'an and the Sunnah did not contain a ruling, he made new rulings by utilizing the methods of rational reasoning such as qiyas, istihsan, masālih al-mursalah, sedd al-dharīa, and istishāb, which are considered as the basic sharī'ah evidences in the sources of usul al-usūl today. He made these new rulings sometimes in response to the questions he was asked and sometimes to correct the narrations and fatwas he heard from others. While giving these rulings, he eliminated the doubts that might arise in the minds of the people in front of him by providing evidence. While presenting his proofs, he first presented the matter to the Qur'an and then to the Sunnah and hadith. In some matters, she used the methods of history and fact, reason and opinion, logic and language to filter the judgments and worked with extraordinary care and diligence in understanding religious issues.

It is possible to find Hadrat 'A'isha's fatwa in every field. More than one hundred and thirty of the Companions transmitted fatwas from Hazrat 'A'isha. As a mujtahid among the women of the Ummah, a quarter of the Sharia rulings have reached us through her. In the process before the formation of sects, she was the source of the sects and gave a different perspective to the imams of the sects with the eyes of a woman. In our study, the narrations and opinions of Hazrat 'A'isha are given in the special case of family law, the opinions of the imams of the sects in the following period on these issues are explained with their evidences, and the interpretations of today's scholars on these issues within the framework of changing life conditions are discussed.

Keywords: Islamic Law, Hazrat 'A'isha, Ijtihad, Fatwa, Woman

HİDAYETÜ'L-HİKME VE ŞERHLERİNDE NEFSİ NATİKA

Yasin ERGİN

Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri ABD, İslam Felsefesi
Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi, Yalova, Türkiye.e-posta: tskyasin_25@hotmail.com,
ORCID: 0000-0001-6735-0898

Özet

İnsan nefsi natika sahibidir. Sahip olduğu bu özellik sayesinde diğer nefis mertebeleri olan hayvani ve bitkisel nefis mertebelerinden ayrılmaktadır. Bu özellik bilgiyi mümkün kılma ve düşünsel fiileri yerine getirebilme açısından önemli bir özelliktir. İlk çağ filozoflarından çağdaş dönem filozoflarına kadar bütün düşünürler nefis meselesi hakkında fikirler beyan etmişlerdir. Nitekim Aristoteles'in "Nefs, doğal ve organize olmuş doğal bir cismin ilk entelekhia'sıdır." tanımı Müslüman filozoflar tarafından herhangi bir değişikliğe uğramadan kabul edilmiştir. Bu tanıma göre nefis bedeni düzenleyen ve ona hayat veren bir ilke ve ondan ayrılmayan bir şeyden ibarettir. Nefsin güçleri ve kısımlarına dair Aristotelesçi taksim de aynı şekilde kabul edilmiştir. Söz konusu taksime göre nefis, bitkisel nefis, hayvani nefis ve insani nefis olarak üç kısma ayrılmıştır. Bitkisel nefis en aşağı güç olup bütün canlılarda ortakır. Hayvani nefste ise insan ve diğer canlılar sahip oldukları duysal güçleriyle ortakır. İslam düşünce dünyasında derin bir etkiye sahip olan ünlü düşünür İbn Sina'nın (ö. 428/1037) ise nefis hakkındaki düşüncesi şöyle özetlenebilir. Nefs, bitkisel, hayvani ve insani yani nefsi natika olmak üzere üç çeşit nefis vardır. Nefsin biri amile (yapıcı), diğeri akile (düşünen) olarak adlandırılan iki gücü vardır. Amile kuvvesi, vücudun tüm hareketlerinin kaynağı olup, bununla insan günlük hayatını sürdürür. İnsanı diğer nefislerden ayırt eden ise, akile kuvvesidir. İbn Sina, bilici melekeyi ve akılı dört düzeye ayırır. En alt düzey heyulani akıldır, herkesin sahip olduğu bilgi edinme gücü ve imkanıdır. Sonra bilginin temel ilkelerini ve doğru düşünmeyi öğrenen insanın ulaştığı bil meleke akıl ve ardından, bir sonraki basamak ise kendisi bilgiye ulaşır, kendi zihni faaliyetini üretebilen insanın vardığı bilfiil akıl düzeyi gelir. Son olarak da, insanın ulaşabileceği en üst düzey gelir; yetkinleşmiş akıl mertebesi olan müstefad akıl mertebesi gelir. Tüm bu akılların üzerinde kendisiyle yetkinleşilen ve insan aklının en üst düzeyinde kendisiyle birleştiği faal akıl yer alır. Bu çalışmamızda Ebheri eksen olmak üzere Hidayet'ü'l Hikme ve şerhlerinde nefsi natika konusunu dört farklı şerhten istifade ederek ele almaya çalıştık. Bununla klasik nefis teorisinin bir bölümü olan nefsi natıkayı dört farklı bakış açısıyla okuyucularımıza sunmaya çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Nefsi Natika, Heyulani, Hidayetü'l-Hikme, Amile, Akile.

**KAHRAMÂN-NÂME'DE KAHRAMÂN'IN BİNEĞİ VE SAVAŞ ALETLERİ
HERO'S MOUNT AND WAR TOOLS İN KAHRAMÂN-NÂME**

Roghayeh AZİZPOUR

Doktora Öğrencisi, Türk Dili ve Edebiyatı, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi,
azizpourroghayeh@gmail.com, ORCID ID:0000-0003-4640-8186

Faruk ÇOLAK

Prof. Dr. ,Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi ,fcolak@ohu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-
5437-8432

Özet

Kahramân-nâme; Hint, İran ve Azerbaycan edebiyatında karşımıza çıkan önemli eserlerden biridir. Eserin Farsça, Türkçe birçok el yazması farklı ülkelerin kütüphanelerinde bulunmaktadır. Son zamanlarda Kahramân-nâme üzerinde tez, kitap ve makale çalışmalarında görmekteyiz. Ebu Tahir el-Târsusi (Tartusi) tarafından Farsça yazılan eser, Osmanlı Türkçesine çevirisi Mehmed Emin Yümni tarafından yapılmıştır. Bu eser 2014 de İsmail Toprak tarafından Türkiye Türkçesine çevrilmiştir. Türkiye’de Bekir Derici, Azerbaycan’da Aybeniz Rehimova ve İran’da Abbas Parsatalabin eser üzerinde çalışmaları bulunmaktadır. Konuyla ilgili yapılan tezler sırasıyla Hikmet Günbattı (1998), Gökçe Bulut (2016), İmran İpek (2018), Selahattin Kızgın Çelik (2019) ve Yusuf Can Erdoğan (2019) bulunmaktadır.

Bu çalışmamızda ilk defa eserin İran İslam Meclis kütüphanesinde 8019 numaralı kayıtlı olan Türkçe el yazma “Kahramân-nâme ya Kisse-yi Kahramân-i Kâtil” adlı eser tanıtılarak Kahramân’ın binek ve savaş aletleri üzerinde duracağız. İran –Turan efsanelerine değinen bu el yazmada, mitolojik unsurların oldukça geniş kullanıldığını görmekteyiz. Eserin destansı mahiyeti, Kahramân’ın sıra dışı silahlara sahip olması ve o silahları nasıl elde ettiği ve nasıl kullandığı diğer destanlarda örnekleme modeliyle incelenmiştir.

İran kütüphanelerinde az sayıda Türkçe el yazma eserlerden biri olan bu kitap aynı zamanda İran’daki Türk kültürünün köklü varlığının bir kanıtıdır. Kahramân-nâme’nin birçok yazma nüshasının olması hikâyenin Türk edebiyatında mühim bir yere sahip olduğunu göstermektedir. İran Türkleri yazılı edebiyattan çok sözlü edebiyat ürünlerine sahip olan bir topluluktur. Bu coğrafyada büyük Türk nüfusunun varlığı zengin şifahi halk edebiyatını ortaya koymuştur.

Eserde Kahramân, İran ülkesinde Tahmasp Şahın oğludur. Huşeng Şah’ın ordusuna katıldıktan sonra Huşeng Şah tarafından Sahipkiran lakabını almıştır. Kahramân, metin boyunca sürekli etkin bir karakterdir. Hem olağan üstü güçlü bir savaşçı olması ve hem de olağanüstü olaylarla başa çıkması, onun üstün bir karakter olmasını göstermektedir.

Kahramân’ın bineği ve savaş aletleri, metin boyunca savaş sahnelerinin canlandırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Çalışmamız ’da Kahramân-nâme’nin başkahramanı olan Kahramân-i Kâtîlin çeşitli savaşlarda kullandığı silahlar ve onlara nasıl sahip olduğunu listelenip incelemeye alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kahramân-nâme, El yazma, İran, Kahramân, Savaş aletleri.

YAPAY ZEKANIN YANSIMALARI VE TARTIŞMALI ETİK MESELELER

REFLECTIONS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND CONTROVERSIAL ETHICAL ISSUES

Nesibe KANTAR

Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü,
nesibe.kantar@ahievran.edu.tr , ORCID ID: 0000-00033179-2314

Özet

Yapay zekâ, sahip olduğu interdisipliner potansiyel nedeniyle birçok sektörde ve alanda kullanılan, geliştirilen ve gün geçtikçe daha fazla rağbet gören günümüzün en etkili gelişmelerindendir. Çağın sosyolojik, ekonomik, tıbbi her alanına kolaylıkla uyarlanan bu teknoloji, gündelik yaşamı şekillendirirken onlara aynı zamanda başka bir form kazandıran bir teknik gelişmedir. Sibernetik bilim, internet teknolojileri, büyük veri yığınlarının işlenmesi ve yönetilmesi, hesaplamalı teknolojiler, yazılım ve donanım alanlarında yaşanan gelişmeler yapay zekâyı el birliği ile zirveye yerleştirmiştir. Özellikle sahip olduğu algoritma mantık tasarımı, veri analitiği, makine öğrenmesi, doğal dil işleme gibi makinayı insanın bilişsel sürecine yaklaştıran yeni ürün ve hizmetlerin ortaya çıkmasını sağlayan bu teknoloji, gündelik yaşama farklı oranlarda ve şekillerde yansımaktadır. Sözelimi, yapay zekâ ile kullanılan insan-makine etkileşimli sürücüsüz araçlar, banka uygulamaları, robotlar, sanal asistanlar gibi teknolojik sistemlerin yanı sıra buluşların oluşturduğu yeni iş modellerinin ortaya çıkması, sağlık, eğitim, tasarım ve sanat gibi alanlarda yapay zekâ ile desteklenen uygulamalar yapay zekanın hayatımıza yansımalarındandır. Üretimde verim ile ekonomik faydanın, her alanda görülebilen inovasyon çeşitliliğinin artırılmasını sağlayan özelliği ve otomasyon karakteri ile yaşamın hemen hemen her alanında varlığını hissettirdikçe diğer yandan bir takım tartışmalı sonuçlara da neden olmuştur. Bilişim çağının yeniliklerinin ve olası sonuçlarının anlaşılması için hem teknolojinin hem de bu teknolojinin neden olduğu problemler ortaya konulmalıdır. Bu amacı gerçekleştirmek için çalışma iki ana meseleyi konu edinmektedir. Bu amaçlarla çalışmada; öncelikle yapay zekanın tanıtılmasına ve yapay zekâ çalışmalarının günümüze yansımalarına yer verilmekte; İkinci olarak, yapay zekâ kaynaklı etik meseleler felsefi bağlamda ele alınarak incelenmektedir.

Anahtar Kavramlar: Yapay Zekâ, Yapay Zekâ Etiği, Sibernetik bilim, Etik, Bilişim felsefesi

Abstract

Artificial intelligence, which is used, developed and increasingly popular in many sectors and areas, is one of the most effective developments of today due to its interdisciplinary potential. This technology, which can be easily adapted to every sociological, economic and medical field of the age, is a technical development that shapes daily life and gives them another form at the same time. The developments in cybernetic science, internet technologies, processing and management of large data stacks, computational technologies, software and hardware have put artificial intelligence at the top together. This technology, which enables the emergence of new products and services that bring the machine closer to the cognitive process of human beings, such as algorithm logic design, data analytics, machine learning, natural language processing, is reflected in daily life at different rates and forms. For example, technological systems such as human-machine interactive driverless vehicles, bank applications, robots, virtual assistants used with artificial intelligence, as well as the emergence of new business models created by

inventions, applications supported by artificial intelligence in fields such as health, education, design and art are its reflections. As it makes its presence felt in almost every area of life, with its feature that enables productivity and economic benefit in production, to increase the diversity of innovation that can be seen in every field, and its automation character, it has also caused some controversial results. In order to understand the innovations and possible consequences of the information age, both technology and the problems caused by this technology should be revealed. In order to achieve this aim, the study deals with two main issues. For these purposes, in the study; first of all, the introduction of artificial intelligence and the reflections of artificial intelligence studies to the present are included; Secondly, ethical issues arising from artificial intelligence are examined in a philosophical context.

Keywords: Artificial intelligence, Artificial intelligence ethics, Cybernetic science, Ethics, the philosophy of Information

DEĞERLER EĞİTİMİ BAĞLAMINDA SOVYET DÖNEMİ RUS EDEBİYATI DERS KİTAPLARINDA İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE KAHRAMANLIK KAVRAMI

Umsunay ZHUMASHEVA

Öğr.Gör., Akdeniz Üniversitesi Manavgat Turizm Fakültesi, umsunay@akdeniz.edu.tr,
ORCID ID: 0000-0002-0910-790X

Özet

Değerler eğitimi toplumların sahip olduğu sosyal, milli, kültürel, ahlaki ve genel evrensel değerlerin gelecek nesillere aktarılması ve bireylerin sahip olması beklenen yüksek değerlerin kazandırılması açısından önem arz etmektedir. Değerler eğitimi geçmişten günümüze birçok ülkede ahlak eğitimi, karakter eğitimi ve vatandaşlık eğitimi gibi başlıklar altında eğitim sistemi içinde yer almıştır. Bununla birlikte özellikle tarih ve edebiyat dersleri değerler eğitiminin verilebileceği en etkili alanlar olmuştur. Bu çalışmada Sovyet dönemi Rus Edebiyatı ders kitaplarında İkinci Dünya Savaşı ve kahramanlık kavramı değerler eğitimi bağlamında değerlendirilmiştir. Sovyetler Birliği açısından siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak önemli bir kırılma noktası olan İkinci Dünya Savaşı, tüm Sovyet coğrafyası ile Moskova arasındaki bağları güçlendiren bir etkiye sahip olmuştur. Nasıl ki tüm devletlerin inşa sürecinde tarihi kahramanlık hikayeleri toplumların vatan ve devlet ile arasındaki bağı güçlendiren bir etkiye sahipse, Sovyetler Birliği'nde bu duruma verilebilecek en etkili örnek İkinci Dünya Savaşı olmuştur. Bugün dahi Sovyet coğrafyasında Rus ve Rus olmayan halklar arasında İkinci Dünya Savaşı tarihi olarak en yakın kahramanlık örneklerini oluşturmaktadır. Bu çalışmada Sovyet döneminde müfredatta yer alan Rus Edebiyatı ders kitapları içerik analizi yöntemiyle incelenecek ve Sovyet eğitim sisteminde değerler eğitimi açısından kahramanlık kavramının nasıl ve hangi örnekler ile verildiği analiz edilmiştir. Konunun sınırlılıkları açısından kahramanlık kavramı ve bu kavramın İkinci Dünya Savaşı ile ilgili örnekleri değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerler, Değerler eğitimi, Sovyetler Birliği, Rusya, Rus edebiyatı, Kahramanlık, İkinci Dünya Savaşı.

**AİLE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK ÖLÇEĞİ KISA FORMUN TÜRKÇE'YE
UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI**

Prof Dr. Halil EKŞİ

Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanlık Anabilim, İstanbul, Türkiye
E-mail: halileksi@marmara.edu.tr

Mahmut GÜLER

Marmara Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Yüksek Lisans öğrencisi.
İstanbul, Türkiye.
E-mail: mhtglr.1313@gmail.com

Amaç: Chow, Tang, Siu & Kwok (2022) tarafından geliştirilen Aile Psikolojik Sağlamlık Ölçeği Kısa Formu'nu (APSÖ16) Türkçe'ye uyarlamak, geçerlik ve güvenirliğini incelemektir.

Araştırma yöntemi ve çalışma grubu: Uygun örnekleme yöntemiyle 18 ve üzeri yaş grubu 122 (%34,86)' si erkek, 228 (%65,14)'i kadın 350 kişiden oluşmaktadır.

Bulgular: Doğrulamalı faktör analizi sonucu, ölçeğin üç faktörlü bir yapıya sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. APSÖKF'ye ilişkin iç tutarlık katsayısı .77 olarak bulunmuştur. Ölçüt bağıntılı geçerlik bağlamında ise, APSÖKF ile Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği arasında pozitif yönde ilişki bulunmuştur

Sonuç: APSÖKF'nin Türkçeye uyarlaması orijinal haline uygunluk göstermekte ve bireylerin aile psikolojik sağlamlığını ölçmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir. Söz konusu bu çalışmanın bazı sınırlıkları bulunmaktadır. Araştırmanın örneklemini 18-67 yaş aralığında aile öyküsünde travma gibi zorlayıcı yaşam olaylarının bilinmediği katılımcı grubundan oluşmaktadır. Ölçekle ilgili bundan sonra yapılacak çalışmalarda farklı yaş veya zorlayıcı yaşam olaylarına maruz kalmış gruplarla geçerlik ve güvenirlik incelemesi önerilebilir

Anahtar Kelimeler: aile psikolojik sağlamlık, ölçek uyarlama, geçerlik, güvenirlik

TÜRKÇE EĞİTİMİ AÇISINDAN SEVİNÇ ÇOKUM'UN HİKÂYELERİNDEKİ SÖZ
VARLIĞININ İNCELENMESİ*

Fahri KIZILASLAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal
Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, kizilaslanfahri@hotmail.com
ORCID: 0000-0001-7302-9515

Semih ZEKA

Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim
Dalı, semihzeka@gmail.com ORCID: 0000-0003-2319-5229

Bu çalışma, Sevinç Çokum'un hikâye kitaplarındaki söz varlığı öğelerini tespit ederek bunların Türkçe eğitimine katkısını incelemek ve bu doğrultuda yapılan çalışmalara katkıda bulunmak amacıyla yapılmıştır. Yapılan çalışma, Sevinç Çokum'un hikâyelerinden Türkçe eğitiminde nasıl yararlanılabileceğini göstermesi yönüyle önem arz etmektedir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi, Sevinç Çokum'a ait hikâye kitapları inceleneceği için doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır.

Çalışmanın evrenini Sevinç Çokum'a ait edebi eserler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini Sevinç Çokum'un yazdığı; “Evlerinin Önü”, “Onlardan Kalan” ve “Rozalya Ana” adlı hikaye kitapları oluşturmaktadır. Örneklem seçilirken söz varlığı açısından hiç çalışma yapılmamış olmasına ve söz varlığı öğelerine yönelik verilerin zengin olduğu varsayımına dikkat edilmiştir. Örneklemi oluşturan ilgili kitaplar, güncel baskısı olacak şekilde satın alma yoluyla temin edilmiştir. Sevinç Çokum'a ait hikaye kitaplarından fişleme çalışması yapılacağı ve çalışmanın ekonomikliği dikkate alınarak sözü edilen kitaplar dijital ortama aktarılmıştır.

Araştırmada verilerin analizi için betimsel analiz modeli kullanılmıştır. Betimsel analiz yapabilmek için söz varlığı öğeleri; “deyimler”, “atasözleri”, “ikilemeler”, “terimler”, “kalıp sözler”, “argo sözler”, “doldurma sözler”, “yabancı kelimeler” ve “yansıma kelimeler” olarak tematik kodlara ayrılmıştır. Kitaplardan bu tematik kodlara göre veriler toplanmış, bu veriler yukarıda belirtilen tematik kodlara göre ayrılmış ve incelenmiştir.

Araştırma sonucunda, Sevinç Çokum'un “Evlerinin Önü”, “Onlardan Kalan” ve “Rozalya Ana” adlı hikâye kitaplarında bulunan söz varlığı öğelerinden; ikileme, yabancı sözcük ve deyim sayısının diğer söz varlıklarına oranla çok daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Sevinç Çokum'un hikâyelerinde yabancı kökenli kelimelerin çok olmasının hikâyelerde farklı milletlerden insanların varlığından ve hikâyelerin farklı ülkelerde geçmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Diyaloglarda genellikle Türkçe kelimeleri tercih eden yazarın, konuşmaların içinde kalıp sözlere yer verdiği görülmüştür. İncelenen hikâyelerde atasözü ve argo dışında söz varlığı öğelerinin yeterli olduğu tespit edilmiştir. Hikâyelerdeki söz varlığı öğelerinin Türkçenin söz zenginliğini yansıtacak düzeyde olduğu görülmüştür. Çalışmanın sonucunda Sevinç Çokum'un; “Evlerinin Önü”, “Rozalya Ana” ve “Onlardan Kalan” adlı hikâye kitaplarında yer alan hikâyelerinin gerekli düzenlemeler (kısaltma, Türkçe sözcük ekleme vb. gibi) yapıldığında Türkçe eğitiminde yararlanılmaya uygun nitelikte olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Sevinç Çokum'un; “Evlerinin Önü”, “Rozalya Ana” ve “Onlardan Kalan” adlı hikaye kitaplarının öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini geliştirmek için ve öğrencilere Türkçe dilbilgisi kurallarını öğretmek için de kullanılabileceği değerlendirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Hikâye, Sevinç Çokum, Söz Varlığı, Sözcük, Türkçe Eğitimi

* Bu çalışma Fahri KIZILASLAN'ın Doç. Dr. Semih ZEKA danışmanlığında yürüttüğü “Türkçe Eğitimi Açısından Sevinç Çokum'un Hikâyelerindeki Söz Varlığının İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinden yararlanılarak üretilmiştir.

**PROBLEME DAYALI ÖĞRENMENİN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN
ROBOTİK KODLAMA BAŞARILARI ÜZERİNE ETKİSİ²**

Ebubekir USANMAZ

YTÜ SBE doktora öğrencisi, eusanmaz2016@gmail.com, ORCID: 0009-0001-6625-6629

Ahmet BAŞAL

Doç. Dr., YTÜ Eğitim Fakültesi, ahmetbasal@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4295-4577

Özet

Yapılan araştırmada, Probleme Dayalı Öğrenme (PDÖ) ve Geleneksel Öğretim (GÖ) yöntemlerinin ortaöğretim ikinci kademe öğrencilerinin Robotik Kodlama (RK) başarıları üzerine etkilerinin belirlenmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. 2021-2022 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Esenyurt ilçesinde bulunan bir Anadolu Lisesinde öğrenim gören ve düzenlenen RK etkinliklerine gönüllü katılan 64 öğrenci yapılan araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Açıklayıcı karma araştırma yöntemine göre desenlenen araştırmanın nicel boyutunda kontrol gruplu son test deneysel araştırma ve nitel boyutunda anket tekniği kullanılmıştır. Katılımcı öğrencilerin önceden RK konulu herhangi bir etkinliğe katılmamış olmaları nedeniyle veri toplama araçlarının ön test biçiminde uygulanması gereksiz bulunmuştur. PDÖ yönteminin kullanıldığı deney grubuna rastgele atanan 32 öğrenci araştırmacı tarafından hazırlanan 6 özgün senaryo ve GÖ yönteminin kullanıldığı kontrol grubuna rastgele atanan 32 öğrenci ise araştırmacı tarafından aşamalı biçimde hazırlanan 6 konu başlığı üzerine çalışmışlardır. 4 hafta süren öğrenme-öğretme etkinliklerinin ardından deney ve kontrol gruplarında bulunan bütün öğrencilerin 4 kişilik takımlar halinde araştırmacı tarafından hazırlanan 16 özgün tasarım görevinden diledikleri 1 tanesi 1 hafta içinde yerine getirmeleri ve sunmaları istenmiştir. Araştırmacı tarafından kuramsal çerçeve ve uzman görüşleri doğrultusundan geliştirilen Robotik Kodlama Bilgi Ölçeği (RKBÖ), Tasarım Geliştirme Dereceli Puanlama Anahtarı (TGDP) ve Öğrenci Görüşleri Anketi (ÖGA) ile veriler toplanmıştır. PDÖ yönteminin GÖ yöntemine nazaran; (1) robotik kodlama bilgisi ve tasarım geliştirme becerisi açılarından olumlu yönde ve anlamlı düzeyde farklılıklar oluşturduğu ve (2) robotik kodlama bilgisi ve tasarım geliştirme becerisi boyutlarından oluşan robotik kodlama başarıları üzerine 1.010 değerinde ve yüksek düzeyde Genel Etki Büyüklüğü (GEB) bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler tarafından PDÖ yönteminin kullanıldığı RK etkinliklerine ilişkin; en çok teknoloji alanına ilgi duyma nedeniyle katıldıkları, en çok araştırmaya ve sorgulamaya yönlendirme faydasının bulunduğunu düşündükleri ve en çok kaynaklara erişim konusunda zorlandıkları biçiminde görüşler bildirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: probleme dayalı öğrenme, geleneksel öğretim, robotik kodlama başarıları

² Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) Sosyal Bilimler Enstitüsü (SBE) bünyesinde sorumlu yazar Ebubekir USANMAZ tarafından Doç. Dr. Ahmet BAŞAL danışmanlığında yapılan “Probleme Dayalı Öğrenme Yönteminin Ortaöğretim Öğrencilerinin Robotik Kodlama Başarıları ve 21. Yüzyıl Yeterlikleri Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi” isimli doktora tezinden türetilmiştir.

YABANCI DİL EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİ MEMNUNİYETİ**Ferdiye ÇOBANOĞULLARI**

Öğr. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi, ferdiyec@gazi.edu.tr , ORCID ID: 0000-0003-4025-7858

Özet

Yabancı dil eğitiminde öğrenci memnuniyeti, öğrenme sürecinin verimliliğinin sağlanması ve öğrenci başarısı açısından önemli psikolojik bir faktördür. Bu çalışmada, yabancı dil eğitiminde öğrenci memnuniyetine odaklanılarak, yabancı dil derslerine duyulan memnuniyetin yaş, cinsiyet ve öğrenme ortamı çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini iyileştirmek için bilimsel bir perspektif sunulması amaçlanmaktadır. Ders memnuniyetinin dil öğrenme sürecindeki etkisini anlamak yabancı dil eğitimi kalitesini artırmaya yardımcı olacaktır. Bu çalışmada, doküman analizi yöntemi kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Bu çalışmada, dil eğitimi alanında yayınlanmış akademik makaleler, eğitim politikaları ve öğretim materyalleri gibi dokümanlar analiz edilerek, yabancı dil eğitiminde öğrenci ders memnuniyetinin önemini ve etkisini incelemek için kullanılmıştır. Yapılan incelemeler doğrultusunda öğrencilerin memnuniyetini etkileyen faktörler arasında hijyenik, rahat ve güvenli öğrenme ortamı ve yabancı dil öğretmeni ve dersine karşı olumlu duygulara sahip olma, öğrencinin maddi durumu, öğrenme sonuçları ve akran ilişkilerinin yer aldığı görülmüştür. Bireysel karakteristik özelliklerine göre ise analiz sonuçları özellikle cinsiyet faktörünün memnuniyet üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Buna göre genel olarak kadın öğrencilerin yabancı dil öğrenme memnuniyetleri erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Aynı zamanda cinsiyet fark etmeksizin yüksek başarı ortalamasına sahip öğrencilerin de memnuniyet seviyelerinin daha yüksek olduğunu gösteren çalışmalara da rastlanmıştır. Yaş değişkenine bakıldığında yaştan yabancı dil öğrenme memnuniyeti üzerinde etkili olduğunu gösteren bir çalışmaya rastlanmamıştır. Diğer yandan öğrenci memnuniyeti ise yabancı dil öğrenme sürecinde öğrenme motivasyonu, akademik başarı, özgüven ve iletişim becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir etki faktörü olarak görülmektedir. Çalışmanın bulguları, yabancı dil öğrenme sürecinde öğrenci memnuniyetinin yabancı dil öğrenme başarısına katkı sağlayacağını göstermektedir. Sonuç olarak, dil eğitiminde öğrenci memnuniyetine daha fazla önem verilmesi ve ders deneyimini geliştirmek için çeşitli önlemler alınması önerilebilir. Bunlar arasında daha hijyenik, rahat ve güvenli öğrenme ortamlarının sağlanması, öğretmenlerin etkili ve öğrenci odaklı yöntemler kullanması, öğrencilerin maddi durumlarını göz önünde bulunduran destek programlarının oluşturulması ve akran ilişkilerini güçlendirecek etkinliklere yer verilmesi yer alabilir. Bu şekilde öğrenci memnuniyeti artırılabilir ve yabancı dil öğrenme sürecinde daha başarılı ve tatmin edici bir deneyim elde edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil eğitimi, Öğrenci memnuniyeti, Öğrenme başarısı

KÜÇÜK KARABALIK KİTABININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Sinem ŞEN

Milli Eğitim Bakanlığı, sinem736@yahoo.com, ORCID ID: 0009-0008-7861-2126

Dr. Öğr. Üyesi Yeliz BOLAT

Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, yelizbolat@hitit.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1661-1645

Özet

Günümüzde toplumların karşılaştığı ahlaki sorunların artış göstermesi, değer eğitime olan ihtiyacı daha da önemli hale getirmektedir. Gençler arasındaki ahlaki problemlerin ve insan sağlığını olumsuz etkileyen davranışların artması, temel değerlerin öğretimine gereken önemin verilmesini vurgulamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı, yenilenen öğretim programlarında kök değerleri belirleyerek değer eğitime vurgu yapmaktadır. Adalet, dostluk, dürüstlük, özdenetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik öğretim programlarında yer alan kök değerlerdir. Değer eğitimi, insanların karakterlerini şekillendirmede önemli bir faktör olduğu için planlı ve sistemli şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Değerler eğitimi çocukların okudukları kitaplarda, dinledikleri hikâyelerde, izledikleri çizgi filmlerde açık ve örtük olarak verilebilir. Bu çalışmada Samed Bahrengi'nin “Küçük Kara Balık” adlı kitabında yer alan hikâyeye MEB'in belirlediği kök değerler açısından incelenmiştir. Bu bağlamda çalışmanın amacı “Küçük Kara Balık” kitabındaki hikâyenin değerler açısından incelenmesidir. Çalışma nitel bir çalışmadır ve doküman incelemesi yapılmıştır. Doküman incelemesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda Küçük Kara Balık kitabında en çok yer alan değerler saygı ve özgüven değerleridir. Bunun yanı sıra kitapta sevgi, iyilik, hoşgörü, yardımlaşma, özgürlük, dostluk ve adalet değerlerine az da olsa yer verilmiştir. Ancak sorumluluk ve sabır değerleri ile ilgili bir bulguya rastlanmamıştır. Kitapta olumlu ifadelerin yanı sıra olumsuz ifadelerin de yer aldığı görülmüştür. Bu açıdan bakıldığında çocuklara sunulacak metinlerin, hikâyelerin daha dikkatli hazırlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ahlak Eğitimi, Çocuk Edebiyatı, Erken Çocukluk.

**SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE TERSYÜZ ÖĞRENME MODELİNİN
KULLANIMI**

THE USE OF THE INVERSION LEARNING MODEL IN SOCIAL STUDY EDUCATION

Hasan BOZKAYA ¹

¹ Dr., Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü, bozkayahasan75@gmail.com ,
ORCID ID: 0000-0003-1272-0921

Özet

Bu araştırma tersyüz öğrenme modelinin sosyal bilgiler eğitimine faydaları tespit etmeyi amaçlamaktadır. Nitel bir uygulama değerlendirmesi olarak tasarlanan araştırma, ters yüz öğrenme modeline göre planlanan “Bilim, Teknoloji ve Toplum” ünitesinin bir devlet ortaokulunda 4 hafta boyunca uygulanmasını içermektedir. Araştırmanın katılımcı grubu 25 kişiden oluşan 5. Sınıf öğrencileridir. Veriler 10 sorudan oluşan açık uçlu anket ve 5 öğrenci ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler yardımıyla toplanmıştır. Veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırma bulguları ters yüz öğrenme modelinin öğrencilerin akademik gelişimine birçok yönden katkılar sağladığını göstermiştir. Sonuç olarak tersyüz öğrenme modeli; öğrencilerin içeriğe istedikleri yerde ve zamanda çalışma fırsatı sağladığı, konuların birden çok tekrarına olanak sağladığı, sınıf ortamını da öğrenci velileri açısından şeffaflaştırdığı için işlenen içeriğin daha kolay ve daha iyi anlaşılmasını kolaylaştırdığı bu durumun da öğrencilerin ders başarısını arttırdığı tespit edilmiştir. Ayrıca tersyüz öğrenme modelinin öğrencilerin sınıf içi çalışmalarında içeriği daha iyi pekiştirmelerine, eğlenerek öğrenmelerine ve ders işlenirken öğretmenin yol göstericiliğinden (rehberliğinden) daha üst düzeyde faydalanmalarına olanak sağladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tersyüz öğrenme modeli, Sosyal Bilgiler, Uzaktan eğitim, Bilim-Teknoloji ve Toplum.

Abstract

This research aims to determine the benefits of the flipped learning model in social studies education. The research, which is designed as a qualitative application evaluation, includes the implementation of the "Science, Technology and Society" unit planned according to the flipped learning model for 4 weeks in a public secondary school. The participant group of the research is 5th grade students consisting of 25 people. The data were collected with the help of an open-ended questionnaire consisting of 10 questions and semi-structured interviews with 5 students. The data were analyzed by content analysis. Research findings have shown that the flipped learning model contributes to the academic development of students in many ways. As a result, flipped learning model; It has been determined that students have the opportunity to study the content wherever and whenever they want, allow multiple repetitions of the topics, and make the classroom environment transparent for the parents of the students, making the content easier and better to understand, and this situation increases the success of the students in the course. In addition, it has been determined that the flipped learning model allows students to better reinforce the content in their classroom work, to learn by having fun, and to benefit from the teacher's guidance (guidance) at a higher level during the lesson

Keywords: Flipped learning model, Social Studies, Distance education, Science-Technology and Society.

**MÜZİK DERSİ 2018 YILI ÖĞRETİM PROGRAMI VE BASILI DERS
MATERYALLERİNİN ÖĞRENCİLERİN MÜZİKAL ALGI VE ESTETİK BEĞENİ
GELİŞİMİNE ETKİSİ**

Burcu BUÇUK

Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, burcubucuk @gmail.com

ORCID ID: 0009-0004-4206-1810

Alaattin CANBAY

Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, acanbay@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-9890-6905

Özet

Müzik dersleri ve bu derslerin okullarda etkin ve verimli biçimde yürütülmesi, öğrencilerin bireysel ve toplu olarak farklı türlerde şarkı dinleme ve söyleme etkinlikleri yanında, kendi kültürüne ve farklı kültürlerle ait müzik türlerini tanıyarak müzik kültürünün zenginleştirilmesini olanaklı kılmakta ve zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamakla birlikte aynı zamanda bu yolla öğrencilerin estetik yönünü, yaratıcılığını ve yeteneğini geliştirerek; duygu, düşünce ve deneyimlerin ifade imkanını sağlamaktadır. Müzikal beğeni gelişimi ile gelişen estetik algı-farkındalık gelişimi de öğrencilerin kendi öğrenme süreçleri içinde, özellikle güzellik algısı ve estetik yargı oluşumuna olumlu etki eden faktörlerin başında gelmektedir.

Bu araştırma; “İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Müzikal Algı ve Estetik Beğeni Gelişimlerine Etki Eden Faktörlerin Araştırılması” adlı yüksek lisans tezinde elde edilen verilerin bir kısmı farklı bir araştırma yöntemiyle değerlendirilerek oluşturulmuştur. 2021-2022 eğitim-öğretim sürecini kapsayan ilgili çalışma öğretmen görüşleri ekseninde öğretim programının hem uygulama sürecine yönelik fikir sahibi olunması açısından hem de öğrenme alanlarına yönelik kazanımların uygulanabilirlik durumunu ortaya koyması açısından önem arz etmektedir. Bu araştırma ile 2018 Müzik Dersi Öğretim Programı içeriğinin ve ders ile ilgili yazılı kaynakların, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzikal algı ve estetik beğeni gelişimine etkisinin araştırılması ve bu alana yönelik farkındalığın oluşturularak araştırma kapsamında öneriler sunulması amaçlanmıştır.

Karma araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışma üç aşamadan oluşmaktadır. Çalışmanın nitel kısmında; 2018 Müzik Dersi Öğretim Programı, öğrenme alanlarına yönelik kazanım ve uygulanması öngörülen sürelerin sınıf bazında tablolaştırılmış olup, ders kitaplarındaki şarkı-türkülerin içerik analizi yapılmış, elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Araştırmanın nicel kısmında ise tarama modelinde betimsel bir çalışma modeli kullanılmış olup, anket tekniği uygulanmıştır. Bu kapsamda araştırmaya katılan 106 müzik öğretmeninin, araştırmacı tarafından hazırlanan ankete verdiği yanıtlar SPSS 21 paket programı vasıtasıyla gerçekleştirilmiş olup, elde edilen bulguların değerlendirilmesi ve yorumlanmasında frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma değerlerinin dağılımları kullanılmıştır.

Öğretmen görüşleri ışığında elde edilen bulgulara bakıldığında müzik dersi öğretim programının içeriği, öğrencilerde müzikal beğeni oluşumu ve gelişimi için kısmen yeterli görülmüş olduğundan programda bazı iyileştirmelere ihtiyaç duyulabileceği sonucuna varılmıştır. Müzik kitabında yer alan şarkı-türkü sözleri ve melodik yapılar da öğrencilerin müzikal beğenilerine kısmen uygun olarak değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu, müzik dersi için hazırlanan basılı materyallerin yenilenmesi ve çeşitlendirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Programı, Müzikal Algı, Müzikal Beğeni, Program Analiz

8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN NANOTEKNOLOJİ HAKKINDA METAFORİK ALGILARI

8th GRADE STUDENTS' METAPHORICAL PERCEPTIONS ABOUT NANOTECHNOLOGY

Dr. Hasan GÖKÇE

Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, hasangokce3838@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-1518-2295

Dr. Hilal KARABULUT

Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, hilalcoskun88@gmail.com, ORCID ID:0000-0002-0895-8665

Özet

Yaşadığımız çağda bilim ve teknolojiye değişimler ve gelişmeler gün geçtikçe hızlı bir şekilde artmaktadır. Bu değişim ve gelişmelerle beraber hayatımıza giren kavramlardan birisi de nanoteknolojidir. Kısaca nanoteknoloji, maddelerin atom ve moleküler seviyede işlenmesi ile ilgili bir teknoloji olarak tanımlanmaktadır. Nanoteknolojinin oldukça geniş bir kullanım alanı mevcuttur. Öğrencilerin nanoteknoloji hakkında bilinçlenmesi, bu teknolojiler hakkında yetkinlik kazanmaları ileride meslek seçimi açısından da önem arz etmektedir. Bu çalışmada 8. sınıf öğrencilerinin nanoteknoloji kavramı hakkındaki düşüncelerine ilişkin metaforik algılarını tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında nitel araştırma yönteminin durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırma İç Anadolu bölgesindeki bir ilin merkez okulunda 8. Sınıf öğrencilerinden gönüllü 27 katılımcı ile yürütülmüştür. Bu katılımcılar kolay ulaşılabilir durum örneklemesi ile belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak açık uçlu anket kullanılmış ve öğrencilere “Nanoteknoloji..... gibidir; çünkü” şeklinde soru yöneltilmiştir. Öğrencilerden elde edilen veriler incelenmiş ve öğrencilerin oluşturdukları metaforlar ve bu metaforlara ait ortak özellikler belirlenerek belirli kategoriler oluşturulmuştur. Veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bulgularda ise nanoteknoloji kavramına ait metaforlar ve oluşturulan kategoriler ile frekansları tablolar halinde düzenlenmiştir. Araştırmada nanoteknoloji kavramına ilişkin 1 tema ve 3 kategori şeklindedir. Elde edilen tema "Nanoteknoloji imajı", kategoriler ise "Olumlu imaj", "Olumsuz imaj" ve "Görüş belirtilmemiş" şeklindedir. Çalışma sonuçları öğrencilerin nanoteknolojiyi daha çok teknoloji ile ilişkilendirdiklerini göstermektedir. Bununla birlikte yanlış bilgiye sahip öğrencilerin de olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Algı, Metafor, Nanoteknoloji, 8. sınıf öğrencileri.

Abstract

In the age we live in, changes and developments in science and technology are increasing day by day. One of the concepts that entered our lives with these changes and developments is nanotechnology. Briefly, nanotechnology is defined as a technology related to the processing of materials at the atomic and molecular level. Nanotechnology has a wide range of uses. It is also important for students to become aware of nanotechnology and gain competence about these technologies in terms of career choice in the future. In this study, it is aimed to determine the metaphorical perceptions of 8th grade students about their thoughts about the concept of nanotechnology. The case study pattern of the qualitative research method was used within the scope of the study. The research was carried out with 27 volunteer participants from 8th grade students in the central school of a city in the Central Anatolia region. These participants were

determined by easily accessible case sampling. An open-ended questionnaire was used as a data collection tool and the students were asked “Nanotechnology is like.....; Because” question was asked. The data obtained from the students were examined and the metaphors created by the students and the common features of these metaphors were determined and certain categories were created. The data were analyzed by content analysis. In the findings, the metaphors of the concept of nanotechnology and the created categories and frequencies were arranged in tables. In the research, there is 1 theme and 3 categories related to the concept of nanotechnology. The resulting theme is "Nanotechnology image", and the categories are "Positive image", "Negative image" and "No opinion expressed". The results of the study show that students associate nanotechnology more with technology. However, it has been observed that there are also students who have wrong information.

Keywords: Perception, Metaphor, Nanotechnology, 8th grade students

**PISA 2006-2018 VERİLERİ BAĞLAMINDA TÜRKİYE VE BAZI SEÇİLİ ÜLKE
ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSEL SÜREÇ BECERİLERİNİ KULLANMA
DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ**

A COMPARATIVE INVESTIGATION OF THE LEVELS
OF USING SCIENTIFIC PROCESS SKILLS OF STUDENTS FROM TURKEY AND
SOME SELECTED COUNTRIES IN THE CONTEXT OF PISA 2006-2018 DATA

Ferhat YILDIZ

Öğretmen Hasan Kaya Ortaokulu ,yildizferhat325@gmail.com, ORCID ID:
0009000655532647

Tuncay TUNÇ

Prof. Dr., Aksaray Üniversitesi, tctunc@gmail.com

Özet

Bu çalışmada 2006 ile 2018 yılları arasındaki PISA uluslararası öğrenci değerlendirme programının verileri bağlamında öğrencilerin fen okuryazarlığı başarı düzeyleri araştırılmıştır. Bilim ve teknolojiye rekabet edebilmek için özellikle son yıllarda ülkelerin eğitim seviyesini ölçen PISA (The Programme for International Student Assessment), TIMSS, PIRLS, IEA ve benzeri araştırmalara verilen önem artmaktadır. Bu araştırma raporlarına göre ülkeler eğitim durumlarını gözden geçirme ve geliştirme çabası içine girmektedirler. OECD (Ekonomik Kalkınma İşbirliği Teşkilatı)'ye üye ülkelerin 15 yaş grubu öğrencilerinin eğitimleri süresince edindikleri temel bilgi ve becerilere ne ölçüde sahip olduklarını değerlendiren uluslararası bir araştırma olan PISA 2000 yılından itibaren her 3 yılda bir uygulanmaktadır.

Bilim ve teknoloji, insanlık tarihinden bugüne gelişimindeki ivmesini son yıllarda arttırarak ülkeler arasında en büyük rekabet gücü haline gelmiştir. Ülkelerin gelişebilmeleri için mutlak bir çıktısı olan bilim ve teknolojinin, tartışmasız girdisi kaliteli, nitelikli, etkili, bir eğitim politikası ile nesiller yetiştirmektir. Bilim ve teknolojinin gelişiminin ana etkenlerinden ilk sıralarda şüphesiz fen bilimleri eğitimi yer almaktadır. İstendik yönde kalıcı davranış değişikliği olarak kısaca tarif edebileceğimiz eğitimin günümüz temel hedeflerinden biri araştıran, soruşturan, inceleyen, günlük hayatıyla fen bilimlerini ilişkilendirebilen, karşılaştığı problemleri bilimsel yöntemlerle çözebilen bireyler yetiştirmektir. Bu beceriler bilimsel süreç becerileri (BSB) olarak adlandırılır. 2006-2018 yılları arasında yapılan PISA sonuçlarındaki seçilen 12 ülkenin fen okuryazarlığı üst düzey BSB kabul edilen düzey-5 ve düzey-6 seviyeleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi, Fen Okuryazarlığı, Bilimsel Süreç Becerileri, PISA.

Abstract

In this study, students' science literacy achievement levels were investigated in the context of the data of the PISA international student assessment program between 2006 and 2018. In order to compete in science and technology, the importance given to the researches such as PISA (The Programme for International Student Assessment), TIMSS, PIRLS, IEA and so on, has been increasing. According to these research reports, countries try to review and improve their educational status. PISA, which is an international research that evaluates to the extent to which the OECD (Economic Development Cooperation Organization) member countries have the

basic knowledge and skills acquired during the education of students at the age of 15, is applied every 3 years since 2000.

Science and technology, by increasing the momentum of human history up to the present day, have become the biggest competitive power of the countries in recent years. An indispensable input of science and technology, which is an absolute output of countries to be able to develop, is to educate generations with a qualified and effective educational policy. Science education is undoubtedly one of the main factors in the development of science and technology. One of the basic goals of education which we can briefly describe as permanent behavior change is to raise individuals who can investigate, examine, associate science to daily life, solve problems that they face by scientific methods. These skills are named as scientific process skills. In PISA results acquired by the researches done between the years of 2006-2018 science literacy of 12 countries are defined as BSB ranking 5 to 6 which are accepted as the highest levels.

Keywords: Science Education, Science Literacy, Scientific Process Skills, PISA.

CARBON CAPTURE

Dr. Parya Aghamohammadi

Kimya Mühendisliği Bölümü, Mühendislik Fakültesi , Korkut Ata Üniversitesi,Osmaniye,
Türkiye, e-posta: parya.mohammadi@omu.edu.tr ,
ORCID ID: 0000-0002-5889-6562

Dr.Öğr. Üyesi. Eda Akgül

Korkut Ata Üniversitesi,Osmaniye, edatagaakgul5@gmail.com

Doç. Dr. Muslum Demir

Korkut Ata Üniversitesi,Osmaniye, muslumdemir27@gmail.com

Abstract

Carbon capture and utilization (CCU) is an innovative approach that aims to address the challenges of greenhouse gas emissions and increasing global energy demand. While efforts are being made to capture and remove carbon dioxide (CO₂) from large point sources such as power plants, there is a growing recognition that using CO₂ as a valuable resource may offer a more desirable and sustainable solution. The quest to develop cost-effective and efficient adsorbents for CO₂ capture has received considerable attention in recent years. Various methods for capturing CO₂ from large point sources, such as power plants and industrial facilities, have been developed. These include post-combustion capture, pre-combustion capture, and oxy-fuel combustion, among others. Each method has its own advantages and challenges in terms of efficiency, cost-effectiveness, and scalability. Efficiency is a crucial aspect of CO₂-capture technologies, as it directly impacts the overall viability of CCU. Enhancements in capture efficiency are necessary to ensure that a significant amount of CO₂ is captured from emission sources. Additionally, the energy requirements for capture technologies must be minimized to avoid significant energy penalties and economic constraints. Alongside efficiency, the economic viability of CO₂ capture technologies is essential for their widespread adoption. The costs associated with implementing and operating capture systems need to be competitive with other mitigation options to attract investments and support large-scale deployment. Technological advancements, research and development, and policy frameworks are instrumental in achieving cost reductions and improving the economic feasibility of CCU technologies. Additionally, we provide a brief discussion on the current status of combined CO₂ capture and utilization, which is emerging as an efficient and cost-effective approach. We also highlight the key challenges involved in the design, development, and large-scale deployment of CO₂ capture and utilization processes. By summarizing these challenges, we aim to offer a perspective and roadmap for the future development of new technologies and opportunities, ultimately accelerating their scale-up in the coming years.

Keywords: Carbon Capture, CO₂, CO₂-capture technologies

**SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF FOUR COORDINATION
POLYMERS WITH (H₂CBPY)BR ¼ 4-CARBOXY-1-(4-CARBOXYBENZYL
PYRIDINIUM BROMIDE) ZWITTERIONIC LIGAND***

Dr. Parya Aghamohammadi

Kimya Mühendisliği Bölümü, Mühendislik Fakültesi , Korkut Ata Üniversitesi, Osmaniye,
Türkiye, e-posta: parya.mohammadi@omu.edu.tr ,
ORCID ID: 0000-0002-5889-6562

Prof. Dr. Okan Zafer Yeşilel

okanzzy@gmail.com

Prof. Dr. Orhan Büyükgüngör

orhanb@omu.edu.tr, 05334214939

Assoc. Prof. Dr. Mürsel Arıcı

marici@ogu.edu.tr

Abstract

Greenhouse gases emitted by fossil fuels, especially carbon dioxide (CO₂), are important factors that cause climate changes and environmental problems. Switching to clean energy sources is one of the most effective ways to reduce greenhouse gas emissions. However, this transition faces economic challenges. New and practical methods are being researched to reduce CO₂ emissions. Therefore, new adsorbents are attracting attention by researchers. Adsorbents such as activated carbon and zeolites are widely used in industry. However, due to the irregular pore structure of activated carbon, it has some disadvantages in gas adsorption application. Therefore, researchers are working to develop more effective and efficient adsorbents. For example, studies are being carried out on new generation adsorbents such as nanoporous materials, MOFs (Metal Organic Frameworks) and carbon nanotubes. The properties of these materials can include features such as higher surface area and regular pore structure, making them more effective at gas adsorption. Zwitterionic ligands (ZW) have indeed gained significant attention in the design of coordination polymers due to their unique properties and superior performance compared to conventional ligands. In the case of pyridinium-based ligands with flexible or rigid carboxylate groups, they are frequently employed in coordination polymer research. These ligands are composed of a pyridinium unit, which carries a positive charge, and a carboxylate unit, which carries a negative charge. The combination of these two units within a single ligand provides the ZW ligand with the ability to act as either a neutral or an anionic ligand, depending on the coordination requirements of the metal center. One of the significant advantages of using ZW ligands is their light sensitivity. The presence of both positive and negative charges in the ligand structure imparts an inherent polarity, which can lead to light responsive properties in the resulting coordination polymers. This light sensitivity opens up opportunities for various applications, such as optoelectronics, sensing, and photoresponsive materials. Therefore, the selection of ZW organic linkers for 3D supramolecular structures plays an important role in the formation of complexes. In this study, two coordination polymers were synthesized with (H₂cbpy)Br ¼ 4-carboxy-1-(4-carboxybenzyl pyridinium bromide) zwitterionic ligand and characterized by elemental analysis, IR spectroscopy, single and powder X-ray diffraction methods.

Keywords: (H₂cbpy)Br ¼ 4-carboxy-1-(4-carboxybenzyl pyridinium bromide), zwitterionic ligand, coordination polymers.

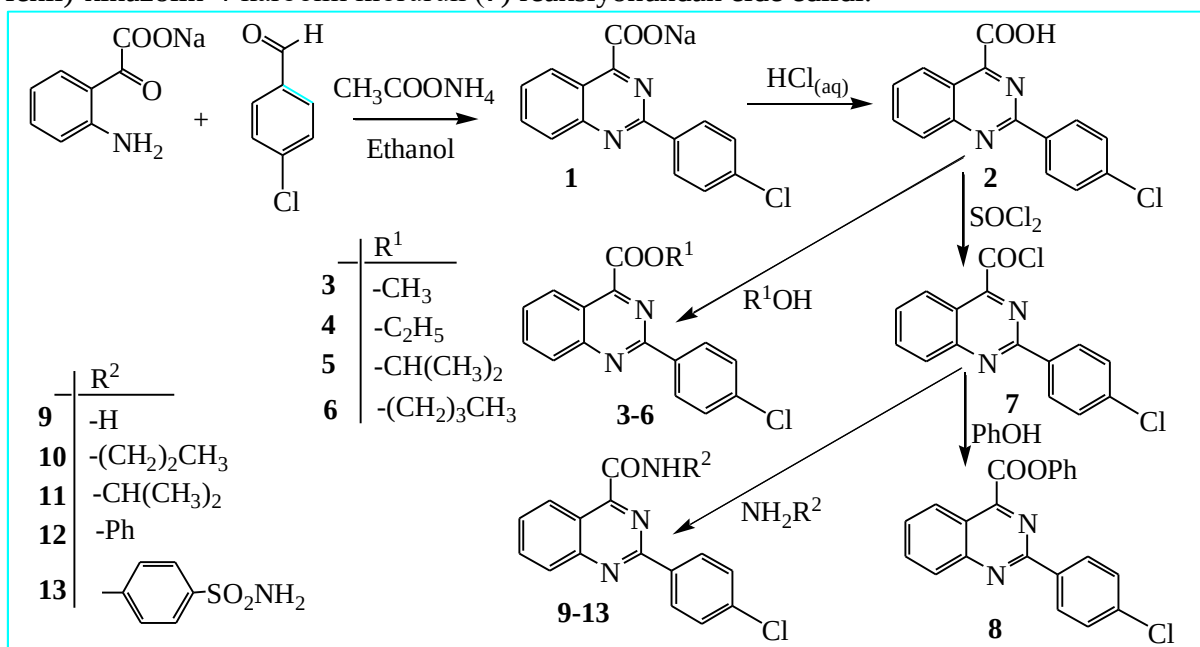
**YENİ 2-(4-KLORO-FENİL)-KINAZOLİN-4-KARBOKSİLİK ASİT VE
TÜREVLERİNİN SENTEZİ**
SYNTHESIS OF NOVEL 2-(4-CHLORO-PHENYL)-QUINAZOLINE-4-CARBOXYLIC
ACID AND DERIVATIVES

Derviş GÖK

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, KTBYO, Kimya ve Kimyasal İşleme
Teknolojileri Bölümü, Kütahya, Türkiye. Mail: dervis.gok@dpu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9407-
9087

Özet

Kinazolin türevlerinin sentezi şu anda organik sentezde büyük ilgi görmektedir. Nitrojen heterosiklllerinin en önemli sınıflarından biri olan kinazolin ve türevleri, son zamanlarda 5-HT5A ile ilişkili hastalıklar [1], kalsitonin gene-bağlı peptit [2] ve vasopressin V3 reseptörleri [3] gibi çeşitli biyolojik reseptörlerin antagonistleri olarak değerlendirilmektedir. Çeşitli kinazolin türevleri arasında, 2-substitue kinazolinler, antiinflamatuvar [4], antihipertansif [5], antikanser [6], antitümör [7] ve antibakteriyel [8] gibi önemli biyolojik aktiviteler gösterir. İlaç adayları olabilecek bir dizi yeni kinazolin türevleri sentezlendi ve yapıları IR, ¹H NMR, ¹³C NMR ve Q-TOF LC/MS spektrometresi ile karakterize edildi. Önce amonyum asetat ve 4-klorobenzaldehit ile isatinin (indol-2,3-dion) hidrolizinden elde edilen (2-amino-fenil)-oksoasetik asit sodyum tuzunun aynı ortamda üç bileşenli kondenzasyon reaksiyonundan 2-(4-kloro-fenil)-kinazolin-4-karboksilik asit (**2**) sentezlendi. Karboksilik asit bileşiği **2**, ester, asit klorür ve amit türevlerinin sentezine izin verdi. Yeni kinazolin ester türevleri (**3-6**, **8**), **2** bileşiği ve çeşitli alkollerin reaksiyonlarından sentezlendi. Daha sonra kinazolin amit türevleri (**9-13**), çeşitli alifatik ve aromatik aminlerin **2** bileşiği ve SOCl₂'ün reaksiyonundan oluşan 2-(4-kloro-fenil)-kinazolin-4-karbonil klorürün (**7**) reaksiyonundan elde edildi.

Anahtar kelimeler: İsatın, kinazolin, karboksilik asit, amit, ester.

ABSTRACT

The synthesis of quinazoline derivatives is currently of great interest in organic synthesis. One of the most important classes of nitrogen heterocycles is quinazoline and its derivatives that have recently been evaluated as antagonists of various biological receptors, such as 5-

HT5A related diseases [1], calcitonin generelated peptide [2], and vasopressin V3 receptors [3]. Between various kinds of quinazoline derivatives, 2-substituted quinazolines show important biological activities such as anti-inflammatory [4], antihypertensive [5], anticancer [6], antitumor [7], and antibacterial [8].

A series of novel quinazoline derivatives, which may be drug candidates, were synthesized, and their structures were characterized by IR, ^1H NMR, ^{13}C NMR and Q-TOF LC/MS spectrometry. First, 2-(4-chloro-phenyl)-quinazoline-4-carboxylic acid (**2**) was synthesized from a one-pot three-component condensation reaction of (2-amino-phenyl)-oxo-acetic acid sodium salt obtained from alkaline hydrolysis of isatin (indole-2,3-dione) with 4-chlorobenzaldehyde and ammonium acetate. The carboxylic acid compound **2** allowed the synthesis of the ester, acid chloride and amide derivatives. New quinazoline ester derivatives (**3-6, 8**) were synthesized by the reactions of compound **2** and various alcohols. Quinazoline amide derivatives (**9-13**) were then obtained from the reaction of different aliphatic and aromatic amines and 2-(4-chloro-phenyl)-quinazoline-4-carbonyl chloride (**7**) formed from the reaction of SOCl_2 and compound **2**.

Keywords: Isatin, quinazoline, carboxylic acid, amide, ester.

SERBEST RADİKALLERE KARŞI HÜCRESEL SAVUNMA

Derya GÜRBÜZ

Ondokuz Mayıs University, Faculty of Science, Department of Biology , Samsun, Turkey,
20020865@stu.omu.edu.tr, ORCID: ID/0009-0001-7355-4026

Özet

Serbest radikaller, birçok hastalığın sebebinin belirlenmesi açısından oldukça önemlidir. 1900'lerden beri araştırılmakta olup hala güncelliğini ve önemini korumaktadır. Dış orbitallerinde en azından bir tane ortaklanmamış elektron içeren hücresel hasara neden olan kısa ömürlü, kararsız atom veya moleküller olup hücre zarına bağlı ya da serbest halde hücrenin her yerinde meydana gelebilirler. Biyolojik sistemlerde; en fazla elektron aktarımı sırasında meydana gelen, endojen ve eksojen kaynaklı olabilen, radikaller ve non radikaller olarak ele alınabilen moleküllerdir. Çoğunlukla antioksidan sistemin yetersiz kalması durumuna bağımlı şekilde, bahsedilen bu moleküllerden olan süperoksit, hidroksil, singlet oksijen, nitroz oksit gibi radikaller lipitlere, karbonhidratlara, proteinlere, enzimlere, nükleik asitlere etki ederler. Bu etkilerin tespiti için kemilüminesans türevi, kromatografik, spektrofotometrik, florometrik, elektrokimyasal biyosensörler, elektrospin rezonans ve floresan protein bazlı yöntemler gibi yöntemler kullanılmıştır. Serbest radikaller, hücre membranını sertleştirerek hücre faaliyetlerini engellemek, hücre çekirdeğine ulaşarak DNA'da kırılma ve mutasyonlara yol açmak, bağışıklık sistemindeki hücrelere zarar vererek bağışıklık sistemini zayıflatmak gibi hücre ölümüne kadar giden zararlı etkilere sahip oldukları için bu etkilerin önlenmesinde hücreler antioksidan savunma sistemleri geliştirmişlerdir. Bahsedilen bu hasarlar stres etkisi altında kalmaya, hücrenin cinsine ve stresin düzeyine bağlı olarak kanser yapıcı, toksik veya mutajenik olabilir. Bu etkileri önlemede görevli olan antioksidan savunma sisteminde yer alan antioksidanların kapasitesinin belirlenmesinde de hidrojen atomu transferine dayalı olan testler ve karma testler gibi yöntemler kullanılır. Antioksidanlar, doğal ve sentetik olarak sınıflandırılır. Doğal antioksidanlar ise non enzimatik ve enzimatik olarak ikiye ayrılır. Bu çalışmada serbest radikallerin meydana gelişinden, etkileri ve bu etkilere karşı meydana getirdiği savunma mekanizmalarından, bu mekanizmaların serbest radikallere etki ediş şekillerinden bahsedilmektedir ve bu konudaki bilgileri derlemek maksadıyla hazırlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Serbest radikal, antioksidan, savunma, hasar

Abstract

Free radicals are very important in terms of determining the cause of many diseases. It has been researched since the 1900s and still maintains its actuality and importance. They are short-lived, unstable atoms or molecules that cause cellular damage containing at least one unpaired electron in their outer orbitals and can occur anywhere in the cell, either bound to the cell membrane or free. In biological systems; they are molecules that occur mostly during electron transfer, can be of endogenous and exogenous origin, and can be handled as radicals and non-radicals. Radicals such as superoxide, hydroxyl, singlet oxygen, nitrous oxide, superoxide, hydroxyl, singlet oxygen, nitrous oxide, which are among these molecules, affect lipids, carbohydrates, proteins, enzymes and nucleic acids, mostly depending on the inadequacy of the antioxidant system. Chemiluminescence derivative, chromatographic, spectrophotometric, spectrophotometric, fluorometric, electrochemical biosensors, electrospin resonance and fluorescent protein-based methods have been used to detect these effects. Since free radicals have harmful effects that lead to cell death such as preventing cell activities by hardening the

cell membrane, causing DNA breakage and mutations by reaching the cell nucleus, weakening the immune system by damaging the cells in the immune system, cells have developed antioxidant defence systems to prevent these effects. These damages can be carcinogenic, toxic or mutagenic depending on the type of cell and the level of stress. Methods such as tests based on hydrogen atom transfer and mixed tests are used to determine the capacity of antioxidants in the antioxidant defence system, which is responsible for preventing these effects. Antioxidants are classified as natural and synthetic. Natural antioxidants are divided into two as non-enzymatic and enzymatic. In this study, the occurrence of free radicals, their effects and defence mechanisms against these effects, the ways in which these mechanisms act on free radicals are mentioned and it is prepared to compile information on this subject.

Keywords: Free radical, antioxidant, defence, damage

**BİR KEDİDE FEMURDAN KÖKEN ALAN PERİOSTEAL FİBROSARKOM
OLGUSU**

A CASE OF PERIOSTEAL FIBROSARCOMA ORIGIN OF FEMUR IN A CAT

Rabia SALİK

Veteriner Hekim, Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı, Konya,
Türkiye, e-mail: rabiasalik046@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0364-697X

Mehmet TUZCU

Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı, Konya, Türkiye,
e-mail: mtuzcu@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3118-1054

Mustafa ORTATATLI

Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı, Konya, Türkiye,
e-mail: morta@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3713-813X

Özgür ÖZDEMİR

Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı, Konya, Türkiye,
e-mail: oozdemir@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1595-0557

Özet

Bu olgu sunumunda 8 yaşında tekir cinsi kedide görülen periosteal fibrosarkom olgusu klinik, makroskopik ve mikroskopik olarak anlatılmıştır. Çalışmanın materyalini, sağ ekstremitte genu eklemi üzerinde fındık büyüklüğünde fark edilip, 5-6 ay içerisinde ceviz büyüklüğüne ulaşan kitle oluşturdu. Radyografik görüntülemelerde kitlenin sağ femur kemiğinin distal ucunda olduğu tespit edildi. Operasyonla alınan kitlenin 4 x 4,5 x 5 cm boyutlarında, dış yüzeyi sert ve iç kısmı yumuşak kıvamlı, beyaz-sarımsı renkte olduğu gözlemlendi. Mikroskopik incelemede dev hücreleri, nekroz alanları ve periost kökenli hücreli üremelerin yanı sıra girdap ve anaför yapıları görüldü. Bu görüntünün periosteal fibrosarkomla uyumlu olduğu değerlendirildi. Sonuç olarak kedilerde fibrosarkomların değerlendirilmesinde periosteal fibrosarkomların da göz önünde tutulmasının yararlı olacağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Histopatoloji, kedi, periosteal fibrosarkom.

Abstract

In this case report, a case of periosteal fibrosarcoma in an 8-year-old tabby cat is described clinically, macroscopically and microscopically. The material of the study consisted of a mass that was noticed in the size of a hazelnut on the right extremite genu joint and reached the size of a walnut within 5-6 months. Radiographic imaging revealed the mass at the distal end of the right femoral bone. It was observed that the surgically removed mass was 4 x 4.5 x 5 cm in size, with a hard outer surface and a soft inner part, with a white-yellowish color. Microscopic examination revealed giant cells, areas of necrosis and periosteal cell growth, as well as eddy and eddy structures. This image was evaluated to be compatible with periosteal fibrosarcoma. As a result, it was thought that it would be useful to consider periosteal fibrosarcomas in the evaluation of fibrosarcomas in cats.

Keywords: Cat, histopathology, periosteal fibrosarcoma.

VETERİNER HEKİMLİKTE LAPAROSKOPİK CERRAHİ

Muhammed Kaan YÖNEZ

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi ABD,
kaanyonez@erciyes.edu.tr, ORCID ID : 0000-0001-9160-6363

Nevzat Emre ASLAN

Araş. Gör., Yozgat Bozok Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi ABD,
nevzatemre12@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8970-7763

Özet

Laparoskopi kelimesi, Yunanca karın anlamına gelen “laparo” ve görüntüleme aleti anlamına gelen “scope” kelimelerinin birleşiminden oluşmaktadır. Beşeri hekimlikte rutin olarak kullanılan laparoskopik cerrahi; veteriner hekimlikte de, artan toplum bilinci ve hayvan sahiplerinin pet hayvanlarına olan ilgisi nedeniyle, talep edilmekte ve yaygınlaşmaktadır. Laparoskopik cerrahi, karın boşluğunda pnömoperitoneum oluşturulmasının ardından karın boşluğuna laparoskop yerleştirilerek intra-abdominal görüntüleme sağlayan minimal invaziv cerrahi girişimdir. Laparotomi ile gerçekleştirilen tüm operatif işlemlerin, genel anestezi altında transperitoneal endoskopik teknik olan laparoskopik cerrahi ile de gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir. Laparoskopik cerrahi veteriner hekimlikte; deneysel gözlem, organ biyopsilerinin alınması, intestinal beslenme tüpünün yerleştirilmesi, gastropeksi, kriptorşidi cerrahisi, piyometra ve suni tohumlama gibi birçok alanda kullanılmaktadır. Minimal invaziv cerrahi yöntem olan laparoskopik cerrahi; doku travması ve buna bağlı yapışmaları en az düzeye indirmek, postoperatif ağrı, enfeksiyon riski ve yara komplikasyonlarını azaltmak, iyileşme süresini kısaltmak gibi avantajları olduğu bilinmektedir. Bunların yanı sıra, laparoskopik cerrahide kullanılan alet ve ekipmanın pahalı olması, kullanılan ekipmanın taşınmasının zor olması, laparoskopik cerrahinin öğrenme süresinin uzun olması ve deneyim gerektirmesi, cerrahin algı duygusunu kısıtlaması gibi dezavantajları olduğu belirtilmektedir. Veteriner hekimlikte kullanımı yaygınlaşmaya başlayan laparoskopik cerrahi, gerekli alet ekipman maliyetlerinin yüksek olmasına rağmen, araştırmacılar tarafından 1970’li yıllardan itibaren hem beşeri hem de veteriner hekimlikte minimal invaziv cerrahi yöntem olduğu vurgulanmış ve literatürde yerini almıştır.

Anahtar Kelimeler: Laparoskopi, Minimal invaziv cerrahi, Postoperatif komplikasyon

**FİRMA KÜLTÜR KOLEKSİYONUNDAKİ MİKROORGANİZMALARIN
BİYOSÜRFAKTAN ETKİNLİKLERİNİN VE KULLANILMA
POTANSİYELLERİNİN İNCELENMESİ**

Duygu KILIÇ

Dr., Viking Temizlik ve Kozmetik Paz. San. Tic. A.Ş., duygu_kilic@vikingtemizlik.com.tr
ORCID ID:0000-0003-4102-8563

Cansu AYDOĞAN

Mikrobiyolog, Viking Temizlik ve Kozmetik Paz. San. Tic. A.Ş.,
cansu_aydogan@vikingtemizlik.com.tr
ORCID ID:0009-0007-6114-9748

Ceyda HEMEN

Ar-Ge Müdürü, Viking Temizlik ve Kozmetik Paz. San. Tic. A.Ş.,
ceyda_hemen@vikingtemizlik.com.tr
ORCID ID:0000-0001-6588-5346

Özet

Küresel ısınma kaynaklı çevreye verilen zararın minimuma indirilmesi “yeşil kimyanın” asıl amacıdır. Karbon ayak izini azaltmak amacıyla petrokimya türevli, geleneksel yüzey aktif maddelerin yerine, yenilenebilen, biyobozunur, düşük toksisiteli yüzey aktif maddelerin sentezlenmesi gerekmektedir. Biyosürfaktanlar, yenilenebilir kaynaklardan elde edilmeleri, düşük toksisiteye sahip olmaları ya da toksik olmamaları, biyolojik olarak parçalanabilir olmaları gibi özellikleri sayesinde daha avantajlı kullanım alanlarına sahiptir. Dünya çapında mikroorganizmalar tarafından sentezlenen biyosürfaktan çalışmaları son yıllarda ivme kazanmıştır. Ülkemiz açısından da dışa bağımlılığın azaltılması için bu projeler üzerine ağırlık verilmesi oldukça elzemdir. Bu amaçla firma kültür koleksiyonunda yer alan mikroorganizmalar arasında biyosürfaktan üretimi yapabilen türler belirlenmiştir. Belirlenen mikroorganizmaların biyosürfaktan üretme potansiyelleri kalitatif yöntemlerle ortaya koyulmuştur. Amonyak nitrite dönüştüren *Nitrosomonas* ve başta laktoz olmak üzere diğer şekerleri laktik aside dönüştüren *Lactobacillus* mikroorganizmalarının biyosürfaktan üretimi bakımından pozitif olduğu bilindiği için çalışmalarda bu mikroorganizmalar kullanılmıştır. Bu amaçla hazırlanan MSM (minimum salt medium) ve Muller Hinton ortamlarına inokülasyon yapılmış, 5 gün boyunca 35°C’de inkübasyona bırakılmıştır. İnkübasyon sonunda elde edilen süpernatant ile sürfaktan aktivitesi değerlendirilmiştir. Emülsifikasyon kapasitesinin incelenmesi amacıyla kerosen ile muamele edilerek oda koşullarında bekletilmiştir. İnkübasyon sonunda tüplerdeki ara fazlar ölçülerek emülsifikasyon kapasiteleri değerlendirilmiştir. Elde edilen ara faz yüksekliği emülsifikasyon kapasitesi hakkında bizlere bilgi vermektedir. E₂₄ testine göre; Laktobakter için Mueller-Hinton ortam için 6,5; MSM ortam için 5; Nitrobakter için Mueller-Hinton ve MSM ortam için 12 olarak emülsifikasyon değerleri hesaplanmıştır. Biyosürfaktan etkinliği ayrıca yağ yayma denemesi ile ortaya koyulmuştur. Yağ yayma denemelerinde nitro ve lakto bakterilerin MSM ortamında en iyi sürfaktan etkinliğini gösterdiği gözlenmiştir. Daha saf biyosürfaktan elde edebilmek amacıyla inkübasyonu tamamlanan besiyerleri filtrasyon işleminden sonra asit ile muamele edilmiş ve nötürleştirme işleminden sonra kurutulmuştur. Anyonik, noniyonik ve katyonik sürfaktan analizleri gerçekleştirilerek mevcut ürünler içerisinde kullanılma potansiyelleri araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler; Biyosürfaktan, *Lactobacillus*, *Nitrosomonas*, Anyonik, Katyonik, Noniyonik

**G-C₃N₄@POLY(HEMA-CO-NVP)HİDROJEL NANOKOMPOZİT SENTEZİ VE
FOTOKATALİTİK BOZUNMASINDA FOTOKATALİZÖR OLARAK
KULLANILMASI**

Mohammad MUHİEDDİNE

Erciyes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Nanobilim ve Nanoteknoloji Anabilim Dalı,
Kayseri, Türkiye.
mhd5_md@hotmail.com, ORCID ID: 0009-0006-2924-887X

Salsabil MAROUCH

Erciyes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Analitik Kimya Anabilim Dalı, Kayseri,
Türkiye.
marouch.salsabil@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-3221-8963

Erkan YILMAZ

Erciyes Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Temel Eczacı Bilimleri, Kayseri, Türkiye.
Erciyes Üniversitesi, Nanoteknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi (ERNAM), Kayseri,
Türkiye.
erkanyilmaz@erciyes.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-8962-3199

Özet

Su arıtmada nanopartiküllerin kullanımı büyük bir ilgi kazanmıştı fakat nanopartiküllerin boyutu küçük olduğu için çökmesini ve sudan ayrılmasını zor ve pahalı kalır dolayısıyla bu işlemi kolaylaştırmak ve ucuza getirmek için bir sürü yöntemler geliştirilmiştir.

Bu çalışmada, grafitik karbon nitrit nanopartiküller (g-C₃N₄), kalsinasyon yöntemiyle sentezlenmiştir. Ardından 2-hidroksietil metakrilat(HEMA) ve N-Vinil pirolidon (NVP) monomerler çözeltisinde disperse edilip çapraz bağlayıcı ve başlatıcı ekleyerek nanopartiküllerin hapsedilmesini sağlayan üç boyutlu bir polimer ağı oluşturulmuştur.

Geliştirilen g-C₃N₄@Poly(HEMA-co-NVP)hydrogel nanokompozitin kimyasal ve morfolojik karakterizasyonu, Fourier dönüşümlü kızılötesi spektroskopisi(FT-IR) ve taramalı elektron mikroskopu (SEM) kullanılarak gerçekleştirilmişti ve metilen mavisinin (MB) fotokatalitik bozunmasında fotokatalizör olarak kullanılmıştır.

Hidrojellerin yapısında bulunan gözenekler, boya, hidrojel ve nano parçacıklar arasında daha iyi bir temas yüzey alanına yol açan atık suyun hidrojele nüfuz etmesine izin veren bir taşıma yolu görevi görür dolayısıyla g-C₃N₄ ve MB arasındaki etkileşimler engellemeden, fotokatalitik bozunma işleminden sonra, nanopartiküllerin ayrılmasını kolaylaştırmaktadır.

Fotokatalitik aktivite çalışmasında, çözeltinin pH'i MB'nin fotokatalitik bozunma üzerindeki etkisi değerlendirilmişti, bunun için 10 ppm 150 ml MB çözelti pH2-10 arasında olan tampon çözeltiler kullanılarak hazırlanılıp, 100mg hidrojel nanokompozit eklenilmişti ardından karışım karanlıkta en az 12 saat manyetik karıştırıcı üzerinde adsorpsiyon tamamlanana kadar karıştırılmıştır. Fotokatalitik cihazında, çözelti yüzeyinden yaklaşık 5 cm mesafe uzaklıktaki 400W UV lamba yardımıyla MB'nin bozulmasına sağlanmıştı ve bozunmanın kinetiği 30 dk aralıkla 460 saat boyunca takip edilmişti. Çözeltilerde MB'nin miktarı UV-Vis spektrofotometresi kullanılarak tayin edilmiştir.

Anahtar kelimeler: su arıtma, hidrojel, fotokatalitik bozunma, fotokatalizör, g-C₃N₄.

LİBERAL VE KOMÜNİTERYAN ÖZGÜRLÜK ANLAYIŞLARI: MEDYA ETİĞİ ÜZERİNE BAZI DEĞERLENDİRMELER

LIBERAL AND COMMUNITARIAN CONCEPTIONS OF FREEDOM: SOME ASSESSMENTS ON MEDIA ETHICS

İbrahim Semih METİN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Bartın Üniversitesi,
ORCID NO: 0000-0002-0208-3204

Özet

Medya etiği genel anlamıyla basın mensuplarının görevlerini ifa ederken uymakla yükümlü oldukları ahlaki kural ve ilkeleri ifade eder. Bu yönüyle uygulamalı ahlak felsefesinin kapsamına giren bir konu olmakla birlikte çağdaş literatürde ayrı bir çalışma alanı olacak kapsamda kuramsal ve uygulamalı çalışmaların yer aldığını görüyoruz. Bu çalışmada medyanın etik yaklaşımları liberal ve komüniteryan teorilerinin bakış açıları ele alınarak incelenecektir. Liberalizm en geniş anlamda bireyi ve bireysel özgürlükleri destekleyen kuram olarak nitelendirilir. Bu teorinin temel değerleri arasında düşünce ve ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü, sivil hak ve özgürlükler, hukukun üstünlüğü, siyasi özgürlükler, özel mülkiyet yer alır. Komüniteryanizm ise 20. yüzyılın ikinci yarısının sonlarına doğru gelişmeye başlayan, sadece bireysel özgürlüklere önem verilmesi ve onların korunmasından dolayı toplumsal, ulusal ve kültürel değerlerin göz ardı edildiğini savunan bir teoridir. Medya etiğinin liberal açıdan değerlendirilmesi felsefe tarihindeki özgürlük üzerine en kapsamlı çalışmalardan birisini gerçekleştiren John Stuart Mill'in görüşleri çerçevesinde şekillenmiştir. Mill "*Hürriyet Üzerine*" isimli eserinde düşünce ve ifade özgürlüğünün bireylerin kendilerini ilgilendiren konular özelinde herhangi bir sınırlandırmaya tabi tutulamayacağını belirtmiştir. Ancak bireysel özgürlükler kullanılırken, başkalarına zarar verildiği ya da başkalarının özgürlüklerinin tehlikeye düşürüldüğü durumlarda sınırlamadan söz etmek mümkün olabilir. Komüniteryan kuram açısından ise genel toplumsal iyiliği göz ardı ederek bir haklar temellendirilmesi yapılamaz. Bu nedenle, medya araçları tarafından düşünce ve ifade özgürlüğünün kullanımı toplumsal değerlerden bağımsız şekilde olmamalıdır. Yapılan yayınlarda toplumun dil, din, ırk, milliyet, kültür, tarih gibi kolektif değerlerinin dikkate alınması kuram ve uygulamada savunulan bir görüştür. Mill, insanın diğer varlıklardan düşünmesi yönüyle ayrıldığını, dolayısıyla düşünen bir varlık olarak ahlak sahibi olmasının gerekliliğini anlatır. Medya mensuplarının da düşünce ve ifade özgürlüklerini kullanırken ahlak sahibi olduklarının bilincinde eylemde bulunmaları, süregelen liberalizm-komüniteryanizm tartışmasında hem özgürlükler açısından hem de toplumsal değerler açısından ortak bir paydada birleşilmesi adına önemlidir.

Bu bildiride Mill'in *Hürriyet Üzerine* adlı eserinde yer alan temel düşüncelerinden hareketle özellikle kitabın son bölümünde 'Uygulamalar' başlığı altında tartıştığı zehirli madde kullanımı, tehlikeli girişimlerde bulunma gibi örnek durumlar incelenecektir. Bu ve benzeri örnekler üzerinden liberal ve komüniteryan basın özgürlük anlayışının temel yaklaşımlarını çıkarmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler : Liberalizm, Komüniteryanizm , Etik, Medya Etiği

Abstract

Media ethics, in general terms, refers to the moral rules and principles that members of the press are obliged to comply with while performing their duties. In this respect, although it is a subject within the scope of applied moral philosophy, we see that there are theoretical and applied studies in the contemporary literature that will be a separate field of study. In this study, the ethical approaches of the media will be examined by considering the perspectives of liberal and communitarian theories. Liberalism is characterized as the theory that supports the individual and individual freedoms in the broadest sense. The fundamental values of this theory include freedom of thought and expression, freedom of the press, civil rights and freedoms, rule of law, political freedoms, and private property. Communitarianism, on the other hand, is a theory that started to develop towards the end of the second half of the 20th century, arguing that social, national and cultural values are ignored because only individual freedoms are given importance and protected. The liberal evaluation of media ethics has been shaped within the framework of the views of John Stuart Mill, who carried out one of the most comprehensive studies on freedom in the history of philosophy. In his work titled "*On Liberty*" he stated that the freedom of thought and expression cannot be subject to any restrictions on the subjects that concern them. However, when using individual freedoms, it may be possible to talk about restriction in cases where others are harmed or the freedoms of others are endangered. In terms of communitarian theory, a rights cannot be grounded by ignoring the general social good. For this reason, the use of freedom of thought and expression by the media should not be independent of social values. Considering the collective values of the society such as language, religion, race, nationality, culture and history in the publications is an opinion advocated in theory and practice. Mill explains that man differs from other beings in the way he thinks, and therefore, it is necessary to have morality as a thinking being. It is important for the members of the media to act with the awareness that they have morals while exercising their freedom of thought and expression, in order to unite on a common ground in terms of both freedoms and social values in the ongoing liberalism-communitarianism debate.

In this paper, exemplary situations such as use of toxic substances, and dangerous attempts, which he discussed under the title of "Applications" in the last part of the book, will be examined, based on Mill's basic ideas in his book *On Freedom*. We will try to draw out the basic approaches of the liberal and communitarian press freedom through these and similar examples.

Keywords : Liberalism, Communitarianism, Ethics, Media Ethics

TÜRKİYE İLE FİNLANDİYA, GÜNEY KORE, HONG KONG, JAPONYA VE SİNGAPUR'UN YILLARA GÖRE PISA BAŞARISININ DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF PISA SUCCESS BY YEARS OF TURKEY, FINLAND, SOUTH KOREA, HONG KONG, JAPAN AND SINGAPORE

Gamze ASLAN

Dr, Bağımsız Araştırmacı,
ORCID ID: 0000-0001-8057-5522

Şakir BERBER

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-7699-2080

Özet

Bu çalışmada Türkiye ile Finlandiya, Güney Kore, Hong Kong, Japonya ve Singapur'un 2009-2018 yılları arasında gerçekleştirilen PISA sonuçları karşılaştırılmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada konu ile ilgili PISA resmi sonuçları, kitap ve makalelerden yararlanılmıştır. Bu kapsamda araştırmaya konu olan ülkeler ile Türkiye'nin 2009-2018 yılları arasında gerçekleştirilen PISA sınav sonuçları karşılaştırılmıştır. İnceleme sonucunda Türkiye dışındaki araştırmaya konu olan devletlerin PISA okuma, matematik ve fen alanlarında OECD ortalamasının üzerinde başarı gösterdiği bulunmuştur. Türkiye her üç alanda da OECD ortalamasının oldukça altında bulunmaktadır. Araştırmada PISA' da başarı sağlayan ülkelerin eğitim çalışmaları ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Bu kapsamda bu ülkelerde eğitimde yüksek başarıyı getiren uygulamalara değinilmiştir. Araştırma kapsamında PISA' da başarılı olan ülkelerin başarıyı elde etmelerinde, eğitim alanında gerçekleştirdikleri uygulamaların etkili olduğu bulunmuştur. Türkiye PISA' da istenen düzeyde başarıyı elde edememiştir. Bu durumun oluşmasında eğitimde fırsat eşitliği, eğitime ayrılan bütçe, kaliteli öğretmen yetiştirilmesi gibi faktörler etkili olmuştur. Araştırmada ayrıca eğitim ile ekonomik kalkınma arasındaki pozitif yönlü ilişkiye dikkat çekilmiştir. Bu bağlamda eğitim alanındaki gelişmelerin ekonomik alanda da olumlu sonuçlar ortaya çıkardığı bulunmuştur. Bu tespit araştırmanın önemini artırmıştır. Araştırmaya konu olan ülkelere özellikle Güney Kore, Japonya ve Singapur'un ekonomik gücünü, eğitimde gerçekleştirdiği başarılarla borçlu olduğu saptanmıştır. Özellikle Singapur'un PISA'ya ilk katılım gösterdiği yıldan itibaren OECD ortalamasının üzerinde başarıya sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: PISA, Eğitim, Fırsat Eşitliği

Abstract

In this study, the PISA results of Turkey and Finland, South Korea, Hong Kong, Japan and Singapore between 2009-2018 were compared. In this study, in which the qualitative research method was used, PISA official results, books and articles related to the subject were used. In this context, the PISA exam results of the countries that are the subject of the research and Turkey between the years 2009-2018 were compared. As a result of the examination, it was found that the states that were the subject of the research, except Turkey, were successful in PISA reading, mathematics and science above the OECD average. Türkiye is well below the OECD average in all three areas. In the research, information about the education studies of the countries that have been successful in PISA is given. In this context, the practices that bring high success in education in these countries are mentioned. Within the scope of the research, it

was found that the practices they carried out in the field of education were effective in the success of the countries that were successful in PISA. Türkiye could not achieve the desired level of success in PISA. Factors such as equality of opportunity in education, the budget allocated to education, and the training of quality teachers have been effective in the formation of this situation. The research also draws attention to the positive relationship between education and economic development. In this context, it has been found that the developments in the field of education have also produced positive results in the economic field. This finding increased the importance of the research. It has been determined that the countries that are the subject of the research, especially South Korea, Japan and Singapore, owe their economic power to their achievements in education. It has been observed that Singapore has achieved success above the OECD average since the first year it participated in PISA.

Key Words: PISA, Education, Equal Opportunity

**MARKSİST TOPLUM MODELİ BAĞLAMINDA TÜRKİYE’DE 6 ŞUBAT 2023
DEPREMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME**

Erol AKYILDIRIM

Doktora Öğrencisi, Iğdır Üniversitesi, ORCID ID: 000-0003-2333-6044

Özet

Çalışmada çatışmacı toplum modelini benimseyen Marksist toplum yapısı ile Türkiye özelinde antiçatışma toplum modeli bağlamında deprem sürecinde yapılan yardımlaşma olgusu karşılaştırılması amaçlanmıştır. Marksist çatışmacı toplum modelinde toplumsal gelişmenin bireyler ya da kitleler arasında iç çatışma ve karşıt güçler arasındaki mücadele doğrultusunda gelişme olacağı savunulmaktadır. Toplumsal sınıflar ya da katmanlar arasında yardımlaşma ile sağlıklı bir toplum yapısının olacağını savunan İslam düşüncesinin, doğal afetler sürecinde afet bölgelerinde yardımlaşmanın, marksist düşüncenin benimsemiş olduğu çatışmacı toplum modelinden daha işlevsel olduğu anlaşılmaktadır. Marks, tarihin diyalektik yasalara paralel şekilde işlenmekte olduğu ve oluş sürecinin karşıt gruplar arasında yaşanan çatışma ile gelişebileceğini savunmaktadır. Proleter sınıf ile burjuvazi arasındaki eşitliğin ücretli sınıfın uzlaşmaz bir mücadele başlatması ile mümkün olacağını benimsemektedir. İslam anlayışında toplumsal katmanlar arasındaki terazinin ancak yardımlaşma ile olabileceği öngörülmektedir. Burjuvadan proleter sınıfa yardım, ihsan; fakirden zengine de saygı hürmet ile bütünlükçü bir toplumsal yapının mümkün olacağı ifade edilmektedir. Bu düşünceden hareketle 6 şubat Türkiye tepreminde bireyler ya da kitleler arasında yaşanan yardımlaşma sisteminin, depremzedelerin yaralarını sarmaları hususunda ne kadar faydalı olduğu; çıkarıcılığın, çatışmacı, kavgacı bir anlayışın ne kadar yararsız ve insanlıktan uzak olduğu ortaya çıkmaktadır. Sonuç olarak simmel, marks, Dahrendorf, Coser vb. çatışmacı düşünürlerin benimsemiş olduğu çatışmacı toplum modelinin, İslam dininde söz konusu yardımlaşma toplum anlayışının doğal afet sürecinde birincisinin işlevsiz, ikincisinin işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelime: Marksist Toplum Modeli, Yardımlaşma, Çatışma, Deprem, İslamiyet.

Abstract

In the study, it is aimed to compare the Marxist society structure, which adopts the conflict society model, and the phenomenon of cooperation in the earthquake process in the context of the anti-conflict society model in Turkey. In the Marxist conflict society model, it is argued that social development will be in line with the internal conflict between individuals or masses and the struggles between opposing forces. It is understood that the Islamic thought, which advocates that there will be a healthy social structure with cooperation between social classes or layers, is more functional than the conflict society model adopted by marxist thought, helping in disaster areas during natural disasters. Marx argues that history is processed in parallel with dialectical laws and that the process of becoming can develop with the conflict between opposing groups. It accepts that the equality between the proletarian class and the bourgeoisie will be possible if the wage class starts an uncompromising struggle. In the understanding of Islam, it is predicted that the balance between the social layers can only be achieved by cooperation. Help and benevolence from the bourgeois to the proletarian class; It is stated that an integrative social structure will be possible with respect and respect from the poor to the rich. Based on this idea, how useful the solidarity system between individuals or masses in the 6 February Turkey earthquake was in terms of healing the wounds of earthquake victims; it

becomes clear how useless and inhumane a self-seeking, confrontational, belligerent understanding is. As a result, Simmel, Marks, Dahrendorf, Coser etc. It is revealed that the conflict society model adopted by conflict thinkers, the mutual understanding of society in Islam, the first of them is dysfunctional and the second is functional in the natural disaster process.

Keywords: Marxist Model of Society, Solidarity, Conflict, Earthquake, Islam

GELECEK NE GETİRECEK? TOPLUM 5.0 ÇERÇEVESİNDE DİJİTALLEŞME, İŞ VE YAPAY ZEKÂ

Öğr.Gör.Dr. Gizem Şebnem BEYDOĞAN

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-6940-9486

Özet

Dijitalleşme ile bilginin dijitalleşmesi sürecinde teknolojilerin ve internet kullanımı insanların, özellikle de dijital yerlilerin kullanım becerilerini geliştirir. Dijital uygulamalar ve beraberinde toplum 5.0 kafa karışıklığına neden olabilecek belirsizliğe sahip olabilir, ilerlemeler teknolojik gelişmenin merkezine insanı oturtuyor ve verimliliği artırıyor. Yapay zekâ (AI) ve araçları iş yaşamının tüm süreçlerinde özellikle pazarlama, satış, tasarım, insan kaynakları işe alım süreçleri, ekip içi iletişim, yöneticiler için çalışan eğitimi gibi operasyonlarda yaygınlaşıyor. Çalışma yaşamına yenilikler sunuyor. Yapay zekâ ile desteklenmiş yenilikçi araçlar gerek işletmeler ve girişimciler gerekse dijital kullanıcılar için yüksek kaliteli içerikleri hızlı oluşturmaya yardımcı olabilir, yatırımları yönetme sürecini basitleştirip yatırım izleme aracı olabilir, güçlü bir pazarlama otomasyonu aracı, video veya animasyon aracı olabilmektedir. Bu ve bunun gibi birçok süreci hızlı ve kolay yapmayı sağlamaktadır. Küresel boyutta, erkekler işgücü-iş piyasalarına kadınlardan etkin konumda olmakla birlikte bu katılım oranlarındaki cinsiyet farkı giderek azalmaktadır. Özellikle son yıllarda Türkiyede de teknolojik değişim-dijitalleşme ve iş hayatında kullanabilecek yapay zekâ araçlarının kullanımı ile kadınların iş yaşamına katılımına katkı sunması ve onların işgücüne katılımlarında engelleri azaltması bekleniyor. Ancak işgücü piyasasına katılımları düşük oranlarda olduğu görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Dijitalleşme, Toplum 5.0, Yapay Zekâ

**SİVAS İLİNDE GELENEKSEL ÇUBUKÇULUK ZANAATI VE SON
TEMSİLCİLERİNDEN EROL AÇIL'IN ÇALIŞMALARI**
TRADITIONAL STICK-CRAFTING IN SİVAS AND ITS LAST REPRESENTATIVE
EROL AÇIL'S WORKS

Dr. Fatmagül SAKLAVCI,
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
ORCID ID: 0000-0001-9274-5111

Özet

Tarih boyunca sağlamlığı ve dokusuyla kullanışlı bir malzeme olan ağacın yontulup, işlenmesi ve süslenerek kullanım eşyası haline getirilmesine ahşap işçiliği adı verilmektedir. Sivas'ın geleneksel el sanatlarından birisi olan ve *ağızlıkçılık* olarak da adlandırılan *çubukçuluk* ahşap işlemeciliği çeşitlerinden birisidir. Geçmiş 18. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Çubukçuluk ahşap malzeme üzerine işlemler yapılarak ağızlık, kalem, isimlik, tığ sapı, şamdan, baston, tükenmez kalem gibi eşyalar hazırlanan bir zanaattır. Çubukçulukta geleneksel olarak kullanılan ana malzeme Sivas, Tokat, Erzincan, Kars ve Ağrı'da yetişen "germişek" ağacıdır. Bu ağacın dallarının oymaya uygun olması ve zehirli maddeleri içerisine emmesinden dolayı tercih edilmektedir. Tabiatla azalması ve ulaşım zorluğu sebebiyle günümüzde kavak ve gürgen ağacı kullanılmaktadır. Kabukları soyulan ağaç çubukları hazırlanacak ürüne göre uygun boyda kesilerek şekil verilmekte, ısıtma, doğrultma, yakma, boyama, cilalama ve ibrişim sarma gibi en az on beş işlem uygulanmaktadır. Günümüzde Sivas'ta çubukçuluk yapan birkaç usta ve atölye kalmıştır. Bu çalışmada üç kuşaktır ağızlık ve çubukçuluk işi ile uğraşan Erol Açıl atölyesinde ziyaret edilerek bu sanat ve bugün ki durumu hakkında araştırma yapılmıştır. Ustanın dedesi Ferit Örenli'nin sanatı öğrendiği kişi ise son yüzyıldaki en önemli temsilcisi, "Çubukçu Baba" olarak da bilinen şehrin manevi şahsiyetlerinden Aziz Baba'dır. Ferit Örenli, Bilecik'te yapılan boyalı ağızlıklara alternatif olarak Sivas ağızlıkları üzerine ibrişim ve buğday sapları kullanarak motif ve yazı örme işini geliştirmiş ve Sivas'a özgü bir tarz yaratmıştır. İbrişimle süsleme zahmetli ve zaman alan bir işlem olduğu için bugün bu işi yapan kişi neredeyse kalmamıştır. Dededen öğrendiği tekniklere yenilerini de ekleyen Erol Usta günümüzde masa üstü isimlik, ağızlık, kalem gibi eşyalarla birlikte baston yapımını da sürdürmektedir. Teknolojik yeniliklerle birlikte el emeği ahşap ürünlere olan talep azalmakta, bu işi yapan ustalar mesleklerini öğretecek ve yaşatacak çırak bulamamaktadır. Sanatın hayatta kalması ve gelecek nesillere aktarılabilmesi için bu işe gönül veren kişilerin desteklenmesi, mesleğin cazip hale getirilmesi ve uygun koşullar sağlanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sivas, Geleneksel Sanat, Çubukçuluk.

Abstract

Woodworking is the process of carving, processing and decorating the wood, which has been a useful material with its durability and texture throughout history, and making it a useful item. Stick making, which is one of the traditional handicrafts of Sivas is one of the types of woodworking. Its history dates back to the 18th century. Stick making is a craft where items such as mouthpieces, pens, nameplates, crochet handles, candlesticks, walking sticks, and ballpoint pens are prepared by embroidering on wooden materials. The main material traditionally used in stick making is the "germişek" tree, which grows in Sivas, Tokat, Erzincan, Kars and Ağrı. It is preferred because the branches of this tree are suitable for carving and

absorb toxic substances into it. Poplar and hornbeam trees are used today due to the decrease in nature and the difficulty of transportation. The peeled wood sticks are cut to a suitable size according to the product to be prepared and shaped, and at least fifteen processes such as heating, straightening, burning, painting, polishing and spinning are applied. Today, only a few masters and workshops are left in Sivas. In this study, the workshop of Erol Açıl, who has been dealing with cigarette holders and sticks for three generations, has been visited and research has been made about this art and its current status. The person from whom Ferit Örenli, the master's grandfather, learned art, is the most important representative of the last century, Aziz Baba, also known as "Çubukçu Baba", one of the spiritual figures of the city. Ferit Örenli, as an alternative to the painted mouthpieces made in Bilecik, has developed the work of knitting motifs and writing by using thread and wheat stalks on Sivas mouthpieces and has created a style unique to Sivas. Since embroidering with thread is a laborious and time-consuming process, there are almost no people who do this work today. Erol Usta, who added new techniques to the techniques he learned from his grandfather, continues to make canes together with items such as table-top name holders, mouthpieces and pens. With technological innovations, the demand for handcrafted wooden products is decreasing, and the masters who do this work cannot find apprentices who will teach and keep their profession alive. In order for art to survive and be passed on to future generations, it is necessary to support people who are passionate about this work, to make the profession attractive and to provide suitable conditions.

Keywords: Sivas, Traditional Art, Stick-Crafting.

**GÜNÜMÜZDE TÜKETİM KÜLTÜRÜNÜN SUNDUĞU METALARLA KENDİSİNİ
TANIMLAYAN BİREYİN KİMLİK ARAYIŞI:
“BİR PERİ MASALI” DİZİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
THE SEEKING FOR IDENTITY OF THE INDIVIDUAL WHO DEFINES THEIR
SELF WITH THE METHODS OFFERED BY CONSUMPTION CULTURE:
A REVIEW ON THE SERIES "BİR PERİ MASALI"**

Fikret YAZICI

Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi, , ORCID ID:0000-0003-1821-0973

Oğuzhan BAYRAK

Arş. Gör. Ordu Üniversitesi, ORCID ID :0000-0001-7795-4687

Özet

Tüketim kültürü, sürekli olarak dozajını arttırarak toplumsal hayatta belirleyici dinamiklerden biri olmaya devam etmektedir. Popüler kültürün en büyük temsilcilerinden olan ve aynı zamanda tüketim kültürünün vitrini işlevini gören televizyon dizileri; bu işlevlerini yerine getirebilmek ve mümkün olduğu kadar geniş bir kitleye hitap edebilmek adına birçok stereotipten ve belki de sinema tarihinin en çok kullanılan klişelerinden olan “zengin-fakir karşıtlığından” sıklıkla yararlanmaktadır. Farklı ekonomik statüden ve farklı kültürel arka planlardan gelen zıt karakterlere dizilerde yer vererek, bu karakterlerin yaşadıkları çatışmalarla hikayenin devamlılığını sağlamak ve ilgi çekiciliğini arttırmak, dizilerde sıklıkla başvurulan bir yöntemdir.

Bir film veya bir televizyon dizisi, -kültürel bir meta olarak- yaratım sürecinden izleyiciye sunulduğu ana kadar devam eden süreçte birtakım ideolojik ve ticari kaygıları da içerisinde barındırarak şekillenmektedir. Bir filmin veya dizinin ideolojik işlevini görmek ve bu bilinçle incelemek, incelenen filmi veya diziyi daha iyi anlama noktasında oldukça önem taşımaktadır. Bir filmin veya bir dizinin oluşması sürecinde arka planda işleyen endüstriyel yapı, kapitalist üretim pratiklerinin kültürel üretim ürünleri üzerinde etkili olmasına imkân vermektedir. “Hall’e göre, medyanın en önemli işlevi medyanın toplumsal inşasında üstlendiği ideolojik işlevdir. Bu ideolojik işlevi göz ardı eden hiçbir araştırma medyanın toplumsal süreçte oynadığı rolü tam olarak ortaya koyamaz” (İrvan, 2002, s. 99).

Bu çalışmada, 28 Eylül 2022 tarihinde Fox Tv’de yayınlanmaya başlayıp 13 bölüm yayınlanıp final yapan “*Bir Peri Masalı*” dizisi ideolojik film-dizi çözümleme yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Dizi boyunca tüketim kültürü metalarının yüceltildiği ve onlara ulaşmanın sınıfsal olarak bir üst gruba geçmenin yollarından biri olduğu mesajının verildiği gözlemlenmektedir. Bunu yaparken de yine zengin-fakir karşıtlığının kullanıldığı ve görece ekonomik olarak daha alt sınıfta olan kadın karakterin dizi boyunca pahalı tüketim ürünlerine erişerek ve onlar gibi davranarak zenginler sınıfının içerisine dahil olma çabası işlenmektedir. Bu durum tüketim kültürü eliyle yaratılan “*hayat tarzı pazarlaması*” (lifestyle marketing) kavramına örnek oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tüketim Kültürü, Türk Dizileri, Temsil

**DEPREM ANINDA BİNANIN YIKILDIĞININ TESPİTİNİ YAPAN VE RADYO
FREKANSIYLA ADRES YAYINI YAPAN SİSTEM**

Abdullah PALABIYIK
Konya Teknik Üniversitesi

Kemal ERDOĞAN
Dr. Öğretim Üyesi, Konya Teknik Üniversitesi

Özet

Deprem felaketi yaşandığında görülmektedir ki yıkılan binaların yerlerinin en kısa zamanda tespit edilmesi kurtarma organizasyonunun hızlıca yapılabilmesi için çok önemlidir. Deprem olduğunda elektrik kesintisi vb sebepler nedeniyle mobil iletişim araçlarının da genellikle devre dışı kalması sebebiyle yıkılan binaların bulundukları konumların ve yıkılan binaların sayısının tespiti günümüzde mahallelerin karadan veya havadan denetlenmesiyle yapılabilmektedir. Bu durum hayat kurtarmak için çok önemli olan ilk 48 saatin boşa harcanması anlamına gelmektedir.

Bu çalışmada geliştirilen sistem ile depremde sonra yıkılan binaların konumlarının radyo frekansı aracılığıyla bildirilmesi hedeflenerek, hangi adreslerde kaç adet binanın yıkıldığı bilgisinin daha hızlı bir şekilde kriz koordinasyon merkezine ulaştırılması hedeflenmiştir. Yapılan çalışmada bir mikrodnetleyiciye bağlanan basınç sensörü sayesinde yükseklik tespiti yapılmış ve yüksekliğin ani şekilde düştüğünün yorumlanması ile radyo frekansı üzerinden anons gönderilmesi sağlanmıştır. Geliştirilen sistemin depremde yıkılan bir binada çalışacağı planlandığından dolayı, akü ile beslenmesi ve acil durum anonsunu da internet veya mobil iletişim hatlarından değil de radyo frekansı üzerinden göndermesi amaçlanmıştır.

Geliştirilen sistemde STM32 tabanlı bir mikrodnetleyici, basınç sensörü olarak BMP180 ve haberleşme için LoRa haberleşme tekniği seçilmiştir. Ölçülen atmosferik basınçta, belirlenmiş kısa bir zaman aralığında, limit seviyeden fazla bir artış olduğunda Mikrodnetleyici LoRa modülü üzerinden adres bilgisiyle birlikte binanın yıkıldığına dair bir anons yayınlamaya başlamaktadır. Afet koordinasyon merkezinin uygun gördüğü haberleşme frekansına göre ayarlanabilecek bu sistem sayesinde, depremde sonra yıkılan binalardan gönderilen anonslar dinlenerek çok kısa sürede hangi adreslerde kaç adet binanın yıkıldığına tespiti yapılabilecek ve kurtarma organizasyonlarında zamandan tasarruf edilebilecektir. Bu sayede deprem felaketi yaşandığında daha çok insan hayatının kurtarılması sağlanabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Afet Koordinasyonu, Deprem, Kart Tasarımı, Radyo Frekans.

**YENİ MEDYA EKOSİSTEMİNDE GİRİŞİMCİLİK:
FENOMENLERİN KOZMETİK MARKALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Ferda TANSİ KAVOĞLU

Bağımsız Araştırmacı, ORCID: 0000-0002-6789-3320

Özet

Dünya nüfusunun %68'inin mobil telefon, %64.4'ünün internet, %59.4'ünün aktif sosyal medya kullanıcısı olduğu günümüzde Türkiye'de bu oranlar (sırasıyla %95.4, %83.4, %73.1) çok daha yüksek olup, günlük internet kullanımında da 7 saat 24 dakika ile dünya ortalamasının (06:37) üzerindedir (We Are Social, 2023). Yıllar itibarıyla incelendiğinde de teknik altyapının geliştirilmesi, içerik ve uygulamaların çeşitlenmesine paralel olarak kullanıcı sayılarının da artış gösterdiği görülmektedir. Trendi yukarı doğru ivmelenen her mecra gibi dijital platformlar de özgün iş yapış biçimleriyle kendi ekosistemini yaratmakta ve hızla tecimselleşmektedir. Bu çalışmada da Türkiye'de en sık kullanılan sosyal medya uygulamalarından Instagram'da (Deloitte, 2019) yüksek takipçili içerik üreticisiyken kozmetik sektöründe markalaşma arayışına giren fenomenlerin içerik üretim pratikleri incelenmiştir. Betimleyici düzeydeki çalışma kapsamında Selin Ciğerci (@selincigerci), Dilan Polat (@dilanpolat), Eylül Öztürk Özkan (@eylulonline) ve Özlem Öz'ün (@ozlemelaoz) Instagram hesapları incelenmiştir. Çalışmanın başlıca bulgusu örneklemin Goffman'ın teorisinde ortaya koyduğu şekliyle stratejik benlik sunumu yaptığı görülmektedir. Paylaşımlarında (*post*) dijital içerik üreticisi rolüyle örtüşür biçimde ağırlıklı olarak günlük yaşamlarına dair lüksü öne çıkaran, estetik kaygıları olan paylaşımlar yapan fenomenlerin marka tanıtımlarını ise ürün deneme ve kampanya duyurusu şeklinde hikâye (*story*) bölümünde paylaştıkları bulgulanmıştır. Bunun dışında da *öne çıkanlar* bölümünde ve *biolarında* da markalarına, ürün ve hizmetlerine dair bilgilendirme ve yönlendirmeler bulunduğu belirtilmelidir. Bulgulardan hareketle örnekleme dahil edilen fenomenlerin markalarını, etkin ve sürdürülebilir içerik üreticisi olmaları sayesinde oluşturduklarının bilincinde olduğu; bu nedenle de ilgi çekici içerik/marka tanıtımı dengesini korumaya çalıştıkları ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yeni Medya, Fenomen, Girişimcilik, Marka, Kozmetik

İÇ DENETİM ÇALIŞMALARININ FİNANSAL RAPORLAMA KALİTESİNE ETKİSİ

Sezin AÇIK TAŞAR

Dr. Öğr. Üyesi, Beykoz Üniversitesi,
ORCID ID: 0000-0002-0406-7734

Özet

İşletme paydaşları işletmenin faaliyetlerindeki başarısını değerlendirirken, hazırladıkları finansal raporların kalitesini de ölçüt almaktadır. İç denetimin temel işlevleri, işletme kaynaklarının verimli kullanılması, operasyonlarının etkinliğinin artması, finansal hedeflerinin gerçekleştirilmesi gibi konular başlıca olmak şartıyla, işletmenin paydaşlarına güven verecek doğru, eksiksiz ve güvenilir finansal raporların sunumunu gerçekleştirdiğinin değerlendirilmesi de iç denetimin işlevleri arasında yer almaktadır. Finansal raporlamanın kalitesine etki edebilecek çok sayıda etken olabilir. Bu etkenlere karşı iç denetim fonksiyonu, finansal raporların doğruluğunu ve güvenilirliğini azaltabilecek potansiyel riskleri değerlendirerek işletmelere uygun kontrollerin tasarlanmasında yardımcı olmak, geçerli muhasebe standartlarına, politikalarına ve düzenlemelerine işletmelerin hazırladığı raporların uygunluğu sağlamak, finansal tabloları destekleyici belgelerin ve açıklamaların doğruluğunun gözden geçirilmesini sağlamaktan sorumludur. Bu çalışmada, işletmelerin iç denetim fonksiyonu ile nasıl desteklendiği özetlenmiştir. Bu çalışmanın amacı, iç denetimin işletmelerin finansal raporlama kalitesi üzerindeki etkisini araştıran yayınlanmış çalışmaları incelemek ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirmektir. Çalışmada, iç kontrolün uygulanmasını, iç denetim işlevinin etkinliğini ve mali raporların kalitesini iyileştirmek için işletmelerin hangi yollara başvurduğu ve konu ile ilgili yayınlanan çalışmaların ulaştıkları sonuçlar özetlenmiştir. Öte yandan çalışmanın, işletme paydaşlarının iç denetim fonksiyonunun önemini ve katkısını analiz edebilmesine olanak vermesi açısından literatüre katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: İç denetim, finansal raporlama, kalite, içerik analizi

HARNESSING THE POWER OF ELECTROMAGNETIC INDUCTION: A NOVEL APPROACH TO ENERGY HARVESTING FROM AUTOMOTIVE WHEELS

Mohammed Alaa ALWAFIAE

The University of Miskolc, Sályi Doctoral School of Mechanical Engineering Sciences,
Miskolc, Hungary.

ORCID ID: 0000-0002-8083-4018

Bela KOVACS

The University of Miskolc, Sályi Doctoral School of Mechanical Engineering Sciences,
Miskolc,

ORCID ID: 0000-0002-0391-9878

Abstract

Electromagnetic energy harvesting from automotive wheels is an emerging technology that has the potential to improve the energy efficiency of vehicles and reduce their carbon footprint. Unlike traditional energy harvesting methods that rely on mechanical components, such as springs or piezoelectric materials, electromagnetic energy harvesting uses the principle of electromagnetic induction to generate electrical power from the rotational motion of the wheels. The proposed system consists of a set of coils that are mounted on the vehicle chassis and a set of magnets that are attached to the wheel hub. As the wheel rotates, the magnets move past the coils, inducing a voltage in the coils that can be harvested to power various vehicle systems. The voltage generated depends on the speed of the wheel and the strength of the magnetic field, which in turn depends on the design of the magnets and coils. The paper presents a detailed analysis of the electromagnetic energy harvesting system, including the design of the coils and magnets, the selection of the appropriate electronics for voltage regulation and power conditioning, and the characterization of the system's performance under various operating conditions. The simulation results and experimental data demonstrate the feasibility and effectiveness of the proposed electromagnetic energy harvesting system, which can provide a significant amount of power with minimal impact on the vehicle's performance. The proposed system has the potential to power various vehicle systems, such as sensors, lighting, and other auxiliary systems, which can reduce the demand on the vehicle's battery and alternator and improve the overall energy efficiency of the vehicle. Additionally, the use of electromagnetic energy harvesting can reduce the weight and complexity of the vehicle's energy harvesting system, making it a promising approach to energy harvesting in automotive systems.

Keywords: Electromagnetic energy harvesting, Automotive wheels, Electromagnetic induction, Magnets, Coils.

**ALÜMİNYUM 1050 VE SAF BAKIR MALZEME ÇİFTİNİN SÜRTÜNME
KARIŞTIRMA KAYNAK YÖNTEMİYLE BİRLEŞTİRİLMESİNDE FARKLI
İLERLEME HIZLARININ İNCELENMESİ**

Mehmet BEDİROĞLU*

Yüksek Lisans Öğrencisi., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi,

ORCID: 0000-0003-2859-8174

Doğan Engin ALNAK

Doç.Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi,

ORCID: 0000-0003-0126-1483

Serdar MERCAN

Doç.Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi,

ORCID: 0000-0002-1225-8290

Özet

Sürtünme karıştırma kaynağı (SKK), metal parçaların birleştirilmesi için kullanılan bir kaynak yöntemidir. Bu yöntemde, iki veya daha fazla metal parça sürtünme hareketi ile birbirine bağlanır. SKK işlemi sırasında, iki parça birleştirilecek yüzeyler arasında sürtünme oluşturmak için bir basınç uygulanır. Bu basınç, parçalar arasında sürtünme kaynaklı bir ısınma etkisi yaratır. Bu ısınma, malzemelerin plastikleşmesine ve kaynağın oluşmasına neden olur. Sürtünme kaynak işlemi, sürtünme ısı ve mekanik baskı kuvvetinin etkisiyle malzemelerin birleştirildiği bir süreçtir. Bu yöntem, yüksek mukavemetli ve hafif malzemelerin kaynağı için etkili bir yöntemdir.

Çalışmada alüminyum 1050 ve saf bakır malzeme çifti sürtünme karıştırma kaynağı ile birleştirilmiştir. Birleştirilen bakır ve alüminyum plakalar 3 mm kalınlığa, 50 mm genişliğe ve 100 mm uzunluğa sahiptir. Deneylerde omuz çapı 16 mm, pim uzunluğu 2,7 mm olan kare uç kullanılmıştır. Sürtünme karıştırma kaynağı 900 dev/dak devir sayısı ve 16, 20 ve 25 mm/dak ilerleme hızında gerçekleştirilmiştir. Kaynaklı bölgelerinin mikroyapı ve mekanik özellikleri incelenerek, en uyumlu kaynak çiftinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Yapılan mekanik testlerin ve SEM görüntüleri incelendiğinde en uygun ilerleme hızının 16 mm/dak olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sürtünme Karıştırma Kaynağı (SKK), Saf Bakır, Alüminyum 1050

**Bu çalışma, birinci yazarın Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Savunma Sanayi Teknolojileri ve Stratejileri ABD yürüttüğü yüksek lisans tezi ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri tarafından desteklenen TEKNO-2021-033 nolu çalışmasından üretilmiştir.*

POLİPROPİLENİN CO₂ LAZER KESİM PARAMETRELERİNİ OPTİMİZE ETMEK İÇİN BİR SÜPER-ETKİNLİK VERİ ZARFLAMA ANALİZİ YAKLAŞIMI

A SUPER-EFFICIENCY DATA ENVELOPMENT ANALYSIS APPROACH TO OPTIMIZING CO₂ LASER CUTTING PARAMETERS OF POLYPROPYLENE

Oğuzhan DER

Assist. Prof. Dr., Bandırma Onyedi Eylül University, Maritime Faculty, Department of Marine Vehicles Management Engineering, 10200, Bandırma, Turkey, ORCID ID: [0000-0001-5679-2594](https://orcid.org/0000-0001-5679-2594)

Muhammed ORDU

Assist. Prof. Dr., Osmaniye Korkut Ata University, Faculty of Engineering, Department of Industrial Engineering, 80010, Osmaniye, Turkey, ORCID ID: [0000-0003-4764-9379](https://orcid.org/0000-0003-4764-9379)

Gökhan BAŞAR*

Res. Assist. Dr., Osmaniye Korkut Ata University, Faculty of Engineering, Department of Industrial Engineering, 80010, Osmaniye, Turkey, ORCID ID: [0000-0002-9696-7579](https://orcid.org/0000-0002-9696-7579)

Özet

Polipropilen, mekanik dayanıklılığı ve kimyasal direnciyle bilinen çok yönlü bir termoplastiktir ve çeşitli endüstrilerde yaygın olarak kullanılmaktadır. CO₂ lazer kesme işlemi, hassasiyeti ve esnekliğinden dolayı polipropilen dahil olmak üzere plastikleri kesmek için yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu yöntem, termoplastik malzemenin kesilme sırasında bütünlüğünün korunmasını sağlar. Yüksek kaliteli bir kesim elde etmek, özellikle yüzey pürüzlülüğü açısından önemlidir. Aşırı pürüzlülük, yapışma, estetiksel sorunlar ve sonraki işleme veya kullanımda zorluklar gibi sorunlara yol açabilir. Bu çalışma, polipropilen termoplastik malzemenin CO₂ lazer kesme parametrelerini optimize etmek için bir süper-etkinlik veri zarflama analizi yaklaşımı geliştirmeyi hedeflemektedir. Deneylerin etkinlik değerleri, üç girdi (Malzeme kalınlığı, kesme gücü ve hızı) ve bir çıktı (Yüzey pürüzlülüğü) üzerine kurulu parametrik olmayan bir optimizasyon modeli kullanılarak hesaplanmıştır. Faktörlere ait düzeyler ise şu şekilde belirlenmiştir: Malzeme kalınlığı 2, 4 ve 6 mm, kesme gücü 80, 90 ve 100 W ve kesme hızı ise 5, 10 ve 15 mm/dk'dır. Toplamda 27 veri zarflama modeli geliştirilmiş ve üç deneyin etkili olduğu belirlenmiştir. Böylece, en iyi kesme parametreleri, malzeme kalınlığının 2 mm, kesme gücünün 90 W ve kesme hızının 15 mm/dk olduğu deney koşuludur. Bu çalışma, polipropilen işleme alanında hassasiyeti ve verimliliği geliştirme potansiyeline sahip olduğu için önemlidir. Bu durum ise, üretim maliyetlerinin ve atık miktarının azalmasına ve ürün kalitesinin iyileşmesine yol açabilir. Malzeme üreticileri ve son kullanıcılar da dahil olmak üzere tüm paydaşlar, araştırma sonuçlarından faydalanabilir. Geliştirilen optimizasyon modeli, operasyonları eniyileyerek, tutarlı ürün kalitesini sağlamada ve pazar rekabetini artırmada fayda sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Veri Zarflama Analizi, Süper Etkinlik, CO₂ Lazer Kesim, Parametre Optimizasyonu, Polipropilen

Abstract

Polypropylene is a versatile thermoplastic known for its mechanical strength and chemical resistance, making it widely used in various industries. The CO₂ laser cutting process is commonly used to cut plastics, including polypropylene, because of its precision and flexibility. This method ensures that the integrity of the thermoplastic is maintained during cutting. Achieving a high-quality cut is crucial, particularly when it comes to surface roughness. Excessive roughness can cause problems such as poor adhesion, aesthetic issues, or difficulties during subsequent processing or usage. This study aims to develop a super-efficiency data envelopment analysis approach to optimize the CO₂ laser cutting parameters of polypropylene thermoplastic material. The efficiency values of the experiments were calculated using a non-parametric optimization model based on linear programming with three inputs (i.e., material thickness, cutting power and speed) and one output (i.e., surface roughness). The levels of the factors are determined as follows: Material thickness is 2, 4 and 6 mm, cutting power is 80, 90 and 100 W, and cutting speed is 5, 10 and 15 mm/min. A total of 27 data envelopment models have been developed and it has been determined that three experiments are efficient. Thus, the best cutting parameters are the experimental condition where the material thickness is 2 mm, the cutting power is 90 W, and the cutting speed is 15 mm/min. Thus, the experiment combination that provides the best cutting parameters indicates that a material with a thickness of 2 mm should be cut at a cutting power of 90 W and a cutting speed of 15 mm/min. This study is significant as it has the potential to improve the precision and efficiency of polypropylene processing. This can lead to reduced production costs, waste, and improved product quality. All stakeholders, including material manufacturers and end-users, can benefit from the research outcomes. The developed optimization model presents benefits to maintain consistent product quality and enhance market competitiveness by optimizing operations.

Key Words: Data Envelopment Analysis, Super Efficiency, CO₂ Laser Cutting, Parameter Optimization, Polypropylene

ACKNOWLEDGMENTS

This study is supported by Osmaniye Korkut Ata University Scientific Research Projects Unit with the project number “OKUBAP-2022-PT1-003”.

İKİ-BOYUTLU MOLİBDEN DİSELENÜR BAZLI ELEKTROKİMYASAL SENSÖRLERİN GELİŞTİRİLMESİ

DEVELOPMENT OF TWO-DIMENSIONAL MOLYBDENE DISELENIDE-BASED
ELECTROCHEMICAL SENSORS

Yasin TANGAL

YL. Öğr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-4929-3767

Sadık ÇOĞAL

Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-8904-1332

Özet

Elektrokimyasal sensörler, pratikliği, hızlı cevap süresi ve düşük maliyeti sayesinde başta sağlık alanında olmak üzere birçok alanda kullanılmaktadırlar. Sağlık alanında, özellikle kan ve idrar analizlerinde analitleri tespit edip güvenilir ve hızlı sonuç almak için kullanılmaktadırlar. Son yıllarda, elektrokimyasal sensörler askorbik asit (AA), dopamin (DA) ve ürik asit (UA) tayininde de kullanılmaya başlanmış ve bu alanda oldukça yol alınmıştır. AA, DA ve UA biyolojik sıvılarda birlikte bulunan ve fizyolojik süreçlerde önemli rol oynayan üç moleküldür. Bu moleküllerin biyolojik sıvılarda konsantrasyonlarının değişmesi çeşitli hastalıklara neden olabilmektedir. Bundan dolayı, bu moleküllerin hızlı ve güvenilir bir şekilde tayin edilmesi hastalıkların erken teşhis edilmesinde ve etkin tedavi yöntemlerinin uygulanmasında elektrokimyasal sensörlerin kullanılması büyük önem taşımaktadır. AA, DA ve UA moleküllerinin tek tek veya birlikte tayini için farklı malzemelere dayalı birçok elektrokimyasal sensör hazırlanmıştır. Bu malzemeler içerisinde, iki-boyutlu (2D) geçiş metal dikalkojenit malzemeler (TMD) ayarlanabilir yapısal ve elektronik özelliklerinden dolayı elektrokimyasal uygulamalarda oldukça dikkat çekmiştir. Bu alanda TMD malzemeler ile çalışılan yayınlara bakıldığında bu ailenin önemli bir diğer üyesi olan molibden molibden diselenür (MoSe_2)'ün molibden disülfür (MoS_2) ile aşırı benzer özellikler göstermesine rağmen çok daha az çalışıldığı görülmüştür. Selenyumun sülfüre göre metalik karakterinin daha yüksek olması MoSe_2 'nin elektrokimyasal uygulamalarda daha iyi özellikler sergilemesine olanak vermektedir.

Bu çalışmada, başlangıç selenyum miktarı değiştirilerek farklı MoSe_2 malzemeleri hidrotermal yöntem ile sentezlenmiştir. Sentezlenen malzemeler yapısal ve morfolojik açıdan incelenmiştir. Sentezlenen MoSe_2 malzemeleri elektrot modifikasyonunda kullanılmış ve elde edilen elektrotların elektrokimyasal özellikleri belirlenmiştir. Son olarak, en iyi özellikleri gösteren malzeme ile AA, DA ve UA'nın birlikte tayini için bir elektrokimyasal sensör hazırlanmış ve analitik performans parametreleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Elektrokimyasal sensör, MoSe_2 , dopamin, askorbik asit, ürik asit.

Teşekkür

Bu çalışma, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından 0861-YL-22 proje numarası ve TÜBİTAK-121Z321 Nolu proje ile desteklenmiştir.

MOBİLYA TASARIMINDA X İÇİN TASARIM METODOLOJİSİ YAKLAŞIMI

DESIGN METHODOLOGY APPROACH FOR X IN FURNITURE DESIGN

Cem SİNANOĞLU

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-3923-5862

Esra AKGÜL

Dr. Öğrt. Üyesi, Erciyes Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-4468-178X

Elif KILIÇARSLAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi,
ORCID ID: 0000-0002-9576-6126

Özet

Ürün tasarımı alanı, son yıllarda müşteri gereksinimlerini ve tercihlerini tasarım sürecine dahil etmenin önemini vurgulayan önemli gelişmelere tanık olmuştur. Kalite Fonksiyon Yayılımı (QFD), müşteri ihtiyaçlarını sistematik olarak mühendislik özelliklerine çevirmek için güçlü bir metodoloji olarak ortaya çıkmış ve tasarımcıların müşteri beklentileriyle uyumlu ürünler geliştirmesine olanak sağlamıştır.

Ürün tasarımı ve geliştirmenin çeşitli yönlerini optimize etmeyi amaçlayan kapsamlı bir metodolojiler ve araçlar seti olan DFX (Design for Excellence), başlık tasarımında QFD 'nin uygulanmasını büyük ölçüde tamamlayabilir. Tasarımcılar, DFX ilkelerini QFD sürecine dahil ederek, başlık tasarımının erken aşamalarında üretilebilirlik, güvenilirlik, bakım yapılabilirlik ve maliyet etkinliği gibi kritik faktörleri sistematik olarak ele alabilirler. Bu entegrasyon, yalnızca müşteri gereksinimlerini ve tasarım özelliklerini dikkate almayan, aynı zamanda üretim, montaj ve genel ürün yaşam döngüsüne ilişkin pratik hususları da hesaba katan bütünsel bir yaklaşım sağlar. QFD ve DFX arasındaki sinerji, tasarımcılara yalnızca müşteri beklentilerini karşılamakla kalmayan, aynı zamanda verimlilik, kalite ve uzun vadeli performans açısından da öne çıkan başlık tasarımları yaratma gücü vermektedir. Bu çalışmada, QFD ve DFX metodolojilerinin entegrasyonunu ile yeni yatak başlığı ürünlerinin geliştirilmesine ve yeni yatak başlık tasarımının müşteri ihtiyaçlarına yönelik olarak tasarlanmasını amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: DFX, QFD, yatak başlığı, mobilya tasarımı, kalite evi

Abstract

Product design field has witnessed significant developments in recent years, emphasizing the importance of incorporating customer requirements and preferences into the design process. Quality Function Deployment (QFD) has emerged as a powerful methodology to systematically translate customer needs into engineering characteristics, enabling designers to develop products that align with customer expectations.

Design for Excellence (DFX), a comprehensive set of methodologies and tools aiming to optimize various aspects of product design and development, can greatly complement the implementation of QFD in header design. By integrating DFX principles into the QFD process, designers can systematically address critical factors such as manufacturability, reliability,

maintainability, and cost-effectiveness in the early stages of header design. This integration provides a holistic approach that not only considers customer requirements and design features but also takes practical aspects related to production, assembly, and overall product lifecycle into account. The synergy between QFD and DFX empowers designers to create header designs that not only meet customer expectations but also excel in terms of efficiency, quality, and long-term performance. This study aims to develop new headboard products and design them based on customer needs by integrating the methodologies of QFD and DFX.

Keywords: DFX, QFD, headboard, urniture design, house of quality

**PRODUCTION OF BIODIESEL FROM PALM FATTY ACID DISTILLATE USING
A RENEWABLE HETEROGENEOUS CATALYST**

Ichraq El YAAKOUBI,

Laboratory of Materials Engineering for Environment and Valorization (GeMEV), team
(I3MP), Faculty of Sciences Aïn Chock, Maarif, Hassan II University of Casablanca (UH2C),
Morocco, 0000-0002-7204-5596

Youness ABOULIATIM,

Laboratory Materials, Processes, Environment and Quality, National School of Applied
Sciences, Safi, Morocco

Miloudi HLAÏBİ,

Laboratory Polymeres, Biopolymeres, Surfaces (PBS), UMR 6270 CNRS, University of
Rouen, Faculty of Science and Technology, F-76821, Mont-Saint-Aignan, France
0000-0003-3473-7855

Nourredine KAMIL*

Laboratory of Materials Engineering for Environment and Valorization (GeMEV), team
(I3MP), Faculty of Sciences Aïn Chock, Maarif, Hassan II University of Casablanca (UH2C),

Abstract

Owing to the precipitous exhaustion of fossil fuel reserves and the concomitant environmental quandaries arising from the deleterious emissions of conventional diesel, biodiesel has recently garnered escalating attention as a renewable and ecologically benign energy source. The current investigation focuses on the development of a solid heterogeneous acid catalyst, aimed at facilitating the production of biodiesel through an esterification reaction utilizing the fatty acid-rich by-product of palm oil refining, known as PFAD. Empirical findings substantiate the remarkable efficiency of the acid catalyst in converting fatty acids present in palm oil distillate into methyl ester. An optimal conversion rate of 96% was attained when using a catalyst loading of 3 wt% and a methanol/PFAD ratio of 15:1, under conditions of 3 hours at 70°C. Moreover, the synthesized catalyst exhibits remarkable recyclability, as evidenced by its successful reuse for up to 3 cycles in succession. The biodiesel produced showcases characteristics aligning with the exacting standards set forth by ASTM International. It can be concluded that the acid catalyst is reusable and has proved to be a highly efficient and environmentally friendly catalyst. It has great potential for esterifying high-fatty acid feedstocks, mainly palm oil distillate, to produce sustainable, low-cost biodiesel, and could be a promising catalyst for large-scale biodiesel production at a competitive price.

Keywords : biodiesel, Heterogeneous catalyst, Esterification reaction, Palm fatty acid distillate.

**L TİPİ MATRİS RİSK ANALİZİ YÖNTEMİNİN HASTANE İNŞAATINDA
UYGULANMASI**
APPLICATION OF L TYPE MATRIX RISK ANALYSIS METHOD IN HOSPITAL
CONSTRUCTION

Ali İhsan KOÇAKLI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
ORCID ID : 0009-0002-7314-5369

Gerçek BUDAK

Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
ORCID ID: 0000-0003-3209-0875

Özet

Ülkemizde nüfusun artmasıyla birlikte inşaat sektöründe çalışmalar hız kazanmakta ve inşaat sayılarında gözle görülür bir artış yaşanmaktadır. Söz konusu artış, sektörde meydana gelen iş kazalarının sayısını da doğrudan etkilemektedir.

İnşaat işleri temel olarak insan gücüne dayalı bir sektör olduğu için bu sektörde çalışanlar her gün pek çok tehlike ve risk ile karşı karşıyadır. Şantiye alanlarının geniş olması, bu alanlarda gerekli tedbirlerin alınmaması, iş güvenliği kültürünün oluşmaması, çalışanların eğitimsiz ve aşırı özgüvenli olması gibi pek çok neden iş kazalarının sayısını artırmaktadır. Meydana gelen iş kazalarının neticesinde her yıl binlerce çalışan hayatını kaybetmekte, iş göremez hale gelmekte ya da ciddi şekilde yaralanmaktadır. İnşaat sektörü hem ülkemiz hem de dünya genelinde kabul edildiği üzere riskli bir sektördür ve yaşanan iş kazalarından ötürü büyük bir sorun teşkil etmektedir.

İnşaat sektöründe var olan riskleri ve risklerin olumsuz sonuçlarını asgari seviyeye düşürmek ve çalışan sağlığını ön plana çıkarmak için birtakım yöntemler geliştirilmiştir. Bu yöntemler mevcut kanun, tüzük ve yönetmeliklerle desteklenmiştir. Bu amaca yönelik yayımlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile işverenin risk değerlendirme yaptırması zorunlu hale getirilerek çalışma alanlarının daha sağlıklı ve güvenli olması hedeflenmiştir.

Özellikle son yıllarda iş sağlığı ve güvenliği, iş kazaları, meslek hastalıkları gibi konular değerlendirildiğinde sıklıkla karşımıza inşaat sektörü çıkmaktadır. İnşaat sektörü üzerinde oluşan bu olumsuz algının önüne geçebilmek adına işe başlanılmadan önce ve faaliyet esnasında, iş sağlığı ve güvenliği bakımından mevcut risklerin doğru bir şekilde analiz edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması oldukça önemlidir. Bu sebeple, inşaat sektöründe yaşanan iş kazalarının önlenmesine yönelik bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında, yapım aşaması devam eden hastane şantiyesi belirlenerek muhtemel olan riskler tespit edilmiştir. L Tipi (5x5) Matris metodu ile söz konusu risklerin olasılık ve şiddet değerleri hesaplanarak risk değerlendirmesi yapılmıştır. L Tipi Matris metodu, sade ve anlaşılır yapıya sahip olması nedeniyle de yapı sektöründe sıkça tercih edilmektedir. Bu metod, kullanılacak sektöre bağlı olarak tek başına kullanılabildiği gibi diğer yöntemlerle birlikte de kullanılarak, elde edilecek sonuçların daha nitelikli olmasını sağlamaktadır.

Bu çalışma ile inşaat sektöründe çalışan kişilerin sürekli maruz kaldığı risklerin belirlenmesi ve bu risklere karşı alınabilecek önlemler ile ortaya çıkabilecek iş kazalarının ve meslek hastalıklarının azaltılması hedeflenmektedir. İş kazaları önlenabilir durumlar olarak ele alındığında, iş sağlığı ve güvenliği kapsamında iyi bir planlama ve projelendirme ile inşaat işlerinin doğasından ve çalışanların hatalarından kaynaklanabilecek risklerin önlenilebileceği ya da maruz kalınan kaza sonucunda ortaya çıkacak zararın en aza indirgenebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnşaat Sektörü, İş Kazası, İş Sağlığı ve Güvenliği, L Tipi Matris Metodu, Risk değerlendirmesi

Abstract

With the increase in the population in our country, the works in the construction sector are gaining momentum and occurring a noticeable increase in the number of constructions. The increase in question also directly affects the number of occupational accidents in the sector.

Since construction works are basically a manpower-based sector, workers in this sector are faced with many dangers and risks every day. Many reasons increase the number of work accidents, such as the large construction site areas, the lack of necessary precautions in these areas, the lack of an established culture of occupational safety, the uneducated and overconfident employees. As a result of occupational accidents, thousands of employees lose their lives, become incapable of work or are seriously injured every year. As accepted both in our country and around the world, the construction sector is a risky sector and poses a big problem due to work accidents.

A number of methods have been developed to minimize the risks existing in the construction industry and the negative consequences of risks, and to highlight employee health. These methods are supported by existing laws, statutes and regulations. With the Occupational Health and Safety Law numbered 6331, which was published for this purpose, it is aimed to make the working environments healthier and safer by making risk assessment mandatory for the employer.

Especially in recent years, when issues such as occupational health and safety, occupational accidents and occupational diseases are evaluated, the construction sector often comes up. In order to prevent this negative perception on the construction sector, it is very important to analyze the existing risks in terms of occupational health and safety and take the necessary precautions before starting the work and during the activity. For this reason, a study was carried out to prevent occupational accidents in the construction sector. Within the scope of the study, the hospital construction site, which is under construction, was determined and possible risks were identified. Risk assessment was made by calculating the probability and severity values of the risks in question using the L Type (5x5) Matrix method. The L-Type Matrix method is frequently preferred in the construction industry, as it has a simple and understandable structure. This method can be used alone depending on the sector to be used, or it can be used together with other methods, ensuring that the results to be obtained are more qualified.

With this study, it is aimed to determine the risks that people working in the construction sector are constantly exposed to and to reduce the occupational accidents and occupational diseases that may occur with the measures that can be taken against these risks. When occupational accidents are considered as preventable situations, it is thought that the risks that may arise from the nature of the construction works and the mistakes of the employees can be prevented with a good planning and project within the scope of occupational health and safety. In addition to this, it is also thought that the damage that may occur as a result of occupational accidents can be minimized.

Keywords: Construction Industry, L-Type Matrix Method, Occupational Health and Safety, Risk Assessment, Work Accident

**FARKLI SWİRL DEĞERLERİNDE MODEL BİR YAKICIDA PROPAN
YANMASININ SAYISAL ANALİZİ**

NUMERICAL ANALYSIS OF PROPANE COMBUSTION IN A MODEL COMBUSTER
WITH DIFFERENT SWIRL VALUES

Murat TAŞTAN

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi, ORCID ID:0000-0001-9988-2397

Özet

Atmosferik basınçta ve normal sıcaklıklarda renksiz, yanıcı bir gaz olan Propan doğal gazın kokusuna sahiptir ve eterde, alkolde çözünür. Araç yakıtı ve ev ısıtmasında dünyanın birçok yerinde kullanılmaktadır. Yanmanın birçok çeşidi bulunmaktadır bunlardan birisi de türbülanslı yanmadır. Türbülanslı akışlar yanmanın dinamik etkileri üzerindeki araştırmalar günümüzde birçok alanda araştırılmaktadır. Propan sahip olduğu fiziksel özelliklerden (laminer yanma hızı, H/C oranı) dolayı yanma davranışı çeşitli alanlarda incelemiştir. Bu çalışmada model bir yakıcıda farklı swirl değerlerinde (0,4/ 0,8 /1,2 /1,6) propan yanması araştırılmıştır. Ansys Fluent yazılımı kullanılarak yanma analizleri yapılmıştır. Ön karışımli model bir yanma odası tercih edilmiştir. Yapılan çalışmada k-omega SST türbülans modeli kullanılmıştır. Giriş koşulları olarak 288 Kelvin sıcaklık ve eşdeğerlik oranı 0.7 olarak tercih edilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda, swirl sayısının değişimi ile alevin reaksiyon bölgesini değiştirdiği için alevin oluşum yapısı etkilenmektedir. Swirl sayısının artması ile belli bir yere kadar alev yayılımları merkezden dışarı doğru artmıştır. Yanıcı gazların yanma bölgelerinde kalma süresi arttığından yanma verimi artmıştır. Swirl sayısı yükseldikçe 1,6 ya doğru yanma çok genişlemeye başlamış ve alev olumsuz etkilenmiştir. Alev çekirdeği reaksiyon bölgesinden uzaklaşmış ve daha kararsız hale gelmiştir. Yanma sıcaklığı eksenel olarak swirl sayısına bağlı olarak önce artmış sonra azalma görülmüştür. Türbülans etkileri alev çekirdeği üzerinde belirli swirl sayılarında olumlu sonuçlar vermiştir. Propan sahip olduğu yüksek hidrojen içeriğinden dolayı hızlı yanma eğilimindedir. Swirl sayısının değişimi alev kararsızlığını etkileyen bu husus kontrol altına alınmaya çalışılmıştır.

**FİBER HALKA DÖNGÜ SÖNÜMLEME SPEKTROSKOPİ TEKNİĞİNİN
KULLANILDIĞI FİBER OPTİK SENSÖRLERİN UYGULAMALARI**

**APPLICATIONS OF FIBER OPTIC SENSORS USING THE FIBER LOOP RINGDOWN
SPECTROSCOPY TECHNIQUE**

Burak Malik KAYA

Doç. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-1251-6915

Özet

Fiber optik sensörler gelişen teknoloji ile hızlı bir şekilde, günümüzde birçok alanda aktif olarak kullanım alanı bulmuştur. Tıp ve biyomedikal uygulamalarda molekül teşhisi, savunma ve otomotiv endüstrisinde sıcaklık, gerilim, konum gibi birçok parametrenin belirlenmesinde, yapısal sağlık görüntülemelerinde çatlak, nem, aşınma gibi önemli parametrelerin ölçümünde ve daha birçok alanda farklı parametrelerin ölçümü için çok geniş bir uygulama alanına sahiptir. Fiber optik sensörler farklı fiber türleri ve birçok farklı teknikler kullanılarak uygulanmaktadır. Bu teknikler arasında Fiber Halka Döngü Sönümlleme Spektroskopi (FHDSS) tekniği sunmuş olduğu ultra hassas yüksek hassasiyet, gerçek zamanlı sürekli ölçümleme imkanı, düşük maliyet, kolay sistem dizaynı gibi birçok avantaj sunması nedeni ile diğer tekniklerden ayrılmaktadır. Bu çalışmada FHDSS tekniğinin tanıtımı, fiber optik sensörlerin dizaynı ve üretimi ile fiber optik sensörlerin tıp, biyomedikal, yapısal sağlık görüntüleme gibi birçok alandaki uygulama sonuçları sergilenecektir. Alzheimer Hastalığı teşhisi için biyosensör, gerilme sensörü, kimyasal element izleme sensörü, çatlak sensörü ve basınç sensörü olarak üretilmiş fiber optik sensörlerin dizayn ve uygulamaları sonucu elde edilen veriler gösterilecektir. FHDSS tekniğinin uygulandığı fiber optik sensörler; ultra yüksek hassasiyet, portatiflik imkanı, gerçek zamanlı ve sürekli ölçüm imkanı sunan ve benzer sistemlere nazaran daha ekonomik ve kolay kuruluma sahip bir spektroskopik ölçüm sistemi olarak, sağlıkta moleküler kimlik belirleme ile erken teşhis uygulamaları, yapısal sağlık görüntüleme uygulamalarında çatlak, korozyon, aşınma, bükülme gibi parametrelerin erken teşhisi ile erken müdahale imkanı, gaz sızıntıları, nem, sıcaklık, kimyasal element izleme gibi birçok uygulamada erken teşhis amaçlı kullanım imkanı sunması ile büyük bir potansiyel sunmakta ve ilgi odağı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: fiber optik sensörler, FHDSS tekniği, gerilim sensörü, fiber optik, çatlak sensörü, biyosensörler, erken teşhis.

Abstract

Fiber optic sensors have found an active area of use in many areas today with the developing technology. It has a wide range of applications for the determination of many parameters such as temperature, tension, position in medicine and biomedical applications, for the determination of many parameters such as temperature, tension, position in the defense and automotive industry, for the measurement of important parameters such as cracks, moisture, abrasion in structural health imaging, and for the measurement of different parameters in many other areas. Fiber optic sensors have been applied using different fiber types and many different techniques. Among these techniques, Fiber Loop Ringdown Spectroscopy (FLRDS) technique differs from other techniques because it offers many advantages such as ultra-high sensitivity, real-time continuous measurement, low cost, and easy system design. In this study, the introduction of

the FHDSS technique, the design and production of fiber optic sensors, and the application results of fiber optic sensors in many fields such as medicine, biomedical, and structural health imaging will be exhibited. The data obtained as a result of the design and application of fiber optic sensors produced as biosensors, strain sensors, chemical element monitoring sensors, crack sensors and pressure sensors for the diagnosis of Alzheimer's Disease will be shown. Fiber optic sensors where FLRDS technique is applied; As a spectroscopic measurement system that offers ultra-high sensitivity, portability, real-time and continuous measurement and is more economical and easy to install compared to similar systems, molecular identification and early diagnosis applications in health, cracks, corrosion, abrasion, bending in structural health imaging applications. It offers a great potential and is the focus of attention, with the possibility of early intervention with early diagnosis of parameters such as gas leaks, humidity, temperature, chemical element monitoring, and early diagnosis use in many applications.

Keywords: fiber optic sensors, FLRDS technique, strain sensor, fiber optic, crack sensor, biosensors, early diagnosis.

**YAPAY ZEKA TABANLI TARİHİ YAPILARI TESPİT EDEN ANDROİD
UYGULAMA**

ANDROID APPLICATION TO DETECT ARTIFICIAL INTELLIGENCE BASED
HISTORICAL BUILDINGS

Rıdvan ÖZCAN

İstanbul Topkapı Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-1515-5729

Yunus Emre BALTACI

İstanbul Topkapı Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-9107-9428

Aref YELGHİ

Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Topkapı Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-2380-8718

Özet

Son yıllarda yapay zeka ve mobil teknoloji alanındaki gelişmeler, araştırmacılar arasında büyük ilgi görmektedir. Derin öğrenme modelleri arasında, özellikle görüntü işleme alanında, konvolüsyonel sinir ağı (CNN) sıklıkla insanlar ve araçlar gibi önemli nesneleri diğer nesnelerden ayırmak için kullanılmaktadır. Tarihi yapılar, şehirlerin önemli kültürel mirası olarak görülmektedir ve bu yapıları, ayrıntılı özellikleriyle birlikte tanımak, bireylere bir şehrin tarihiyle ilgili doğrudan bir bilgi sağlayabilir. Bununla birlikte, bu tarihi yapılara ilişkin yaygın bir bilgi eksikliği durumu mevcuttur. Bu eksiklik, mobil ve derin öğrenme teknolojilerinin entegrasyonu ile giderilebilir. Bu araştırmanın odak noktası, tarihi yapıları tanımak için uçtan uca bir mobil sistem oluşturmaktır. Bu çalışmada derin öğrenme teknikleri, Türkiye'nin İstanbul şehrinde beş tarihi yapının tanınması için ResNet 152 DL mimarilerinin eğitilmesinde kullanılmıştır. Bir veri seti oluşturmak için tarihi yapıların 1200 fotoğrafı görüntü barındırma sağlayıcılarından toplanmıştır. Elde edilen prototip, bu yapıları fotoğraflardan anında tanıyabilir, tarihi verilere ve rota planlamasına anında erişim sağlayabilir. Deney bulguları, Resnet 152 mimarisinin etkili olduğunu, veri setinde %95,51 doğruluk skoruyla çalıştığını göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Yapay Zeka, Tarihi Yapılar, Kültürel Miras, Mobil Uygulama, Derin Öğrenme

BİKOMPLEKS k-TETTRANACCI SAYILARI ÜZERİNE ON THE BICOMPLEX k-TETTRANACCI QUATERNIONS

Özge ARIBAŞ

Arş. Gör. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-8711-2413.

Mustafa YILDIZ

Doç. Dr., Bartın Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-3367-7176.

Özet

Fibonacci sayıları, rekürans bağıntısı ile tanımlanan matematiksel bir dizi oluşturur. Önceden belirlenmiş iki başlangıç değerinden sonra, her sayı, kendisinden önce gelen iki sayının toplamıdır. Doğanın numaralandırma sistemi Fibonacci dizisi ile temsil edilir ve birçok canlının büyüme sisteminde karşımıza çıkar. Son zamanlarda Fibonacci dizisi, doğanın dışında insan eliyle yapılmış, kuantum mekaniği, kriptografi ve kodlama gibi çeşitli alanlarda görülmektedir. Bu da Fibonacci sayı dizisine ve benzer dizilere olan ilgiyi arttırmaktadır. Tetranacci sayıları ilk olarak Waddill (1992) çalışmasında ele alınmıştır ve tanımı Fibonacci sayılarına benzemektedir, ancak önceden tanımlanmış iki terimle başlamak yerine, dört tane terimle başlar ve takip eden her terim önceki dört terimin toplamıdır. k-Tetranacci sayıları ise, Tetranacci sayılarının rekürans bağıntısına pozitif bir k çarpanı eklenerek Arıbaş (2015) çalışmasında tanımlanmıştır ve rekürans bağıntısı aşağıdaki şekildedir:

$$M_n = k \cdot M_{n-1} + M_{n-2} + M_{n-3} + M_{n-4}, \quad n \geq 4.$$

Öte yandan, bikompleks sayılar 1892'de Corrado Segre tarafından 1, i , j , ij şeklindeki dört eleman ile tanımlanır, burada i , j , ij için aşağıdaki bağıntılar mevcuttur:

$$i^2 = j^2 = -1, \quad ij = ji, \quad (ij)^2 = 1.$$

Son on yılda, çeşitli bikompleks sayı dizileri birçok yazar tarafından tanımlanmış ve incelenmiştir. Bikompleks Fibonacci, bikompleks Tribonacci, bikompleks Tetranacci ve bikompleks k-Fibonacci sayıları, bikompleks sayı dizileri için verilebilecek bazı örneklerdir.

Bu çalışmada bikompleks k-Tetranacci sayı dizisi tanımlanmış ve yukarıda bahsedilen araştırmaların ışığında bu sayıların bazı cebirsel özellikleri incelenmiştir. Dizinin toplam formülü ve üreteç fonksiyonu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bikompleks Tetranacci Sayı, Bikompleks k-Tetranacci Sayı, Bicomplex Sayı, k-Tetranacci Sayı

Abstract

The Fibonacci numbers form a mathematical sequence which is defined recursively. After two initial values, each number is the sum of the two numbers that came before it. Nature's numbering system is represented by the Fibonacci sequence and they apply to the growth of many of living things. Lately, the Fibonacci sequence occurs in man-made systems outside nature, such as quantum mechanics, cryptography and coding. This increases the interest in the Fibonacci number sequence and similar sequences. The Tetranacci numbers are first considered in Waddill (1992) and they are similar to the Fibonacci numbers, but rather than beginning with two predefined terms, the sequence begins with four, and each term that follows is the sum of the four preceding terms. k-Tetranacci numbers are defined in Arıbaş (2015) as

$$M_n = k \cdot M_{n-1} + M_{n-2} + M_{n-3} + M_{n-4}, \quad n \geq 4,$$

by adding a positive k factor to the recurrence relation of Tetranacci numbers. On the other hand, bicomplex numbers are introduced by Corrado Segre in 1892 and they are defined by four elements 1, i , j , ij , where i , j , ij satisfy the properties

$$i^2 = j^2 = -1, \quad ij = ji, \quad (ij)^2 = 1.$$

In the recent decade, various bicomplex number sequences have been defined and examined by many authors. Bicomplex Fibonacci, bicomplex Tribonacci, bicomplex Tetranacci and bicomplex k -Fibonacci quaternions are some examples of these quaternion sequences.

In this study, the bicomplex k -Tetranacci quaternions are defined and some algebraic properties of these numbers are examined in light of these works. The summation formula and generating function are obtained.

Keywords: Bicomplex Tetranacci Quaternion, Bicomplex k -Tetranacci Quaternion, Bicomplex Number, k -Tetranacci Number

FOSFOR NANOPARTİKÜLLERİN BİYOSENTEZİ VE KARAKTERİZASYONU

İbrahim Can AKMAN

Erciyes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Nanobilim ve Nanoteknoloji Anabilim Dalı,
Kayseri, Türkiye

Fatih DUMAN

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Kayseri, Türkiye
Erciyes Üniversitesi Araştırma Merkezleri ve Laboratuvarları, Duman's Microalgae Lab
38030, Melikgazi Kayseri

Özet

Bu çalışmada biyosentez yöntemi ile çay yaprakları ve trikalsiyum fosfat (TCP) kullanılarak fosfor nanopartiküllerinin sentezi gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 20 gr tartılan çay yaprakları üzerine 100 mL distile su eklenmiş, 95 °C sıcaklığındaki su banyosunda 5 dakika boyunca ekstrakte edilmiştir. Biyosentez aşamasında ise hazırlanan sıvı ekstrakttan 20 mL alınarak 60 mL 5mM TCP çözeltisine eklenmiş, 95 °C'de 10 dakika bekletilmiştir. Soğutulan karışım 1000 rpm'de 20 dakika santrifüjlendikten sonra elde edilen pellet kül fırında 600 °C'de 6 saat boyunca kalsifiye edilmiştir. Üretilen fosfor nanopartikülün sıvı çözeltisinin absorpsiyon spektrumu UV/Vis spektrofotometre kullanılarak 0 – 900 nm aralığında ölçülmüştür. Nanopartiküllerin morfolojik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla elektron mikroskopu (SEM); kristalografik yapısı için ise X-ışını kırınım (XRD) analizi gerçekleştirilmiştir. FT-IR analizi ile fosfor nanopartiküllerinin yüzeyindeki çay yaprağı bileşenleri ve yapı kararlılığına ilişkin bağların tespiti sağlanmıştır. Dinamik ışık saçılımı (DLS) ile saçılan lazer ışığının yoğunluğundaki değişim oranı tespit edilmiştir. Parçacık boyut saçılımı ve yüzey yüklerinin ölçümü için ise zeta potansiyeli ölçümü gerçekleştirilmiştir. Çalışmada zeta potansiyeli -33,8 mV, iletkenlik 0,0158 mS/cm olarak ölçülmüştür. SEM görüntülerinden partiküllerin amorfik olduğu saptanmıştır. XRD analizi sonucunda 2 θ değeri 31.79621 olarak tespit edilmiştir. Bu çalışma yazarlardan İbrahim Can Akman'ın Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Nanobilim ve Nanoteknoloji Anabilim Dalı'nda gerçekleştirmekte olduğu Yüksek Lisans tez çalışması sonuçlarından üretilmiştir. Çalışmaya olan maddi desteklerinden ötürü Erciyes Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Kurulu'na (Proje No: FYL-2023-12480) teşekkür ederiz.

Anahtar Kelimeler: Biyosentez, Çay yaprağı ekstraktı, Fosfor nanopartikül, Karakterizasyon

Abstract

In this study, the synthesis of phosphorus nanoparticles using the biosynthesis method with tea leaves and tricalcium phosphate (TCP) was conducted. In this scope, 20 grams of tea leaves were weighed and 100 mL of distilled water was added. The mixture was extracted in a water bath at a temperature of 95°C for 5 minutes. In the biosynthesis stage, 20 mL of the prepared liquid extract was taken and added to a 60 mL solution of 5 mM TCP. The mixture was kept at 95°C for 10 minutes. After cooling, the mixture was centrifuged at 1000 rpm for 20 minutes, and the obtained pellet was calcified in an ash furnace at 600°C for 6 hours. The absorption spectrum of the produced phosphorus nanoparticle's liquid solution was measured using a UV/Vis spectrophotometer in the range of 0-900 nm. For the determination of the morphological characteristics of the nanoparticles, scanning electron microscopy (SEM) was used, and X-ray diffraction (XRD) analysis was performed for the crystallographic structure. FT-IR analysis was used to identify the tea leaf components on the surface of the phosphorus nanoparticles and to determine the bond stability. Dynamic light scattering (DLS) was used to

measure the rate of change in the intensity of scattered laser light. Zeta potential measurement was performed for particle size distribution and surface charge measurement. In the study, the zeta potential was measured as -33.8 mV and the conductivity as 0.0158 mS/cm. From the SEM images, it was determined that the particles were amorphous. The XRD analysis revealed a 2θ value of 31.79621. This study is based on the results of the Master's thesis by the author Ibrahim Can Akman, conducted at the Department of Nanoscience and Nanotechnology at Erciyes University. The authors would like to thank the Scientific Research Board of Erciyes University (Project No: FYL-2023-12480) for their financial support in this study.

Keywords: Biosynthesis, Tea leaf extract, Phosphorus nanoparticle, Characterization

CHALLENGES AND OPPORTUNITIES ASSOCIATED WITH USING TREATED WASTEWATER FOR INDUSTRIAL PURPOSES

Nada A.A. JARADAT

Ondokuz Mayıs University, Engineering Faculty, Dept. of Environmental Engineering, Samsun, Türkiye; E.mail: nadajaradat95@gmail.com;
ORCID: 0009-0001-1473-7439

Mohammad Safayat HOSSAIN

Ondokuz Mayıs University, Engineering Faculty, Dept. of Environmental Engineering, Samsun, Türkiye; E.mail: safayathossain076@gmail.com;
ORCID: 0000-0002-0152-8806

Nurdan Gamze TURAN

Ondokuz Mayıs University, Engineering Faculty, Dept. of Environmental Engineering, Samsun, Türkiye; E.mail: gturan@omu.edu.tr;
ORCID: 0000-0001-6500-6188

Abstract

The need for water is increasing day by day all over the world with the increase in population and industrialization. In recent years, environmental problems necessitate the search for alternative water sources, especially for industrial uses. Treated wastewater is recognized as a promising option for industrial water use due to its availability, cost-effectiveness and potential to relieve pressure on freshwater resources. However, the use of treated wastewater for industrial purposes presents several challenges that need to be addressed. Contamination potential and water quality are important factors to consider when using treated wastewater for industrial purposes. Additional treatment processes are often needed to meet industry-specific water quality requirements, which can result in increased costs. In addition, regulatory barriers and public perception issues may arise that affect the social acceptability of the use of treated wastewater for industrial purposes. It is imperative to assess the potential impact of treated wastewater use on the sustainability of industrial water use. Despite these challenges, there are several opportunities for using treated wastewater for industrial purposes. Industries can reduce their reliance on freshwater resources, minimize their environmental impact, and potentially reduce water-related costs. It is also promising to integrate wastewater treatment with industrial processes, such as cooling wastewater or using it as a nutrient source. This review comprehensively assesses the challenges and opportunities associated with using treated wastewater for industrial purposes, taking into account factors such as water quality, regulatory frameworks and public perception.

Keywords: Treated Wastewater, Wastewater Reuse, Industrial Water Use, Water Quality

İÇME SUYU ARITMA TESİSİ ATIK ÇAMURUN BİRTAKIM FİZİKSEL, KİMYASAL, MİNERALojİK ÖZELLİKLERİ: ŞANLIURFA ÖRNEĞİ

Zelal ÖZBEK*

Öğrenci, Harran Üniversitesi, Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümü, 0000-0003-2207-2227

Ali SEYREK

Prof. Dr., Harran Üniversitesi

Özet

Sağlıklı su, insan yaşamı için hayati önem taşımaktadır. İnsan sağlığına zarar verebilen kimyasalları ve zararlı mikroorganizmaları barındırmayan ayrıca sağlık için ihtiyaç duyulan mineralleri olması gereken miktarda barındıran renksiz, kokusuz ve berrak olan su sağlıklı sudur. Dere, baraj, göl, kaynak gibi yüzeysel su kaynakları ve yeraltı sularından elde edilen hamsu tasfiye işlemlerinden geçirilerek, sağlık koşullarına uygun hale getirilir. Yerüstü ve yeraltı su kaynaklarından temin edilen suların arıtımı için içme suyu arıtma tesisleri inşa edilmiştir. Bu tesislerde hamsuya koagülasyon, flokülasyon, çökeltme, filtrasyon ve dezenfeksiyon işlemleri uygulanmaktadır. Ham su arıtım kademelerinden geçerek arıtım esnasında su içeriği fazla çamur ortaya çıkmaktadır. Bu çamurlar, çoğunlukla zararlı mikroorganizmalar, organik madde, kaogülant ve kimyasal maddeler barındıran jelimsi yapıya sahip çamurlardır. Arıtma çamurları büyük hacme sahip oldukları için Türkiye’de bertaraf edilmesi gereken atık çamur miktarı çok fazladır. Atık çamurlar çevreye zarar vermeyecek ve çevreye faydalı olacak şekilde işlenip farklı alanlarda kullanımı sağlanmaktadır.

Şanlıurfa şehri arıtım tesisinde elde edilen çamur örneklerinin bazı fiziksel, kimyasal ve mineralojik özellikleri incelenerek çamurun kalitesine ve kil minerallerin oluşum sebebine varılır. Bu araştırma bölgede yapılacak olan toprak verimliği ve kimyası çalışmalarına katkıda bulunacaktır. 2020 yılı haziran, temmuz, ağustos, eylül ve ekim aylarında Şanlıurfa İçme Suyu Arıtma Tesisinde arta kalan çamurdan örnekler alınmıştır. Toprak örneklerine pH, EC, organik madde, kireç ve kil analizleri uygulanmıştır. Bu analizler sonucunda toprak örneklerinin pH değeri ortalama 7.2, EC değeri ortalama % 0.05, organik madde içeriği ortalama % 3.22 olarak ölçülmüştür. Kireç içeriği ortalama % 26.46 bulunmuştur. Kil mineralleri kaolinit, klorit, illit, smektit ve poligoskit belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Arıtma, Çamur, Kil mineralleri

Bu çalışma 1. Yazarın yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

TRENDS IN DENITRIFYING WOODCHIP BIOREACTOR

Forat Jamal Abdulaali ISMAEL

ORCID ID: 0074435700090009

Prof. Dr. Emre Burcu OZKARAOVA

Ondokuz Mayıs University

Institute Of Graduate Studies

Department Of Statistics

Abstract

Abstract

The challenges of treating wastewater and agricultural drainage water are a real and economically costly problem. Nitrate exports by storm water and agricultural runoff is a global issue. The multiplicity and variety of nitrate pollution sources, makes this a challenging task. Reclamation and reuse of drainage water is becoming more and more important since it can have detrimental consequences on the quality of receiving water resources such lakes, deltas, and rivers. One of the most promising forms of treatment is woodchip bioreactor, particularly because it is affordable, ecologically benign, and uses natural resources. This research various effective bioreactor applications for nitrate and phosphate removal are represented The demonstration of the various natural reactive that are suitable for use as raw materials in wood bioreactors contributed to the positive outcomes of the removal and treatment processes. Findings showed that removal represented related increase with increased temperature. Temperature coefficient. Additionally, a number of parameters, such as the reactor age and the hydraulic retention time, influence the removal efficiency. Lab-scale and field-scale studies contribute to a deeper understanding of reactor trends and applications. and thus how to improve woodchip bioreactors in such a way making them the best and most cost-effective answer to these challenges in developing countries.

Keywords: Wastewater treatment, Drainage systems, Woodchip bioreactor, Nutrient removal

ORTA ÇAĞ AVRUPASI'NDA İŞKENCE VE İŞKENCE TEKNİKLERİ
TORTURE AND TORTURE TECHNIQUES IN MEDIEVAL EUROPE

Dr. Banu ÇETİN ÜNAL
ORCID ID: 0000-0003-2651-6286

Özet

Orta Çağ Avrupası'nda 5. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar süren dönem, siyasi, sosyal ve kültürel açıdan karmaşık bir yapıya sahip olmuştur. Orta Çağ Avrupası'nda cezalandırma yöntemleri, sıklıkla şiddet içeren ve insanlık dışı işkence tekniklerinin kullanıldığı bir döneme tanıklık etmiştir. Sapkın gruplar ve cadılar bu cezalandırma yöntemlerine maruz kalmışlardır. Orta Çağ Avrupası'nda ceza sistemi, genellikle kilisenin etkisi altında şekillenmiştir. Kilisenin etkisi nedeniyle, suçlar ve cezalar dini inançlarla bağlantılı olarak ele alınmıştır. Ceza sistemi, özellikle kötülüğü engelleme ve toplumu kontrol altında tutma amacı güderken, işkence yöntemleri de cezalandırmanın bir parçası olarak kullanılmıştır. Orta Çağ Avrupası'nda işkence, suçluların yanı sıra toplum üzerinde de derin etkiler bırakmıştır. İşkence yöntemleri halk arasında korku ve dehşet yaratırken, aynı zamanda toplumda adaletin sağlandığına dair bir algı oluşturmayı amaçlamıştır. İşkence uygulamaları, toplumda caydırıcılık sağlamak için kullanılmış ve suçların önlenmesi amaçlanmıştır. Orta Çağ Avrupası'nda işkence, suçlu itirafını elde etmek, suçluları caydırmak amacıyla kullanılmıştır. İşkence yöntemleri, suçun türüne, suçlunun statüsüne ve yerel adetlere bağlı olarak farklılık gösterebilirdi. Hiç şüphesiz yapılan bu işkencelerin hepsi oldukça acı vericidir ve bu sebeple bu dönem Orta Çağ Avrupası'nın karanlık çağı olarak adlandırılmaktadır. Bu makalede, Orta Çağ Avrupası'nda işkence ve işkence teknikleri üzerine odaklanarak, dönemin ceza sistemi ve bu sistemin işleyişi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Orta Çağ Avrupası, İşkence, İşkence Teknikleri, Engizisyon.

Abstract

The period that lasted from the 5th century to the 15th century in Medieval Europe had a complex structure in terms of politics, society, and culture. Punishment methods in Medieval Europe witnessed a period characterized by frequently employing violent and inhumane torture techniques. Deviant groups and witches, were subjected to these punishment methods. The punishment system in Medieval Europe was generally shaped under the influence of the Church. Due to the Church's influence, crimes and punishments were approached in connection with religious beliefs. The punishment system, particularly shaped under the influence of the Church, was used to prevent evil and maintain control over society. Torture methods were also employed as a part of punishment. In Medieval Europe, torture left deep effects not only on criminals but also on society as a whole. Torture methods aimed to create fear and terror among the public while also intending to establish a perception of justice being served in society. The implementation of torture was used to deter crime and prevent its occurrence within the community. Torture methods aimed to create fear and terror among the public while also

intending to establish a perception of justice being served in society. The implementation of torture was used to deter crime and prevent its occurrence within the community. Undoubtedly, all of these tortures were highly painful, which is why this period is referred to as the Dark Age of Medieval Europe. This article will focus on torture and torture techniques in Medieval Europe, examining the punishment system of the era and how this system operated.

Keywords: Medieval Europe, Torture, Torture Techniques, Inquisition

**GSM OPERATÖRÜ ŞİRKETLERİNİN KURUMSAL PERFORMANSLARININ
İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA**
A STUDY ON THE EXAMINATION OF THE CORPORATE PERFORMANCE OF GSM
OPERATOR COMPANIES

Mehmet Ferhat ERDOĞAN¹

Sakarya Üniversitesi, İletişim fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık, Sakarya/Türkiye
ORCID ID: 0000-0002-8143-9693

Hilal DİNÇER²

Sakarya Üniversitesi, İletişim fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık, Sakarya/Türkiye
ORCID ID: 0000-0001-5276-5177

Özet

Günümüzde global şirketler, kurumların geleceğe dönük stratejilerini küreselleşmenin getirmiş olduğu yoğun rekabet ortamında gerçekleştirmektedir. Bu amaçla işletmeler kurumsal performans yönetimi anlayışını uygulamaktadırlar. Kurumsal performans yönetimi, şirketlerin amaç ve hedeflerini gerçekleştirme anlamında önemli bir yere sahiptir. İşletmeler sürdürülebilir rekabet gücü, stratejik hedefler ve yüksek performansa dayalı planlı çalışmalar yürütmesi gerekmektedir. Kurumsal performans yönetimi, kurumun özgün stratejik planları oluşturmasından uygulamaya dönüşmesine kadar yürütülen tüm süreçleri kapsamaktadır. Rekabet anlayışlı şirketler bu yöntemleri iş performansı izleme, yönetimde kullanılan metodoloji ve strateji kavramlarıyla eş zamanlı olarak kullanmaktadırlar. Kurumsal performans ile ilgili tüm ölçüm imkanları sistemleri, metotları ve süreçlerinin bileşenleri olarak kaynak planlama, tedarik zincir yönetimi, maliyet yönetimi ve müşteri ilişkileri yönetimi kurumsal performans yönetimi birleşenidir.

GSM operatörleri telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren ve sıklıkla mobil iletişim hizmeti sunan şirketlerdir. Bu şirketler amaç ve hedeflerini kurumsal performansa dayalı stratejiler üreterek gerçekleştirmektedirler. Bir GSM operatörü şirketi bu yönetim anlayışını hedef belirlemede, performans ölçümünde, değerlendirme ve analiz sürecinde, geri bildirim ve geliştirme süreçlerinde kurumsal performans yönetimi ilkeleri kapsamında yürütmektedirler. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de faaliyet gösteren Türkcell, Türk Telekom Mobil ve Vodafone GSM operatörü şirketlerinin kurumsal performanslarının yıllık bültenlerinin incelenmesine yönelik bir araştırmadır. Araştırmada Türkiye Elektronik Haberleşme Verileri kapsamında betimsel analiz yöntemi kullanılmış olup, bu bağlamda literatür taraması yapılmış ve konu kapsamında gerekli kaynaklar incelenerek ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde yayınlanmış kitap, makale, tez ve bildiriler kaynak olarak kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Performans Yönetimi, GSM Operatörü, Şirket, Strateji

Abstract

Today, global companies realize the strategies of their institutions for the future in an intense competitive environment brought about by globalization. For this purpose, enterprises apply the understanding of corporate performance management. Corporate performance management has an important place in terms of achieving the goals and objectives of companies. Businesses need to carry out planned studies based on sustainable competitiveness, strategic targets and high performance. Corporate performance covers all processes carried out from the creation of the original strategic plans of the institution to its transformation into practice. Competitively

savvy companies use these methods simultaneously with the concepts of business performance monitoring, methodology and strategies used in management. Resource planning, supply chain management, cost management and customer relationship management are components of all measurement facilities systems, methods and processes related to corporate performance.

GSM operator companies are companies operating in the telecommunications sector and frequently mobile communication services. These companies realize their goals and objectives by producing strategies based on corporate performance. A GSM operator company carries out this management approach within the scope of corporate performance management principles in target setting, performance measurement, evaluation and analysis process, feedback and development processes.

The aim of this study is to examine the corporate performances of Turkcell, Turkish Telecom Mobile and Vodafone GSM operator companies operating in Turkey in annual bulletins. In the study, descriptive analysis method was used within the scope of Turkish Electronic Communication Data and in this context, literature review was carried out and books, articles, theses and papers published in national and international refereed journals were used as sources by examining the necessary sources within the scope of the subject.

Keywords: Enterprise Performance Management, GSM Operator, Company, Strategy

ÖĞRENİLMİŞ ÇARESİZLİK VE GELECEK KAYGISI İLİŞKİSİNDE BENLİK SAYGISININ ARACI ROLÜ

THE MEDIATOR ROLE OF SELF-ESTEEM IN THE RELATIONSHIP BETWEEN
LEARNED HELPLESSNESS AND FUTURE ANXIETY

Sevda DEMİR

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi,
ORCID ID: 0000-0003-1172-973X

Özet

Bu çalışmanın amacı öğrenilmiş çaresizlik ve gelecek kaygısı arasındaki ilişkide benlik saygısının aracı rolünü belirlemektir. Araştırmanın örneklem grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri (n=287) oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri öğrenilmiş çaresizlik, gelecek kaygısı ve Rosenberg benlik saygısı ölçekleri kullanılarak toplanmıştır. Tanımlayıcı ve kesitsel olarak tasarlanan veriler SPSS 22 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Ölçek değişkenleri arasındaki ilişkilerinin belirlenmesinde pearson korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Aracı değişken modelinde Hayes'in Process Macro (Model 4) ve bootstrap (5000 bootstrap samples) kullanılmıştır. Öğrenilmiş çaresizlik puan ortalaması $2,73 \pm 0,73$; gelecek kaygısı $2,82 \pm 0,59$; gelecek korkusu $3,27 \pm 0,80$; gelecekte umutsuzluk $2,38 \pm 0,77$ ve benlik saygısı $2,96 \pm 0,49$ 'dur. Öğrenilmiş çaresizlik ile gelecek kaygısı arasında anlamlı ve pozitif yönlü ($r: ,518$) bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Öğrenilmiş çaresizlik ile benlik saygısı arasında ise anlamlı ve negatif yönlü ($r: -,544$) bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Öğrenilmiş çaresizliğin gelecek kaygısı üzerindeki etkisinde benlik saygısının aracılık rolünün belirlenmesi amaçlı yapılan aracılık testi analizi sonucuna göre; doğrudan etkiler incelendiğinde benlik saygısının gelecek kaygısı üzerinde anlamlı ve negatif yönlü ($\beta = -,312$), öğrenilmiş çaresizliğin ise anlamlı ve pozitif yönlü ($\beta = ,347$), bir etkisinin olduğu saptanmıştır. Dolaylı etkiler incelendiğinde ise; öğrenilmiş çaresizliğin gelecek kaygısı üzerindeki dolaylı etkisi ($\beta = ,170$) anlamlı ve pozitif yönlüdür. Öğrenilmiş çaresizlik ve benlik saygısının gelecek kaygısı üzerinde açıklanan varyans değerini belirten R^2 değeri ,337'dir. Benlik saygısının modele dâhil edilmesiyle doğrudan ($\beta = ,347$) ve dolaylı etkisinin ($\beta = ,170$) olduğu tespit edilmiştir. Öğrenilmiş çaresizlik ve gelecek kaygısı arasındaki ilişkiye benlik saygısının kısmi aracılık ettiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenilmiş çaresizlik, benlik saygısı, gelecek kaygısı

YÖNETİM MODALARININ YAYILIMINDA YAZILI BASININ ROLÜ: HARVARD BUSINESS REVIEW TÜRKİYE DERGİSİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğretim Üyesi Sibel KULA ÖLMEZ

Afyon Kocatepe Üniversitesi

ORCID ID : 0000-0002-5116-9485

Özet

Örgütler içinde bulundukları çevreden bağımsız kendi kendine işlevlerini gören kaynaklarını sağlayan yapılar değildir. Özellikle kurumsal çevreleri tarafından gelen baskılar sonucu etki altında kalmakta ve yapıları bu kurallara bağlı olarak şekillenmektedir. Bir başka deyişle, örgütler yaşamlarını sürdürebilmek için performanslarını etkileyen faktörler doğrultusunda olduğu kadar, toplumun ve kurumsal çevrenin de uygun bulduğu şekilde davranmak zorunda kalmaktadır. Örgütler meşrulaşmak ve dışsal çevreye kendini kanıtlamak için bu kuralları kabul ederken sertifika, belgelendirme, ödül gibi törensel değerlendirme kriterlerine itibar ederek hayatta kalma şanslarını artırmaktadır. Örgütlerin çevresinde yer alan ve dikkat çeken aktörler; devlet, uluslararası örgütler, çokuluslu şirketler, akademisyenler, gurular, iş adamları, profesyonel yöneticiler, mesleki kuruluşlar, danışmanlık şirketleri ve medya-kitle iletişim araçları (KİA) gibi baskı yaratabilen kurumlardır.

Medya bu süreçteki rolünü, moda olan yönetim yaklaşımları hakkında bilgiler vererek; düzenlenen kongreleri, eğitimleri, alınan ödülleri ve başarılı işletme haberlerini duyurarak; yönetici ve işadamları ile yapılan röportajları yayımlayarak gerçekleştirmektedir. Yazılı hale getirilen haberler ise saklanabilme, tekrar okunabilme, birden fazla kişiye ulaşabilme, daha önce haberi okumuş kişilere hatırlatmayı sağlayabilme gibi avantajları sayesinde dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, yönetim ve işletme alanlarını hedefleyen yazılı basının, bir taraftan hedef kitlesini haberdar ederken, diğer taraftan da hâkim olan paradigmaları benimsetmeye çalıştığı düşünülmektedir.

Harvard Business Review dergisi yurt dışında 1922 yılından bu yana yayınlanan ve misyonunu “İş dünyasını yaratma, yönetme ve dönüştürmeye yönelik en iyi fikirlerin kaynağı olmak” diye açıklayan bir yayın organıdır. HBR Türkiye ise söz konusu derginin 11. lokal edisyonu olarak Ekim 2012’de yayınlanmaya başlamıştır. Hedef kitlesini CEO’lar, üst düzey yöneticiler, yöneticiler, girişimciler ve işletme akademisyen ve öğrencileri olarak tanımlayan dergi araştırmanın örneklemi oluşturmaktadır.

Araştırmanın yönteminde hem nicel hem de nitel tekniklerden yararlanılmaktadır. Söz konusu derginin Ekim 2012-Mayıs 2023 tarihleri arasında yayınlanan tüm sayıları önce içerik analizi ile taranarak adı geçen yönetim modaları tespit edilerek nicel hale getirilecektir. Daha sonra ise yönetim modaları hakkındaki haberler incelenerek şu sorulara cevap aranacaktır:

- Aylık iş ve ekonomi dergisi HBR Türkiye’de yayınlanan haberlerde öne çıkan yönetim modaları hangileridir?
- Bu modalar hangi koşullara bağlı olarak daha az veya daha fazla haberleştirilmektedir?
- Haber ve/veya makaleler oluşturulurken hangi aktörlerden (gurular, işletme okulları, danışmanlık firmaları, uluslararası işletmeler) yararlanılmaktadır?
- Haber haline getirilen yönetim modaları hangi başarılı örnek uygulamalara yer vermektedir ve diğer şirketler için hangi yönleriyle örnek olarak sunulmaktadır?

Anahtar Kelimeler: Yönetim Modaları, Kuramsal Kuram, İzomorfizm (Eşbiçimlilik), İçerik Analizi, Yazılı Basın.

YAPAY ZEKANIN EĞİTİM KURUMLARI YÖNETİMİNE OLAN KATKILARINA YÖNELİK BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

PhD.(c) Engin KARAFAKIOĞLU

İstanbul Beykent Üniversitesi
ORCID: 0000-0002-8308-4347

Dilek BAŞTÜRK TÜRKSOY

50. Yıl Ortaokulu Süleymanpaşa/Tekirdağ
ORCID: 0009-0004-5079-4379

Özet

Yapay zekâ teknolojileri geçmişten günümüze elde ettiği gelişimle küreselden yerele birçok alana etki ederek büyük bir dönüşümü başlatmıştır. İlk defa 1956 yılında Almanya’da Dortmund konferansında John McCarthy tarafından ortaya bir fikir olarak atılan yapay zeka uygulamaları bugün teknolojinin itici gücü olmuştur. Yapay zeka bir takım belirlenen görevleri yerine getirmek amacı ile insan zekasını taklit edebilen ve bu doğrultuda topladıkları dataları yapılandırarak kendilerini geliştiren ve güncelleyen sistemlerdir. Yapay zeka bugün mühendislikten uzay teknolojilerine işletmelerin yönetiminden sağlık sektörüne çok geniş bir yelpazede fenomen olmaya devam etmektedir. Yapay zeka teknolojilerinden etkilenen ve hızla yayılan bir diğer alan da eğitim sektörüdür. 2015 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, on yedi sürdürülebilir kalkınma hedefinden biri olarak ilk, orta, teknik ve mesleki düzeylerde kaliteli eğitim verme ihtiyacını kabul etmiştir. Eğitimde kalitenin sağlanması ve artırılmasında üretken yapay zeka GAI, ChatGPT, ChatGPT4 gibi dil modelleri eğitim sektöründe yıkıcı bir güç olarak görülmektedir. Yapay zekânın eğitimde benimsenmesiyle gelecek yıllarda yapılacak yatırımların artması ve 2025 yılına kadar 6 milyar dolarlık küresel harcamalara ulaşması beklenmektedir. Yapay zekanın eğitim sektörüne olan katkıları oldukça geniş bir alana hitap etmektedir. Kişiselleştirilmiş öğrenme, eğitim kurumlarında otomatik notlandırma, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede sohbet robotları ile pratik yapma, kişiselleştirilmiş geri bildirim sağlama metodu ile öğrenci performansı izleme, akıllı öğrenme süreçleri, kişiselleştirilmiş ders programlama bu katkılardan bazılarıdır. Bu faydaların yanı sıra yapay zekanın birçok sakıncalı yönleri de olabilmektedir. Örneğin çevrimiçi iş birliğinin denetimsiz kalması uygun olmayan içeriklere maruz kalabilmektedir. Sınıf ortamında sosyal bağların zayıflaması bir diğer kaygı verici durumdur. Bu çalışmanın amacı yapay zekanın eğitim sektörüne olan katkıları üzerine yazılmış olan eserlere yönelik bibliyometrik bir analiz yapmaktır. Yöntem olarak verilerin analizinde R ile Bibliyometrik veri analiz programı kullanılmıştır. Web of Science veritabanında son sekiz (2015-2023) yıllık süreçte SSCI (Social Sciences Citation Index) ve SCI (Science Citation Index)-Expanded indekslerinde yayınlanmış olan toplam 862 araştırma bibliyometrik analiz ile incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda Türkiye’den eğitim sektöründe yapay zeka konusunda sadece 7 eser bulunmaktadır. Eğitim sektöründe yapay zeka konusunda ülkeler bazında en çok çalışma 136 adet ile Çin, 88 adet ile Hindistan, 63 adet ile Almanya tarafından yapılmıştır. Konuyla ilgili yayın yapan yazarlar incelendiğinde Alzhemir Adnı, Liu ve Zhang ön plana çıkmaktadır. Önde gelen Anahtar kelimeler sıralamasında 52 adet ile “artificial intelligence”, 41 adet ile “modeli”, 38 adet ile “classification” olarak belirlenmiştir. Araştırmaya konu olan eserler incelendiğinde yapay zeka, teknoloji, eğitim kavramalarının yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Sektörü, Üretken Yapay Zeka, Yapay Zeka, ChatGPT

AVRUPA KOMŞULUK POLİTİKASI BELGELERİNİN NİTEL ANALİZİ

Büşra KILIÇ

Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı,
Uluslararası Politik Ekonomi Bilim Dalı,
ORCID ID: 0000-0002-3335-1064

Özet

Avrupa Komşuluk Politikası (AKP) “Doğu Komşuluk Politikası” ve “Güney Komşuluk Politikası” olmak üzere iki bölgeyi ve toplamda on altı ülkeyi kapsamaktadır. Doğu Komşuluk Politikası; Doğu Avrupa’da Ukrayna, Belarus ve Moldova; Güney Kafkasya’da Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan’ı kapsamaktadır. Güney Komşuluk Politikası; Akdeniz’e kıyısı olan Kuzey Afrika ülkelerini (bir diğer adıyla kelime anlamı Batı olan “Mağrib” bölgesi) Fas, Cezayir, Tunus, Libya ve Mısır’ı ve Ortadoğu’da İsrail, Filistin Yönetimi, Ürdün, Lübnan ve Suriye ülkelerini kapsamaktadır. Her iki bölgedeki politikanın da tamamlayıcı unsurları bulunmaktadır. Doğu Komşuluk politikası Doğu Ortaklığı’na (Eastern Partnership) evrilmiş ve Güney bölgesinden daha derin anlaşmaları içerecek şekilde gelişmiştir. Güney Komşuluğu ise 1995 Barselona Süreci ile başlayan, tüm AB üyelerini ve Türkiye’yi de kapsayan daha geniş bir çatı olan Akdeniz için İşbirliği (Union for Mediterranean) altında desteklenmektedir (EU Neighbours Library, UfM, 22.04.2019).

AKP ilk ortaya çıktığı dönemde oldukça iddialı hedefler ortaya koymuştur ancak süreç içerisinde AB’nin dış politika kapasitesi ile hedefleri arasındaki asimetri (Hill, 1993) komşuluk politikasına da sirayet etmiş ve süreç içerisinde iki önemli güncelleme ortaya atılmıştır. Bunlardan ilki 2011 yılında Yeni ve İddialı Avrupa Komşuluk Politikası’dır (A new and ambitious European Neighbourhood Policy) (European Commission, Brüksel, 25.05.2011). Bu güncelleme ile birlikte, “Ne kadar verirsen o kadar alırsın.” (mor for more) ilkesi getirilmiştir. Böylece AB, koşulluluk ilkesini katılaştırmış ancak yine de ortaklığı dayatmaya bağlı kılmamıştır.

2015 yılında yayımlanan Gözden Geçirilmiş Avrupa Komşuluk Politikası (Review of the European Neighbourhood Policy) ortaya atılmıştır (European Commission, Brüksel, 18.11.2011). Bu politikada ise daha esnek bir modele geçilmiştir. Büyük bir kamuoyu istişaresiyle oluşturulan bu yeni strateji belgesinde tüm üyelere özel, “biçilmiş kaftan modeli” (tailor – made model) ortaya konmuştur. Daha esnek, ortaklar arasında sahiplenme duygusunun artmasını amaçlayan ve etkililik getiren bu yaklaşım ile tüm üyelerin AB değerlerini kabul etmek zorunda olmadıkları açıkça ifade edilmiştir (AB Türkiye Delegasyonu, 19.11.2015). Böylece AB’nin normatif ya da dönüştürücü gücünün 2015 yılında AKP özelinde iflas ettiği görülmektedir. Ancak yine de evrensel değerleri sürdürme ve ekonomik kalkınma vurgusu yapması nedeniyle Liberal Güç Avrupa iddiasının çürümediği görülmektedir.

AKP güncellemelerinin tarihleri, Avrupa özelinde ve dünya genelinde yaşanan kırılmalar ile yakından ilintilidir. Euro bölgesinde yaşanan ekonomik krizin etkileri, Arap Ayaklanmaları’nın yarattığı siyasi istikrarsızlık, Suriye iç savaşı gibi gelişmeler; komşuluk politikasının uygulanmasını sekteye uğrattığı gibi komşu bölgelerde de AB’ye karşı şüphe yaratmıştır.

Bu çalışmada, AKP Strateji Belgeleri MAXQDA Nitel Veri Analiz Programı ile incelenmiş ve AB’nin Liberal Aktörlüğü’ne dair teorik bir çerçeve oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Komşuluk Politikası, MAXQDA, Nitel Analiz

GELECEĞİN SÜRDÜRÜLEBİLİR AKILLI LİMANLARI: TÜRKİYE'DEKİ GİRİŞİMLERE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

FUTURE SUSTAINABLE SMART PORTS: AN EVALUATION OF TURKISH INITIATIVES

Bahar ERENEL YAŞLICA

PhD, Maltepe Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik, ORCID ID: 0000-0002-2533-0060

Özet

Endüstri 4.0 devrimi, lojistik sektöründe önemli değişimlere yol açmış ve özellikle tedarik zinciri süreçlerinin etkin ve verimli yönetimi için akıllı bir dönüşüm sürecinin başlamasını sağlamıştır. Günümüzde akıllı fabrika, akıllı üretim, akıllı ulaşım, akıllı liman ve daha birçok akıllı uygulama bu dönüşümün sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bu çalışma, Türkiye'deki limanlarda gerçekleştirilen akıllı liman girişimlerini ve sürdürülebilirlik çabalarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Akıllı limanlarda; nesnelerin interneti (IoT), dijital ikiz, artırılmış gerçeklik, blok zincir gibi yeni nesil teknolojilerin kullanılması; geleneksel liman operasyonlarının dijitalleştirilmesini ve liman süreçlerinin izlenebilir, güvenli, çevik ve çevre dostu hale gelmesini sağlamaktadır. Ayrıca, akıllı liman girişimleri sürdürülebilirlik çabalarını da hızlandırmakta ve enerji verimliliği, atık yönetimi vb. uygulamalar ile özellikle çevresel sürdürülebilirliğin artırılmasına katkı sağlamaktadır.

Çalışmada Türkiye'deki limanlarda akıllı liman girişimleri incelenmiş ve bu limanlarda kullanılan otomasyon ve yenilikçi teknolojilerin kullanılması ile sürdürülebilirlik çabaları değerlendirilmiştir. Türkiye'deki limanlarda yenilikçi teknolojilerin kullanılması sağlanarak limanların akıllı limanlara dönüşmeleri teşvik etmelidir. Sonuç olarak, Türkiye'deki akıllı liman girişimlerinin başlatılması, Türkiye'nin lojistik sektöründe rekabet gücünü artırarak uluslararası ticaretin gelişimine katkılar sağlayacak, ayrıca sürdürülebilir bir liman ekosisteminin oluşturulmasında önemli bir rol oynayacaktır.

Türkiye'deki limanlarda gerçekleştirilen akıllı liman girişimleri, geleneksel liman operasyonlarının dijitalleştirilmesi ve yeni nesil teknolojilerin kullanılmasıyla birlikte önemli değişimlere yol açmaktadır. Bu girişimlerin temel amacı, liman süreçlerini izlenebilir, güvenli, çevik ve çevre dostu hale getirerek etkinlik ve verimlilik artışı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Limanlar, Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0, Sürdürülebilirlik

Abstract

The logistics industry has undergone tremendous change as a result of the Fourth Industrial Revolution, which has sparked the start of a smart transformation process for the effective and efficient management of supply chain processes. Today, as a result of this transition, smart factories, smart production, smart transportation, smart ports, and many more smart applications have appeared. This study intends to assess the sustainability initiatives and smart port projects put into place at Turkish ports. The digitalization of conventional port operations in smart ports is made possible by the use of cutting-edge technologies like the Internet of Things (IoT), digital twins, augmented reality, blockchain etc., making port operations traceable, secure, quick, and environmentally friendly. Additionally, smart port projects speed up sustainability efforts and improve environmental sustainability, notably through uses like trash management and energy efficiency.

This study evaluates the application of automation and cutting-edge technologies as well as sustainability initiatives, looking at smart port initiatives at Turkish ports. It is essential to promote the adoption of cutting-edge technologies at Turkish ports in order to make them smart ports. In conclusion, the implementation of smart port initiatives in Turkey would increase the nation's competitiveness in the logistics industry, support the growth of global trade, and significantly contribute to the creation of a sustainable port environment.

With the automation of traditional port operations and the application of next generation technologies, smart port projects in Turkish ports are resulting in substantial changes. These programs' primary goal is to boost production and efficiency by making port operations traceable, secure, quick, and environmentally friendly.

Keywords: Smart Ports, Digital Transformation, Industry 4.0, Sustainability

COVID-19 SALGINININ BİST TURİZM SEKTÖRÜ İŞLETMELERİ FİNANSAL PERFORMANSINA ETKİSİ

THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE FINANCIAL PERFORMANCE OF BORSA İSTANBUL (BIST) TOURISM SECTOR BUSINESSES

Atike YILMAZ

Yüksek Lisans Öğr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,
ORCID ID: 0009-0005-5660-0384

Özlem Nilüfer KARATAŞ ARACI

Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,
ORCID ID: 0000-0001-9761-927X

Özet

Tarihsel süreçte insanlık çok sayıda doğal afet ve salgınla karşı karşıya kalmıştır. Bu doğal afetler ve salgınlar karşısında ekonomik ve sosyal problemlerle baş etmek zorunda olmuştur. Bu süreçte turizm sektörü yapısı itibariye doğal afetler, terör olayları, ekonomik krizler veya bulaşıcı hastalıklar gibi ani gelişen riskler karşısında savunmasız bir yapıda olduğundan en fazla yara alan sektör olmuştur. Turizm; ulaştırma, konaklama, yiyecek içecek, perakende alanları ile ağırlama endüstrisini oluşturmaktadır. Günümüzde, küresel ticaret boyutunda dünyanın önemli ihracat kategorileri arasında yer almaktadır. Ağırlama endüstrisi başta olmak üzere bütün finansal pazarlar 2019 yılı sonlarında ilk olarak Çin’de görülen Koronavirüs’ten (Covid-19) etkilenmiştir. Covid-19 salgını ağırlama endüstrisinde yer alan tüm değer zinciri parçalarında büyük oranda negatif bir eğilim göstermesine sebep olmuştur. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde yer alan birçok turizm işletmesi de bu pandemiden olumsuz yönde etkilenmiştir. Bu araştırmanın amacı; küresel bir kriz olarak nitelendirilen Covid-19 salgınının turizm sektöründe bulunan işletmelerin finansal yapılarına olan etkisini araştırmaktır. Bu doğrultuda çalışmanın örneklemini olarak Kamuyu Aydınlatma Platformu’nda (KAP) yer alan Oteller ve Lokantalar sektöründeki işletmelerin 2018 ile 2022 yılları arasında finansal tabloları kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Turizm İşletmeleri, Covid-19 Salgını, Finansal Performans.

Abstract

Throughout history, humanity has faced numerous natural disasters and pandemics, which have posed economic and social challenges that needed to be overcome. In such times, the tourism sector, due to its structural characteristics, has been particularly vulnerable to rapidly emerging risks such as natural disasters, terrorist events, economic crises, or infectious diseases. Tourism encompasses transportation, accommodation, food and beverage, retail, and hospitality industries. It has become one of the significant categories in global trade dimensions and is considered an essential export category worldwide.

The entire hospitality industry, along with all financial markets, was first impacted by the Coronavirus (Covid-19) outbreak, which emerged in China at the end of 2019. The Covid-19 pandemic has significantly affected all segments of the value chain within the hospitality industry, showing a substantial negative trend. Just like in other parts of the world, many tourism businesses in Turkey and the Turkish Republic of Northern Cyprus have also been adversely affected by this pandemic.

The purpose of this study is to investigate the impact of the Covid-19 pandemic, recognized as a global crisis, on the financial structure of businesses in the tourism sector. To this end, the financial statements of companies operating in the Hotels and Restaurants sector, available on the Public Disclosure Platform (KAP), have been utilized as a sample for the period between 2018 and 2022.

Keywords: Tourism Businesses, Covid-19 Pandemic, Financial Performance.

ÜRİNER KATETERİZASYON YÖNTEMLERİNDE HEMŞİRELİK BAKIMI

İsmail YENİAVCI,

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-9156-6082

Prof. Dr. Ayla ÜNSAL,

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, ORCID ID: 0000-0003-3319-1600

Özet

Üriner kateterizasyon, idrar boşaltımında sorun yaşayan hastalar için uygulanan bir işlemdir. Yapılan tetkik ve tedavilerin farklılığına göre hastada kısa süreli ve uzun süreli olarak uygulanabilir (Andersen MJ, vd., (2019). Geçici ve kalıcı şekilde adlandırılan bu kateterler uygulama yerlerine göre farklılık göstermektedir (Cantürk HF, 2013). Kalıcı üriner kateter türlerinin kendi içerisinde de uygulanan bölgeler ve uygulama şekillerine göre farklılıkları vardır. Bunlar hastanelerde genel olarak uygulanan foley kateterin yanında, ameliyathane ortamında hekimler tarafından karın ön duvarından direkt olarak mesaneye takılan suprapubik kateter ve karın arka yan kısmından direkt böbrek içerisine takılan nefrostomi kateteri de kalıcı kateter çeşitlerindendir. Üriner kateterizasyonda gereksiz kalıcı üriner kateterden kaçınılması, kateterin aseptik tekniğe uygun takılması, kapalı drenaj sisteminin uygulanması, idrar torbalarının duruş yerleri ve periüretal hijyen uygulamaları hemşirelerin primer olarak sorumlu oldukları uygulamalar arasındadır (Rabia K, Gürkan K, 2020). Hemşireler üriner kateter takıldıktan itibaren hastanın kateter bakımı ve pansumanını düzenli bir şekilde yapmalı ve hastada gelişebilecek korku ve anksiyeteye karşı psikolojik destek sağlamalıdır (Erden s., vd.,2018; Yılmaz E., 2019; Kaşıkçı MK., 2021). Hastane enfeksiyonları içerisinde ikinci sırada yer alan üriner sistem enfeksiyonlarının en büyük etkeni olduğu düşünülen üriner kateterlerin bakımı günde birkaç kez ve asepsi ilkelerine uygun bir şekilde yapılmalıdır. Bu sayede hastada üriner sistem enfeksiyonları gelişme riski azalmaktadır (Aysun A., Kahraman BB., 2023). Kalıcı üriner kateterlerin farklı bölgelerden uygulanıyor olması hemşirelerin kateter bakımında daha bilgili ve pratik olmasını gerektirmektedir. Hastanın direkt olarak mesane ve böbreğine giriş yapılarak sabitlenen diğer kalıcı kateter çeşitlerinin bakımı foley kateterden farklıdır. Hemşirelik bakımında önemli bir yeri olan üriner kateter bakımı, gerekli hijyen uygulamalarının özenle gösterildiği takdirde hastaların hastanede yatış süreleri, mortalite ve morbidite oranlarını da düşürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üriner Kateterizasyon, Hemşirelik Bakımı, Üriner Sistem Enfeksiyonları

HEMŞİRELİKTE İMAJ KAVRAMI

Mahsum AVCI,

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, e-mail: ORCID: 0009-0008-4184-1953

Prof.Dr. Ayla ÜNSAL,

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, ORCID: [0000-0003-3319-1600](https://orcid.org/0000-0003-3319-1600)

Özet

Hemşirelik, tarihsel olarak köklü bir geçmişe sahip olan ve zaman içinde kültürel, sosyal ve teknolojik değişimlere uyum sağlayarak sürekli olarak kendini yenileyen bir sağlık disiplini. Hemşirelik, insan gereksinimlerine yönelik bir meslek olduğu için kökeni, insanlığın varoluşuna kadar uzanan meslek gruplarından biridir. Hemşirelik, insanlığın varoluşundan günümüze kadar süregelen evrensel değişimlerin etkisiyle sürekli değişen ve gelişen bir disiplindir. Hemşirelik, insan sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hasta bakımının sağlanması ve hastaların güvende hissetmelerini amaçlayan bir meslektir. Sağlığın korunması ve sürdürülmesinde önemli bir sorumluluğa sahip olan hemşireler, bu sorumluluklarını yerine getirirken toplum tarafından oluşturulan mesleki imajları oluşmaktadır. İmge kelimesinin eş anlamlısı olan imaj, Fransızca kökenli bir sözcük olup, bir kişinin veya topluluğun kendisiyle ilgili olarak başkalarında bırakmak istediği ya da bıraktığı izlenim olarak ifade edilmektedir. İmaj kavramı, 1800'li yıllardan bu yana hemşirelik mesleğinde ve mesleki araştırmalarda yer edinmiş bir kavramdır. Hemşirelik imajı; hemşirelik mesleğine dair ilk izlenimdir ve kompleks, daima gelişen, bünyesinde hemşirelik mesleğine dair kalıp yargılar barındıran bir olgudur. Hemşirelik imajı, birçok farklı etkene bağlı olarak şekillenen ve çeşitli kalıplaşmış hemşirelik atıflarını içeren bir kavramdır. Hemşirelik imajı, mesleğin toplum nezdindeki itibarını, prestijini ve duruşunu ifade eder. Hemşirelerin temel sorumluluklarından biri, profesyonel bir hemşirelik imajı oluşturmak, bunu korumak ve ilerletmek için çaba göstermektir. Bu, hemşirelerin güçlerini her alanda artıracak önemli bir faktördür.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, İmaj, İmajın Çeşitleri, Hemşirelik İmajı

ACİL PSİKİYATRİ

EMERGENCY PSYCHIATRY

Prof. Dr.Nezihe BULUT UĞURLU

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi , ORCID ID :0000-0003-2860-1169

Güllü YAZKAN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi , ORCID ID :0000 0003 2860 1169

Doç. Dr. Fatma Birgili

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, ORCID ID:0000-0001-5017-0225

Özet

Psikiyatrik aciller duygu, düşünce ve davranışların herhangi birinde ortaya çıkan belirtilerin; insanın zihinsel, bedensel, sosyal bütünlüğünü, işlevlerini, yaşam kalitesini bireyin kendisi ve çevresi açısından günlük yaşam aktivitelerini olumsuz etkileyecek derecede bozulması durumudur. Acil servise gelen başvuruların yaklaşık %3-12'sini psikiyatrik bozukluklardan oluşturmaktadır. Acil psikiyatrik durumlar, birçok kronik ruhsal hastalık, psikososyal stres bozuklukları ve yaşamsal olaylardan kaynaklanabildiği gibi psikiyatrik semptomlara neden olabilecek tıbbi hastalıklar, zehirlenmeler, madde kullanımına bağlı gerçekleşen ruhsal rahatsızlıklar, ilaç yan etkileri ve ilaç-ilaç etkileşimlerine bağlı olarak da gelişebilmektedir (Büyükbayram & Engin, 2018).Acil psikiyatri hizmetleri; acil servise başvuran hastaların sınırlı zaman içerisinde, etkili yöntemlerle doğru ve hızlı yönlerlendirilmesi ve hastalığın sebep olabileceği maddi-manevi bütün sorunların hasta ve yakınları tarafından en az zararla kurtulmasını sağlamaktadır. Psikiyatrik acillerdeki amaç hasta ve hasta yakınlarının stresini azaltarak yaşanan krizi kontrol altına alabilmek ve genel olarak yaşanan acil durumun olumsuz sonuçlarını önlemektir. Bu derleme makale psikiyatrik acillerin tanı koymada, uygun tedavi yöntemini belirlemede ve hastalığın seyri açısından hastaların yönlendirilmesinin önemini vurgulamak için ele alınmıştır. Bu çalışmada ulusal ve uluslararası alandaki literatür derlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Acil psikiyatri, Acil servis; psikiyatri ön tanıları; Acil psikiyatrik bakım

Abstract

Psychiatric emergencies are symptoms that occur in any of the emotions, thoughts and behaviors; It is a state of deterioration of the mental, physical and social integrity, functions, quality of life of the individual to a degree that adversely affects the daily life activities of the individual and his/her environment. Psychiatric disorders account for approximately 3-12% of the admissions to the emergency department. Emergency psychiatric conditions can be caused by many chronic mental illnesses, psychosocial stress disorders and life events, as well as medical diseases that may cause psychiatric symptoms, intoxications, mental disorders due to substance use, drug side effects and drug-drug interactions (Büyükbayram & Engin, 2007). 2018). Emergency psychiatry services; It ensures that patients who apply to the emergency

service are guided accurately and quickly with effective methods in limited time, and that all material and moral problems that may be caused by the disease are avoided by the patients and their relatives with the least damage. The aim in psychiatric emergencies is to reduce the stress of patients and their relatives, to control the crisis and to prevent the negative consequences of the emergency in general. This review article is discussed to emphasize the importance of diagnosing psychiatric emergencies, determining the appropriate treatment method, and guiding patients in terms of the course of the disease. In this study, the national and international literature was compiled.

Key Words: Emergency psychiatry, Emergency service; psychiatric prediagnoses; Emergency psychiatric care

SUİCİD (İNTİHAR GİRİŞİM) ve RİSK FAKTÖRLERİ

SUICID (SUICIDE ATTEMPT AND RISK FACTORS)

***Prof. Dr. Nezihe BULUT UĞURLU**
ORCID ID: 0000-0003-2860-1169

Güllü YAZKAN
ORCID ID: 0000 0003 2860 1169

Doç.Dr.Fatma BİRGİLİ
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi,
ORCID ID: 0000-0001-5017-0225

Özet

İntihar latince 'insanın kendini öldürmesi' anlamına gelen 'sui' yani 'ben' ve 'cedere' yani öldürmek, kıymak anlamına gelen iki sözcüğün birleşmesi sonucu 'suicidere'den ingilizceye suicide şeklinde geçmiştir. Bugün ülkemizde de tıbbi terminolojide 'suisid' sözcüğü sıkça kullanılmaktadır. İntihar sözcüğü ise Arapça'dan geçmiştir. Arapça göğüs, göğüse vurma, boğazından asılma, deveyi boğazlama, gırtlak bıçakla kesme anlamlarına gelen "nahr" kökünden türetilmiştir. Türk Dil Kurumu tarafından intihar yerine "özkıyım" veya "özekıyım" önerilmektedir. Basit bir anlatımla intihar bireyin bilerek ve isteyerek canına kendi eliyle kıyma olarak tanımlanmaktadır. Edwin Shneidman'a göre intihar, "dayanılmaz acıları, ağır sorunları olan, şaşırılmış, bozulmuş ve gücü azalmış benliğin çözüm arayıcı bir eylemidir". Durkheim intiharı "ölen kişi tarafından ölümle sonuçlanacağı bilinerek yapılan olumlu ya da olumsuz bir edimin doğrudan ya da dolaylı sonucu olan her ölüm olayına intihar denir" diye tanımlamıştır.

Kişilik özellikleri

Kişilik, bir insanın kendine özgü olan genel psikolojik özellikleri, onun yaşam biçimini oluşturan ve huy haline getirmiş olduğu, bilinçli ya da bilinçdışı bütün düşünce ve davranış kalıpları biçiminde tanımlanmaktadır. Kişilik bozukluğu olan bireylerin iç gözü yoksun oldukları, strese dayanma eşiklerinin düşük olduğu, buna karşın yardım arayışında olmadıkları belirtilmektedir. Umut, gelecek ile ilgili bir amacı gerçekleştirmede sıfırdan fazla olan beklentiler, umutsuzluk ise bir amacı gerçekleştirmede sıfırdan az olan olumsuz beklentiler şeklinde tanımlanmaktadır. Umut ve umutsuzluk, bireyin gelecekteki gerçek hedeflerine ulaşma olanaklarının olası yansıması bireyi yaşama bağlayan ve geleceği hedefleyerek yaşama tutunmasını sağlayan veya onu yaşamdan koparan duygular olarak belirtilmektedir. Psikiyatrik hastalıkların dışında daha önceki intihar girişimleri de bir kişide intihar riskinin yüksek olduğunun önemli bir göstergesidir. Çalışmalar intihar eden depresyonlu hastaların %40'ının daha önce en az bir intihar girişiminde bulunmuş olduğunu göstermektedir. Tüm intiharların %19- 24'ünde daha önce yapılmış intihar girişimleri bulunmakta, intihar girişimlerinin %10'u 10 yıl içinde tamamlanmış intihar ile son bulmaktadır.

Anahtar Kelimeler :İntihar girişimi, kişilik özellikleri ,risk faktörleri.

Abstract

Suicide was translated into English as suicide from 'suicidere' as a result of the combination of two words 'sui', which means 'to kill oneself', and 'cedere', which means to kill, to slaughter . Today, the word 'suicide' is frequently used in medical terminology in our country. The word

suicide is derived from Arabic. The Arabic chest is derived from the root "nahr", which means hitting the chest, hanging by the throat, strangling a camel, cutting the throat with a knife. The Turkish Language Association recommends "suicide" or "I am self-absorbed" instead of suicide. In a simple way, suicide is defined as taking the life of an individual knowingly and willingly with one's own hand According to Edwin Shneidman, suicide is "a solution-seeking act of the self, which has unbearable pain, severe problems, bewildered, disfigured, and weakened". Durkheim defined suicide as "every death event that is the direct or indirect result of a positive or negative act done by the deceased knowing that it will result in death".

Personality characteristics

Personality is defined as the general psychological characteristics of a person, all the conscious or unconscious thought and behavior patterns that make up his life style and become a habit. It has been reported that individuals with personality disorders lack insight, have low stress tolerance thresholds, and do not seek help. Hope is defined as more than zero expectations in realizing a goal related to the future, and hopelessness is defined as negative expectations that are less than zero in realizing a goal. Hope and hopelessness are stated as the possible reflection of the individual's possibilities of reaching his real goals in the future. Emotions that connect the individual to life and enable him to hold on to life by aiming for the future or tear him away from life. Apart from psychiatric diseases, previous suicide attempts are also an important indicator of a high risk of suicide. Studies show that 40% of depressed patients who commit suicide have attempted at least one suicide before. There are previous suicide attempts in 19-24% of all suicides, and 10% of suicide attempts end with completed suicide within 10 years.

Key Words: Suicide attempt, personality traits, risk factors.

**DENEYSEL EPİLEPSİ MODELİNDE BEYİN SAPI VE HİPOKAMPÜSTE
INTEGRİN İFADESİ**
INTEGRIN EXPRESSION IN THE BRAINSTEM AND HIPPOCAMPUS IN AN
EXPERIMENTAL MODEL OF EPILEPSY

Damla ERDAĞ

ORCID ID: 0009-0001-0577-9397

Aşlı OKAN OFLAMAZ

Arş.Gör., Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi,
ORCID ID: 0000-0001-8152-7338

Züleyha DOĞANYİĞİT

Doç.Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi,
ORCID ID: 0000-0002-6980-3384

Özet

Epilepsi, santral sinir sistemindeki nöronların uyarılabilirlik karakterizasyonlarındaki beklenmeyen değişikliklerden kaynaklanan, spontan nöbetler ile karakterize nörolojik bir hastalıktır. Nöronların sinaptik plastisite karakteri epileptik nöbetlerde değişmektedir. Fakat epilepsiye eşlik eden otonom fonksiyon bozukluklarında sinaptik plastisitenin rolü tam olarak bilinmemektedir.

Sinaptik plastisite, yetişkinlerde nöroenez ile ilişkili hipokampusun ilgili kısımlarında üst düzeydir. Nöroenezdeki çeşitli kusurlar insan nörolojik hastalıkları ile ilişkilendirilmektedir. Hipokampusun beyin sapıyla otonom düzenleyici bağlantılara sahip olduğu aydınlatılmıştır. Bu ilişki epilepsi ile değişen otonom aktivitenin beyin sapı ve hipokampustaki sinaptik plastisite ile ilişkisini düşündürmektedir. Bu da sinaptik plastisite karakterizasyonundaki önemli proteinlerden olan integrin'i önemli bir hedef haline getirmektedir.

İntegrin, ekstrasellüler matriks (ECM) proteinlerini bağlayarak hücre-ECM ve hücre-hücre yapışma olaylarına aracılık eden α - β -heterodimerik transmembran glikoproteindir. İntegrinlerin hücrelerin tutunması, yayılması, göç etmesi gibi plastisite davranışlarında rol aldığı bilinmektedir. Bu yönüyle, epilepside değişen sinaptik plastisite karakterizasyonu olduğu için integrin ifadesi beyin sapı ve hipokampus dokularında araştırılmıştır.

Buna göre yaptığımız projede, akut nöbetleri indüklemek için kullanılan pentilentetrazol (PTZ) ajanı ile deneysel epilepsi modeli oluşturulmuştur. Projede 20 adet *Wistar albino* sıçanlara enjekte edilen PTZ ajanıyla nöbet oluşumunun ardından hayvanların beyin sapı ve hipokampus dokuları çıkarılarak, projede hedeflenen sinaptik plastisite ilişkili bir yüzey reseptörü olan β 1-integrin protein ifadesi immünohistokimyasal yöntemle incelenmiştir.

Önerilen projenin nörolojik bir hastalık olan epilepside, epileptogenez mekanizmasının sinaptik plastisite ile ilişkisine dair yeni bir yaklaşım getirerek; β 1- integrin ifadesi hedeflenmesiyle sistematik bir çalışma olacağı düşünülmektedir. Buna ek olarak çalışma sonunda elde edilen verilerin bilim dünyasına kazandırılması yapılacak olan yeni çalışmalar için bir ön-çalışma niteliği taşıyacaktır.

Anahtar Kelimeler: PTZ modeli, β 1- integrin, sinaptik plastisite, ekstrasellüler matriks

**SPONTAN INTRAPERİTONEAL RÜPTÜRE OLAN DEV KARACİĞER
KİST HİDATİĞİ: OLGU SUNUMU**

Kutay SAĞLAM

Doç.Dr., Uludağ Üniversitesi, Genel Cerrahi ABD, ORCID ID: 0000-0002-0919-8370

Özet

Yetmiş sekiz yaşında erkek hasta acile karın ağrısı şikayetiyle başvurdu. Karın ağrısının sabah başladığı, giderek arttığını söylüyor. Vital parametreleri ateş 37,5 °C, nabız 110 atım/dk, tansiyon 110/65 mmHg idi. Fizik muayenesinde batında her kadranda defans mevcuttu. Laboratuvar parametrelerinde beyaz küre 18.000 µl, hemoglobin 11 g/dl, karaciğer fonksiyon testleri; ALT: 95 IU, AST: 115 IU, bilirubin değerleri normal, kreatinin 1.8 idi. Özgeçmişinde operasyon öyküsü yoktu. Yandaş hastalık olarak diyabetes mellitus ve hipertansiyonu vardı.

Beş gün önce dış merkezde çekilen manyetik rezonans (MR) görüntülemesinde karaciğer sağ lobunu tamamen dolduran 25x20 cm lik dev kistik kitlesi olduğu raporlanmış. Acilde çekilen kontrastsız abdomen tomografisinde (CT) karaciğer sağ lobda kitle, batın içi yaygın sıvı izlenmekteydi. MR görüntülemelerindeki kist hacminin azalması ve batın içerisindeki yaygın sıvı nedeniyle kistin rüptüre olduğu düşünüldüğü hastaya operasyon kararı verildi.

Operasyonda karaciğer sağ lobunu tamamen dolduran hidatik kistin intraperitoneal alana rüptüre olduğu görüldü. Batın içerisinden 2-3 litreye yakın safralı yaygın mayi aspire edildi. Önce batın yıkandı. Ardından kist içerisindeki germinatif membran alındı (Şekil 3). Skolesidal ajanlarla batın yıkandı. Kist hidatik duvarının safra kesesine komşu olduğu görülerek kolesistektomi yapıldı. Ardından perikistektomi yapıldı. Kist kavitesi içinde yaygın safra izlenmesi üzerine sistik kanaldan serum fizyolojik ve metilen mavisi verilerek safra fistül yerleri belirlenmeye çalışıldı. Belirlenebilen alanlar suture edildi. Multiple kaçaklar izlenmesi üzerine, postoperatif safra fistülleri ile yönetebilmek için koledoka T-tüp yerleştirilerek operasyona son verildi. Postoperatif takiplerinde hastaya albendozal tedavisi başlandı. Drenlerinden safra kaçağı olmadı. Genel durumu iyi olan hasta T tüp ile post operatif 6. günde sorunsuz olarak taburcu edildi.

Keywords: kist hidatik, karaciğer kisti, rüptür

RÜZGAR TÜRBİNİ VE GÜNEŞ TAKİP SİSTEMİYLE DESTEKLENMİŞ ELEKTRİKLİ ARAÇ ŞARJ İSTASYONU TASARIMI

Doç. Dr. Rukiye UZUN ARSLAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü, ORCID ID: 0000-0002-2082-8695

Dr. Öğr. Üyesi İrem ŞENYER YAPICI

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, ORCID ID: 0000-0003-0655-340X

Dr. Öğr. Üyesi Ceren KAYA

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü, ORCID ID: 0000-0002-1970-2833

Özet

Son yıllarda dünya genelinde enerjiye olan talep giderek artmaktadır. Bu talepteki artışta nüfusun artması, teknolojik gelişmeler, ekonomik büyüme, ulaşım, iklim koşulları, enerji politikalarındaki değişimler gibi birçok faktör etkili olmaktadır. Bunların arasında ulaşım sektörü, enerji talebinin büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Günümüzde ulaşım sektöründeki enerji talebi genellikle benzin, dizel, gaz yağı ve uçak yakıtları gibi fosil yakıtlar tarafından karşılanmaktadır. Fosil yakıtların kullanımı, sera gazı emisyonlarının artması dolayısıyla hava kirliliği ve iklim değişikliği gibi sorunlara neden olmaktadır. Bu nedenle enerji talebindeki artışı azaltmak, daha sürdürülebilir ve düşük karbonlu ulaşım sistemlerine teşvik etmek önemli bir hedef haline gelmiştir. Elektrikli araçlar, hidrojen yakıt hücreleri ve biyoyakıtlar gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı ulaşım sistemleri, enerji talebinin sürdürülebilir şekilde karşılanmasına katkı sağlamaktadır. Bunlar arasında elektrikli araçlar, çevresel avantajlarından dolayı giderek daha popüler hale gelmektedir. Diğer taraftan, alternatif (yenilenebilir) enerji kaynakları, çevre dostu ve sürdürülebilir enerji üretimi sağlamak amacıyla kullanılan enerji kaynaklarıdır. Bu enerji kaynaklarından elde edilen enerjinin, elektrik enerjisine dönüştürülmesi için farklı enerji dönüştürücüleri kullanılmaktadır. Yapılan bu çalışmada yenilenebilir enerji kaynaklarından olan rüzgar enerjisi ve güneş enerjisi elektrikli araç teknolojisiyle bütünleştirilmiştir. Çalışmada güneş ışığından maksimum düzeyde verim alabilmek için güneş hareketlerine göre konumunu otomatik olarak değiştirebilen güneş panelleri kullanılmıştır. Güneşin yeterli gelmediği durumlar için de sistemde panellere alternatif olarak rüzgar türbini monte edilmiştir. Çalışmada yanı sıra güneş ve rüzgar enerjisinin yeterli gelmediği durumlar için sisteme paralel olarak şebeke gerilimi bağlanmıştır. Böylelikle şarj istasyonunun sürekli kullanımına olanak sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Elektrikli araç, şarj istasyonu, güneş enerjisi, rüzgar enerjisi.

SİMETRİK ARALIK ÜZERİNDE BERNSTEİN POLİNOMLARININ BİR MODİFİKASYONU

Zehra BİLGİN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Harran Üniversitesi,
ORCID ID: 0009-0008-0746-4226

Harun ÇİÇEK

Arş. Gör. Dr., Harran Üniversitesi,
ORCID ID: 0000-0003-3018-3015

Aydın İZGİ

Prof. Dr., Harran Üniversitesi,
ORCID ID: 0000-0003-3715-8621

Bu çalışmada simetrik aralık üzerinde Bernstein polinomlarının bir modifikasyonunun yaklaşım özellikleri ve yaklaşım hızı incelemiştir.

Bernstein polinomları özellikle Korovkin-Bohman teoreminden sonra pek çok modifikasyonu ve genellemesi çalışılmıştır ve hala çalışılmaya devam ediliyor. A. Lupaş 1997 yılında q-analizi Bernstein polinomlarıyla uygulamasıyla bu konudaki çalışmalar da hız kazanmıştır. 2002 yılında A.D. Gadjev ve C. Orhan toplanabilme alanında istatistiksel yakınsaklığı yaklaşım teorisine uygulamasıyla birlikte Bernstein modifikasyonları ve genellemeleri ile birlikte istatistiksel yaklaşımlar çalışılmıştır. 2010 yılında Ye, Z., Long, X., Zeng, X.-M. λ parametresine bağlı yeni Bézier bazı Bernstein polinomları çalışmış ve sonraki yıllarda λ Bernstein polinomları diye adlandırılmış ve ilgili çok çalışma yapılmıştır.

Burada Bernstein polinomlarının simetrik aralık üzerindeki bir modifikasyonu

$$Z_m(h, v) = \left(\frac{m+1}{2(m+2)} \right) \sum_{j=0}^m \binom{m}{j} \left(\frac{m+2}{m+1} + v \right)^j \left(\frac{m+2}{m+1} - v \right)^{m-j} h \left(\left(2 \frac{j}{m} - 1 \right) \frac{m+2}{m+1} \right)$$

şeklinde tanımlanmıştır. Operatörün merkezi momentleri , yaklaşım özellikleri ve süreklilik modülü yardımıyla ve yaklaşım hızı incelenmiştir. Ayrıca $Z_m(h, v)$ operatörünün lipschitz sınıfındaki yaklaşımı incelenmiştir. Son olarak operatörün belirli fonksiyonlara yaklaşımı, grafikler ve hata paylarını içeren nümerik değer tabloları yardımıyla gösterilmiştir.

Bu çalışmamızı yukarıda bahsi geçen q-analiz , istatistiksel yaklaşım ve λ tipi ile de çalışmayı hedefliyoruz.

Anahtar Kelimeler: Bernstein polinomları, Lineer pozitif operatörler, Yaklaşım hızı, Süreklilik modülü, Lipschitz koşulu, Korovkin teoremi.

**KARBON ÇELİĞİ KAYNAĞINDA ISI TESİRİ ALTINDAKİ BÖLGENİN
NUFUZİYET PROFİLİ VE TANE BOYUTUNUN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI**

EFFECT OF GRAIN SIZE AND PENETRATION PROFILE ON CARBON STEEL MAG
WELDING HEAT AFFECTED ZONE

Prof. Dr. Behçet GÜLENC
Gazi Üniversitesi,

Fatma ÇERÇİ
Yüksek Lisans öğrencisi, Gazi Üniversitesi,
ORCID ID: 0009-0004-6465-9872

Özet

Düşük karbonlu çelik ve MAG kaynak yöntemi yaygın kullanımı deneysel çalışmalarla veri analizi açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmada, düşük karbonlu çelik S235, MAG kaynak yöntemi ile farklı amper değerleri uygulanarak kaynakların ITAB bölgesi incelenmiş ve mikro yapı özellikleri araştırılmıştır. Malzemelerin kaynağı sürecinde farklı amper değerleri ile yapılan çalışma 100A, 150A, 200A, 250A, 350A’de MAG kaynağının ITAB genişliğini, sertlik değerlerini, iri tane boyutu kıyasını ve nüfuziyet profiline etkilerini içermektedir. Kaynaklı malzemeler incelenmek üzere gerekli ebatlarda kesilmiştir. Bakalite alınmak için kesilen malzemeler tekrar kesilmiş ve işlem bakalite alınarak tamamlanmıştır. Mikro yapılar için inceleme yapmak üzere metalografik işlemler uygulanmıştır. Nüfuziyet profili, amper değeri arttıkça geometrik olarak değişkenlik göstermiştir. Amper değeri arttıkça ITAB genişliğinde artış gözlemlenmiş ve ölçülmüştür. Optik mikroskopta mikro yapı incelemelerinde ferrit taneleri ve perlit taneleri incelenmiş ve gözlemlenmiştir. Nüfuziyet ve dikiş geometrisinde değer 250A’de optimize olmuştur. Sertlik değerleri ölçümü için yüzey tekrar temizlenmiştir. Sertlik değeri için yapılan ana metal, geçiş metali, kaynak kepi mikro sertlik ölçümlerinde 100A’dan 350A’e kaynak kepinde 100A’de sertlik değerinin en fazla olduğu ölçülmüştür. Bu değerler 350A’e kadar grafik ile ifade edilmiştir. İri tane boyutu ve ITAB genişliği gerçekleştirilen ölçümler neticesinde ortalama tane boyutu ve ITAB genişliği en fazla 350A’de olduğu gözlemlenmiştir. 350A ile yapılan kaynağın nüfuziyetinin en fazla olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: MAG kaynağı, mikro yapı, itab, amper, nüfuziyet profili

**DENEYSEL OLARAK OLUŞTURULAN EKLEM DEFEKTLERİNE N-BUTİL
SİYANOAKRİLAT UYGULAMASININ EKLEM REJENERASYONU ÜZERİNE
ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI**

Ahmet GÜLCEK

Veteriner Hekim ,0009-0004-6441-0452

Hanifi EROL

Doç. Dr. Erciyes Üniversitesi Veteriner Cerrahi Anabilim Dalı , ORCID ID: 0000-0001-8140-3108

Esra BALCIOĞLU

Dr. Öğr. Üye. Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı
ORCID ID: 0000-0003-1474-0432

Gülce YILDIZ

Veteriner Hekim Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı
ORCID ID: 0000-0002-9429-7954

Amaç

Deneyssel olarak oluşturulan eklem defektlerine uygulanacak olan sentetik doku yapıştırıcısı n butil siyanoakrilatın iyileşme üzerine etkilerinin araştırılması.

Genel Bilgi

Eklem kıkırdığı, diatrodial eklemlerin yük taşımasını sağlayan elastik yapıdaki dokulardır. Eklem kıkırdıkları eklemlerin birbirleri üzerinden kaymalarını sağladıkları gibi kemikleri de üzerine gelen basınç ve darbelerden korurlar. Normal bir kıkırdak parlak,beyaz, saydam ve düz bir haldedir. Sinir ağından kan ve lenf damarlarından yoksundur.

N butil siyanoakrilat doku yapıştırıcı olup cerrahi müdahalelerde kullanılarak yaranın daha hızlı iyileşmesini sağlamaktadır. Yüksek aktiviteye sahip olup, ısı katalizör yada basınca ihtiyaç duymadan saniyeler içerisinde uygulandıkları bölgede yapışmayı sağlarlar. Antibakteriyel olmaları, kolay uygulanabilir olmaları, hızlı yapışmaları ve yeterli tensil gücüne sahip olmaları gibi avantajları vardır. Günümüzde n butil siyanolarilatlar deri ensizyonlarının kapatılması dışında gastrointestinal kanamaların durdurulmasında, akciğer cerrahisinde, göz cerrahisinde ve kozmetik cerrahide kullanım alanları bulunmaktadır.

Gereç ve Yöntem

Çalışma materyalini Wistar-Albino cinsi sağlıklı 250-300 gram ağırlığında 20 adet erkek rat oluşturdu. Gruplar her biri eşit sayılara rat içerek şekilde çalışma ve deney grupları olarak ayrıldı. Deney ve kontrol grubunu oluşturan bütün hayvanlar genel anestezi altında sağ genu eklemi bölgesi tıraşlanıp, asepsi ve antisepsi işlemlerinden geçirildi. Daha sonra kranio-lateral deri ensizyonu ile operasyona başlandı. Derialtı doku, kaslar ve eklem kapsülası cerrahi tekniklere uygun olarak açıldı ve patella medial yana kaydırıldı. Artrotomi sonrası femur distalinde inter trochleal bölgede 1.5 mm çapında diril yardımı ile eklem defekti oluşturuldu. Kontrol grubunu oluşturan hayvanlara hiçbir işlem uygulanmadan eklem bölgesi kapatılırken, deney grubundaki hayvanlara n butil siyanoakrilat defekli bölgeye uygulanarak bölge cerrahi prosedüre uygun olarak kapatıldı. Postoperatif olarak 0, 15 ve 30. günlerde bütün hayvanların radyolojik muayeneleri yapıldı ve 30.gün sonunda tüm gruplarda bulunan hayvanlar sakrifiye edildi.

Bulgular

Radyolojik incelemelerde de n butil siyanoakrilat uygulanan grupta ki defektlerin kapanma belirtileri kontrol grubuna göre daha hızlı şekillendiği görülmüştür. N butil siyanoakrilat uygulanan grup ve kontrol grubundan alınan kesitler incelendiğinde eklem yüzeylerinde ve hyalin kıkırdığa ait kondrositlerin normal yapısını tam olarak gösteremediği tespit edildi. N butil siyanoakrilat uygulanan grubun kontrol grubuna göre çevre dokulara uyumunun daha iyi olduğu, oluşan matriksin daha düzenli olduğu fibril ve kondrositlerin daha organize olduğu ve hyalin kıkırdak bölgesinde daha fazla kollojen ve temel madde olduğu görüldü.

Tartışma ve Sonuç

Elde edilen bilgiler ışığında n butil siyanoakrilat kullanımının eklem defektlerinin iyileşmesinde pozitif etkilerinin olabileceği görülmüş olup, konu ile ilgili daha fazla ve detaylı çalışmaların yapılması gerektiği kanısına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler:Eklem, Eklem Defekti, Kollojen, N Butil Siyanoakrilat

**YÜKSEK TERMAL KONFORLU YATAK KUMAŞLARI İÇİN
MİKROKAPSÜLLENMİŞ FAZ DEĞİŞTİREN MALZEMELERİN GELİŞTİRİLMESİ**

DEVELOPMENT OF MICROENCAPSULATED PHASE-CHANGE MATERIALS FOR
HIGH THERMAL COMFORT MATTRESS FABRICS

Batuhan SAPANCI

Tekstil Müh., Küçükler Tekstil San. ve Tic. A.Ş.,

Sümeyye ÜSTÜNTAĞ

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-2625-4063

Cem GÜNEŞOĞLU

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-8796-9679

Özet

Uyku hayatın yaklaşık üçte birini kapsayan, insanların genel sağlık ve yaşam kalitesi üzerinde doğrudan etkili olan bir temel ihtiyaçtır. Birçok farklı etken gibi vücut sıcaklığındaki ani değişimler uyku bozukluklarına neden olabilmektedir. Uyku ortamına bağlı olarak soğuk veya sıcak uyarıcılara maruz kalınması, kullanıcı ile yatak yüzeyi arasındaki ısı etkileşim sonucunda vücut sıcaklığındaki değişimler uyku evrelerinin dağılımını olumsuz yönde etkilemektedir. Vücut sıcaklığındaki değişimin kontrol edilebilmesi uyku kalitesini arttıracak gibi uyku evrelerinin dağılımını da düzenlemektedir. Uyku ortamının en temel faktörlerinden biri olan yatak kumaşına ısı düzenleme etkinliğinin kazandırılması uyku kalitesi açısından oldukça önemlidir. Bu amaç için belirli sıcaklık aralığında faz değişikliği yaparak ısıyı emme ve salma özelliği gösterdiği gösteren faz değiştiren malzemeler (FDM) kullanılmaktadır. FDM'lerin ısı düzenleme etkinliği; FDM türü, FDM miktarı ve uygulama tasarımına bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir. Faz değiştiren malzemeler mikrokapsül lenerek, emdirme ve/veya kaplama yöntemleri ile yatak kumaşlarına aktarılmaktadır. Mikrokapsüller, polimerik bir duvar yapısı içerisine çekirdek materyali olarak bir etken maddenin yerleştirilmesiyle üretilen nano, mikro veya makro boyutlu partiküllerdir. Mikrokapsülasyon ile sıvı fazdaki FDM'ler istenilen boyutta paketlenilebilmekte ve yapıdaki kalıcılık sağlanabilmektedir.

Bu çalışmada, yatak kumaşlarında kullanıma uygun, ideal uyku sıcaklığını (19-21 °C) kapsayan aralıkta ısı aktivite sergileyen mikrokapsül lenmiş faz değiştirilen malzemeler (MFDM) geliştirilmiştir. Çalışmada FDM olarak hegzadekan, heptadekan, oktadekan, PEG (polietilen glikol)-400 ve PEG-1000 ve karışımları kullanılmıştır. FDM'lerin mikrokapsülleme işleminde duvar maddeleri olarak arap zambak ve tip B jelatin kullanılmıştır. Yardımcı kimyasallar olarak ise glutaraldehit, sodyum dodesil sülfat, sodyum karbonat, asetik asit, kalsiyum klorür ve sodyum aljinat kullanılmıştır. FDM'lerin mikrokapsül lenmesi işleminde kompleks koaservasyon yöntemi uygulanmıştır. Üretilen MFDM'lerin yüzeysel görüntüleri SOIF ST8050 Stereo optik mikroskop altında incelenmiştir. Mikrokapsülleme sonucunda elde edilen çöktirtiler filtre kağıdına aktararak pipet yardımıyla saf su damlatılarak yıkanmış, ardından askıda kurutulmuştur. Kurutulmuş MFDM'lerin ısı analizleri Perkin-elmer Jade markalı Diferansiyel Taramalı Kalorimetre (DSC) cihazında 2 °C/dk ısıtma/soğutma oranında (-10 ile 60 °C, 35 dk ısınma süresi, 35 dk soğutma süresi) ve azot (N₂) ortamında gerçekleştirilmiştir. MFDM'lerin optik mikroskop altındaki görüntüleri incelendiğinde, mikrokapsül görüntülerinin küresel şekilli ve düzgün morfolojiye sahip oldukları gözlemlenmiştir. DSC analizleri ile Hekzadekan+PEG1000, Oktadekan ve Hekzadekan+Oktadekan'ın iç faz olarak kullanıldığı durumda yüksek entalpiye sahip ve oda sıcaklığında termal aktivite sergileyen FDM

mikrokapsüllerin üretilebildiği görülmüştür. Bunun yanısıra, Hekzadekan+Oktadekan karışımı FDM içeren mikrokapsüller 24 °C altında termal aktivite sergilemiştir.

Anahtar Kelimeler: Faz değiştiren malzemeler, Mikrokapsülasyon, Yatak kumaşı, DCS analizi, Termal Konfor

Abstract

Sleep is a basic need that covers about one third of life and has a direct impact on people's general health and quality of life. Like many different factors, sudden changes in body temperature can cause sleeping disorders. Exposure to cold or hot stimuli depending on the sleeping environment, and changes in body temperature as a result of the thermal interaction between the user and the mattress surface affect the distribution of sleep stages negatively. Controlling the change in body temperature not only improves sleep quality, but also regulates the distribution of sleep stages. It is very important in terms of sleep quality to bring thermal regulation efficiency to the mattress fabric, which is one of the most basic factors of the sleep environment. For this purpose, phase change materials (PCM) are used, which exhibit the ability to absorb and release heat by making a phase change in a certain temperature range. Thermoregulation efficiency of PCMs may vary depending on the PCM type, the amount of PCM and application design. After the PCMs are microencapsulated, they are transferred to mattress fabrics by impregnation and/or coating methods. Microcapsules are nano, micro or macro sized particles produced by placing an active substance as core material inside a polymeric wall structure. With microencapsulation, PCMs in liquid phase can be packaged in the desired size and permanence in the structure can be ensured.

In this study, microencapsulated phase change materials (MPCM) were developed, suitable for use in mattress fabrics, exhibiting thermal activity in the range of ideal sleep temperature (19-21 °C). Hexadecane, heptadecane, octadecane, PEG (polyethylene glycol)-400 and PEG-1000 and their mixtures were used as PCM. Gum arabic and type B gelatin were used as wall materials in the microencapsulation process of PCMs. Glutaraldehyde, sodium dodecyl sulfate, sodium carbonate, acetic acid, calcium chloride and sodium alginate were used as auxiliary chemicals. Complex coacervation method was applied in the microencapsulation process of PCMs. The surface images of the produced MPCMs were examined under SOIF ST8050 Stereo optical microscope. The precipitates obtained as a result of microencapsulation were transferred to the filter paper, washed with the help of a pipette by dripping distilled water, and then dried in suspension. Thermal analysis of dried MPCMs were carried out in Perkin-elmer Jade branded Differential Scanning Calorimetry (DSC) device at a heating/cooling rate of 2 °C/min (-10 to 60 °C, 35 min warm-up time, 35 min cooling time) and in the presence of nitrogen.

When the images of the MPCMs under the optical microscope were examined, it was observed that the microcapsule images had a spherical shape and smooth morphology. With DSC analysis, it has been seen that PCM microcapsules with high enthalpy and thermal activity at room temperature can be produced when Hexadecane+PEG1000, Octadecane and Hexadecane+Octadecane are used as internal phases. In addition, microcapsules containing Hexadecane+Octadecane exhibited thermal activity below 24 °C.

Keywords: Phase change materials, Microencapsulation, Mattress fabric, DCS analysis, Thermal Comfort

Bu çalışma 1501-TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Tarafından 321049 kodlu proje ile desteklenmiştir.)

This work was supported by the 1501-TUBITAK Industry R&D Projects Support Program with the project code 321049.)

FARKLI ŞERİT DEĞİŞTİRME MODELLERİNİN TRAFİKTE ORTALAMA BEKLEME SÜRESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Tuğçe İNAĞ

Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-8800-6727

Murat ARIKAN

Dr.Öğr.Üyesi, Gazi Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-1437-8939

Özet

Sürekli artan araç sayıları trafik sıkışıklıklarına neden olmaktadır. Bu durum ulaşım sistemlerinin verimliliğini olumsuz etkilemektedir. Şerit değiştirme süreci trafiğin düzenli akışını etkileyen önemli faktörlerden bir tanesidir. Bu süreç trafik düzenini etkileyerek trafik seviyesinde artışa hatta kazalara sebep olabilmektedir. Trafikte oluşacak bu sıkışıklığı azaltmak için şerit değiştirme modelleri ile düzgün bir trafik akışının sağlanması ve araç başı bekleme sürelerinin düşürülmesi amaçlanmaktadır. Bu hedefler doğrultusunda farklı şerit değiştirme modellerini incelemek ve trafikte iyileşmeyi sağlamak için yeni stratejiler geliştirmek oldukça önemlidir. Bu çalışmada, gerçekçi trafik senaryolarının modellenmesinde sıklıkla başvuru mikroskobik bir simülatör olan SUMO (Simulation of Urban Mobility) kullanılmıştır. Çalışmada yer verilen şerit değiştirme modelleri mevcut literatürden elde edilen bilgiler kullanılarak oluşturulmuştur. Bu modeller SUMO’da tanımlanmış ve her bir modelin trafikte ortalama bekleme süresi üzerindeki etkisi incelenmiştir. Sonuç olarak, farklı şerit değiştirme modellerinin ortalama bekleme süresi üzerindeki etkilerinin de farklı olduğu ortaya konulmuştur. Bazı modeller trafik akışını hızlandırarak ortalama bekleme süresini azaltırken, bazı modeller trafik akışını yavaşlatmakta ve ortalama bekleme süresini artırmaktadır. Aynı zamanda elde edilen sonuçlar, doğru şerit değiştirme stratejilerinin trafik yönetimini düzenlemeye ve bekleme sürelerini azaltmada ne kadar etkili olabileceğini göstermiştir. Araçların mevcut şeridindeki hızlarını, geçilecek şeritteki hızlarını ve araç takip mesafelerini dikkate alan şerit değiştirme modellerinin ortalama bekleme süresini daha yüksek oranda azalttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Şerit değiştirme, SUMO, simülasyon, trafik sıkışıklığı, ortalama bekleme süresi

FRANSA ULUSAL KÜTÜPHANESİ TURC 373 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASI

POETRY MACMUA REGISTERED IN TURC NUMBER 373 IN THE NATIONAL LIBRARY OF FRANCE

Turgut KOÇOĞLU

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-5144-3854

Meryem KISAKOL

Yüksek Lisans Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-5274-7905

Özet

Klâsik Türk edebiyatının kaynaklarından kabul edilen mecmualar içerikleri yönünden oldukça zengin ve çeşitlidir. Bu sebeple sahanın araştırmacıları tarafından mecmualara “kırk ambar” nitelmesi yapılmıştır. Şiir mecmuaları, Osmanlı döneminde özellikle 16-17. yüzyıllarda popüler hale gelmiştir. Bir veya birkaç düzenleyici tarafından bazen belirli ölçütlerle bazen de bir ölçü gözetilmeksizin oluşturulmuştur. Bu mecmualara içerikleri açısından hem dönemin şiir zevkini hem şairlerin kayıp şiirlerini veya farklı nazım biçimi ve türleri barındırabilmesi açısından önemli kaynaklardır.

Bu tebliğde söz konusu şiir mecmularından biri olan Fransa Ulusal Kütüphanesi Turc 373 numarada kayıtlı yazmaya dair inceleme yapılmıştır. Bordo, şemseli, mıkplepli meşin ciltli; 73 varaktan oluşan mecmua temiz nesta’lik hatla yazılmıştır. Başlıklar sürhle yazılmıştır. Bu fiziki özellikler, derleyicinin mecmuasına özen gösterdiğinin bir işaretidir.

Mecmuanın tertibinde genellikle şiirlerin konuları esas alınmış. Muhtelif mesnevilerden konulara göre alıntılar yapılmış. Mecmuada divan şiirinden gazel, murabba, müseddes, terki-i bend, müfred, âzâde; halk şiirinden türkû, koşma, semai, varsağı gibi nazım biçimleri yer almaktadır. Mürettip mecmuasına şiirleri aktarırken yanlışlıklar yapmış bu sebeple birçok şiirde vezin kusurları oluşmuştur.

Mecmuadaki birçok şiirin Taşlıcalı Yahya’nın Kitab-ı Usûl ve Latifi Tezkresi’nden alındığı anlaşılmaktadır. Mecmuada genellikle Ubeydî, Bâkî, Fuzûlî Câmî, Zeynep Hatun, Zâtî, La’lî, Şeyhî, Turanî, Azîzî, Latîfî, Beyânî, Andelîb-i Hâfız, Abdî Çelebî, Tûrâbî gibi 15 ve 16. asır şairleri yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mecmu’a, şiir, Fransa Ulusal Kütüphanesi

Abstract

Macmuas accepted as sources of classical Turkish literature are very rich and diverse in terms of their contents. For this reason, the field's researchers called the Macmuas "forty warehouses". Poetry macmuas, especially in the Ottoman period 16-17. It has become popular over the centuries. It was created by one or more regulators, sometimes with certain criteria and sometimes without any measure. These Macmuas are important sources in terms of their content, in terms of containing both the poetry taste of the period and the lost poems of poets or different verse forms and genres.

In this paper, an examination of the writing registered in the French National Library Turc 373, which is one of the mentioned poetry collections, has been made. Claret red, sunburst, miklep leather bound; The macmua, which consists of 73 leaves, is written in clean nesta’lik calligraphy. The titles are written in pitch. These physical features are a sign that the compiler cares about its macmua.

In the arrangement of the macmua, the subjects of the poems were generally taken as the basis. Quotations were made from various masnavis according to the subjects. Gazel, murabba, müseddes, tecnib-i bend, mufred, âzâde from divan poetry in the journal; There are verse forms from folk poetry such as folk song, kosma, semai and varsagı. he compiler made mistakes while transferring the poems to his journal, so many poems had meter defects.

It is understood that many of the poems in the macmua were taken from Yahya's Kitab-ı Usûl and Latîfî Tezkresi. In the macmua, the poets of the 15th and 16th centuries such as Ubeydî, Bâkî, Fuzûlî Câmî, Zeynep Hatun, Zâtî, La'lî, Şeyhî, Turanî, Azîzî, Latîfî, Beyânî, Andelîb-i Hafız, Abdi Çelebî and Tûrabi are generally included.

Key words: Macmua, poem, National Library of France

ÖRGÜN EĞİTİM DIŞINDAKİ KEMAN EĞİTİMİ SÜRECİNİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME KAPSAMINDAKİ ETKİSİ: TÜRKİYE VE ALMANYA ÖRNEĞİ

Burcu SİNER AKAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ORCID ID: 0009-0000-4573-3468

Alaattin CANBAY

Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ORCID ID: 0000-0002-9890-6905

Özet

Keman eğitimi, çalgı eğitimi süreci içinde teknik ve müzikal anlamda belirli yetkinleşme adımlarını kapsayan, programlı bir eğitim yanında öğrenci ve öğretmenin ilgi ve çabasını da içine alan özel bir eğitim ve öğrenme süreci olarak tanımlanabilir. Mesleki bir amaç için kurumsal eğitim ve öğrenme olanaklarının kullanıldığı ve “örgün” olarak kabul edilen eğitim yanında, bireylerin çeşitli yaş ve öğrenme olanakları içinde, kendi ilgi ve istekleri doğrultusunda talep ettikleri ve çeşitli eğitim olanakları içinde ulaşmaya çalıştıkları “yaygın” keman eğitimi de bu sürecin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Farklı yaş ve öğrenme düzeyleri içinde gerçekleşen bu eğitim, “yaşam boyu öğrenme” kapsamı içinde, ilgili bireylerin müziğe olan ilgilerini, çalgı öğrenme taleplerini ve bu aşamada keman çalgısı gibi görece zor bir eğitimin sürecinin de yeni bir yaklaşımla ele alınmasını gerektirmektedir. Yaşam boyu öğrenme süreçlerinde keman eğitimi, çocuk, genç ve yetişkinlerin hobi amacıyla eğilim gösterdikleri ve kişisel, sosyal ve kültürel kazanımları içinde barındıran öğrenme sürecidir.

Bu çalışma, örgün eğitim kapsamı dışında kurumsal bir bağlılık veya sorumluluk olmaksızın sürdürülen keman eğitiminin yaşam boyu öğrenme süreçlerine etkisini saptamak amacıyla, Türkiye ve Almanya’da gerçekleştirilen eğitim süreçleri arasındaki benzerlik veya farklılıkları belirlemek amacıyla yapılmıştır. Tarama modeline dayanan ve nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı çalışmada örneklem grubuna uygulanan anket sonucu elde edilen verilerin analizi yapılmış ve betimlenerek ifade edilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre örgün eğitim dışındaki keman eğitim süreçlerinin yaşam boyu öğrenme kapsamında araştırma yapılan her iki ülkede de büyük ölçüde benzer süreçler içinde planlandığı ve yürütüldüğü saptanmış, eğitim boyunca bireylerin özellikle iletişim becerisi olmak üzere, kültürel ve sosyal gelişimlerinin arttığının ifade edildiği görülmüştür. Çalışma kapsamında her iki ülke arasında öne çıkan farklı yaklaşımlar değerlendirilerek ele alınmış ve alana yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Keman Eğitimi, Yaygın Eğitim, Yaşam Boyu Öğrenme

ARİTMETİKTEN CEBİRE GEÇİŞTE ÖĞRENCİLERİN YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN İNCELENMESİ

Melike KARABABAOĞLU

Öğretmen, Filibeli Ahmet Hilmi İmam Hatip Ortaokulu, ORCID ID:0000-0002-6435-2895

Mustafa AKINCI

Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, ORCID ID:0000-0003-2096-7617

Özet

Günlük yaşamımızda matematik doğrudan veya dolaylı bir şekilde her zaman kullanılmaktadır. Matematiğin temel amacı bireylere günlük hayatta kullanabilecekleri bazı matematiksel bilgi becerileri kazanmalarını sağlamak ve günlük hayat problemlerini matematiksel problem çözme yaklaşımı içerisinde düşünmelerini sağlayabilmektir (Altun, 2012). Matematiğin günlük hayatı kolaylaştıran yararlarından biri de bireyde soyut düşünebilme, ilişkilendirme, analitik düşünme, problem çözme ve denklem kurma gibi bazı becerilerin kazandırılmasıdır. Matematiğin soyut bir bilim olması sebebiyle matematiksel bilgi ve becerilerin öğretilmesi oldukça zorlu bir süreçtir. Karaçay (1985)'e göre matematikte cebir, aritmetiğin soyutlanması ile oluşmuştur. Dolayısıyla cebirin temeli aritmetikten gelmektedir. Soyut yapısı gereği matematiğin öğretilmesi ve öğrenilmesi zor alanlarından biri de cebirdir. Cebir bireylere soyut düşünme becerisi kazandırma konusunda önemli bir öğrenme alanıdır. Günümüzdeki eğitim anlayışı ve amaçlar düşünüldüğünde cebir, matematik okuryazarlığının en temel ögesi ve birleştirici bir parçası haline gelmektedir (Erbaş & Ersoy, 2002). Cebir soyut düşünce yapısından kaynaklı olarak matematik ve diğer bilim dalları arasında işlevsel bir dil ve köprü görevindedir (Erbaş, Çetinkaya & Ersoy, 2009). Bu çalışmada aritmetik işlemlerden cebire geçiş döneminde öğrencilerin yaşadıkları zorlukların incelenmesi esas alınmıştır. Bu bağlamda 7. sınıf ve 8. sınıf öğrencilerinin aritmetikten cebire geçişte yaşadıkları zorlukların incelenmesi ve bunun nedenlerinin araştırılması hedeflenmiştir. Bu çalışmada bu nedenleri ortadan kaldırmak amaçlanmayıp yalnızca mevcut olan durum açığa çıkarmak amaçlandığından durum çalışması tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 160 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Aritmetikten cebire geçiş döneminde öğrencilerin yaşadıkları zorlukları tespit etmek için araştırmacılar tarafından beş tane klasik sorudan oluşan anket hazırlanmış, hazırlanan bu anketin pilot çalışması yapıldıktan sonra veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin tasnifinde içerik analizi kullanılmış ve gerçekleştirilen bu analiz sonucunda öğrencilerin aritmetikten cebire geçiş döneminde yaşadıkları zorluklar on tema altında toplanmıştır. Bu temalar; bilinmeyen ifadeyi yazamama, bilinmeyen ile katsayı arasındaki ilişkiyi kuramama, mantıksal ilişkiyi kuramama, eşitlik kullanım hataları, parantez hataları, eşitliğe bağlı özellikler, bilinen ile bilinmeyen terimi birlikte işleme alma, işlem eksikliği, işlemsel hatalar ve diğer hatalar şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: Aritmetik, Cebir, Denklem, Denklem Kurma, Denklem Çözme

İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN FARKLI EĞİTİM KADEMELERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF UNDESIRABLE STUDENT BEHAVIORS AND SOLUTION SUGGESTIONS IN TERMS OF DIFFERENT EDUCATIONAL LEVELS

Nesibe ÖZKAN¹,

¹ Eskisehir Osmangazi University, Institute of Education, Department of Mathematics and Science Education, Eskisehir, Turkey.
ORCID: ID/0009-0002-5539-525X

Doç. Dr. Munise SEÇKİN KAPUCU²

² Eskisehir Osmangazi University, Institute of Education, Department of Mathematics and Science Education, Eskisehir, Turkey.
ORCID: ID/0000-0002-9202-2703

Özet

Eğitim öğretim sürecinde çeşitli sebeplerden ortaya çıkan istenmeyen öğrenci davranışları, sınıf atmosferini olumsuz etkilemekle birlikte öğrenme kayıplarına yol açmakta ve süreçte zorluklara sebep olmaktadır. Bu nedenle istenmeyen öğrenci davranışlarını belirlemek ve bu davranışları önlemeye yönelik çözüm önerileri geliştirmek eğitim öğretim sürecinin başarıyla tamamlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de 2013-2023 yılları arasında yayınlanan çalışmaları istenmeyen öğrenci davranışları ve çözüm önerileri kapsamında incelemektir. Bu amaç doğrultusunda, istenmeyen öğrenci davranışları ve çözüm önerilerini belirlemek için literatür taraması yapılmıştır. Belirlenen yıllar çerçevesinde yapılan taramada Google Akademik, Ulusal ve Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) veri tabanlarında “istenmeyen öğrenci davranışları” ve “problemlili öğrenci davranışları” anahtar kelimeleri yazılarak 78 makaleye ulaşılmıştır. Ulaşılan makalelerden belirlenen kriterler doğrultusunda seçilen 42 makalenin verileri araştırmacı tarafından incelenmiş, betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda; eğitim seviyesi ve kademeler fark etmeksizin okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim olmak üzere her eğitim düzeyindeki öğrencilerde benzer istenmedik davranışlara ve çözüm önerilerine rastlanmıştır. Toplam görülme sıklıklarına göre her kademede karşılaşılan bu davranışlar küfür/hakaret/tehdit ve argo içerikli konuşma, dersi dinlememe/ilgisizlik, sorumluluklarını yerine getirmeme, kurallara uymama ve akran zorbalığı; çözüm önerileri ise derste ilgi çekici materyaller ve yöntemler kullanılması, istenmeyen öğrenci davranışının nedeninin sorgulanması ve okulda çeşitli sosyal etkinliklerin düzenlenmesi olarak sıralanmıştır. Ulaşılan sonuçlar doğrultusunda çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İstenmeyen Öğrenci Davranışları, Çözüm Önerileri, Betimsel Analiz

Abstract

Undesirable student behaviors that occur for various reasons during the education and training process negatively affect the classroom atmosphere, but also lead to learning losses and cause difficulties in the process. For this reason, identifying undesirable student behaviors and developing solutions to prevent these behaviors are of great importance for the successful completion of the educational process. The aim of this study is to examine the studies published in Turkey between 2013 and 2023 within the scope of undesirable student behaviors and solution suggestions. In line with this purpose, a literature review was conducted to determine

undesirable student behaviors and solution suggestions. During the search conducted within the framework of the determined years, 78 articles were reached by typing the keywords “undesirable student behavior” and “problematic student behavior” in the databases of Google Academic, National and Academic Network and Information Center (ULAKBİM). The data of 42 articles selected in accordance with the criteria determined from the accessed articles were examined by the researcher and analyzed by descriptive analysis method. As a result of the research; regardless of the level of education and stages, similar undesirable behaviors and solution suggestions were found in students at all levels of education, including preschool, elementary, secondary and higher education. According to their total incidence, these behaviors encountered at all levels are swearing / insulting/threatening and slang-filled speech, not listening to the lesson /apathy, not fulfilling their responsibilities, not following the rules and peer bullying; solution suggestions are listed as using interesting materials and methods in the lesson, questioning the cause of unwanted student behavior, and organizing various social activities at school. Various suggestions have been developed in line with the results achieved.

Keywords: Undesirable Student Behaviours, Solution Suggestions, Descriptive Analysis

**İMAM- HATİP LİSELERİ 9. SINIF ARAPÇA DERS KİTABINDAKİ
ETKİNLİKLERİN YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE
İNCELENMESİ**

Safaa ALMARABEE

Erciyes üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
ORCID 0009-0006-7483-1968

Prof. Dr. Remzi KILIÇ

Özet

Yabancı dil olarak Arapça öğretiminde ders kitapları en önemli ve temel materyallerdendir. Türkiye’de İmam-Hatip liseleri Arapça öğretiminde okutulan ders kitapları araştırmacılar tarafından oldukça sayısı az çalışmalara konu edilmiştir. Dil öğrenenlerin her bir dil basamağında sergilemeleri gereken dil becerileri göz önünde bulundurulduğunda, ders kitaplarının bu becerileri sağlamada bilişsel beceri basamaklarını takip etmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, İmam- Hatip liselerinde 9. Sınıf Arapça ders kitabındaki etkinlikleri Yenilenmiş Bloom Taksonomisinde bilişsel süreç boyutuna göre incelemektir. Bu amaç doğrultusunda İmam- Hatip liseleri 9. Sınıf Arapça ders kitabındaki etkinlikleri (okuma- yazma- konuşma- dinleme) bölümlerinde Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre incelemek ve bilişsel süreç boyutunda (hatırlama, anlama, uygulama, çözümleme, değerlendirme ve yaratma) basamaklarına göre ele alınmıştır ve nasıl bir dağılım gösterdiğini belirlemektir. Araştırma nitel araştırma yöntemi ile yürütülmüştür. Araştırmanın verileri doküman analizi ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenerek Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki basamakların dağılımı yüzde ve frekans değerleri biçiminde sunulmuştur. Kitapta toplam 614 adet etkinlik bulunduğu görülmektedir. Bunlardan 277 adet okuma becerisinde, 187 yazma becerisinde, 70 adet konuşma becerisinde ve 80 adet dinleme becerisinde bulunmaktadır. İmam Hatip liseleri 9. Sınıf da okutulan Arapça ders kitabında yer alan etkinlikleri Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre sınıflandırılarak, hangi basamaklarda çoğaldığı belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda kitaptaki etkinliklerin çoğunun hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında yoğunlaştığı ve kitapta yer alan etkinliklerin üst düzey basamaklara yeterli oranda yer vermediği görülmüştür. Araştırmanın sonucunda Arapça ders kitaplarda üst düzey bilişsel basamaklara yönelik etkinliklerin sayısının artırılabilceği gibi öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Yabancı dil olarak Arapça, Arapça Dersi Öğretim Programı, ders kitapları, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

AFET SONRASI KURUMLARDA PSİKOSOSYAL DESTEK ÇALIŞMALARI: KAYGI ATÖLYESİ (PİLOT UYGULAMA)

Esra Gül KOÇYİĞİT

Dr. Öğretim Üyesi, Altınbaş Üniversitesi, ORCID ID:0000-0001-5491-8579

Özet

Giriş Ve Amaç: Afet, “insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplara neden olan, normal yaşamı durdurarak veya kesintiye uğratarak toplumları etkileyen ve yerel imkânlar ile baş edilemeyen her türlü doğal, teknolojik veya insan kaynaklı tüm olaylar” olarak tanımlanmaktadır. Genel olarak afet acil durum planlarının ağırlıklı olarak ağır yaralı hastalara odaklandığı, bununla birlikte, incelenen olayların çoğunda çoğu kişinin psikososyal desteğe de ihtiyaç duyduğu belirtilmiştir. Genel sağlık bakımı, rehabilitasyon ve psikososyal destek birkaç ay ya da yıl sürebilmektedir. Bedensel ve ruhsal varlığını tehlikede olduğunu değerlendiren bireyde meydana gelen huzursuzluk, korku ve kaygıya neden olur. Günümüzde pek çok birey kaygı bozukluklarından muzdariptir ve çeşitli şekillerde bu sorunla başa çıkmak için mücadele etmektedir. Kaygıyı tanımak onunla baş etmeyi kolaylaştırır. Dolayısıyla bu çalışmada hedeflenen, deprem sonrası katılımcılara kaygının ne olduğu ile ilgili bilgi vermek, kendi kaygıları hakkında bilişsel ve duygusal açıdan farkındalık yaratmak, kaygılarını yönetebilecek beceri ve teknikleri deneyimlemelerine fırsat sunarak yaşadıkları kaygı konusunda kontrolü ele almalarını sağlamaktır.

Yöntem: Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış anket formu kullanılarak toplanmıştır. Bulgular tematik bir yaklaşımla tümevarımsal yöntemin aşamalarına uygun olarak sunulmuştur.

Bulgular: Kaygı atölyesine katılan bireylerin, atölye sürecine yönelik algılarına ve bununla birlikte kaygı düzeyi üzerine etkilerine ilişkin görüşmelerden elde edilen bulgular ortaya konulmuştur. Program sonunda katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmede, katılımcıların Kaygı Atölyesi’nden ne gibi faydalar sağladıklarını bu faydaları günlük yaşamlarında nasıl fark ettiklerine ilişkin bilgiler edinilmiştir. “Atölye kazanımları” ana teması altında “farkındalık”, “kaygı kontrol”, “sakinlik”, “pozitif duygu/sosyal destek”, “beklentiden iyi olması” temaları yer almıştır. Katılımcıların günlük yaşamlarında kaygı ile ilgili farkındalıklarının artarak iç görü kazandıkları, atölyede öğrendikleri bilgi ve becerileri günlük yaşamlarına transfer ederek kaygıyı kontrol altına alabildikleri, daha sakin kalabildiklerin, duygularında olumlu yönde etkilediğini ve grup olarak bir araya gelmenin sağladığı sosyalleşmenin, sosyal desteğin kendilerine iyi geldiğini belirtmişlerdir.

Sonuç Ve Öneriler: Bu araştırmanın amacı, deprem sonrası kurum içi psikososyal destek kapsamında bireylerde var olan veya ve sonrasında ortaya çıkan kaygıları azaltmaya yönelik kaygı atölyesinin gerçekleştirilmesi ve bireylerin üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Sonuçlar incelendiğinde kaygı atölyesi çalışmasına katılan bireyler üzerinde farkındalığın artması, kaygıyı yönetebilmek, sakinlik, sosyal desteğin pozitif duygular üzerinde etkileri olduğu yönünde etkileri olduğu belirlenmiştir. Ülkemizde sıklıkla yaşanan çeşitli afetlerden sonra direk veya uzaktan bu tip yaşantılara maruz kalan kişilerde çeşitli düzey ve şekillerde ortaya çıkan psikolojik rahatsızlıkların hafifletilmesi veya ortadan kaldırılmasına yönelik, bireysel terapi almaya imkânı olmayan çeşitli ortamlarda bulunan bireylere psikososyal destek kapsamında çeşitli atölyelerin düzenlenmesi bireyin kendisine katkı sağlarken, geniş ölçekte de topluma katkı sağlanmış olacağını düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Psikososyal destek, Afet

**THE PLACE OF CHILDREN'S RIGHTS IN THE HUMAN RIGHTS SYSTEM:
A BRIEF THEORETICAL-HISTORICAL ANALYSIS OF THE CONCEPT OF THE
CHILD**

Allahverdiyev Zamiq NAMİK

Full-time doctoral student at the UNESCO Chair of Human rights and Information Law,
Baku State University
ORCID ID:0009-0003-2340-5481

Abstract

In the presented article, the approaches to the concept of children were reviewed, brief analyzes were made based on historical facts related to the recognition and protection of children's rights, and the position of children's rights in the human rights system was studied.

The approach to the concept of children differs depending on the level of development of societies, cultural values and socio-economic conditions. This difference arises not only from society to society depending on the culture, but also from the difference of views on the child between the fields of science. The direction of interest for us is the concepts given in legal science and its separate fields.

During the historical process, it has not been easy for children to have rights in the current sense and to ensure these rights through treaties. The legal value of the child as an individual and the process of becoming a subject of rights as a result of the emergence of this value resulted in the emergence of the concept of children's rights.

The article analyzes the directions and methods related to the position of children's rights in the human rights system and explains the positive and negative aspects of all methods. In the end, it was concluded that mixed or pragmatist methods, which appear as a combination of paternalistic approach and child liberation methods, are more practical because they suggest that it is possible to protect children's freedoms without interfering with them. The control function of the state should be taken into account here. Indeed, protectionist and libertarian approaches alone are not enough to ensure children's rights. Evolving and changing structure of the child and childhood does not result in the realization of rights following a single method. In this regard, every society should be able to treat the children within it to some extent and on a protective and liberal basis when necessary. In cases where a child is at high risk of maltreatment and abuse, the family, school, and government components of society should resort to protect the child. In short, the protection of children and the protection of children's rights should not be understood as two contradictory issues, but as the realization of human rights.

Key words: child, human rights, honor, paternalistic approach, child freedom, legal coverage.

**SOSYAL MEDYADA GERÇEK ÖTESİLİK: 6 ŞUBAT KAHRAMANMARAŞ
DEPREMİ ÖRNEĞİ**
UNREALITY IN SOCIAL MEDIA: THE CASE OF FEBRUARY 6 KAHRAMANMARAŞ
EARTHQUAKE

Elif Nur AYDEMİR

Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü/İletişim Fakültesi, ORCID ID: 0000-0001-
8823-591X

Doç. Dr. Çilem Tuğba KOÇ

Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi, ORCID ID: 0000-0002-3479-4035

Özet

İletişim Teknolojilerindeki gelişmeler, yanıltıcı ve yanlış bilgilerin daha hızlı yayılmasına olanak sağlamaktadır. Özellikle, siyasi alanda gerçeklerin çarpıtılması durumu hakikatin değersizleştiği post-truth kavramıyla anlatılmaktadır. Post-truth kavramı ilk olarak Amerika’da başkanlık seçimleri sırasında, halkın siyasi aktörlerin gerçekleştirdiği propagandaları sorgulamadan, gerçekmiş gibi kabul ettiklerini anlatmak üzere kullanılmış bir kavramdır. Sosyal medyanın popülerlik kazanması, sosyal medyada haber hazırlayan ve sunan kişilerin medya profesyoneli olmaması, haberlerin doğruluğunun teyit edilmeden yayınlanmasına neden olmaktadır. Bu nedenle, yaşanan olaylar çarpıtılarak, bilgi eksikliği yoluyla ya da gerçekliğin belli bir görünümünün sunumuyla yayınlanan haberlerin yaygın bir şekilde dolaşıma girmesiyle gerçek ötesi bir durum ortaya çıkarmaktadır. Kamuoyu yanlış bilgilenme, gerçek olmayan hakikatin yerini almaktadır. Özellikle de afet zamanlarında, kamuoyunun yanlış bilgilenmesi infiale yol açmaktadır. Bu nedenle, bu çalışmada, ülkemizi sarsan 6 Şubat Kahramanmaraş depremi öncesi ve sonrasındaki haberler üzerinden “post-truth” kavramı çalışılmak istenmiştir. Çalışmada, insanların haberlerin doğruluğunu araştırmak için kullandıkları Teyit.org, Doğruluk Payı, Dogrula.Org isimli siteleri en çok kullanılan popüler siteler olmaları dolayısıyla incelemeye alınmıştır. Bu sitelerde, 6-20 Şubat 2023 tarihleri arasında en çok paylaşılan veya görüntülenen ortak haberler ve bu haberler altına yapılan Twitter’da yayınlanmış kullanıcı yorumları inceleme için seçilmiştir. Veriler, Maxqda Analytical Pro 2022 bilgisayar programı aracılığıyla nitel kategorik içerik analizine tabii tutulmuştur. Yapılan incelemenin sonucunda, ekonomik veya politik getiri beklentisiyle üretilen yalan haberlerin, kamuoyunu etkileme konusunda önemli bir boyuta ulaştığı tespit edilmiştir. Toplumu yalan haberlerden korumak ve bu türevdeki haberlerle mücadele etmek için son yıllarda çeşitli doğrulama platformları kurulmuştur. Çalışma kapsamında incelenen doğrulama platformlarına bakıldığında deprem haberleri ile yayınlanan haberlerin çoğunlukla yalan olduğu görülmüştür. Kahramanmaraş depreminin ardından incelenen 14 günlük haberlerin neredeyse hepsinin yalan olduğu ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla sosyal medya platformlarında doğruluğu teyit etmek için çeşitli mekanizmalar ile çalışılması gerekmektedir. Haber siteleri ve sosyal medya platformları doğruluk kontrol mekanizmalarıyla birlikte güçlü maddeler oluşturmali ve bu haberlere yönelik ciddi kontroller sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Medya Haberciliği, Post-Truth, Yalan Haber, Doğrulama Platformları.

METHANE-AIR COMBUSTION IN A MODEL COMBUSTOR UNDER HİTAC CONDITION

Buğrahan ALABAŞ

Faculty of Aeronautics and Astronautics, Department of Aeronautical Engineering, Erciyes
University, Kayseri.

ORCID ID : 0000-0002-1040-1110

Abstract

Methane gas is one of the most widely used hydrocarbon fuels in today's power generation systems. Studies are carried out on the more efficient and lower emission combustion of methane gas in different burner types. In these studies, different combustion methods and fuel additives are also tested. Fuel additives such as hydrogen, biogas, ammonia are frequently tried. In addition, methods such as oxy-fuel, oxygen enrichment, CDC, flameless combustion are also being tested, especially in gas turbine burners.

In this study, combustion of pure methane fuel in a model combustor under standard weather conditions was tested. Unlike the standard methane/air combustion studies in the literature, the HİTAC (High Temperature Air Combustion) method was used. With this study, it is aimed to have a preliminary information for HİTAC research to be carried out at Erciyes University Faculty of Aeronautics and Astronautics. According to the results of the studies, the maximum temperature input of the air preheater will be adjusted. In the study, starting from the standard air temperature of 300 K, it was increased to 1500 K with 200 K intervals. The results show that the increase in the inlet air temperature increases the exit temperature of the flame, but the temperature in the combustion chamber exit region decreases due to the acceleration of combustion.

Keywords: Methane Air Combustion, HİTAC, Temperature

**DİSPERSİF SIVI-SIVI MİKROEKSTRAKSİYON YÖNTEMİ İLE BAHARAT
ÖRNEKLERİNDE DÜŞÜK CO(II) SEVİYELERİNİN SPEKTROFOTOMETRİK
TAYİNİ**

**SPECTROPHOTOMETRIC DETERMINATION OF LOW CO(II) LEVELS IN SPICE
SAMPLES BY DISPERSIVE LIQUID-LIQUID MICROEXTRACTION METHOD**

Nuket KARTAL TEMEL

Doç.Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-3539-4930

Mehtap ÇÖPÜR

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-9736-4219

Özet

Bu çalışmada, Dispersif Sıvı-Sıvı Mikroekstraksiyon Yöntemi (DLLME) ile baharatlarda bulunan düşük seviyeli Co(II)'nin spektrofotometrik tayini gerçekleştirilmiştir. Ekstraksiyon ve zenginleştirme sonrası numunelerin Co(II) miktarı Ultraviyole-Görünür Bölge Spektrofotometresi (UV-GB) ile tayin edilmiştir. Britton–Robinson(BR) tamponu ile pH 5.0'da katyonik surfaktan, setiltrimetilamonyum bromit (CTAB) varlığında prometazin (PMZ) ve etilendiamintetraasetik asit (EDTA) ile kompleksleştirildikten sonra, Co(II) yüzey aktif madde benzeri bir misel sergileyen iyonik sıvı (IL), 1-bütıl-1-metılperidinyum hekzaflorofosfat içeren faza çekilmiştir. Analit içeren yoğun faz, kloroform ile seyreltilmiş ve ardından UV-GB spektrofotometre ile analiz edilmiştir. DLLME verimini etkileyen çeşitli analitik parametreler araştırılmıştır. Optimizasyon sonrası elde edilen analitik veriler: seçme (LOD) ve nicelleştirme (LOQ) sınırı sırasıyla 2.77 ve 9.24 µg/L; Kalibrasyon eğrisi, 7-250 µg/L derişim aralığında lineerdir. Yüzde bağıl standart sapma (%RSD) değeri %2.99 olarak bulunmuştur. Optimizasyonu yapılan bu yöntem, çeşitli baharat numunelerinin analizinde de uygulanmıştır. Anahtar Kelimeler: Kobalt, prometazin, EDTA, DLLME, UV-GB

Abstract

In this study, spectrophotometric determination of low level Co(II) in spices was carried out by Dispersive Liquid-Liquid Microextraction Method (DLLME). After extraction and enrichment, the Co(II) amount of the samples was determined by Ultraviolet-Visible Spectrophotometer (UV-GB). After complexing with Britton–Robinson(BR) buffer at pH 5.0 with cationic surfactant, promethazine (PMZ) and ethylenediaminetetraacetic acid (EDTA) in the presence of cetyltrimethylammonium bromide (CTAB), ionic liquid (IL) exhibiting a Co(II) surfactant-like micelle) was extracted into the phase containing 1-butyl-1-methylpiperidinium hexafluorophosphate. The dense phase containing the analyte was diluted with chloroform and then analyzed by UV-GB spectrophotometer. Various analytical parameters affecting DLLME yield were investigated. Analytical data obtained after optimization: limit of selection (LOD) and quantification (LOQ) 2.77 and 9.24 µg/L, respectively; The calibration curve is linear in the concentration range of 7-250 µg/L. The percent relative standard deviation (%RSD) was found to be 2.99%. This optimized method has also been applied in the analysis of various spice samples.

Keywords: Cobalt, promethazine, EDTA, DLLME, UV-GB

EFFECT OF DEEP CRYOGENIC HEAT TREATMENT TO THE MECHANICAL PROPERTIES OF BIMETALS COMPOSİTES

Zafer ÖZDEMİR

ORCID: 0000-0002-7919-5642

¹Department of Mechanical Engineering, Haliç University, 34030, İstanbul, Turkey.

Abstract

In recent years, deep cryogenic (subzero) treatment (DCT) has gained great importance especially when high toughness and hardness is aimed to obtain in metal industry. Bimetals (one side is hard and resistance to impact, the other side is tough and have more tendency to absorb impact loads) have a great importance in crushing industry also. Deep cryogenic (subzero) treatment (DCT) influence on the mechanical properties of bimetal used in the crushing industry has been examined and analyzed in the current study. Examinations include annealing at 800°C, DCT, tempering at 250°C, charpy impact test, optic microscope (OM) images analysis, scanning electron microscope (SEM) images analysis, X-RAY images analysis and hardness measurement as Rockwell C. Bimetals (2 set each, 1 set is 5 sample) are put to annealing at 800°C for 5 hours, then DCT is executed at -180°C for 24 hours. Tempering is followed out at 250°C for 3 hours for 1 set. The impact toughness rates after DCT/Tempering and after DCT are found with the help of charpy impact tests. Hardness rates and metallography of test pieces are examined and compared. Noteworthy hardness and toughness rates are observed after DCT. It was also observed that after DCT/Tempering, hardness is reduced, but impact energy/toughness is increased. A clean microstructure has been observed after DCT in OM and SEMs. X-RAY analysis also reveals a pure and clean chemical composition.

Keywords: Subzero (Deep) cryogenic treatment (DCT); bimetal; hardness; impact test; high alloy cast iron (HCCI); low alloy steel (LCCS).

**PRODUCTION AND PARAMETRIC ANALYSIS STUDY OF LOW-COST
CIRCULAR MICROSTRIP ANTENNAS WORKING IN S AND C BANDS FOR
SATELLITE AND SPACE APPLICATIONS USING 3D PRINTING**

Ayşe Eda KILIÇOĞLU

Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University, Department of Aerospace
Engineering, Sarıçam, Adana, TURKEY

Büşra DÜZGÜN

Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University, Department of Aerospace
Engineering, Sarıçam, Adana, TURKEY

Hasan Serdar BALABAN

Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University, Department of Aerospace
Engineering, Sarıçam, Adana, TURKEY

Associate Proffessor Dr. Emine AVŞAR AYDIN

Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University, Department of Aerospace
Engineering, Sarıçam, Adana, TURKEY

Abstract

Space exploration has emerged as an intriguing realm for humanity, encompassing various applications across diverse sectors. Notably, recent research has brought to light the profound influence of space on communication data and the economic competition between nations. Nevertheless, the utilization of satellites for space-to-earth communication presents significant challenges due to their high costs and intricate manufacturing processes. In this context, microstrip antenna technology has emerged as a promising alternative, characterized by its compact size, cost-effectiveness, and high efficiency. The inherent properties of microstrip antennas have played a pivotal role in advancing space exploration. This study introduces a novel microstrip patch antenna design with a wide bandwidth, tailored explicitly for space exploration and satellite applications within the S and C frequency bands. Operating within the frequency range of 1.85 to 5.16 GHz, this antenna proves suitable for telecommunication systems conforming to the referenced communication frequency range. The circular patch antenna is meticulously designed and fabricated employing a PLA substrate material boasting a dielectric modulus of 2.6, accompanied by dimensions measuring 34x40x1.6 mm³. Incorporating two triangular slots within the circular patch area facilitates achieving the desired frequency range and optimal return loss.

Furthermore, a parametric analysis was conducted to assess the effects of substrate thickness, diverse substrate dielectric materials, and varying dimensions in-ground structures on the performance of the microstrip antenna, highlighting the significance of these aspects. The designed microstrip patch antenna demonstrates commendable efficiency, showcasing good return loss values of -13.4 dB at 2 GHz and -26.4 dB at 5.16 GHz. In the fabrication phase, a 3D printer produced the substrate material, while copper tape with high electrical conductivity was the patch material. Subsequently, the fabricated microstrip patch antenna underwent detailed measurements employing a handheld vector network analyzer.

Keywords: Space Exploration, Microstrip Antenna, S and C Bands, Optimize, Circular Patch, PLA.

HİDROJENİN TAŞITLARDA YAKIT OLARAK KULLANILMASI VE KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Şükran YEŞİL

Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, ORCID ID: 0009-0003-2027-8632

Rojda YILDIRIM

Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, ORCID ID : 0009-0003-6113-5996

Kevser ALİŞAN^{3*}

Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, ORCID ID: 0009-0000-9098-6683

Özet

Son yıllarda enerji sektöründe yaşanan hızlı gelişmeler ve çevresel kaygılar, alternatif yakıt çözümlerinin araştırılmasını ve uygulanmasını teşvik etmiştir. Bu bağlamda, hidrojen yakıtı taşıtlar için umut vaat eden bir seçenek olarak öne çıkmaktadır. Hidrojen, yüksek enerji yoğunluğu ve sıfır emisyon özelliğiyle, fosil yakıtlara bağımlılığımızı azaltarak temiz ve sürdürülebilir bir enerji kaynağı sunmaktadır. Ancak, hidrojen yakıtlı taşıtların yaygınlaşmasını engelleyen bazı önemli sorunlar bulunmaktadır. Bu sorunlar, teknolojik, altyapısal ve ekonomik faktörlerden kaynaklanmaktadır. İlk olarak, hidrojen depolama ve taşıma yöntemleri henüz tam olarak optimize edilememiştir. Hidrojen gazının yüksek yanıcı özelliği ve düşük yoğunluğu, depolama ve taşıma süreçlerinde güvenlik ve verimlilik sorunlarına yol açmaktadır. Ayrıca, hidrojen yakıt hücreli araçların maliyeti halen yüksek seviyelerdedir. Yakıt hücreli araçların üretimi ve bileşenlerinin maliyeti, geleneksel içten yanmalı motorlara kıyasla daha pahalı olabilmektedir. Bu da, hidrojen yakıtlı taşıtların ticari olarak rekabetçi olmasını zorlaştırmaktadır. Bunun yanı sıra, hidrojen yakıtı için gerekli altyapının eksikliği de bir başka sorundur. Hidrojen yakıt ikmal istasyonlarının yaygın olmaması, kullanıcıların araçlarını uzun mesafelerde kullanma konusunda tereddüt yaşamalarına neden olmaktadır. Hidrojen altyapısının genişletilmesi ve daha erişilebilir hale getirilmesi için önemli yatırımlar gerekmektedir. Bu bildiri, hidrojen yakıtlı taşıtların yaygınlaşmasını engelleyen bu sorunları ele almayı amaçlamaktadır. Sorunlara yönelik çözümler ve gelecekteki potansiyel gelişmeler hakkında bilgi sunacak ve hidrojen yakıtı kullanımının taşıtlar için sürdürülebilir bir enerji seçeneği olarak değerlendirilmesini teşvik edecektir. Hidrojen yakıtlı taşıtların bu sorunların üstesinden gelerek, temiz ve yeşil bir ulaşım geleceğine katkıda bulunabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hidrojen yakıtı, taşıtlar, enerji sektörü, sürdürülebilirlik, çevresel kaygılar, depolama, taşıma, maliyet, altyapı, yaygınlaşma, geleceğe yönelik potansiyel.

FARKLI KAYNAK YÖNTEMLERİYLE BİRLEŞTİRİLMİŞ OKSİJENSİZ BAKIR ALAŞIMLARININ SIZDIRMAZLIK NİTELİĞİNİN İNCELENMESİ

Murathan KALENDER

Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi
ORCID: 0000-0002-2526-4630

Yahya BOZKURT

Prof.Dr., Marmara Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-1816-5922

Özet

Yüksek vakum uygulamalarında, vakum sisteminin vakum seviyesine veya uygulamanın özel gereksinimlerine bağlı olarak çeşitli malzemeler kullanılmaktadır. Bunun yanında yüksek vakum uygulamaları, aşırı düşük basınç ve minimum gaz molekülleri koşullarında bütünlüğünü ve performansını koruyabilen malzemeler gerektirmektedir. Bu tür uygulamalarda, uygun özelliklerinden dolayı oksijensiz bakır alaşımları sıklıkla kullanılmaktadır.

Oksijensiz bakır alaşımları, içerisinde bulunan oksijen safsızlıklarının varlığını azaltmak için çeşitli işlemlerden geçirilmiş bir bakır alaşımı türüdür. Oksijensiz bakır alaşımlarında oksijen safsızlıklarının azaltılması, elektrik performansını düşürebilen oksit tabakalarının oluşumunu en aza indirmeye yardımcı olmaktadır. Ek olarak oksijensiz bakır alaşımları, düşük gaz çıkışı özelliklerinden dolayı vakum tüpleri ve vakumla kapatılmış cihazlar gibi vakum elektroniği uygulamalarında kullanılırlar. Oksijensiz bakır alaşımlarının yüksek derecede saflığı ve düşük oksijen elementi içeriği, ona mükemmel termal iletkenlik ve elektriksel iletkenlikleri kazandırmasının yanı sıra korozyon ve oksidasyona karşı direnç gerektiren uygulama alanları için uygun hale getirir. Bununla birlikte bu denlikte özel bir malzemenin kaynağı, kullanılacak sisteme ve istenen özelliklere bağlı olarak çeşitli teknikler kullanılarak elde gerçekleştirilebilmektedir.

Bu çalışmada, oksijeni giderilmiş bakır alaşımları ile imal edilen flanş ve tüpler; oksijen-gaz esaslı lehimleme, indüksiyon esaslı lehimleme ve lazer ışını esaslı kaynak yöntemleri ile birleştirilmiştir. Birleştirilen birimlerin sızıntı oranları tespit edildikten sonra birleştirilen birimlerden kesit örnekler alınmış olup iki boyutlu kaynak bölgeleri görselleştirilmiş ve kaynak nüfuziyeti incelenmiştir. Bununla birlikte bileşenler arası kaynak nüfuziyeti, birleşme bölgesindeki kaynak kusurları ve birimlerdeki sızıntı oranları hakkında karşılaştırmalar yapıp sonuçları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Flanş Kaynağı, Kaynak Teknolojileri, Lazer Işın Kaynağı, Oksijensiz Bakır, Sert Lehimleme, Ultra Yüksek Vakum, Vakum Sızdırmazlık.

FARKLI KAYNAK YÖNTEMLERİYLE BİRLEŞTİRİLMİŞ OKSİJENSİZ BAKIR ALAŞIMLARININ MAKRO-YAPI VE MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Murathan KALENDER

Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi,
ORCID ID : 0000-0002-2526-4630

Yahya BOZKURT

Prof.Dr., Marmara Üniversitesi,
ORCID ID : 0000-0003-1816-5922

Özet

Bakır ve bakır alaşımları sahip olduğu çeşitli üstünlüklerden dolayı geniş bir kullanım alanına sahiptirler. Bakır ve bakır alaşımları, sahip oldukları mükemmel termal iletkenlik, elektriksel iletkenlik ve korozyona karşı dirençleri nedeniyle ısıtma ve soğutma sistemleri, çeşitli iletim hatları bileşenleri, elektrik ve elektronik alanındaki bileşenler gibi endüstriyel uygulamalarda yaygın olarak kullanılmaktadır. Bununla beraber daha yüksek elektrik iletkenliğinin, düşük elektrik direncinin, verimli ısı dağılımının ve elektrik performansının gerekli olduğu vakum tüpleri ve vakumla kapatılmış vakum elektron cihazları gibi uygulamalarda oksijensiz bakır alaşımları yaygın olarak kullanılmaktadır. Oksijensiz bakır alaşımlarında oksijen safsızlıklarının bulunmaması veya çok az seviyede olması, performansı düşürebilecek ve kırılıkları sistem içerisine sokabilecek oksit tabakalarının oluşumunu en aza indirmeye yardımcı olmaktadır. Farklı kaynak yöntemlerinin bakır ve alaşımları üzerindeki etkilerini anlamak, bakır ve diğer malzemeler arasında başarılı ve güvenilir kaynaklar elde etmek için önemli bir husustur.

Bu çalışmada, oksijeni giderilmiş bakır alaşımları ile imal edilen flanş ve tüpler; oksijen-gaz esaslı lehimleme, indüksiyon esaslı lehimleme ve lazer ışını esaslı kaynak yöntemleri ile birleştirilmiştir. Birleştirilen birimlerden kesit örnekler alınmış olup, bileşen üzerindeki sertlik değerleri tespit edilmiş, iki boyutlu kaynak bölgeleri görselleştirilmiş ve kaynak nüfuziyeti incelenmiştir. Bununla birlikte bileşenler arası kaynak nüfuziyeti, birleşme bölgesindeki kaynak kusurları ve kaynak yöntemine bağlı bileşenler üzerindeki sertlik değerleri hakkında karşılaştırmalar yapıp sonuçları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Flanş Kaynağı, Kaynak Teknolojileri, Lazer Işın Kaynağı, Mekanik Özellikler, Oksijensiz Bakır, Sert Lehimleme.

**TEKNİK DİREKTÖRLERİN SPORCU LİDERLİĞİ (TAKIM KAPTANI) ALGILARI;
PROFESYONEL FUTBOL ÖRNEĞİ**
ATHLETE LEADERSHIP (TEAM CAPTAIN) PERCEPTIONS OF COACHES: THE
EXAMPLE OF PROFESSIONAL FOOTBALL

Selman ORHAN

ORCID ID: 0000-0002-1225-5161

Psikolog Dr. Aksaray Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

Özet

Kaptan, birçok profesyonel spor dalında takım içindeki liderlik yapısının önemli bir üyesi olarak algılanmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, profesyonel futbol branşında teknik direktörlerin sporcu liderliği (takım kaptanı) algı ve deneyimlerini tespit etmektir. Araştırma nitel araştırma modellerinden fenomenoloji yaklaşım deseni ile değerlendirilmiş, veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu yoluyla elde edilmiştir. Araştırma grubunu 2021-2022 sezonun da Türkiye Futbol Federasyonuna bağlı 2. ve 3. profesyonel futbol liglerinde aktif olarak görev yapan 10 lisanslı erkek teknik direktörler ($\bar{x}$ yaş: 49) oluşturmuştur. Veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Analizler sonucunda lider, kaptanın temel özellikleri, kaptanın özellikleri, 1. ve 2. kaptan farklılıkları, avantaj, dezavantaj ile avantaj ve dezavantaj durum temaları olmak üzere toplam 7 tema saptanmıştır. Bu araştırma sonucunda teknik direktörlere göre profesyonel futbolda takım kaptanının lider oyuncu ve iletişim köprüsü olarak tanımlandığı ve kaptanlıkta liderlik vasfı özelliklerinin belirleyici bir unsur olduğu saptanmıştır. Takımda kaptanlık yapmanın futbolculardan ayrı tutulan biri olma avantajından ziyade sorumluluğun fazla olmasından kaynaklanan dezavantajlı bir durum olduğu saptanmıştır. Ayrıca avantaj ve dezavantaj durumlarında ise yönetim, teknik ekip ve futbolcuların profesyonellik anlayışının temel belirleyici bir unsur olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak araştırmada, kaptanlığın dezavantajlarına rağmen kaptanın lider olması gerektiği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: teknik direktör, antrenör, sporcu lider, takım kaptanı, kaptanlık avantaj ve dezavantajlığı

**FUTBOL ALTYAPI ORGANİZASYONLARINDA PROFESYONEL SPOR
YÖNETİCİ GEREKLİLİĞİ: GELENEKSEL DERLEME**

Dr. Suat AYBEK

ORCID ID:0000-0002-0639-2979

Özet

Sportif altyapı ve ya bir diğer ifade şekliyle TFF Gençlik Gelişim Ligleri olarak adlandırılan altyapı organizasyonlarının amacı profesyonel ve ya yarı profesyonel takımlara oyuncu yetiştirmektir. Global anlamda yapısal ve aynı zamanda finansal olarak farklı bir evredeki futbolda, sürdürülebilir olma adına, FIFA ve UEFA tarafından Finansal Fair Play Uygulamaları getirilmiştir. Mevcut bu kriterler kulüplerin bir mali disiplin içerisinde olmalarının yanı sıra kendi öz kaynakları doğrultusunda hareket etmelerini önermektedir. Bu tür düzenlemelerle kulüplerin mali kontrollerini sağlamak ve aynı zamanda oyuncu yetiştirmek adına teşvik etmektir. Genel ifade ile futbolda kulüplerin hem sportif hem de mali yönetimlerinin optimum performansa ulaşabilmeleri, spor yönetiminin ilkeleri doğrultusunda gerçekleştirilebilir. İçinde bulunulan ülke futbol atmosferi, altyapı organizasyonlarının yönetimi ve işleyişi ile beraber bütçe sorunlarının tıkanma noktasına geldiği söylenebilir. Bu noktadan hareketle araştırmanın amacı spor yönetiminde futbol kulüplerinin, profesyonel spor yöneticileri istihdamı ile ilgili gerekliliği ortaya koymaktır.

Altyapı organizasyonları kulüplerin devamlılığını sağlamanın yanında kaynak oluşturan unsurlardır. Bu bağlamda ulusal futbolda sportif altyapı organizasyonlarının futbolun geleceği olarak görmek ve bu doğrultuda strateji geliştirmek bir zorunluluk haline dönüşmüştür. Mevcut yapıların kurgu ve işleyişinde bazı sorunların olduğu alan yazın incelendiğinde görülmektedir. Bu manada altyapı organizasyonlarına ülke genelinde yeterli önemin verilmediği vurgusunun yanı sıra, alanda yetişmiş nitelikli profesyonellerin olmadığı görüşü de belirmiştir. Günümüz spor dünyasında spor örgütlerinin dünya çapında değişimlere ayak uydurabilmesi ve güncel spor yönetimi anlayışında olması zorunluluk haline gelmiştir. Alanda yetişen her bir paydaşın bilgi ve deneyimi ülke futbol kültürünün oluşmasında önemlilik arz edecektir. Futbol örgütlerinde yer alacak profesyonel yöneticilerin bu anlamda kamuoyunu yönlendirmede ve kulüplerin kendi kodlarını sporculara aktarımında etkin rol oynayacağı söylenebilir. Aynı zamanda ülke futbolunda bölgesel ve kültürel farklılıkları gözeterak çözümcul bir anlayışla strateji geliştirebilmenin yanı sıra profesyonel futbol ortamındaki rekabeti sağlayabilirler. Dolayısıyla futbolda altyapı organizasyonları, farklı görev tanımlamalarını içinde barındıran ve farklı departmanlara ihtiyaç duymaktadır. Bu bağlamda yapılan araştırmada altyapı organizasyonlarında, spor muhasebe ve mali işler, bilgi işlem, kurumsal iletişim, ticari yönetim, kulüp strateji geliştirme, genç oyuncu koruma, genç oyuncu eğitim desteği ve profesyonelliğe geçiş menajeri birimleri şeklinde yapılandırılması önerilmiştir. Aynı zamanda konu ile ilgili alan yazın incelendiğinde sınırlı çalışma olduğunu, alanın yeni çalışmalarla desteklenmesi gerekliliği belirtilmiştir. Sportif altyapıların farklı departmanlarının spor yöneticiliği bünyesinden yetişmiş, sporu ve spor işletmesini bilen uzmanlara ihtiyaç olduğunun önemi vurgulanarak, bu yönde kapsamlı çalışmalar TFF tarafından desteklenebilir. Aynı zamanda profesyonel yöneticilerin kulüpler bünyesine katılımı ile geliştirilebilir ve sürdürülebilir yapılara dönüşmesi öngörülebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor Yönetimi, Futbol, Sportif Altyapı

SPORDA İNOVASYON VE SANAL GERÇEKLİK: BİR DERLEME ÇALIŞMASI

INNOVATION AND VIRTUAL REALITY IN SPORTS: A COMPILATION STUDY

Dr. Suat AYBEK

ORCID ID:0000-0002-0639-2979

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi-Spor Bilimleri Fakültesi

Dr. Aycen AYBEK

ORCID ID:0000-0002-4951-9060

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi-Spor Bilimleri Fakültesi

Özet

Sporda inovasyon, sporda yeni yönetim, süreç, organizasyon, pazarlama veya ürün perspektiflerinin uygulanmasını ifade eder. Günümüz küresel dünyasında enformasyon toplumlarının teknolojik gelişimleri sayesinde şekillenen üretim ağı, aynı zamanda insan hayatını kolaylaştırmaktadır. Bu anlamda fonksiyonel gelişime bağımlılık söz konusu olduğu gibi, endüstriyel ilişkilerden dolayı sürekli değişim ve dönüşüm halinde olan bir üretim mekanizmasından söz edilebilir. Bu bağlamda spor olgusu da sektör olarak bir durum alırken, spor endüstrisi oluşmuştur. Sporda artan rekabet, spordaki endüstriyelleşmeyi hızlandırırken, küresel anlamda yatırımları beraberinde getirmiştir. Bununla beraber gelişen teknoloji dünyası hayatın her alanında yenilikler sunarken, spor dünyası dijitalleşme ile beraber “spor etkinlikleri” sporcuların performansları ve teknik özellikleri ile ilgili göstergelerin dijital platforma aktarılmasıyla birlikte gerçek dünyada nasıl bir gelişme ortamı oluşturulduğu sorusu üzerinde durulmaktadır.

Bu bağlamda spor organizasyonlarında farklı amaçlarla yaygın olarak artırılmış gerçeklik yer almaktadır. Artırılmış gerçeklik teknolojisi, gerçek zamanlı bilgisayar donanımı, yazılımı ve gerçek dünyayı sanal dünya ile dinamik bir şekilde birleştirme yeteneği olan bir teknoloji olarak tanımlanabilir. Ancak ülke sporunda ve literatür incelemesinde artırılmış gerçeklik uygulamalarının hem kamuoyu tarafından nasıl algılandığına dair, hem de akademik çevrelerde bilimsel anlamda yeterince araştırmaya konu olmadığı alan yazında görülmüştür. Bu araştırmanın amacı, spor yönetimindeki inovasyon kavramını açıklamak ve bu alandaki mevcut çalışmaları inceleyerek bir derleme çalışması oluşturmaktır. Beraberinde spor yönetiminde inovasyon ile ilgili literatür gözden geçirildiğinde, sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik ve karma gerçeklik teknolojisi olarak sınıflandırılmıştır. Bu doğrultuda sporda inovasyon ve sanal gerçeklik ile ilgili daha fazla çalışma yapılmasının önerisinde bulunulmuş olup, spor örgütlerine karşı, sporun tüm paydaşlarının kurumlara güven duyması yönünde konunun önemi belirtilmiştir.

Anahtar kelimeler: Spor, Yönetim, İnovasyon, Sanal gerçeklik

Abstract

Innovation in sports indicates the application of a new management, process, organization, marketing or product perspectives in sports. In today's global world, the product network which has been shaped owing to technological developments of information communities also facilitates human life. In this sense, it is possible to talk about not only a functional development dependence, but also a production mechanism which is in a constant change and transformation

due to industrial relations. In this context, sports industry has formed while the phenomenon of sports has become a sector. Increasing competition in sports has accelerated industrialization in sports and also brought along global investments. In addition, the developing technology world offers novelties in every area of life. The sports world stresses the question “what kind of a development environment has been created in the real world by transferring the indicators related to sports activities, sporters performances and technical properties to the digital platform together with digitalization?”.

In this context, sports organizations commonly include augmented reality for different reasons. It is possible to define augmented reality technology as a real time computer hardware, software and a technology that is able to combine the real world with the virtual world in a dynamic way. However, the national sports and literature review show that there is no research regarding how augmented reality applications are perceived by public opinion. In addition, the literature shows that augmented reality has not been scientifically discussed in studies in academic environments adequately. The purpose of this study is to explain the concept of innovation in sports management and create a compilation study by reviewing the present studies in this area. In addition, reviewing the literature related to innovation in sports management, it was classified as virtual reality, augmented reality and mixed reality technology. Accordingly, it was recommended to conduct further studies on innovation and virtual reality in sports and the significance for all shareholders of sports to trust institutions against sports organizations was stressed.

Keywords: Sports, Management, Innovation, Virtual reality

KÜRESEL İKLİM KRİZİNE BAĞLI MEYDANA GELEN DOĞAL AFETLER VE SAĞLIK SORUNLARI
NATURAL DISASTERS AND HEALTH PROBLEMS DUE TO THE GLOBAL CLIMATE CRISIS

Aysel BÜLEZ

Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-6871-3184

Ayşe KÜRKLÜ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-8781-5370

Özet

Günümüzde etkisini arttıran iklim değişikliği, insan davranışları ve sanayileşmeye bağlı olarak sera gazında artış meydana gelmektedir. Küresel ölçekte meydana gelen bu durum yaşadığımız gezegenin doğal dengesini bozmaktadır.

İklim değişikliğine bağlı olarak afetlerin sıklığından ve şiddetinde artışlar yaşanmaktadır. Kütlesel hareketlere bağlı çökme ve göçme sonucunda heyelan ve çığ, sel, fırtına, kasırga, aşırı hava olayları, kuraklık ve orman yangınları meydana gelen afetler arasındadır. İklim değişikliği ülkeleri ve toplulukları eşit şekilde etkilememekte, gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkeler de hem ekonomik hem de insani kayıplar büyük ölçüde yaşanmaktadır. Sıcak hava dalgaları, fırtınalar, seller, orman yangınları gibi durumlara bağlı olarak ölümler ve hastalıklar, zoonotik, vektör, gıda ve su kaynaklı sağlık sorunları görülmektedir. Olası afet durumları yalnızca fizyolojik sağlığı etkilememekte aynı zamanda bireylerde mental sorunlara da neden olmaktadır. Ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerde yaşanan kayıplar dünya tarihinde de büyük ölçek de kayıpların yaşandığı felaket olarak nitelendirilmiştir.

Dirençli toplumlar sayesinde iklim değişikliği ve afetin olumsuz etkilerinin azaltılması sağlanabilir. İklim değişikliğinin etkilerini en aza indirmek için çok sayıda bölgesel, ulusal ve uluslararası önlemlerin alındığı bilinmektedir. Hem iklim değişikliği hem afetler Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine konu olmuş ve gerekli girişimlerin yapılması için hükümetlere çağrı yapılmıştır. Bu doğrultudaki çağrıların genel özelliklerine bakacak olduğumuzda ise küresel ısınmanın 1,5 °C de sabit tutulması, ekonomik işbirlikleri ve stratejiler, iklim değişikliğine bağlı zararları minimal düzeyde tutma, alt yapı ve kapasite geliştirme, iklim değişikliğine uyum çalışmalarını içermektedir.

Sonuç olarak baktığımızda yaşadığımız gezegen her geçen gün daha fazla tehditle karşı karşıyadır. Tehditlerin kaynağında ise daha çok insan davranışları yer almaktadır. Bireysel ve toplumsal açıdan alınan önlemlerle iklim değişikliğinin etkisi azaltılmaya çalışılmalı, deprem ülkesi olduğumuz gerçeği unutulmamalı olası riskler tespit edilmeli ve önleme girişimleri yapılmalı, toplum iklim krizi ve afetler konusunda eğitilmeli. Kamu kurum ve kuruluşlarında konuya dikkat çekecek faaliyetler düzenlenmeli. Afet koordinatörlükleri ve sağlık profesyonelleri süreçte eş zamanlı hareket etmeli, yaşanılabilir bir evren için reanimasyon adımları atılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Afet, Sağlık Sorunları

Abstract

Today, there is an increase in greenhouse gas due to climate change, human behavior and industrialization, which has increased its effect. This situation on a global scale disrupts the natural balance of the planet we live in.

There is an increase in the frequency and severity of disasters due to climate change. Landslides and avalanches, floods, storms, hurricanes, extreme weather events, drought and forest fires are among the disasters that occur as a result of collapse and collapse due to mass movements. Climate change does not affect countries and communities equally, and both economic and human losses are experienced in underdeveloped and developing countries. Deaths and diseases, zoonotic, vector, food and water-borne health problems are seen due to conditions such as heat waves, storms, floods, forest fires. Possible disaster situations not only affect physiological health, but also cause mental problems in individuals. The losses experienced in the Kahramanmaraş-centered earthquakes that occurred in our country on February 6, 2023 have been described as a disaster in which large-scale losses were experienced in the history of the world.

Resilient societies can reduce the negative effects of climate change and disaster. It is known that many regional, national and international measures are taken to minimize the effects of climate change. Both climate change and disasters have been the subject of the Sustainable Development Goals and governments have been called to take necessary actions. When we look at the general characteristics of the calls in this direction, they include keeping global warming constant at 1.5 oC, economic cooperation and strategies, minimizing the damages due to climate change, infrastructure and capacity building, and adaptation to climate change.

As a result, the planet we live in is facing more and more threats every day. The source of threats is mostly human behavior. The impact of climate change should be tried to be reduced with individual and social measures, the fact that we are an earthquake country should not be forgotten, possible risks should be identified and prevention initiatives should be made, society should be educated about climate crisis and disasters. Public institutions and organizations should organize activities that will draw attention to the issue. Disaster coordinators and health professionals should act simultaneously in the process, and reanimation steps should be taken for a livable universe.

Keywords: Climate Change, Disaster, Health Problems

**HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN DEPREM SONRASI TRAVMA DÜZEYİNİN
İNCELENMESİ**

Meryem ALTUN EKİZ

Doç. Dr. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, ORCID ID: 0000 0003 1224 7927.

Sevim KIR

Doktora Öğr. Erciyes Üniversitesi, ORCID ID: 0000 0003 1772 3582.

Hakkı ULUCAN

Prof. Dr. Erciyes Üniversitesi, ORCID ID: 0000 0002 0059 1344

Özet

Bu araştırmada Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin deprem sonrası travma düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 6 Şubat 2023'te dokuz saat arayla meydana gelen, merkez üsleri sırasıyla Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Ekinözü ilçeleri olan, $7.8 M_w (\pm 0,1)$ ve $7.5 M_w$ büyüklüklerindeki iki depremin de etki alanında bulunan yerleşim alanlarında yaşayan ve Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören 48'i kadın 77'si erkek olmak üzere toplam 125 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Bağımsız değişkenler arası normallik dağılımları incelenmiş ve çıkan sonuçlar doğrultusunda parametrik teste karar verilmiştir. Bu doğrultuda verilerin analizinde demografik değişkenler için yüzde (%) ve frekans, cinsiyet ve can kaybı değişkeni için t-testi, bölüm, yaş, hasar durumu ve yaşanan mekân değişkenleri için ANOVA testi ve DSTDBÖ'nden alınan puanların ayrıntılı analizi için İki Aşamalı Kümeleme Analizi (Two Step Cluster) testlerinden yararlanılmıştır. Analiz sonucunda, cinsiyet, hasar durumu, can kaybı ve yaşanan mekân değişkenlerinde farklılıklar görülmüştür. Araştırma grubunda yer alan bireylerin deprem sonrasındaki travma puanlarının (70.72 ± 17.14) oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir. Deprem Sonrası Travma Düzeyini Belirleme Ölçeği alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre; depremlerin insanlarda ciddi bir travma etkisi bırakabileceğini ve bu etkinin farklı değişkenlere bağlı olarak değişebileceğini göstermektedir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin travmalarını atlatmalarına yardımcı olacak ve psikolojik ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir afet sonrası yardım ve iyileştirme programının uygulamaya konulmasının önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar, deprem sonrası yaşanan travmaların etkilerini hafifletmek ve öğrencilerin iyileşme süreçlerine destek olmak amacıyla gerekli önlemlerin alınması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hatay, Deprem, Travma, Üniversite öğrencileri

ERKEN ERGENLİKTE SPOR YAPAN BİREYLERİN RİSK HARİTASI DAĞILIM FARKLILIKLARI

Aylin Özge PEKEL

Arş.Gör.Dr. Gazi Üniversitesi, ORCID ID : 0000-0001-7552-4106

Özet

Araştırmaya erken ergenlik döneminde farklı spor branş eğitimi alan çocukların ayak basma ve ayak postür bilgilerinin Rsscan footscan system ile risk analizinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya Ankara ilinde spor kulüplerinde en az iki yıl spor eğitimi almış 11-14 yaş arası 349 sporcu dahil edilmiştir. Araştırmaya katılan sporcuların sosyodemografik özellikleri kaydedildi. Ayak basınç analizleri statik ve dinamik pozisyonda ölçüldü. Elde edilen bulgulara göre erken ergenlik döneminde spor branş eğitimi alan spor sporcular arasında risk analizi kapsamında statik değerleri ile risk haritası dağılımları karşılaştırıldığında; statik sol, statik sağ ve statik arka değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$). Ancak katılımcıların statik ön değerleri ile risk haritası dağılımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Ayrıca katılımcıların 154 kişi %44,1 yüksek 114 kişi (%32,7) orta 81 kişi (23,2) düşük risk oranında yüksek risk grubunda toplandığı görülmüştür.

Sonuç olarak ayak problemleri müdahale edilmez ise farklı sakatlıklara neden olabilmektedir. Değerlendirmeler ve işlemler yapılarak bireylerin risk analizi çıkarılarak hızlı ve kolay bir şekilde riskler kontrol altına alınabilir. Spor kulüplerinin sezon başında yaptıracakları düzenli analizler ile ayak basınç noktalarının belirlenmesi, ayakta yükü azaltmaya yönelik uygulamalar, tabanlık kullanımı önerimi önemli bir yaklaşımdır. Bu işlemler için pedobarografik analizler elzemdir.

Anahtar kelimeler: Risk analizi, Pedobarografik analiz, Ayak basınç analizi, Spor, Ayak

**KARİYER DANIŞMANLIĞINDA YENİ YÖNELİMLER: TRAVMAYA DUYARLI
KARİYER DANIŞMANLIĞI**

**NEW DIRECTIONS IN CAREER COUNSELING: TRAUMA INFORMED CAREER
COUNSELING**

Diğdem Müge SİYEZ

Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-4724-3387

Erol ESEN

Doç. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-8285-2666

Özet

En genel haliyle bireylerin kariyer geçişlerini ve zorluklarını etkili bir şekilde yönetme kapasitesi olarak tanımlanan kariyer uyumluluğu kariyer gelişimi süreçlerinde giderek daha etkili bir rol oynamaktadır. Kariyer uyumu; öz yeterlilik, dayanıklılık, gelecek yönelimi ve proaktif kişilik gibi çeşitli psikolojik değişkenleri/özellikleri kapsamaktadır. Öte yandan bireylerin parçası oldukları veya ilişkili oldukları sosyal bağlamlardan kaynaklanan olumsuz, zorlayıcı deneyimleri kapsayan sosyal travmalar, bireylerin kariyer yolculuklarının ve iş yaşamlarının üzerinde önemli etkiye sahip olabilmektedir. Söz konusu sosyal travmalar bireyin kendine olan inancında azalma, özgüveninde düşüş, karar verme süreçlerini sekteye uğratma ve kariyer gelişimi/başarısı için ihtiyaç duyulan kaynaklara erişimi kısıtlama gibi etkilere yol açabilmektedir. Bu etkilerin doğal bir sonucu olarak sosyal travma deneyimlemiş bireyler, kariyer uyum becerilerini inşa etmede ve sergilemede sıklıkla zorluklar yaşayabilmektedir. Kariyer danışmanlarının danışanlarının travmatik deneyimleriyle bağlantılı davranışlarının onların kariyer gelişimleri üzerindeki olası etkilerinin farkında olmaları, bu konuda onlara destek sunabilecek becerilere sahip olmaları bu nedenle kritiktir. Günümüzde kariyer danışmanlarının; travmanın yaygın etkilerinin farkında olmaları, danışanlardaki ve yakın çevrelerindeki (aile bireyleri, çalışma arkadaşları vb.) travma işaretlerini ve belirtilerini fark edebilmeleri, travma hakkındaki bilgilerini uygulamalarına aktarabilmeleri ve danışanların yeniden travmatize edilmeye yönelik dirençleri arttırabilmeleri beklenmektedir. Bu araştırmanın amacı da travma yaşantısı olan üniversite öğrencilerinin ve yetişkinlerin kariyer uyumluluğunu ele alan araştırmaların incelenmesi ve travma yaşantısı olan bireylerde kariyer danışmanlığında dikkat edilmesi gereken konuların açıklanmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Kariyer gelişimi, kariyer psikolojik danışmanlığı, travmaya duyarlı kariyer danışmanlığı

Abstract

Career adaptability, broadly defined as the capacity of individuals to effectively manage career transitions and challenges, plays an increasingly influential role in career development processes. Career adaptability encompasses various psychological variables/traits such as self-efficacy, resilience, future orientation and proactive personality. On the other hand, social traumas, which include negative and challenging experiences arising from the social contexts that individuals are part of or related to, can have a significant impact on individuals' career journeys and work lives. These social traumas may lead to effects such as a decrease in self-belief, a decline in self-confidence, disruption of decision-making processes and restriction of

access to resources needed for career development/success. As a natural consequence of these effects, individuals who have experienced social trauma may often experience difficulties in building and demonstrating career adaptive skills. It is therefore critical for career counselors to be aware of the possible effects of their clients' behaviors related to their traumatic experiences on their career development and to have the skills to support them in this regard. Today, career counselors are expected to be aware of the widespread effects of trauma, to be able to recognize signs and symptoms of trauma in clients and their close environment (family members, colleagues, etc.), to transfer their knowledge about trauma to their practice, and to increase clients' resistance to re-traumatization. The aim of this study is to examine the research on career adaptability of traumatized university students and adults and to explain the issues that should be considered in career counseling for traumatized individuals.

Keywords: Career development, career counseling, trauma informed career counseling

**BELİREN YETİŞKİNLERDE DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETİ DAVRANIŞLARININ
YAYGINLIĞI: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA**

THE PREVALENCE OF DIGITAL DATING ABUSE BEHAVIORS IN EMERGING
ADULTS: A CROSS-SECTIONAL STUDY

Erol ESEN

Doç. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-8285-2666

Diğdem Müge SİYEZ

Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-4724-3387

Özet

Flört şiddeti, evli olmayan bireylerin yakın bir ilişki içerisinde veya bu ilişki sona erdikten sonra birbirlerine yönelik fiziksel, cinsel, duygusal/psikolojik veya ekonomik şiddet öğelerini barındıran davranışlar yönelttikleri bir şiddet türüdür. Dijital flört şiddeti, günümüzde flört şiddetinin veya başka bir ifadeyle toplumsal cinsiyet eşitsizliği temelli kişiler arası şiddetin en yaygın formlarından biridir. Bu kavram eş zamanlı dijital teknolojilerin ve uygulamaların kolaylaştırdığı, yaygınlaşmasına olanak sağladığı bir şiddet formu olarak dikkat çekmektedir. Çoğunlukla romantik partnerler arasında mesajlaşma, sosyal medya veya çeşitli çevrimiçi uygulamaları gibi dijital teknolojiler aracılığıyla meydana gelen fiziksel, cinsel veya psikolojik/duygusal şiddet davranışları dijital flört şiddeti olarak tanımlanmaktadır. Örneğin partnerin sosyal medya hesaplarını kontrol etmek ve arkadaş/kişi listelerine müdahale etmeye çalışmak yaygın dijital flört şiddet davranışlarından bir kaçıdır. Dijital flört şiddet davranışlarının araştırmacılar tarafından çoğunlukla kontrol ve izlemeye yönelik davranışlar ve doğrudan saldırganlık şeklinde adlandırılan iki boyutta sınıflandırılmaktadır. Bununla birlikte son yıllarda aşağılama/küçük düşürme, izleme ve kontrol, cinsel zorlama ve tehdit gibi dört boyutlu bir sınıflamanın da yaygınlaştığı görülmektedir. İlgili alandaki araştırmalar bireylerin içerisinde bulundukları gelişimsel dönemin dijital flört şiddeti açısından bir risk faktörü olabileceğine işaret etmektedir. 18-25 yaş aralığındaki bireylerin gelişimsel özelliklerini tanımlamak ve açıklamak için kullanılan beliren yetişkinlik dönemi dijital flört şiddetinin en yaygın olduğu dönemlerin başında gelmektedir. Bu çalışmayla beliren yetişkinler arasında dijital flört şiddet davranışlarının yaygınlığının incelenmesi ve en yaygın olan dijital flört şiddet davranışlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital flört şiddeti, yaygınlığı, ilişkilerde teknolojik kaynaklı şiddet

Abstract

Dating violence is a type of violence in which unmarried individuals perpetrate acts of physical, sexual, emotional/psychological or economic violence against each other during or after the end of an intimate relationship. Digital dating abuse is one of the most common forms of dating violence, or in other words, interpersonal violence based on gender inequality. This concept draws attention as a form of violence facilitated and made widespread by simultaneous digital technologies and applications. Mostly physical, sexual or psychological/emotional violence that occurs between romantic partners through digital technologies such as messaging, social media or various online applications is defined as digital dating abuse. For example, controlling a partner's social media accounts and trying to interfere with their friends/contact lists are some of the common digital dating abuse behaviors. Digital dating abuse behaviors are mostly

classified by researchers in two dimensions, namely control and monitoring behaviors and direct aggression. However, in recent years, a four-dimensional classification such as humiliation, monitoring and control, sexual coercion and threats has also become widespread. Research in the related field indicates that the developmental period of individuals may be a risk factor for digital dating abuse. The emerging adulthood period, which is used to define and explain the developmental characteristics of individuals between the ages of 18-25, is one of the most common periods of digital dating violence. This study aims to examine the prevalence of digital dating violence behaviors among emerging adults and to determine the most common digital dating violence behaviors.

Keywords: Digital dating abuse, technology-facilitated abuse in relationships

FUTBOL KULÜPLERİNİN SOSYAL MEDYA KULLANIMINDA EĞLENCELİ BİR YAKLAŞIM: ÜMRANİYESPOR VE TIKTOK ÖRNEĞİ

Yusuf TÜRKYILMAZ

Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ORCID ID: 0000-0001-7579-3752

Doç. Dr. Onur ÖNÜRMEN

Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi, ORCID ID: 0000-0001-7500-2869

Özet

Geçmişten beri insanlar arasında sosyalleşme, rekabet ve eğlence amacıyla düzenlenen sportif etkinlikler, kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması ile daha düzenli ve geniş bir kitleye hitap eder hale gelmiştir. Bunun sonucunda spor, bir kitle etkinliği olarak ticari bir temele oturmuştur. Spor yıldızları ünlüler haline gelmiş ve farklı dallardaki spor müsabakaları dünya çapında milyonlarca insana eşzamanlı bir biçimde ulaşacak hale gelmiştir. Kitlelerin yoğun ilgisi nedeniyle bu durum, sporun giderek metalaşması ve eğlence olarak tüketilmesi nedeniyle spor ve kitle kültürü arasındaki çizgileri bulanıklaştırmıştır.

Bu durum asıl amacı sportif faaliyetler olan çeşitli spor kulüplerinin de çalışma biçimlerini de farklılaştırmıştır. Spor kulüpleri, taraftarlarıyla ve diğer paydaşlarıyla olan ilişkilerini kitle iletişim araçları vasıtasıyla yürütmeye başlamış, bu alandaki iletişim süreçlerine geçen zaman içinde giderek daha fazla önem vermeye başlamışlardır. Futboldan, basketbola, motor sporlarından bireysel sporlara kadar takımlar, sponsorlar, yönetici kuruluşlar, sporcular kısacası sürecin içindeki herkes profesyonel iletişim süreçlerinin parçası haline gelmiştir. Bu bağlamda özellikle sporun bütün paydaşlarını bir araya getirmesi, karşılıklı fikir, bilgi ve duygu alışverişi yapılması nedeniyle sosyal medyanın etkisi ise giderek artan bir konuma gelmiştir. Bu bağlamda çalışmada, TFF Süper Ligi'nde 2022-2023 sezonunda yer alan ve sezon sonunda küme düşen profesyonel futbol kulüplerinden biri olan Ümraniyespor'un Tiktok platformu üzerindeki paylaşımları ele alınmıştır.

Ümraniyespor, ülkemizde yoğun ilgi gören, çoğu zaman taraftarlar, kulüpler ya da diğer paydaşlar arasındaki olumsuzluklarla gündeme gelen futbol gibi kitlesel bir spora dair, nispeten daha eğlenceli sosyal medya paylaşımlarıyla kendi taraftarları dışında Türk futbol kamuoyunun ilgisini çekmektedir. Ümraniyespor'un Süper Lig'de yer aldığı 1 sezon boyunca oynadığı maçlarda, yaşadığı puan kayıpları sonrası yaptığı paylaşımların içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda Tiktok platformunda 1 sezon boyunca 106 adet paylaşım yapılmıştır. Bu paylaşımların 14 adedi ise puan kayıpları sonrasında yapılan paylaşımlardır. Bu bağlamda Ümraniyespor'un puan kayıpları sonrası yaptığı paylaşımlarda; bilgilendirme, doğrudan, dolaylı ve diğer temalarının ön plana çıktığı saptanmıştır. Buna göre incelenen 14 adet paylaşımın 7 adedinde dolaylı teması, 3 adedinde doğrudan teması, 2 adedinde bilgilendirme teması ve 2 adedinde ise diğer temasının işlenmiş olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ümraniyespor, Tiktok, Sosyal Medya, Futbol, Spor

STUDY OF THE ANTI-ARITHMIC ACTIVITY OF CORYDALIS CAVA L.

Artiom V. KOPYTICH

Student

Grodno State Medical University,
Grodno, Belarus

ORCID ID: [0000-0002-5266-1674](https://orcid.org/0000-0002-5266-1674)

Maria V. RAKITSKAYA

Student

Grodno State Medical University,
Grodno, Belarus

Vladimir P. VDOVICHENKO

PhD in medicine, Associate Professor,

Grodno State Medical University, Grodno, Belarus

Abstract

Herbal preparations can be an adjunct to the treatment of chronic cardiac arrhythmias in order to minimize the dosage of antiarrhythmic drugs used in clinical practice. This will reduce the risk of a proarrhythmogenic effect.

The purpose of the study is to analyze the antiarrhythmic properties of *Corydalis cava* L., a perennial plant of the Dymyankov family (Fumariaceae), found locally throughout Belarus. Antiarrhythmic properties have already been found in alkaloids of *Fumaria officinalis* L., which belongs to another genus of the same family. It is logical to assume the possibility of the existence of similar properties in representatives of the botanical genus *Corydalis*, which is systematically close to *Fumaria officinalis* L.

Experiments were carried out on 35 white rats of both sexes weighing 100-200 g, in groups of 10 individuals. Control rats were injected with an amount of 20% alcohol, equivalent to the amount of the herbal preparation injected to the rats of the experimental group. During the experiment, the rats were under urethane anesthesia (1.5 g/kg), carried out by intraperitoneal injection. As a model for studying the antiarrhythmic effect, an experimental atrioventricular tachyarrhythmia, caused by the introduction of a 0.001% solution of aconitine (according to Sherf D.) into the femoral vein of rats at a dose of 5-40 µg/kg was used. The dose of aconitine was selected in such a way that arrhythmia in control animals occurred not earlier than 1 min and not later than 3 min after its administration. The studied extracts were used intravenously prophylactically (5 min before the injection of arrhythmogen) at a dose of 3 ml/kg of animal weight. The antiarrhythmic effect was assessed by prolonging the latent period of arrhythmia and preventing the onset of arrhythmia. 20% Tinctura Crataegi was used as a reference drug (standard)

Studies of arrhythmia on the aconitine model showed well-pronounced antiarrhythmic properties of the alcoholic extract of *Corydalis cava* L., expressed in statistically significant prevention of the occurrence of arrhythmia.

Keywords: cardiac arrhythmia, herbal preparations, experimental arrhythmias.

TAM AKRİLİK KAPLI HIZLI ÜST ÇENE GENİŞLETME APAREYİNİN FRONTAL ETKİLERİNİN POSTERO-ANTERİOR SEFALOMETRİK RADYOGRAFLA DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE FRONTAL EFFECTS OF A FULL COVERAGE RAPID MAXİLLARY EXPANSİON APPLIANCE BY POSTERO-ANTERIOR CEPHALOMETRIC RADIOGRAPH

Merve Ece ERDEM

Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-9183-9597

Gökhan ÇOBAN

Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi,
ORCID ID: 0000-0001-6066-005X,

Özet

Amaç: Bu retrospektif çalışmanın amacı, tam akrilik kaplı hızlı üst çene genişletme apareyi ile tedavi edilen hastalarda frontal düzlemde meydana gelen değişikliklerin postero-anterior radyograf üzerinden değerlendirilmesidir.

Yöntem: Bu çalışmaya, tam akrilik kaplı hızlı üst çene genişletme apareyi (HÜGÇ) ile tedavi edilen ANB'si $3,2 \pm 1,58$ olan 15 hasta (8 kız, 7 erkek, yaş ort. : $15,43 \pm 1,17$ yıl) dahil edilmiştir. Tedavi süresi $4,6 \pm 1,18$ aydır. Tedaviden önceki ve sonraki postero-anterior radyografiler Dolphin görüntüleme programı (versiyon 11.95) aracılığı ile çizilmiştir. Ölçümlerin normal dağılıma uygun olup olmadığı Shapiro-Wilk testi ile değerlendirilmiştir. Normal dağılıma uyan değişkenlerin öncesi-sonrası karşılaştırmaları Paired Samples t-testi ile, normal dağılıma uymayan değişkenlerin karşılaştırılmaları Wilcoxon testi ile Sigmastat 3.1 yazılımı kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Bu çalışmada zigomatik arkların, jugulare noktaların ve antegonial noktaların orta hatta göre olan mesafeleri, üst birinci molarların bukkal cusplarını birleştiren noktadan geçen frontal okluzal düzlem eğimi ve mentonun orta hatta göre değişimi ölçülmüştür. Postero-anterior radyograf üzerinden yapılan ölçümlerin sonuçlarına göre HÜGÇ tedavisinden sonra istatistiksel olarak anlamlı değişiklikler gözlenmemiştir.

Sonuç: HÜGÇ ile tedaviden sonra yapılan frontal değerlendirmede yüz genişliği, maksiller bazal kaide genişliği ve mandibular genişlikte bir değişiklik olmamıştır. Menton noktasının konumu ve frontal okluzal düzlem eğimi de HÜGÇ tedavisinden etkilenmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Hızlı üst çene genişletmesi, postero-anterior radyografi, frontal değerlendirme

Abstract

Objective: The aim of this retrospective study is to evaluate the changes in the frontal plane on a postero-anterior radiograph in patients treated with a full coverage rapid maxillary expansion appliance.

Method: In this study, 15 patients (8 girls, 7 boys, age avg. : 15.43 ± 1.17 years) with an ANB of 3.2 ± 1.58 who were treated with a full coverage rapid maxillary expansion (RME) appliance were included. The duration of treatment is 4.6 ± 1.18 months. Postero-anterior radiographs before and after the treatment were trace using the Dolphin imaging program (version 11.95). Whether the measurements were in accordance with the normal distribution was evaluated by the Shapiro-Wilk test. The comparisons of before and after the variables conforming to the normal distribution were performed using the Paired Samples t-test, and the comparisons of the

variables not conforming to the normal distribution were performed using the Sigmastat 3.1 software using the Wilcoxon test.

Results: In this study, the distances of the zygomatic arcs, jugular points and antegonial points relative to the midline, the slope of the frontal occlusal plane passing through the point connecting the buccal cusps of the upper first molars and the change of the menton relative to the midline were measured. According to the results of measurements made via postero-anterior radiograph, statistically significant changes were not observed after RME treatment.

Conclusion: There was no change in facial width, maxillary basal base width and mandibular width in the frontal evaluation performed after treatment with RME. The position of the menton point and the inclination of the frontal occlusal plane were also not affected by the treatment of RME.

Keywords: Rapid maxillary expansion, postero-anterior radiography, frontal evaluation

**MOLAR İNSİZAL HİPOPLAZİLİ DİŞLERDE KOMPOZİT REZİNLER İLE
ANTERİOR ESTETİĞİN SAĞLANMASI: OLGU SUNUMU**

PROVIDING ANTERIOR AESTHETICS WITH COMPOSITE RESINS IN TEETH
WITH MOLAR INCISAL HYPOPLASIA: A CASE REPORT

Abdurrahman YALÇIN

Dr. Öğr. Üyesi Batman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi A.D.
Batman-Türkiye/ ORCID ID : [0000-0003-3294-3305](https://orcid.org/0000-0003-3294-3305)

Veysel ERATİLLA

Doç. Dr. Batman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi A.D.
Batman-Türkiye , ORCID ID: [0000-0002-3511-5612](https://orcid.org/0000-0002-3511-5612)

Özet

Amaç: Estetik Diş Hekimliğinin temel amacı, herhangi bir nedenle kaybedilen fonksiyon, fonasyon ve estetiğin tekrar kazandırılmasıdır. Estetik problemlerin başlangıcında ön dişlerin renk, şekil ve konum bozuklukları başta gelir. Geliştirilmekte olan kompozit rezinler küçük diastemalar, dişlerdeki renk bozuklukları veya şekilsel anomaliler için iyi bir tedavi seçeneği sunmaktadır. Bizde anterior dişlerde hipoplazi olan hastamızın estetiğinin sağlanması ve gülüş tasarımını düzeltmeyi amaçladık.

Materyal Ve Metod: Bu doğrultuda hastanın gerekli radyolojik değerlendirilmeleri yapıp dişlerin kök ve kronlarının birlikte değerlendirilmesi sağlandı. Dişlerde herhangi bir enfeksiyon olmadığı görüldü ve tedavi aşamasına geçildi. Hastanın tedaviasaması airflow ile hipomineralize alanlardaki lekeler temizlendi ve uygulayacağımız kompozit rezinin daha iyi adezyonu için ortan hazırlandı. İzolasyon sağlamak amacı ile rubber-dam uygulandı ve bölge çalışmaya hazır hale getirildi. Dişlerin bukkal yüzeylerindeki hipermineralize alanlar ve dişlerin insizal yüzeylerindeki hipomineralize alanlar kırmızı kuşak frezle aşındırılıp yüzey pürüzlendirilmesi yapıldı. %37'lik ortofosforik asit ile pürüzlendirme yapıldı. Premio Universal Bond ve G-Aenial Achord (GC. Japonya) kompozit kullanılarak restorasyon tamamlandı.

Sonuç: Yapılan kompozit restorasyonlarla hastanın kaybettiği estetik ve gülüş tasarımı sağlandı. Hasta memnuniyeti oluştu. Yapılan ileriki kontroller sonrası hipoplazili hastalarda bu tedavinin uygulanabilir olduğunu düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: Hipoplazi, Anterior Estetik, Kompozit Rezin

Abstract

AIM: The main aim of Aesthetic Dentistry is to restore lost function, phonetics, and aesthetics for any reason. At the onset of aesthetic problems, discoloration, shape, and position abnormalities of the anterior teeth are predominant. Developing composite resins provide a good treatment option for minor diastemas, tooth discolorations, or shape anomalies. Our aim was to achieve aesthetic improvement and correct the smile design of our patient with hypoplasia in the anterior teeth.

Materials And Methods: In this regard, the necessary radiological evaluations of the patient were performed to assess the roots and crowns of the teeth. No infection was observed in the teeth, and the treatment phase was initiated. During the treatment phase, stains in hypomineralized areas were removed using airflow, and the tooth surface was prepared for

better adhesion of the composite resin to be applied. Rubber dam was applied to provide isolation, and the area was prepared for the procedure. Hypermineralized areas on the buccal surfaces of the teeth and hypomineralized areas on the incisal surfaces were roughened and etched with a red-striped bur to create surface roughness. Etching was performed using 37% orthophosphoric acid. Restoration was completed using Premio Universal Bond and G-Aenial Achord (GC, Japan) composite.

Results: The aesthetic and smile design that the patient had lost were achieved with the composite restorations. The patient expressed satisfaction. Based on subsequent follow-up examinations, we believe that this treatment is applicable for patients with hypoplasia.

Keywords: Hypoplasia, Anterior Aesthetics, Composite Resin

**MULTİDİSİPLİNER YAKLAŞIMLA ANTERİÖR ESTETİĞİN SAĞLANMASI:
OLGU SUNUMU**

PROVIDING ANTERIOR AESTHETICS WITH A MULTIDISCIPLINARY APPROACH:
A CASE REPORT

Abdurrahman YALÇIN

Dr. Öğr. Üyesi Batman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi A.D.
Batman-Türkiye/ ORCID ID : [0000-0003-3294-3305](https://orcid.org/0000-0003-3294-3305)

Veysel ERATİLLA

Doç. Dr. Batman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi A.D.
Batman-Türkiye , ORCID ID: [0000-0002-3511-5612](https://orcid.org/0000-0002-3511-5612)

Özet

Amaç: Üst santral dişler gülüş estetiğinin en önemli ayağını oluşturmaktadırlar. Çeşitli nedenler sonucu birçok maksiller santral dişini kaybetmiş hastada; estetik, fonetik, fonksiyonel ve önemli psikolojik problemlere sebep olur. Bu problemleri giderip İyi bir gülüş estetiği isteniyorsa santral diş bölgesindeki şekil anomalileri ve doku eksiklikleri en ince ayrıntısına kadar düzeltilmelidir. Bu çalışmamızda diş hekimliğinin en zor vakalarından biri olan anterior tek diş eksikliğinde izlenmesi gereken yolları vakamız üzerinden anlatmaya çalışacağız.

Yöntem: Hastaların giderek artan estetik beklentileri ile birlikte diş hekimi anterior tek diş eksikliklerinde yapacağı planlamada daha ayrıntılı ve mükemmel işler yapmaya mecbur kalmaktadır. Özellikle hastalarda estetik kaygı sonrası oluşan psikolojik problemler ve sosyal medya üzerindeki doğal gülüş görüntüleri beklentileri daha yukarılara çekmektedir. Bu doğrultuda hastanın panoramik filmleri alınıp dişlerin kök ve kronlarının birlikte değerlendirilmesi sağlandı. Sağ üst 1. Nolu dişin çekim endikasyonu konuldu. Hastanın diş çekimi ile implant uygulaması immediat olarak aynı seansda greft uygulamasıyla birlikte yapıldı. Diş eti şekillenmesi için ameliyat bitiminde ölçü alındı ve geçici kron hazırlandı. Kron oklüzyondan 1-2 mm kısa olarak yapıldı ve iyileşme süresi kontroller eşliğinde 3 ay boyunca yapıldı. 3 ay bitiminde dişetin ideal şekillenmesi kontrol edildi ve daimi zirkon kron yapımı başlandı. Laboratuvar aşamaları sırasında uygulanan kron ideal şekilde hazırlandı. Sol üst 1. Santral dişte bulunan şekil bozuklukları direk kompozit tedavisi ile giderildi. Son olarak mükemmel gülüş için dişeti seviyeleri gingivektomi işlemi ile hizalandı.

Sonuç: Yapılan tedaviler sonrasında hastanın kaybettiği estetik, fonksiyon ve fonasyonu geri kazandırdığımızı gördük. Hastanın estetik beklentileri karşılandı. Biz bu gibi multidisipliner ve uygun endikasyonlarda daha iyi gülüşe sahip ve özgüvenli hastalar ile başarılı sonuçlar alınacağını düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: Multidisipliner, Estetik Gülüş, Üst Santral Eksikliği

Abstract

Aim: Upper central teeth constitute the most important aspect of smile aesthetics. In patients who have lost many maxillary central teeth due to various reasons, it leads to aesthetic, phonetic, functional, and significant psychological problems. To address these problems and achieve a good smile aesthetics, shape anomalies and tissue deficiencies in the central tooth region should be corrected in great detail. In this study, we will try to explain the approaches

that should be followed in cases of anterior single tooth loss, which are among the most challenging cases in dentistry, through our case.

Material And Method: With increasing aesthetic expectations of patients, dentists are compelled to plan more detailed and perfect treatments for anterior single tooth loss. Especially, the psychological problems and expectations of natural smile images on social media that arise after aesthetic concerns push the expectations higher. In this regard, panoramic films of the patient were taken, and the roots and crowns of the teeth were evaluated together. The extraction indication was placed on the upper right tooth number 1. The patient's tooth extraction and immediate implant placement were performed in the same session with graft application. Measurements were taken for gingival shaping, and a temporary crown was prepared at the end of the surgery. The crown was made 1-2 mm shorter than the occlusion, and a healing period of 3 months was followed through regular check-ups. At the end of 3 months, the ideal shaping of the gum was checked, and the production of a permanent zirconia crown began. The crown was prepared ideally during the laboratory stages. Shape deformities in the upper left central tooth were corrected directly with composite treatment. Finally, gingivectomy procedure was performed to align the gum levels for a perfect smile.

Results: After the treatments, we observed that we restored the patient's lost aesthetics, function, and phonetics. The patient's aesthetic expectations were met. We believe that with such multidisciplinary and appropriate indications, successful results can be achieved with patients who have a better smile and self-confidence.

Keywords: Multidisciplinary, aesthetic smile, upper central deficiency

**KUTANÖZ LEISHMANİAZİS OLGULARINDA KLİNİKOPATOLOJİK
BULGULARIN NEOPLASTİK DERİ LEZYONLARI AÇISINDAN GÖZDEN
GEÇİRİLMESİ**

Fatih YILMAZ

Uzman Dr., Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi Patoloji Laboratuvarı

ORCID ID: 0000-0001-8216-1753

Özet

Leishmaniasis, 20'den fazla Leishmania türünün neden olduğu bir hastalık grubu olup, ülkemiz Leishmaniasis açısından endemik ülkeler içerisinde yer almaktadır. Hastalığın kutanöz, visseral ve mukokutanöz olmak üzere üç ana formu bulunmaktadır. Literatürde, en sık görülen form olan kutanöz Leishmaniasis'in neoplastik deri lezyonları ile birliktelik gösterebildiği bildirilmektedir. Ancak bu konu ile ilgili epidemiyolojik bir veri bulunmamakta olup, vakalar genel olarak olgu sunumları şeklinde raporlanmıştır.

Bu çalışmada 2021-2023 tarihleri arasında Mardin eğitim ve Araştırma Hastanesinde insizyonel (punch/shave) deri biyopsileri ile tanı alan kutanöz Leishmaniasis olgularında klinikopatolojik bulguların gözden geçirilmesi ve neoplastik ya da preneoplastik deri lezyonları ile ilişkisinin gösterilmesi amaçlandı. Olgular retrospektif olarak taranarak demografik ve klinik bulgular hastane otomasyon sisteminden elde edildi.

Kutanöz Leishmaniasis tanısı alan 10'u (%59) kadın, 7'si (%41) erkek olmak üzere toplam 17 olgu saptandı. Olguların yaş aralığı 12-80 yıl (medyan; 34) arasında değişmekte olup, en sık lokalizasyon üst ekstremiteler (%53) ve baş-boyun bölgesi (%23.5) olarak bulundu. Semptom süresi 2 ay-2 yıl arasında değişmekte idi. Olgularımızda klinik olarak Leishmaniasis lezyonları ile ayırıcı tanıda düşünülen birçok malign ve benign antite olduğu görülmüş olup, en sık olanlar sırasıyla; bazal hücreli karsinom, sarkoidoz ve mantar enfeksiyonları olarak saptandı. 3 (%17.6) olguda Leishmaniasis neoplastik deri lezyonları (2 bazal hücreli karsinom, 1 compound nevüs) ile eş zamanlı olarak tespit edildi. 1 olgu skuamöz hücreli karsinom tanısı alan deri dokusuna ait eksizyon bölgesinde 5 ay sonra saptandı. 1 olgu ise aktinik keratozis zemininde görülmüş olup, sonuç olarak 6 (%35.3) olguda neoplastik ya da preneoplastik süreçlerle birliktelik saptandı.

Bulgularımız kutanöz Leishmaniasis enfeksiyonunun klinik olarak birçok neoplastik ya da nonneoplastik antite ile karışabilmesi yanında benign ve malign deri lezyonları ile sık birliktelik gösterebildiğini göstermektedir. Kutanöz Leishmaniasis enfeksiyonunun bu açıdan daha geniş olgu serileri ile incelenmesi gerekmekte olup, eşlik edebileceği antitelerin bilinmesi daha isabetli ayırıcı tanı ve tedavi şansı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Deri, Kutanöz leishmaniasis, Dermatopatoloji, Neoplazm

**THREE-LAYERED POLYMERIC ELECTROSPUN FIBROUS MATERIALS FOR
WOUND DRESSING**
YARA ÖRTÜSÜ İÇİN ÜÇ KATMANLI POLİMERİK ELEKTROSPİNLENMİŞ LİFLİ
MALZEMELER

Şükran Melda Eskitoros TOĞAY

Assist. Prof. Dr., University of Health Sciences, Gulhane Vocational School of Health
Services, Department of Pharmacy Services, Ankara, Turkey, ORCID ID : 0000-0002-7473-
8417

Özet

Elektrospınlenmiş nanoliflere sahip polimerik yara örtüleri, koruyucu bir bariyer sağlamak ve iyileşme sürecini desteklemek için benzersiz yapıları sayesinde büyük ilgi görmüştür [1]. Çok katmanlı elektrospınlenmiş lifli membranların, her bir katmanın istenildiği gibi belirli özelliklerle ayrı ayrı üretilebildiği farklı katmanlardan [2] oluştuğu ifade edilmektedir [3]. Nanotaşıyıcıların dahil edilmesi genellikle üst veya orta katmanda yapılarak yara bölgesinden bakteri, virüs vb. kirleticileri ortadan kaldırarak yara iyileşmesini kontrol etmede üstünlük sağlamaktadır [2]. Bu nedenle, bu çalışmanın amacı, elektrospınleme tekniği kullanılarak üç katmanlı elektrospınlenmiş yara örtüsü geliştirmek ve karakterize etmektir. Bu yara örtüleri üç katman olarak tasarlanmıştır. Üst katman, dış kirleticileri önlemek için polikaprolakton ve TiO₂'den oluşmuştur. Orta tabaka, ilaç salımını kontrol etmek ve bakteriyel enfeksiyonları tedavi etmek için polivinilpirolidon ve tigesiklinden oluşmuştur. Üçüncü katman ise, PCL nanofiberlerini içermiştir. Üretilen yara örtüsünün karakterizasyonu yapılmış, yara örtüsü olarak kullanılabilirliğini ortaya koymak için ilaç salım çalışması ve antibakteriyel etki testi gerçekleştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Yara örtüsü, üç tabakalı, elektrospınleme, polimerik kompozit malzeme, tigesiklin.

Abstract

Polymeric wound dressings with electrospun nanofibers have received significant attention due to their unique structures to provide a protective barrier and promote the healing process [1]. Multilayer electrospun fibrous membranes are referred to be composed of different layers [2], where each layer can be separately fabricated with particular characteristics as desired [3]. Incorporation of nanocarriers is generally done on the top or the mid-layer which provides superiority of controlling wound healing by eliminating contaminants from the wound area, such as bacteria, viruses, etc. [2]. Thus, the aim of this study was to develop and characterize a three-layered electrospun wound dressing using electrospinning technique. These wound dressing were designed as three layers. The top layer consisted of polycaprolactone and TiO₂ to prevent the outer contaminants. The mid-layer composed of polyvinylpyrrolidone and tigeccycline to control the drug release and treat bacterial infections. The third layer contained PCL nanofibers. The characterization of the fabricated wound dressing was performed, and the drug release study and antibacterial effect test were conducted to reveal the wound dressing potentials.

Keywords: Wound dressing, three layered, electrospinning, polymeric composite material, tigeccycline.

OMICS APPROACH WITH HEAT SHOCK PROTEIN 90 IN DISEASE

Ekin Ece GURER¹
Demet KIVANC IZGI¹
Meltem SAVRAN KARADENİZ²
Hayriye SENTURK CIFTCI¹

1) Istanbul University, Istanbul Faculty of Medicine/Department of Medical Biology,
Istanbul/Turkey

Ekin Ece GURER, 0000-0002-1758-9814,

Demet KIVANC IZGI, 0000-0002-2451-5709,

Doç.Dr.Hayriye SENTURK CIFTCI, 0000-0001-5160-5227,

2) Istanbul University, Istanbul Faculty of Medicine/Department of Anesthesiology And
Intensive Care, Istanbul/Turkey

Prof.Dr.Meltem SAVRAN KARADENİZ, 0000-0002-5663-1026

Abstract

Objective: Heat shock proteins (HSP) are a group of proteins that are known to have a molecular weight smaller than 100 kDa and are produced simply as a result of the cells encountering high temperatures (42-46°C). Molecular chaperones stabilise polypeptides, thereby preventing misfolding or facilitating folding of other denatured proteins.

Material and Methods: GENEMANIA/GWAS database was used to determine the relationship of TNF cytokine with other genes, miRDB database to show target miRNAs, STRING database to understand its relationship with other genes (pathways used, physical interactions, gene ontology, etc.) and GeneCard, STRING databases and GRAPS to show its role in diseases.

Results: Using the STRING, other molecules HSP90 protein physically interacts were shown. Some of them; AHR, AHSA1, CDC37, CDK4, RAF1, NR3C1. Has been expressed in the tissues of abdomen (FDR=6.93e-07), atrium (FDR=0.0299), Gastrointestinal tract (FDR=0.0066), kidney (FDR=0.0453), liver (FDR=0.00018), lung(FDR=5.36e-07), ovary (FDR=0.0060), placenta (FDR=0.0114), skin (FDR=0.0012), testicle (FDR=0.0012), urinary system (FDR=0.0110), and other various tissues. Using the KEGG Database and STRING Database, HSPs were shown to have significant association with the estrogen signaling pathway (FDR= 0.00024), NOD-like receptor signaling pathway (FDR=0.0076), PI3K-Akt signaling pathway (FDR=0.0413), Aryl hydrocarbon receptor pathway (FDR=5.52e-06), NRF2 pathway (FDR=0.0109), nucleotide-binding oligomerization domain (NOD) pathway (FDR=0.0289), estrogen signaling pathways (FDR=0.00024).

Keyword: HSP, bioinformatic, disease tock Market Anomalies, Market Efficiency, Risk, Value, Momentum, Sharpe ratio

EXPENSIVE ANOMALIES

Deniz ANGİNER,
Simon Fraser University

Sugata RAY
University of Alabama,

H. Nejat SEYHUN
University of Michigan

Luqi XU
University of Alabama

Abstract

We show that thirteen well-known stock market anomalies have higher future abnormal returns when they exhibit a value orientation with respect to their historical levels. We find anomalies that exhibit a value orientation (cheap) outperform anomalies that exhibit a growth orientation (expensive) going forward by about 30 basis points (bps) per month. Furthermore, we find favorable anomalies based on combined value and momentum orientations outperform unfavorable anomalies by about 90 bps per month and exhibit more than double the Sharpe ratios.

**THE INFLUENCE OF CONTRACTING FIRMS ON VARIATION ORDER IN
PUBLIC INFRASTRUCTURAL PROJECTS IN NIGERIA**

Mohammad, B.S.

Dr. Makinde, K.

Shuaibu, U.

Department of Project Management Technology,
Federal University of Technology Minna.

Abstract

A variation (sometimes referred to as a variation order or change order) is a change to the scope of operation in a building contract in the form of an extension, substitution or omission from the original scope of works. This study is based on a content analysis carried out on two major category of MDAs building and MDAs Infrastructural of Nigerian contractors. Twenty-four (24) MDAs accounted for Building procurement contracts by number. The MDA with the highest number of Buildings contracts was the Federal Ministry of Petroleum Resources. In all, twenty-four MDAs were found to account for 162 Building procurement contracts approved over the period of the study (2008 – 2016). In terms of Infrastructure projects, twenty-nine (29) MDAs accounted for all the Infrastructure procurement contracts. The MDA with the highest number of Infrastructure contracts was the Federal Ministry of Works. In all, twenty-nine MDAs were found to account for 751 Infrastructure procurement contracts approved over the period of the study (2008 – 2016). It was recommended that Pareto Rule be adopted to improve the Procurement Monitoring System at federal level in Nigeria. This is because focusing on less than 20 MDAs will ensure almost total coverage of all public works procurements.

Keywords: variation, contracts, extension, procurement, infrastructure and ord

AFRICAN UNION MISSION IN SOMALIA (2007-2022): A CRITICAL ASSESSMENT

Abdiwali Abdikadir FARAH

International Security and Terrorism Department, Social Science Institute
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
ORCID ID: 0000-0001-6241-7715

Abstract

Somalia's conflict is a multi-dimensional issue and involves different actors. The conflict in Somalia could be summarized in power competition, clan dynamics, terrorism, foreign interventions and a weak central government. In 1991, civil war broke out in the country and armed groups such as warlords and their militiamen, Islamist groups such as Al-Ittihad Al-Islamiyah, Islamic Courts Union (ICU) and Al-Shabaab terrorists rose in the ashes of the chaos. Several stabilization attempts such as UN intervention and neighbouring countries' invasions occurred. Among these efforts was the African Union Mission in Somalia (AMISOM), this mission was created and deployed to Somalia in 2007 and was active since 2022, then changed to the African Union Transition Mission in Somalia (ATMIS). Several studies including Paul D. Williams's book *Fight for Peace in Somalia. A history and analysis of the African Union Mission (AMISOM) in 2018*, Danish and Norwegian institutes studies were projected to AMISOM mission. However, there was no scientific and critical study on this mission's contributions and the challenges endured, thus this study was intended to conduct a critical assessment of AMISOM (2007-2022).

Analysis of the available literature and collection of informative interviews was conducted while the collected data was analyzed through content analysis. The study finds out that AMISOM had a significant contribution to the stabilization of Somalia and the fight against Al-Shabaab terrorists, their presence also played a role in the survival of the weak government, however, lack of enough finance, shortage of manpower, deficiency of equipment, poor coordination for AMISOM troops, clan dynamics and socio-cultural implications was among issues that this study figured out. This study has produced worthy and empirical knowledge which contributes to the literature on Somalia's stability and it is resourceful to policymakers, researchers, international donors and interested actors in Somalia's stabilization process.

Keywords: AMISOM, Al-Shabaab, Terrorism, Somalia, African Union (AU)

EXPLORING THE EFFICACY OF SCHOOL ATTENDANCE MANAGEMENT SYSTEM (SAMS): A SURVEY FOR EFFECTIVE EDUCATIONAL MANAGEMENT

Moses Adeolu AGOI

Lagos State University of Education, Lagos Nigeria.
ORCID ID: 0000-0002-8910-2876

Solomon Abraham UKPANA

Lagos State University of Education, Lagos Nigeria.

Oluwakemi Racheal OSHINOWO

Lagos State University of Education, Lagos Nigeria.
ORCID ID: 0000-0003-0568-6446

Abstract

In recent times, school activities involving identification and verification processes are gradually being automated. The traditional mode of taking student attendance is very boring and time consuming not just for students but as well as academic and admin Staff. The design, introduction and use of biometric technology in schools seem to be a more reliable system for students' attendance. Students Attendance Management System (SAMS) is a biometrics that provides secured, robust and automatic attendance management system with an inbuilt facility that allows school authorities to send Email and SMS alert to parent/ Guardians on summative attendance, special notifications and emergencies. This paper is a content survey on the efficacy of school attendance management system (SAMS). The paper discussed the basic concept of student attendance management system (SAMS) and some of the benefits of its usage. In order to gather vital data for the paper work, online Google form questionnaire instrument was used to collect important information from respondents. The retrieved information were collated and subjected to reliability analysis. Conclusively, recommendations were made.

Keywords: Biometrics, Attendance Management System, Educational Management.

HOLLANDA HASTALIĞI RİSKİ: AZERBAYCAN, KAZAKİSTAN VE RUSYA ÖRNEĞİ

Ahmet AY

Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi., ORCID ID: 0000-0002-6763-9568

Burcu GÜVENEK

Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi., ORCID ID: 0000-0002-7159-2555

Zeynep KARAÇOR

Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi., ORCID ID: 0000-0003-2050-644X

Abdul Qahar KHATIR

Doktora Adayı., Sosyal Bilimler Enstitüsü., ORCID ID: 0000-0002-3882-8204

Özet

Bu çalışmada, 2000–2020 yılları arasındaki yıllık verilerden bir panel veri analizi yöntemi kullanarak Azerbaycan, Kazakistan ve Rusya gibi ülkelerde Hollanda hastalığı riskini inceledik. Bizim durumumuzda bağımlı değişken reel efektif döviz kuru ve bağımsız değişkenler dünya petrol fiyatları, DYY, ticari açıklık ve devlet harcamalarıdır. Söz konusu çalışma için farklı ekonometri testleri uyguladık. Yani verilerimiz panel veriydi. Ana testi uygulamadan önce verilerin hazır olup olmadığını kontrol ettik. Bu nedenle seri korelasyon testi, değişen varyans testi ve yatay kesit bağımlılığını uyguladık ve şans eseri panelimizde bahsedilen sorunların hiçbiri olmadı. Ana test olarak sabit etki ve rastgele etki modellerini uyguladık ve her iki durumda da petrol fiyatları ve doğrudan yabancı yatırımlar reel efektif döviz kurunu olumlu, ticaret etkilerinin etkisi ise negatif oldu. Ayrıca eşbütünleşme testi uyguladık ve Pedroni eşbütünleşme testinin sonuçlarına göre değişkenler arasında eşbütünleşme oldu. Çalışmada bahsedilen eşbütünleşme, fully modified ordinary least square ve dinamik en küçük kareler gibi diğer regresyon testlerinin yolunu açmaktadır. Genel olarak, ülkelerin Hollanda hastalığı riski altında olduğunu söyleyebiliriz. Hollanda hastalığının ekonomi üzerindeki zararlı etkilerini fiilen ortadan kaldırmaya yönelik bir strateji, ekonomik çeşitlendirmedir. Geride kalan ekonomik sektörleri sübvans etmek veya yerli üreticileri desteklemek için tarifeler çıkarmak, ekonomik çeşitlendirmeyi başarmak için uygulanabilir çözümlerdir. Hollanda hastalığının zararlı sonuçlarını para biriminin değerlendirme oranını düşürerek durdurmak daha kolay ve daha etkilidir. Giderleri kısarak doğal kaynakların ihracından elde edilen geliri artırmak bazen mümkündür.

Anahatar Kelimeler: Hollanda Hastalığı, DYY, Reel Efektif, Sabit Etki ve Rastgele Etki

REVIEWING THE REMITTANCES, DOMESTIC INVESTMENT AND ECONOMIC GROWTH NEXUS: CONTEMPORARY POLICY IMPLICATIONS FOR THE SUB-SAHARAN AFRICAN REGION

Ahmet AY

Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi., ORCID ID: 0000-0002-6763-9568

Burcu GÜVENEK

Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi., ORCID ID: 0000-0002-7159-2555

Zeynep KARAÇOR

Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi., ORCID ID: 0000-0003-2050-644X

Abdul Qahar KHATIR

Doktora Adayı., Sosyal Bilimler Enstitüsü., ORCID ID: 0000-0002-3882-8204

Abstract

The main purpose of this study is to investigate the link between remittances and economic growth for 22 selected African countries by using panel data within 1985-2020 periods. In this study, we used the Panel Fixed/Random Effects and FGLS model in order to investigate the relationship between personal remittances, gross fixed capital and GDP per capita variables. We also performed the panel cointegration test in order to examine the long-run cointegration between the variables. The panel fixed/random effects and FGLS estimation results indicate that there is negative and significant relationship between remittances and economic growth. Our study is different from the study done by (Ay et al, 2017) due to different methods of applied econometrics and the time series of the data. The panel cointegration result shows that there is significant long-run cointegration relationship between remittances and economic growth if we do not consider cross section dependency. In other word, this study found that remittances do not contribute to the development of these 22 African countries and suggest that government of each country must apply investment policies that can promote advantage to domestic labor and investors.

NÖRO REGRESYON YAKLAŞIMI İLE STOKASTİK METOT TABANLI PLASTİK GRANÜLLERİN KURUTMA PROSESİ OPTİMİZASYONU*

Mustafa DİNÇ¹

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Ermetal Otomotiv ve Eşya Sanayi Ticaret A.Ş.,
ORCID ID:0000-0003-1775-4549

Eslem KAVAS¹

Bursa Teknik Üniversitesi, Ermetal Otomotiv ve Eşya Sanayi Ticaret A.Ş.,
ORCID ID: 0000-0002-4456-505X

Doç. Dr. Levent AYDIN²

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-0483-0071

Ar. Gör. Melih Savran³

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, ORCID ID:0000-0001-8343-1073

Semih Gökhan Aydın³

Plasmot Mobilya ve Otomotiv Plastikleri San. Tic. A.Ş.,
ORCID ID: 0009-0005-2330-1572

Özet

Polimerler kimyasal yapısı dolayısıyla nem içermektedir. Polimerlerin içerdiği nem son ürünün kalitesi ve işlenebilirliği açısından önem arz etmektedir. Bu sebeple polimerler enjeksiyon, ekstrüzyon gibi proseslerden önce kurutma işlemine tabii tutulurlar. Endüstriyel uygulamalarda polimerlerin kurutma işlemi üreticilerin önerdiği sıcaklık ve sürelerde gerçekleştirilir. Fazla kurutma viskozite artışına (proses etme zorluğuna), az kurutma ise akış izleri, çapak, çekme dayanımı ve darbe dayanımı düşüşüne yol açmaktadır. Bunlara ek olarak, fazla kurutma işlemi, fazla enerji tüketimine sebebiyet vermektedir. Bu çalışmada, Akrilonitril Bütadien Stiren (ABS) polimerinin kurutma proses optimizasyonu üzerine çalışma gerçekleştirilmiştir. Veri toplama bölümünde ilk kısım olarak Deney Tasarımı (DoE) yaklaşımıyla farklı senaryolar belirlenmiştir. Bu senaryolar için, ABS polimer üreticileri tarafından bildirilen kurutma zamanı ve sıcaklık değerleri dizayn parametresi olarak seçilmiştir. ABS granüller 65 °C, 75°C ve 85°C sıcaklıklarında 5 saat desikant tipi kurutucu ile kurutma işlemine tabii tutulmuştur. Çıktılar için, 15 dk'lık periyotlarda numune alınmış, enerji analizatörü ve nem ölçüm cihazı ile numunelerin ağırlıkça nemi ve enerji tüketimi tespit edilmiştir. İkinci bölümde, sayısal işlemler için Wolfram Mathematica programı kullanılmıştır. Doğrusal olmayan çoklu nonlineer nöro-regresyon modellemesi kullanılarak girdi ve çıktı parametreleri arasındaki fenomeni tanımlamak için matematiksel modeller oluşturulmuştur. Önerilen modellerin eğitim, test ve doğrulama aşamalarındaki başarılarını test etmek için R^2 model değerlendirme kriteri kullanılmıştır. Sonuçlara göre en yüksek R^2 değerleri; enerji çıktısı için 'İkinci Dereceden Çoklu Doğrusal Olmayan' (SON) model ($R^2_{\text{eğitim}}=0.999$, $R^2_{\text{ayarlı}}=0.998$, $R^2_{\text{test}}=0.993$, $R^2_{\text{doğrulama}}=0.997$), nem çıktısı içinse 'İkinci Dereceden Trigonometrik Çoklu Doğrusal Olmayan Rasyonel' (SOTNR) model ($R^2_{\text{eğitim}}=0.968$, $R^2_{\text{ayarlı}}=0.960$, $R^2_{\text{test}}=0.867$, $R^2_{\text{doğrulama}}=0.982$) kullanılarak elde edilmiştir. Kurutma süresi ve kullanılan enerji değerleri için, optimum proses girdileri Differential Avolution ve Nelder Mead algoritmaları

* Bu proje 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı kapsamında desteklenmiştir.

kullanılarak belirlenmiştir. ABS granülü kurutma prosesinde minimum enerji tüketimi için ideal kurutma sıcaklığı 79.5 °C, kurutma süresi 85 dk olarak bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler : Polimer, ABS, Kurutma, Optimizasyon, Nöro-regresyon Analizi, Enerji Tüketimi

Abstract

Polymers contain moisture due to their chemical structure. The moisture contained in polymers is important for the quality and processability of the final product. For this reason, polymers are subjected to drying before processes such as injection and extrusion. In industrial applications, the drying process of polymers is carried out at the temperatures and times recommended by the manufacturers. Over-drying leads to increased viscosity (processing difficulty) while under-drying leads to flow marks, burrs, and reduced tensile strength and impact strength. Over-drying also causes excessive energy consumption. In this study, the drying process optimization of Acrylonitrile Butadiene Styrene (ABS) polymer was studied. As the first part of the data collection part, different scenarios were determined with the Design of Experiment (DoE) approach. For these scenarios, drying time and temperature values reported by ABS polymer manufacturers were chosen as design parameters. ABS granules were dried at 65 °C, 75°C, and 85°C for 5 hours with a desiccant dryer. For the outputs, samples were taken at 15 min periods and the moisture by weight and energy consumption of the samples were determined by energy analyzer and moisture meter. In the second part, Wolfram Mathematica program is used for numerical operations. Mathematical models were constructed using nonlinear multiple neuro-regression modeling to describe the phenomenon between input and output parameters. R2 model evaluation criterion was used to test the success of the proposed models in training, testing and validation stages. According to the results, the highest R2 values are; Second Order Multiple Non-Linear' (SON) model for energy output (R2train=0.999, R2adjust=0.998, R2test=0.993, R2validation=0.997) and 'Second Order Trigonometric Multiple Nonlinear Rational' (SOTNR) model (R2train) for moisture output =0.968, R2adjust=0.960, R2test=0.867, R2validaiton=0.982). Optimum process inputs for drying time and energy values were determined using Differential Avolution and Nelder Mead algorithms. In the ABS granule drying process using these algorithms, the ideal drying temperature for the minimum energy consumption value was found to be 79.5 °C, and the drying time was 85 minutes. The values of the process parameters for drying time, and energy used values were optimized using stochastic optimization algorithms, and the ideal drying temperature for minimum energy consumption for ABS granule was found as 79.5 °C and the ideal drying time as 85 min.

Keywords: Polymer, ABS, Drying, Optimization, Neuro-regression Analysis, Energy Consumption